

2/9 03
Ver. Martijn

PERSFOCUS

NEGENTIENDE JAARGANG NUMMER 5 - MEI 2003

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

In dit nummer:

PSV-directeur Fons S. opgepakt	pag. 2
Pete Townsend...	pag. 6
...en andere pornoverzamelaars/Meldpunt kinderporno in de problemen	pag. 7
Seksmailer vrijuit/Portugal in ban pedoschandaal	pag. 9
Pedopriesters vervolgd tot in Australië	pag. 10
Sekstoerisme	pag. 11
Collège St. Pierre revisited	pag. 12
Ontucht van de maand/Valselijk beschuldigd	pag. 15
Op jacht naar de dader...	pag. 17
...afscheid Jos Frenken	pag. 20
Ontvoerd of weggelopen?	pag. 22
Jeugd en seks: 't blijft tobben	pag. 23
Europa en de strijd tegen het terrorisme	pag. 27
DNA en andere onzedelijkheid	pag. 34
Dutroux, Nulde, Vaatstra, Luten, Tom en Sonja, Cheryl	pag. 36
De schone kunsten	pag. 37
Achtergrond	pag. 42

Handwritten notes in the top left corner, possibly including a date or page number.

PERSEUS

REGENTIE VAN DE JAAR 1910 NUMMER 27 JUNI 1910
KONINKRIJK VAN NEDERLAND-INDIË
OVER KINDEKONINGEN EN VERBODENISSEN

Vertical text on the left side of the page, possibly a list of names or a table of contents.

Main body of text on the right side of the page, containing several paragraphs of printed text.

PERSFOCUS, NEGENTIENDE JAARGANG, NUMMER 5, MEI 2003

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Telegraaf	Tel
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Trouw	Tr
Het Parool	Par
Sp!ts	
Metro	
Dagblad van het Noorden	DvhN
Gooi en Eemlander	G+E
VPRO-gids	VPRO
Groene Amsterdammer	GA
HP/De Tijd	
Vrij Nederland	VN
Nieuwe Revu	NR
De Journalist	
Children	
Weekend	
Story	
Uit België:	
De Morgen	DM
Gazet van Antwerpen	GvA
HUMO	
De Standaard	DS
Plus:	
Diversen internet	

Abonnementen op Persfocus kosten € 43,- per jaar.
Losse nummers € 5,-.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 93.548
1090 EA Amsterdam

Arrestatie PSV-directeur in zedenzaak

AD 17 mei 2003

Van onze verslaggevers
Directeur Fons Spooren van PSV zit sinds dinsdag vast als verdachte in een zedenzaak, zo bevestigen betrouwbare bronnen. Het Openbaar Ministerie in Den Bosch wil geen commentaar geven, maar verwijst naar een persbericht waarin de arrestatie wordt gemeld van een 39-jarige inwoner van Bladel op verdenking van ontucht met minderjarigen. Hij is aan de rechter-commissaris voorgeleid en in bewaring genomen. In verband met deze ontuchtzaak werd vorige week al een 18-jarige man opgepakt.

PSV, dat verder geen commentaar wil geven, heeft Spooren wegens de affaire voorlopig uit zijn functie ontheven. De voormalige horeca-ondernemer vormde samen met voorzitter Harry van Raaij de dagelijkse leiding van PSV. Hij was verantwoordelijk voor sponsoring en commercie. Er is geen verband tussen de arrestatie en zijn activiteiten voor de Eindhovense voetbalclub, zo meldt Van Raaij in een verklaring. Hij haalde Spooren in 1997 naar PSV. De koploper in de eredivisie staat juist nu geconfronteerd met de zware uitwedstrijd tegen Feyenoord, morgenmiddag in Rotterdam. Voorzitter Harry van Raaij was al drie dagen intensief bezig met de gevolgen van het gerechtelijk onderzoek naar directeur Fons Spooren. Maar voor de meeste PSV'ers kwam het nieuws van diens arrestatie in een zedenzaak gistermiddag als een bizarre verrassing.

Bij de Eindhovense club, die zich opmaakt voor de topwedstrijd van morgenmiddag tegen Feyenoord, heerste grote verslagenheid. Net als in Netersel (gemeente Bladel), de woonplaats van Spooren, die getrouwd is en vader van twee kinderen. Hij staat er bekend als de regelaar met de snelle babbel, als iemand die zich tomeloos inzet voor de dorpsgemeenschap. Hij was er eigenaar van restaurant De Couwenberg. De huidige eigenaresse is met stomheid geslagen. Ze kan niet geloven dat Spooren ontucht heeft gepleegd. "Ik hoop dat het niet waar is. Maar ze pakken niet zomaar iemand op, zeker niet iemand met de status van Fons. Dan moet je als justitie wel zeker van je zaak zijn. En er zal aangifte zijn gedaan."

Een buurman verdedigt de PSV-directeur: "Sommige mensen kunnen het niet verkroppen dat hij zo succesrijk is en dan krijg je de vreemdste verhalen."

De flamboyante Spooren heeft een stormachtige carrière doorgemaakt bij

PSV. Hij begon er zes jaar geleden als commercieel medewerker, de afgelopen jaren vormde hij met Harry van Raaij de dagelijkse leiding. De voorzitter haalde Spooren in 1997 binnen om de banden met het regionale bedrijfsleven aan te halen. Door zijn achtergrond in de horecawereld had hij daar vele contacten. Mede onder leiding van Spooren groeide de jaarlijkse begroting van PSV van €18 miljoen naar €55 miljoen, waarvan 70 procent afkomstig is uit sponsoring. Hij had grote plannen, zoals het stichten van een Guus Hiddink jeugdacademie en de uitbreiding van het stadion naar 40.000 plaatsen.

De arrestatie van Spooren komt juist in een fase waarin binnen PSV vergaande hervormingen worden voorbereid. In die plannen moet de huidige hoofdtrainer Guus Hiddink als opvolger van Van Raaij de voorzitter van de directie worden, met daarin ook Spooren voor de commerciële zaken. Als clubvoorzitter zou Van Raaij een meer ceremoniële functie krijgen. Deze constructie zou op 1 juli moeten ingaan, waarbij Hiddink volgend seizoen nog steeds als hoofdtrainer op het veld staat maar wel meer bestuurlijke taken vervult.

"In zo'n tussenjaar kunnen Van Raaij en ik de club nog wel samen leiden. Met Hiddink komt er dan een echte voetbalman aan het hoofd van de club. Hij wil zich echter niet bemoeien met allerlei cijfertjes, dat ga ik dan voor hem doen. Een ideale combinatie", zei Spooren recent in een interview met deze krant. Het artikel zou volgend weekeinde worden gepubliceerd.

Spooren vertelde in dat vraaggesprek dat hij zich persoonlijk bezighield met de festiviteiten rond de laatste thuiswedstrijd, zondag 25 mei tegen FC Utrecht. Dan zou PSV kampioen kunnen worden en nemen spelers als Bruggink en Heintze afscheid van het Eindhovense publiek. Spooren was bezig om het lied 'This is the moment' van Marco Borsato in te studeren. Dat wilde hij in het volle stadion zingen, zoals hij eerder het afscheid van Nillis en Van Nistelrooy begeleidde met de microfoon.

De PSV-directeur heeft een korte carrière als zanger achter de rug. Hij nam een aantal Nederlandstalige liedjes op en werd tweede in de Soundmixshow, achter winnaar Marco Borsato. "Dat past bij de familieclub PSV", zei Spooren. "De directeur die de vertrekkende spelers toezingt."

Blessures (waterreus, Bouma, Faber) hebben de ploeg die zo lang over een degelijk fundament beschikte, in verwarring gebracht. Hetzelfde is de hele club overko-

Justitie houdt algemeen directeur van PSV aan

EINDHOVEN - Algemeen directeur Fons Spooren van PSV heeft zijn functie voorlopig moeten neerleggen. Er loopt naar hem een justitieel onderzoek. Hij is aangehouden. PSV heeft in een verklaring laten weten dat het onderzoek niets te maken heeft met zijn werk bij de Eindhovense voetbalclub. Volgens betrouwbare bronnen zou het om een geval van ontucht gaan. (ANP) **VK 17-5**

Directeur PSV gearresteerd

EINDHOVEN - PSV-directeur Fons Spooren zit vast op verdenking van ontucht met minderjarige jongens. De 39-jarige directeur blijkt dinsdag te zijn aangehouden en heeft sindsdien zijn werkzaamheden voor PSV moeten neer leggen. Justitie wil niet zeggen hoeveel jongens zouden zijn misbruikt. Het misbruik, melden betrouwbare bronnen, zou in geen geval bij de jeugdopleiding van PSV zijn gebeurd. PSV-voorzitter Harry van Raaij stelde de selectie van PSV op de hoogte en benadrukte gisteren in een persbericht dat "de achtergronden van het onderzoek geen enkel verband houden met PSV". **APC 17-5**

DIRECTEUR VAN PSV VERDACHT VAN ONTUCHT

Van onze verslaggevers
EINDHOVEN, zaterdag
PSV-directeur Fons S. is opgepakt omdat hij wordt verdacht van ontucht met minderjarige jongens. De 39-jarige inwoner van Bladel is afgelopen dinsdag gearresteerd.

"Inmiddels heeft de rechter-commissaris zijn voorlopige hechtenis verlengd tot tien dagen", aldus justitie. Den Bosch. "In dezelfde zaak is vorige week al een achttienjarige man uit Eindhoven aangehouden."

Bij de arrestatie zijn bezittingen van S. in beslag genomen. Er zou een tiental jongens betrokken zijn bij de ontuchtzaak.

PSV-zegsman Pedro Salazar sprak gisteravond van een zeer heftige zaak. "Het raakt de club natuurlijk diep ook al hebben wij er niets mee te maken. Hij is altijd zeer loyaal geweest naar onze club".

In de organisatie van PSV is S. de belangrijkste man achter voorzitter Harry van Raaij. De club heeft laten weten dat S. zijn functie voorlopig heeft neergelegd.

men, na de aanhouding van directeur Spooren die wordt beschuldigd van een zedenmisdrif. De Feyenoord-supporters hebben hem al veroordeeld, zo bleek uit de sarrende liederen in de Kuip.

Samen met Hiddink zou Spooren PSV gaan leiden, na het vertrek van voorzitter Van Raaij volgend jaar. In dat opzicht leed PSV de afgelopen week buiten het veld de grootste nederlaag.

Hoewel de verwarring in Eindhoven na de arrestatie groot was, legde Hiddink geen enkel verband met de nederlaag. Hij toonde zich daarmee een bewonderenswaardig goede verliezer. **VK 17-5**

Onderzoek directeur PSV wegens ontucht

EINDHOVEN/GPD - Het onderzoek naar PSV-directeur Fons Spooren (39), die ervan wordt verdacht ontucht te hebben gepleegd met minderjarige jongens, loopt al enkele maanden, zo bevestigt een woordvoester van justitie. Zij zegt verder dat het niet uit te sluiten is dat er meer aanhoudingen worden gedaan in de zaak.

De advocaat van de directeur, Schnitzler, heeft inmiddels na overleg met zijn cliënt zaterdag besloten voorlopig geen mededelingen meer te doen. "We zullen op enig moment weer naar buiten treden, maar ik kan niet zeggen wanneer. De overweging voor die stap is een zaak tussen mij en mijn cliënt." Voor de arrestatie van Spooren afgelopen dinsdag werd ook al een 18-jarige Eindhovenaar aangehouden als verdachte. Wat de relatie is tussen deze verdachte en de directeur wil justitie, die summier is met haar informatie, niet zeg-

gen. Ook wordt ontkend noch bevestigd of de PSV-directeur inmiddels een bekentenis heeft afgelegd.

Ook over het onderzoek doet justitie geen verdere mededelingen. Zo zou de telefoon van Spooren afgeluisterd zijn, maar de woordvoester wil daar niet op ingaan. Ook zegt zij niet of er inmiddels al meer aanhoudingen zijn gedaan in de ontuchtzaak.

De zaak komt hoogstwaarschijnlijk woensdag voor de raadkamer. Dan wordt beslist of de voorlopige hechtenis, die komend weekeinde afloopt, nogmaals verlengd wordt. Ditmaal met 30 dagen.

Spooren, die geldt als kroonprins van PSV-voorzitter Van Raaij, heeft zijn werkzaamheden voor PSV direct na zijn arrestatie moeten neerleggen. Het misbruik zou in geen geval bij de jeugdopleiding van PSV gebeurd zijn.

PSV in nood door nederlaag en arrestatie

Van onze verslaggevers
ROTTERDAM

Met de arrestatie van directeur Spooren en een nederlaag tegen Feyenoord (3-1) is PSV plotseling in nood gekomen. Coach Hiddink legde na het duel in de Rotterdamse Kuip echter geen verband tussen beide gebeurtenissen.

De spelersgroep werd vrijdagochtend door voorzitter Van Raaij op de hoogte gebracht van de aanhouding van Spooren. De directeur wordt beschuldigd van een zedenmisdrif. "Het nieuws sloeg in als een bom", aldus Hiddink.

Spooren maakte snel carrière bij PSV. Zes jaar geleden kwam hij in dienst bij de club als commercieel medewerker. De afgelopen jaren was de voormalige restauranthouder belast met de dagelijkse leiding.

Over zijn eigen toekomst bood Van Raaij meer duidelijkheid. Hij was van plan spoedig af te treden, maar zijn beoogde opvolger zit sinds kort in de cel op verdenking van ontucht met minderjarigen. Zaterdag is zijn contract officieel beëindigd. Volgens Van Raaij is "het daarom nu geen PSV-zaak meer". Hij moest door de affaire "de hardste klap in mijn bestuurlijke periode" verwerken.

De voorzitter gaat op zoek naar een andere vervanger en blijft waarschijnlijk nog een jaar aan. Gisteren kreeg hij morele steun van de spelers. Zij droegen de kampioenschaal aan hem op. Hiddink stond erbij en keek ernaar, met een gezicht dat tevredenheid uitstraalde. Blijft hij of blijft hij niet? "Ik begin pas", antwoordde de erburger van Seoul. **NK 17-5**

PSV-directeur Spooren langer in voorarrest

DEN BOSCH - De voormalige PSV-directeur Fons Spooren (39) blijft langer in voorarrest als verdachte in een ontuchtzaak. De raadkamer van de rechtbank in Den Bosch wees woensdagmiddag een vordering van de officier van justitie toe, waardoor Spooren dertig dagen langer kan worden vastgehouden. Spooren werd vorige week aangehouden omdat hij ontucht zou hebben gepleegd met minderjarige jongens. Hierop legde hij zijn functie als directeur bij PSV neer. (ANP) **VK 17-5**

Kan PSV nu in de komende wedstrijden de rust bewaren om de competitie alsnog tot een goed einde te brengen? De affaire rondom Fons Spooren draagt er niet toe bij. De algemeen directeur werd vorige week aangehouden op verdenking van ontucht met minderjarigen. PSV heeft de rechterhand van voorzitter Van Raaij op non-actief gesteld. "En dat alles is als een bom ingeslagen", zei Hiddink gisteren. En Van Bommel: "Je moet als profvoetballer zo hard zijn dat je er voor afsluit."

Meer arrestaties in ontuchtzaak

EINDHOVEN - Politie en justitie hebben in de ontuchtzaak waarbij ook voormalig PSV-directeur Spooren is betrokken, meer verdachten aangehouden en verhoord. Zij zouden - al dan niet zijdelings - betrokken zijn bij de ontucht met minderjarige jongens in Eindhoven. Dat heeft een justitiewoordvoerder gisteren bevestigd. Eerder ontkende het openbaar ministerie dat er naast Spooren en een 18-jarige Eindhovenaar - die bemiddeld zou hebben tussen klanten en de jongens - nog andere verdachten zijn aangehouden tijdens het onderzoek.

PSV-DIRECTEUR NOG

Van onze correspondent
DEN BOSCH, donderdag

De gevangenhouding van commercieel directeur Fons Spooren (39) van PSV, die van ontucht wordt verdacht, is gisteren met 30 dagen verlengd door de Raadkamer in Den Bosch. Volgens een rechtbankwoordvoester zijn er voldoende aanwijzingen om de man voorlopig vast te houden.

Spooren werd vorige week gearresteerd wegens ontucht met minderjarige jongetjes. Justitie in Den Bosch zegt inmiddels te beschikken over een aantal getuigenverklarin-

Vrienden niet verbaasd na arrestatie directeur

Eerder twijfels over PSV

door Joan van den Dungen

EINDHOVEN, maandag

In het Brabantse dorpje Netersel is de arrestatie van commercieel directeur Fons Spooren van PSV het gesprek van de dag. De 39-jarige PSV-topman werd vorige week in de boeien geslagen wegens ontucht met een tiental minderjarige jongetjes in Eindhoven. In Netersel staat hij wijd en zijd bekend als een prominente en zeer sociale figuur.

Goede vrienden en bekenden melden echter dat zij eerder al grote vraagtekens bij de PSV-directeur hebben gezet. „Vooraf op feestjes en evenementen liep het in de gaten”, aldus een vriend van Spooren. „Voor mij is zijn arrestatie absoluut geen verrassing. Hij deed dingen die het daglicht niet kunnen verdragen. Verdween soms achter de coulissen met een jonge ober en kwam pas na een kwartier weer terug. Veel meer mensen wisten ervan. Maar niemand meldde het. Het waren louter vermoedens. Alleen onvoorstelbaar dat hij dan nog zo'n hoge functie bij PSV kon krijgen.”

Spooren, getrouwd en twee kinderen, is door PSV direct op non-actief gesteld en zit in elk geval de komende tien dagen vast in het huis van bewaring in Roermond. Justitie blijkt al bijna een jaar lang onderzoek naar hem te doen. Volgens zijn raadsman mr. J. Schitzler ontkent de directeur in alle toonaarden. Maar het openbaar ministerie blijkt te beschikken over sterke aanwijzingen dat hij wel degelijk betrokken is bij een omvangrijke zedenzaak met jonge knulletjes.

Ingewijden vertellen dat de directeur regelmatig gesignaleerd zou zijn in de Eindhovense Edisonwijk in Noord waar zich veel schandknaapjes van Marokkaanse afkomst ophielden. Naar aanleiding van

Op feestjes verdween hij vaak met jochies

alle publiciteit blijken er al enkele jongetjes aangifte te hebben gedaan. Justitie wilde hierover desgevraagd pas vandaag mededelingen over doen.

Ook binnen de Eindhovense voetbalclub is met verbijstering gereageerd op de arrestatie van hun commercieel directeur. In de organisatie van PSV was Spooren al jarenlang de belangrijkste vertrouweling van voorzitter Harry van Raaij, die hem zes jaar geleden met veel tromgeroefel binnenhaalde als een talentvolle directeur.

Voor die tijd runde Spooren het campingrestaurant De Couwenberg in Netersel. Hij wordt als een superslimme zakenman beschouwd en heeft volgens de PSV-directie veel goeds voor de club gedaan. Hij speelde onder meer een grote rol in de groei en sponsoring en marketing bij de huidige koploper in de eredivisie.

PSV-woordvoerder Pedro Salazar liet gisteren weten dat de arrestatie ook voor de club als een enorme klap kwam. „Wij hebben werkelijk nooit enige signalen in die richting gehad”, aldus de zegsman. „Wij menen niet dat de affaire enige rol heeft gespeeld in de verloren wedstrijd tegen Feyenoord gisteren. We hebben echt niet zonder ziel gespeeld. Het was vooraf bekend dat het een lastige wedstrijd zou worden die je niet zomaar wint.”

Natuurlijk zou Fons er vanmiddag ook even geweest zijn. De laatste training voor een belangrijke wedstrijd als die tegen FC Utrecht, de voorlaatste wedstrijd van de competitie – Fons zou absoluut even langsgekomen zijn op de Herdgang, het trainingscomplex van PSV, even buiten Eindhoven. Keurig in het pak, als betrof het een zaterdag, en goedgeluimd, zou de 39-jarige commercieel directeur van PSV er hebben rondgelopen. Niet ontmoedigd door de blubber en de bouwput rond de nieuwbouw van het complex. Hartelijk voor iedereen, van de terreinknecht tot de jongste supportertjes, van reserve tot vedette. Fons was een getapte jongen. En succesvol. Privé en bij de club waarvoor hij sinds 1997 werkte. Destijds runde hij samen met zijn vrouw een camping-plus-eetgelegenheden in het dorp waar hij opgroeide en nog steeds woont, vijftien kilometer van Eindhoven. Ook het cateringbedrijf dat hij oprichtte, floreerde al snel; hij was de cateraar bij het feest van hetjarige Philips en bij het jaarlijkse concours hippique. Nauwelijks 33 jaar oud, trok hij de aandacht van PSV, dat hem een kans bood als commercieel medewerker.

Zoals gewoonlijk als hij iets aanpakte, toog Fons enthousiast aan de slag, en ging hij doen wat er bij PSV jarenlang aan had ontbeerd: bedrijven uit de regio warm maken voor de club. Meer sponsoring binnenhalen. En het scheelde dat hij, niet in de laatste plaats dankzij zijn horecaverleden, in Eindhoven zo'n beetje iedereen kende. Het werd een succesvolle missie voor Fons, die inmiddels was opgeklimmen tot de functie van commercieel directeur. Sinds zijn bemoeienissen is de begroting van de Eindhovense club verdrievoudigd, van 18 naar ruim 55 miljoen euro per jaar. De jonge, dynamische en flamboyante directeur werd al snel de financiële rechterhand van de voorzitter, de 66-jarige en in Brabant zeer gerespecteerde Harry van Raaij. Fons was zijn *poulain*, z'n beschermeling.

De PSV-voorzitter is er vanmiddag wel, maar Fons niet. Hij zit sinds 16 mei vast in Helmond, op verdenking van on-

tucht met minderjarige jongens. Geruchten dat er nog méér zou spelen, een tweede beschuldiging van een heel andere orde, wil zijn advocaat noch bevestigen, noch ontkennen. Fons is inmiddels als commercieel directeur op non-actief gesteld. Door de voorzitter. Fons is voorlopig niet meer dan verdachte Fons S.

Langs de lijn hebben ze het niet meer over hem. Er is genoeg over gezegd. De hele week, en vooral de eerste dagen na zijn arrestatie, ging het maar over één ding: Fonske. Op de trainingen kwam die dagen heel veel pers opdagen, en twee keer zoveel aanhangers van de club. Er heerste vooral verbazing („Fons? Fonske?? Ontucht met kleine jongetjes??”), ongeloof („Het kan niet waar zijn”) en hier en daar woede („Het is een complot uit het westen, uit de Ajax-hoek”). Maar nu, na ruim een week en na de recente verlenging van het voorarrest met dertig dagen (dat doen ze niet voor niets), overheerst berusting en schaamte.

De drie heren op leeftijd aan de rand van het trainingsveld praten er liever niet meer over. Hij hoorde toch bij de club, hun trots, hun PSV? Nu hebben ze wel wat anders aan hun hoofd: het gelijkspel tegen AZ, de nederlaag tegen Feyenoord en de geslonken voorsprong op de concurrenten uit Amsterdam en Rotterdam, op Ajax en Feyenoord. De zekere landstitel is ineens niet zo zeker meer. Typisch PSV, oordelen de verstokte en dus zeer kritische aanhangers – vloekend op datgene waarvan ze het meeste (los van de vrouw dan, hè) houden. Het begint al bij de entree van hun favoriete spelers. Ze vinden ze allemaal te lief, lieve mannekes, stuk voor stuk. Mannekes die als het erop aan komt tekortschieten. Te braaf zijn. Op de aanvoerder, Van Bommel, na dan. Maar die zeurt weer te veel. En Hiddink? Ook een dooie. Guus Hiddink, de coach die een jaar geleden met Zuid-Korea op het wereldkampioenschap nog zo succesvol was, is niet actief genoeg, ongedreven haast. Zoals hij zich uitliet na de nederlaag tegen Feyenoord. Zo gelaten, dat kan toch niet! Nee, dan Ronald Koeman, de trainer van Ajax. Denk je soms dat die dat zomaar gepikt zou hebben? Die zou hebben gebruik van verontwaardiging over die ten onrechte toegekende strafschop. In elke microfoon die hij had kunnen vinden. Fanatiek, bluf en wat arrogantie. Wij hebben Erwin, zijn broer, als assistent van Guus. Ook veel te lief. Typisch PSV.

Het kampioenschap? Mooi natuurlijk.

TEL 19-5
-bobo

maar wat hebben we eraan als we niet eens de eerste ronde van de Champions League overleven, zoals al zeven jaar gebeurd is. Kezman, de topscorer, ook te licht, luidt het onverbiddelijke oordeel. Goed in de nationale competitie, maar nauwelijks succesvol in Europese wedstrijden. Vorig jaar zelfs niet eentje erin geschopt. Ook te lief. En te ijdel. En te makkelijk. Voor volgend jaar hebben ze dan ook nauwelijks hoop op beter. Wellicht opnieuw een titel, maar echte roem en onsterfelijkheid vergaart een club pas in Europa. Kijk maar naar Ajax. Twee jaar geleden lag Ajax in de vernieling, maar nu lopen ze jaren op PSV uit. Sterker, ze lopen ettelijke lichtjaren vooruit. Het drietal weet het zeker.

Als de spelers binnen zijn, en de aanhangers en de handtekeningenjagers allemaal vertrokken, komt de voorzitter naar buiten. Om de blubber op het braakliggende pad te ontwijken loopt hij via het veld naar zijn auto, honderd meter verderop. Hij voelt zich zoals hij eruitziet. „Slecht.” Vreemd vindt hij zijn gemoedstoestand niet. Het zijn moeilijke tijden voor de club – op het veld, maar vooral erbuiten. „Op het veld komt het wel goed,” zegt Van Raaij. „Een grote voorsprong verspelen kan gebeuren in het voetbal. Maar de affaire rond Fons heeft voor heel veel onrust gezorgd.” Woest is hij op De Telegraaf, dat twee dagen eerder 'een schandelijk' verhaal publiceerde. Hij heeft een van de chefs van de krant ook direct gebeld en gevraagd waar ze 'in godsnaam nou mee bezig waren'. „Ze hebben die arme vrouw van Fons, zijn schoonouders en die kindertjes een dag lang lastiggevalen. Schandalige journalistiek.” En dan die belachelijke aantijgingen over de club, over Fons en over zijn ambities om opvolger te worden van Van Raaij, die na volgend seizoen zou stoppen. Een machtsstrijd („Fons is geen voetbalman en dus ook geen beoogd voorzitter”), een complot („Fons had geen vijanden”), een pot met 'verdacht' geld, Fons op pad in een privé-jet. Allemaal onzin, gevaarlijke onzin, meent Van Raaij. En dan die foto bij het stuk. Van Raaij zittend achter het bureau, en Fons met zijn arm op zijn schouder achter hem – voorzien van een zwart balkje. „Welbeschouwd betreft het een privé-zaak,” zegt Van Raaij, „maar door dit soort verhalen wordt PSV, zijn werkgever, op een oneigenlijke manier in het verhaal meegesleept.” Zeer ongepast en niet terecht.

Wat Fons volgens justitie heeft gedaan, zegt hij niet precies te weten. „En ik wil

Ontucht & de titel

Het kampioenschap kan PSV bijna niet meer ontgaan, maar van de zeventiende landstitel lijkt de glans al bij voorbaat af te zijn. Want de voormalige commercieel directeur van de club zit nog steeds vast, op verdenking van een zedenmisdrijf.

ZEKER 30 DAGEN VAST

16 repo | Bas Barkman HP 30/5

gen tegen hem. De directeur, die elke betrokkenheid ontkent, wordt ervan verdacht tegen betaling seks met minderjarige jongetjes te hebben gehad. Een 18-jarige Eindhovenaar, die daarin als een soort souteneur bemiddeld zou hebben, is ook opgepakt. De ontucht zou voornamelijk plaats hebben gevonden in het Eindhovense Anne Frankplantsoen, dat bekend staat als een ontmoetingsplaats voor homoseksuelen.

Fons Spooren, getrouwd en twee kinderen, zit voorlopig vast in de gevangenis in Roermond.

Justitie: Geen link naar PSV in ontuchtzaak

EINDHOVEN — De ontuchtzaak waarin PSV-directeur Fons Spooren (39) is verwickeld, heeft geen link met de voetbalclub. Uit het tot nu toe ingestelde onderzoek blijkt dat er geen sprake is van enige relatie. Een woordvoerder van het openbaar ministerie in Den Bosch heeft dit maandagmorgen desgevraagd meegedeeld.

Spooren, die woonachtig is in Netersel, is vorige week aangehouden, verdacht van ontucht

met minderjarige jongens. In verband daarmee is ook een 18-jarige Eindhovenaar opgepakt. Spooren heeft zijn functie bij PSV neergelegd. De raadkamer in Den Bosch bepaalt morgen of zijn voorarrest moet worden verlengd. Als dat gebeurt, kan justitie hem weer dertig dagen vasthouden.

Het onderzoek naar de ontucht loopt al een tijd, aldus de woordvoerder. Inhoudelijk wil ze niet op de zaak ingaan. Het onderzoek

is nog niet afgerond. Op dit moment hebben politie en justitie niet nog meer verdachten op het oog.

Spooren heeft in zijn woonplaats lange tijd een restaurant bestierd. Enkele jaren geleden heeft hij dat van de hand gedaan. Inwoners van Netersel, een kleine vlek in de Brabantse Kempen, hebben in de regionale media met ongeloof op zijn aanhouding gereageerd. (ANP)

SCHOONOUDEERS GEARRESTEERDE CLUB-BOBO: 'Zijn hele gezin is kapotgemaakt'

SEKS ZET PSV OP TILT

■ Fons Spoor (links) gold als protégé en beoogd opvolger van PSV-voorzitter Harry van Raaij ze lieten zich samen veelvuldig fotograferen.

FOTO: HANS VAN TILBUR

door JOOST DE HAAS en CHARLES SANDERS

NETERSEL, vrijdag
Aan de vooravond van de mogelijke kampioenswedstrijd van PSV houdt de achterban van de Eindhovense voetbalclub de adem in: zal het ontucht-schandaal rond commercieel directeur Fons Spoor de duurbetaalde spelers vleugellam maken waardoor de club de hoofdprijs alsnog misloopt?

Op de supporterssite van PSV houden de trouwste fans rekening met een hetze en een complot. „Vorig jaar, toen PSV een sleutelwedstrijd tegen Ajax moest afwerken, kwam naar buiten dat middenvelder Theo Lucius een kind bij een Zweedse had verwekt. Theo had zich gewoon ver-naaid! Nu zou Spoor weer seks met minderjarige jongens hebben gehad. Iedereen buiten Eindhoven is tegen PSV...”

De familie van Spoor heeft tot nog toe gezwegen, maar op het erf van het vrijstaande huis van de PSV-directeur in de Brabantse Kempen willen de schoonouders van Spoor wel spreken. Alphons Couwenberg, met zijn

fiets aan de hand op de oprit van de villa van zijn dochter en schoonzoon in het dorpje Netersel: „Dit hele gezin is kapotgemaakt door alle publiciteit rond Fons, schandelijk. De grootste crimineel wordt met initialen genoemd, maar in dit geval gingen opeens alle remmen los.”

'Iedereen buiten Eindhoven is tegen ons'

Zijn vrouw, met tranen in de ogen: „De twee kinderen van 7 en 5 kunnen niet eens meer naar school, ze worden nagewezen omdat hun vader het met jongetjes zou hebben gedaan. Er is nog niet eens een proces geweest, laat staan een veroordeling! Ik weet niet of Fons schuldig is, alleen hijzelf kan ons opheldering verschaffen. Maar we mogen hem niet eens bezoeken, ook wij tasten op dit moment in het duister.”

De raadkamer van de rechtbank heeft deze week beslist dat Spoor nog eens dertig dagen in voorarrest moet blijven. Grote zorg bij de harde kern supporters van de Oosttribune in Eindhoven: wie gaat Fons vervangen als 'klupliedzanger' bij het kampioenschap?

De slachtoffers in de vermeende ontuchtzaak zijn allemaal jonger dan zestien jaar. Een eerder aangehouden achttienjarige Eindhovenaar zou als souteneur zijn opgetreden op de avonden dat Spoor in het beruchte Anne Frankplantsoen van Eindhoven op zoek was naar homoseksuelen. Inmiddels is bekend geworden dat Spoor van nog meer strafbare feiten wordt verdacht. Justitie en de raadsman van de PSV-directeur, mr. J. Schnitzler, doen er het zwijgen toe.

Privé-jet

De 39-jarige Fons Spoor gold als protégé en troonopvolger van PSV-voorzitter Harry van Raaij. Het duo liet zich geregeld samen fotograferen. Van Raaij was jarenlang een van de vaste gasten in het eet-café dat Spoor samen met zijn 37-jarige vrouw Anna runde in Netersel. „Van Raaij viel onmiddellijk voor de charmes van Fonske”, vertelt een vriend. Spoor - handelsmerk: grote Mercedes, Cubaanse sigaar en luxe privé-jet - werd de man van de toekomst in Eindhoven.

Oud-PSV-coryfee Kees Ploegsma over de rol van de inmiddels door PSV op non-actief gezette commercieel directeur: „Fons heeft het zakkelijk gezien bijzonder goed gedaan bij de club.” Een voormalig bestuurslid van PSV vertelt dat er achter de schermen in het Philipsstadion een felle machtsstrijd gaande was. Al jaren maakten prominente PSV'ers zich grote zorgen over de toenemende invloed van Spoor. Zo zou hij innige contacten onderhouden met als „louche” omschreven geldschietters. „De zo verkregen financiën zijn in meerdere fondsen ondergebracht waarmee topspelers werden gekocht”, aldus de ingewijde. „Fons verzekerde zich hiermee van een sleutelpositie in

de miljoenen dans rond de aan- en verkoop van onze ster-voetballers.”

Advocaat Schnitzler wilde deze week niet ingaan op geruchten dat Spoor zou zijn afgeperst of dat hij het slachtoffer is geworden van een complot. „Ik weet niet of mijn

cliënt erin geluisd is door anderen”, aldus de raadsman.

De schoonmoeder van Fons: „Ik heb geen idee wat zich achter de coulissen allemaal afspeelde. Misschien is het wel tekenend dat we van sommige bestuursleden na de arrestatie van onze schoonzoon niets meer mochten horen, terwijl andere vooraanstaande PSV'ers wel hebben gebeld of een bloemetje stuurden.”

Op de vraag of zij het gerucht gelooft dat Spoor moest hangen omdat hij te veel macht kreeg bij de topclub, zegt mevrouw Couwenberg: „Ik weet dat gewoon niet. Er wordt ook gesuggereerd dat onze schoonzoon al heel lang met homoseksuelen bezig was, wij hebben daar nooit iets van gemerkt. Maar je weet het nooit.”

het niet weten om... De hoop op een kampioenschap, misschien de volgende dag tegen Utrecht al vrolijk hem niet op. „Voor mij persoonlijk zal het hoe dan ook een kampioenschap zijn met een zwarte rand. Een brede zwarte rand.”

Vierentwintig uur later kijkt de voorzitter nog steeds niet vrolijk als hij op de middenstip afscheid neemt van vier spelers die bij de club zullen vertrekken. Van FC Utrecht is gelukkig gewonnen, maar door de winst van naaste concurrent Ajax kan PSV pas donderdag, op Hemelvaartsdag, het kampioenschap binnenhalen. „En dan vieren we hier in Eindhoven alsnog een groot feest.” zegt de voorzitter. Terwijl Van Raaij de vertrekkende spelers met vriendelijke woorden en bloemen bedankt, wordt er binnen alweer volop gemopperd op de aanstaande kampioenen. „Ik zal u vertellen, ik kom hier nu 43 jaar.” zegt een man. „Ik heb alle landstitels meegemaakt, maar deze - al het ervan komt - heeft de minste glans van allemaal. Echt waar. Het is helemaal niks.”

Fons S. (39) maakte een droomcarrière. Nu zit hij vast wegens ontucht met jongens.

VOCX PAGINA

Succesvol restaurateur, begenadigd organisator, verdienstelijk zanger én beoogd opvolger van PSV-voorman Harry van Raaij. Fons S. (39) had een droomcarrière. Tot hij vorige week werd opgepakt op verdenking van ontucht met minderjarige jongens. Door Marvin Jacobs

NR 28/5

HET DUBBELLEVEN VAN PSV-DIRECTEUR FONS S.

'Allemaal leuk en aardig om te roepen dat het niks met PSV te maken heeft, maar ik voelde me gisteren toch aardig voor *** staan als supporter in de waskuip. Vlaggen met Fons S. kindercreche en Kameraadjes liet op voor Ome Fons. Daar word ik niet vrolijk van. (...) En nog maar afwachten wat onze vrienden uit Utrecht weer voor liedjes bedacht hebben. Dan kom ik met mijn club liever in het nieuws met rellen, dan met deze affaire. Ongeacht of het nu waar is of niet, er hangt nu een smet rond de club. Terwijl we eigenlijk in feeststemming zouden moeten zijn voor het aanstaande kampioensfeest.'

(Bericht op het internetforum van PSV)

De feiten: Fons S. wordt verdacht van het plegen van ontucht met minderjarige jongens en werd daarvoor op zaterdag 17 mei jl. gearresteerd. Zelf ontkent hij wat hem ten laste wordt gelegd. Wat die aanklacht precies inhoudt en waar deze op is gebaseerd, blijft vooralsnog onduidelijk: het Openbaar Ministerie in Den Bosch geeft geen andere informatie dan dat het onderzoek naar S. nog in volle gang is - een onderzoek dat al enige maanden loopt. Behalve S. is er ook een 18-jarige medeverdachte uit Eindhoven opgepakt. Deze zou zelf niet schuldig zijn aan ontucht, maar een bemiddelende rol hebben gespeeld tussen S. en de minderjarige jongens; volgens justitie zijn er meerdere slachtoffers.

Hoe zeer S. de beschuldigingen ook ontkent, voor de raadkamer van de rechtbank lijkt het inmiddels verzamelde bewijsmateriaal overtuigend genoeg: vorige week woensdag werd besloten om het voorarrest van S. te verlengen met dertig dagen. Hij zit vast in beperking, wat inhoudt dat hij -om het onderzoek niet in gevaar te brengen- alleen contact mag hebben met zijn advocaat, mr. J. Schnitzler. Die zegt: "Hij is zeer teleurgesteld dat zijn hechtens is verlengd."

Het huis van Fons S. en zijn gezin ligt aan een doodlopende weg, even buiten de bebouwde kom van Netersel, een dorpje in de Kempen ten zuiden van Eindhoven. Op het huis, opgetrokken uit gele baksteen, is in strakke gietijzeren letters 't Zaluwneest geschreven. Anita S. heeft net de zilverkleurige Mercedes-stationwagon op de oprit geparkeerd en haar zoontjes laten uitstappen. De gordijnen van het huis zijn gesloten en wanneer de Reverslaggever aanbelt, doet ze niet open.

Aan de weg ligt een tiental huizen en boerderijen. De meeste bewoners weten niet veel te vertellen over hun buurman. "Hij was hier nooit," zegt een oudere man in blauwe overall die in een weiland tussen zijn koeien staat. "Hij had een appartement in Eindhoven, volgens mij zat hij daar altijd. Soms zag ik hem in het weekend nog wel eens voorbij rijden. Verder niet." De andere bewoners weten over S. niet meer te vertellen dan dat hij "aardig" en "vriendelijk" is. Vrienden, bekenden en oud-collega's kiezen voor vergelijkbare omschrijvingen. Een sympathieke, Bourgondische man die van gezelligheid houdt en bovendien sociaalvoelend is. Vriend Henk Maas: "Als mensen geld nodig hadden, dan

was hij nooit te beroerd om ze iets te lenen." Verderop aan de doodlopende weg ligt camping en restaurant Couwenberg. Van het restaurant was S. een aantal jaar eigenaar. Het heeft een fantasieloze, grijze gevel waarachter een enorme oppervlakte schuil gaat: een zaal gevuld met eikenhouten tafels en stoelen die van elkaar gescheiden zijn door een soort kamerschermen. Vijf jaar geleden heeft S. de zaak van de hand gedaan. De huidige uitbater werkte destijds, toen S. nog de eigenaar was, ook al in het restaurant. Hij heeft altijd prettig met hem samengewerkt, beweert hij. Verder wil hij niets loslaten, omdat hij vreest daarmee zijn restaurant te schaden: vorige week bracht het Eindhovens Dagblad hem al in verband met de ontuchtzaak - ten onrechte.

De mensen die S. kennen, zijn verbijsterd over zijn arrestatie. Maar er doen in Eindhoven inmiddels verschillende verhalen de ronde over S.. Zo zou hij gesignaleerd zijn in het Anne Frankplantsoen, een bekende ontmoetingsplaats in de stad. En op feestjes zou hij regelmatig met jonge obers achter de schermen zijn verdwenen. Leugens, meent de advocaat, net als het bericht dat S. zich geregeld op zou houden in het Edisonkwartier van de Brabantse stad waar veel schandknaapjes van Marokkaanse afkomst zouden rondlopen. Navraag in de wijk, waar zich overigens wel een handvol raamprostitutees en sexclubs bevinden, leert dat niemand kan bevestigen dat er schandknappen in de buurt werkzaam zijn en dat maakt het lastig om dergelijke berichten op waarde te schatten.

Advocaat Schnitzler heeft in ieder geval weinig fiducia in het onderzoek waarmee justitie op dit moment bezig is. Eén van zijn wensen is om het materiaal op basis waarvan S. is gearresteerd, te toetsen. Zo zou hij bijvoorbeeld getuigen die belastende verklaringen hebben afgelegd zelf willen horen.

Fons S. wordt in 1964 geboren en groeit op in Hapert, niet ver van zijn huidige woonplaats Netersel. Hij valt al op jonge leeftijd op door zijn grenzeloze energie en enthousiasme. Zo is hij bij voetbalclub VV Hapert een fanatieke voetballer - zelfs zo fanatiek dat hij regelmatig ruzie heeft met scheidsrechters. Om zichzelf al te veel rode kaarten en schorsingen te besparen, besluit hij om dan maar zélf scheidsrechter te worden en is dan even de jongste arbiter van Nederlander. Ook op school speelt hij een actieve rol; behalve dat hij in de leerlingenraad zit, neemt hij in vrijwel elk toneelstuk of musical een rol voor zijn rekening. Zijn vader is al net zo actief, hij is voorzitter van de VV Hapert en beheerder van het gemeenschapshuis Den Tref. Aan hem dankt S. -zo zegt hij jaren later in een interview- zijn maatschappelijke betrokkenheid.

Leo Jansen is conciërge van het Pius X College in Bladel, waar Fons S. zijn mavo-diploma behaalde. "Van dat slag zijn er niet veel," zegt Jansen, die twintig jaar na dato geen seconde na hoeft te denken om zich Fons S. te herinneren. "Hij was hyperactief en deed mee aan alle activiteiten die hier werden georganiseerd. Het was een echte gangmaker, altijd

in voor een grapje. Hij zorgde ervoor dat het gezellig was."

Om wat extra zakgeld te verdienen, begint S. op zijn 15de als hulpje bij de kantine van Camping Couwenberg in Netersel, 6 kilometer van zijn woonplaats Hapert. Hier ontmoet hij Anita Couwenberg, de dochter van het eigenaars-echtpaar. Op zijn 21ste -in 1985- trouwt hij met haar. Fons S. heeft inmiddels ook het diploma van de Middelbare Hotelschool behaald. In de campingkantine ontvoert hij zich als een actief personeelslid dat steeds meer verantwoordelijkheden naar zich toetrekt. Wanneer pa en ma Couwenberg zich langzamerhand terugtrekken uit de zaak ligt het dan ook voor de hand dat het pas getrouwde stel het roer overneemt: in 1987 huren Fons S. en zijn vrouw de zaak van hun (schoon)ouders. Ze pakken de zaken consciëntieus aan en toveren de kantine om tot een restaurant waarmee ze zich vooral richten op bedrijfsuitjes, bruiloften en partijen. Het doel van Fons S., zoals hij dat zelf omschrijft in een interview met een huis-aan-huisblad: "Er voor zorgen dat zoveel mogelijk mensen zich bij ons in het restaurant thuis voelen; vooral op zaterdagavond moet er sfeer en ambiance zijn."

Hij speelt dan ook een actieve rol in de regio. Hij is de spil in de plaatselijke ondernemersvereniging en wordt voorzitter van de VVV in Bladel, een ander dorp in de buurt. In december 1993 zet S. zijn eerste stappen in de sportwereld. Via zijn zwager, ijshockeyspeler Tino Rison, komt hij in contact met de Tilburg Trappers; een ijshockeyclub die op dat moment dringend op zoek is naar een hoofdsponsor. Jan de Greef is op dat moment voorzitter van de club: "Onze eerste ontmoeting was bijzonder plezierig. Fons was heel doortastend en draaide er niet om heen: hij wilde wel onze sponsor worden. Binnen een half uur was de deal gesloten."

Dat een eigenaar van een restaurant in een Brabants dorpje een grote ijshockeyclub sponsort, is op zijn minst opmerkelijk te noemen. Volgens De Greef is dat kenmerkend voor S.: "Alles wat hij doet, pakt hij groots aan." En dat blijkt ook in oktober 1994 als hij medeorganisator is van de Europa Cup-kwartfinales ijshockey. De Greef: "Dat toernooi had een enorme grandeur. Het moest voor hem allemaal perfect geregeld zijn. En dat was het." Ijshockeyspeler Klaas van den Broek, die samen met Fons S. in de organisatie van het toernooi zat, schetst een vergelijkbaar beeld: "Hij was heel goed in het genereren van publiciteit, overal had hij zijn mannetjes zitten." Ook heeft S. een groot commercieel talent, want volgens Van den Broek komt de organisatie ruimschoots uit de kosten. "Hij beschikte over een enorm netwerk. Het vinden van sponsors was voor hem geen pro-

bleem." Twee jaar later, in 1996, organiseert S. het WK ijshockey in Eindhoven, volgens Van den Broek eveneens een groot succes.

Naast zijn werk en de sport heeft Fons S. nog een grote hobby: zingen. In zijn restaurant Couwenberg beklimt hij bijna elke zaterdagavond met de microfoon het podium. Zijn repertoire loopt uiteen van operette tot Italiaanse klassiekers als *O Sole Mio*. Eind jaren tachtig beproeft hij zijn geluk en doet in de Amsterdamse *The Shorts of London* mee aan de Jordaan Trofee, een talentenjacht. Dit legendarische café aan het Rembrandtplein is de thuisbasis van Manke Nelis en de bakermat van veel -vooral Nederlandstalige- zangcarrières. Eddy Hoornman maakte als accordeonist deel uit van het huisorkest en begeleidde S. bij zijn eerste optreden: "Fons was erg nerveus en onzeker over zijn zangkunsten." Dat blijkt tijdens de voorrondes van de Jordaan Trofee onnodig, want het publiek reageert enthousiast op zijn optreden en volgens Hoornman groeit daarmee zijn zekerheid. "Toch stond hij nooit op het podium met een houding van: ik doe het effe. Het was geen entertainer die de zaak op zijn kop zette. Het was een rustig type, meer iemand van het 'gedragen' lied." Uiteindelijk bereikt hij de finale van de Jordaan Trofee en samen met de andere finalisten wordt in 1990 de verzamelcd *Hollandse Nieuwe* opgenomen. S. zingt daarop *Andrea*, een nummer over een vakantie liefde: 'Andrea, mijn liefde bleef achter bij jou in Rome / Van onze liefde is nooit wat gekomen.'

Ondertussen heeft hij zich ook aangemeld bij Henny Huismans *Soundmixshow*. Met zijn imitatie van de Limburgse operazanger Willy Caron rolt hij ook hier door de voorrondes. Uiteindelijk staat hij -goedlachs en met een strak geföhnd kapsel- op 7 april 1990 in de grote finale met het nummer *Im Prater*. In het avondvullende programma verslaat hij de imitatoren van Engelbert Humperdinck, The Supremes en Tina Turner. Alleen de dan nog onbekende Marco Borsato die als Billy Vera optreedt, krijgt uiteindelijk meer stemmen van het publiek dan Fons S., die zodoende tweede wordt.

In 1993, twee jaar na zijn optreden bij de *Soundmixshow*, volgt een nieuwe stap in zijn zangcarrière: hij neemt een cd op met de titel *Welcome....* Zijn ideaal, zegt hij in 1993 tegen het Eindhovens Dagblad, is 'een combinatie van restaurant en zingen.' Componist Cees de Wit schrijft en arrangeert een aantal nummers van de cd, waaronder *Leef Je Leven* en *Nooit Meer Zal Het Zo Nog Zijn*. De opnames vinden bovendien plaats in De Wits studio in het Limburgse Weert. "Hij had alles perfect voorbereid," vertelt De Wit. "Met zijn zangpedagoge had hij de nummers ingestudeerd. En ook over de financiële kant, de release en de distributie had hij goed nagedacht. Niks werd aan het toeval overgelaten. Hij deed alles in eigen beheer." Volgens De Wit beschikt S. over een "prettig geluid. Maar het was geen wereldniveau. De controle over zijn stem was niet zo goed, hij was duidelijk geen professionele zanger. Ik zou hem omschrijven als een bovenmiddelmattige amateur."

Van de cd worden ruim duizend exemplaren verkocht, vooral in Netersel en omgeving. Later neemt hij nog een tweede -titelloze- cd op, maar veel verder dan tot regionale held weet S. het als zanger niet te schoppen. Toch grijpt hij elke gelegenheid aan om zijn zangkunsten te etaleren. Toen Ruud van Nistelrooy en Luc Nillius afscheid namen van PSV bracht S. een lied ten gehore. "Als hij het gezellig vindt en het naar zijn zin heeft, dan gaat hij zingen," zegt organisator van ijshockeytoernooien Klaas van den Broek.

Fons S. zou gesignaleerd zijn op een bekende homo-ontmoetingsplaats in Eindhoven. En op feestjes zou hij regelmatig met jonge obers achter de schermen zijn verdwenen. Leugens, meent zijn advocaat

Linksboven: Fons S. als Willy Caron met Henny Huisman in de Soundmixshow, waarin hij als tweede eindigde achter Marco Borsato. Rechtsboven: In 1985 was S. een lokale held. Deze foto is gemaakt voor het huis-aan-huisblad De Kempenaar. Inzetjes: Hoezen uit het oeuvre van Fons S.. Zijn debuut-cd Welc... was in 1993 een bestseller in platenzaken in zijn woonplaats Neterseel en omgeving.

Who-gitarist bezit geen kinderporno

LONDEN ■ Who-gitarist Pete Townshend heeft zich niet schuldig gemaakt aan het bezit van kinderporno. De politie heeft dat geconcludeerd na een onderzoek van vier maanden. Townshend kreeg wel een formele berisping omdat hij in 1999 een internetpagina heeft bezocht waarop kinderporno wordt aangeboden.

DV/A N 03-05-03

Townshend niet in bezit van kinderporno

Gitarist Pete Townshend, een van de oprichters van de legendarische Britse rockband The Who, heeft zich niet schuldig gemaakt aan het bezit van kinderporno.

Townshend kreeg wel een berisping omdat hij in 1999 een websi-

te bezocht waarop kinderporno wordt aangeboden. De gitarist, die sinds januari werd verdenking van het maken en bezitten van kinderporno, heeft toegegeven zijn credit card te hebben gebruikt om op internet plaatjes van misbruikte kinderen te bekijken, maar beweert dat hij dat deed ter voorbereiding van zijn autobiografie. Daarin zou onder meer aan de orde komen dat Townshend in zijn jeugd is misbruikt.

(AP)

Rockster gewaarschuwd

Door onze kunstredactie NR1 AMSTERDAM, 8 MEI. Na een onderzoek naar zijn betrokkenheid bij kinderporno heeft de Engelse rockster Pete Townshend van Scotland Yard een officiële waarschuwing gekregen. Bij een onderzoek naar de aanwezigheid van kinderporno op zijn computers zijn weliswaar geen afbeeldingen aangetroffen, maar de naam van Townshend, gitarist en componist van de popgroep The Who, stond op een lijst van gebruikers van een Amerikaanse website met kinderporno. De officiële waarschuwing voor Townshend betekent dat zijn naam vijf jaar lang op een lijst van

seksuele delinquenten wordt geplaatst.

Townshend had in januari zelf contact opgenomen met Scotland Yard nadat de Britse krant *The Daily Mail* had geschreven dat de naam van een 'internationaal bekende popmuzikant' op die lijst voorkwam. Townshend had onmiddellijk toegegeven dat hij de website ooit bezocht had, maar zei dat hij dit had gedaan in het kader van een actie tegen kinderporno, waar hij een fel tegenstander van zei te zijn. Na vijf maanden onderzoek heeft Scotland Yard toegegeven dat er geen kinderporno op Townshends computers is aangetroffen.

Popster Pete Townshend berispt om kinderporno

Van onze correspondent LONDEN, donderdag Gitarist Pete Townshend, één van de oprichters van de legendarische Britse rockband The Who, is door de politie berispt omdat hij in 1999 een internetpagina bezocht waarop kinderporno werd aangeboden.

Townshend bekende de pagina te hebben bezocht. Hij is niet schuldig aan het bezit van kinderporno. De politie heeft dat geconcludeerd na een onderzoek van vier maanden. Op de harde schijf van Townshends computer zijn geen verboden afbeeldingen aangetroffen, meldde de politie gisteren.

De gitarist, die in januari werd gearresteerd op verdenking van het maken en bezitten van kinderporno, heeft toegegeven zijn credit card te hebben gebruikt om op internet plaatjes van misbruikte kinderen te bekijken, maar beweert dat hij dat deed ter voorbereiding van zijn autobiografie.

Daarin zou onder meer aan de orde komen dat de oprichter van rockband The Who in zijn jeugd seksueel is misbruikt. TEL 8-5

Aardige man, harde werker, nooit iets aan hem gemerkt: die elementen keren steeds terug in de gesprekken met vrienden en kennissen. "Het lijkt erop dat Fons een dubbelleven heeft geleid," zegt Henk Maas, één van de beste vrienden van S., die hem leerde kennen in de ijshockeywereld waarin ook Maas actief was. "Voor mij komt dit als een grote klap. Ik lig er al de hele week wakker van. Nooit, maar dan ook nooit heb ik ook maar één signaal gekregen dat Fons zich met dit soort dingen bezighield. Sterker nog, toen ik Fons eens vertelde dat een vriend van mij een zoon had die homo bleek te zijn, reageerde hij daar heel fel op. Hoe kan dat nou, het is onmogelijk, zei hij." Maas is de afgelopen week regelmatig over de vloer geweest bij de echtgenote en twee zoontjes van S. en meldt dat de vrouw behoorlijk is aangeslagen door de arrestatie van haar man. Zij mag alleen via zijn advocaat contact met hem hebben.

overigens sommige nooit het niveau van idee zijn overstegen. Maar dat S. de voetbalclub middels zijn inspanningen geen windeieren legt, blijkt uit de financiële cijfers van PSV. In het seizoen 1996/1997 bedraagt de begroting 20 miljoen euro, vijf jaar later is dat ruim 50 miljoen euro. Het is dan ook niet verwonderlijk dat topman Van Raaij, die te kennen heeft gegeven dat hij in 2004 met pensioen wil, in S. zijn gedroomde opvolger ziet.

Is er dan niemand die in al die jaren iets heeft gesignaleerd over de mogelijke belangstelling van de beoogde eerste man van PSV voor minderjarige jongens? Toch wel. Een bron binnen PSV beweert dat een restaurantmedewerker S. ooit heeft gezien op een ontmoetingsplaats. Toen S. kwam aanrijden en deze persoon herkende, reed hij snel weer weg. Overigens is het bezoeken van zo'n ontmoetingsplaats niet strafbaar.

Nu S. nog zeker een maand in voorarrest zal zitten, heeft Harry van Raaij afgelopen weekend besloten dat S. niet meer bij PSV kan terugkomen. De reden: alle publiciteit. "Zijn leven is helemaal stuk," zegt goede vriend Henk Maas. "Ook al blijkt hij straks onschuldig, zijn naam is voorgoed beschadigd." ●

In 1991 verzorgt Fons S., die naast het restaurant inmiddels ook een cateringbedrijf heeft, de hapjes en drankjes van het Philipsfeest: het elektronicaconcern viert dat jaar de honderdste verjaardag. Daarna doet hij de catering van het grote jubileum van de bevrijding van Eindhoven, en staat zijn naam -zals hij zelf zegt- voorgoed op de kaart van het Eindhovense zakenwereld. Als PSV-directeur Harry van Raaij op zoek gaat naar een nieuwe commercieel directeur, komt hij uit bij Fons S.. De belangrijkste reden dat Van Raaij voor hem kiest, is dat PSV zich los wil weken van Philips, van oudsher de geldschieter van de club. "Hij was geen Philips-man," zegt Van Raaij jaren later in een interview met Sportweek. "Maar hij kende het bedrijfsleven in en rond Eindhoven bijzonder goed. De meeste betrokkenen van Philips waren niet enthousiast over hem, maar ik had de verantwoordelijkheid, dus heb ik doorgezet." De keuze van Van Raaij lijkt goed uit te pakken: vanaf het moment dat S. in dienst is, lanceert hij het ene plan na het andere - zijn restaurant heeft hij inmiddels verkocht. Eén van de eerste projecten waar hij zich op stort, is het dicht bouwen van de hoeken van het PSV-stadion. Daarin bevinden zich nu kantoren, winkels en cafés. Ook blijkt zijn wijd vertakte netwerk goed van pas te komen: hij doorbreekt -waar Van Raaij hem voor had ingehuurd- de traditie dat Philips de enige PSV-sponsor is. "Op het moment dat Fons bij PSV kwam, hadden alle spelers ineens een Mercedes onder de kont," zegt Klaas van den Broek. "Dat is kenmerkend voor hem: ik wist dat hij goede contacten had met Mercedes."

S. blijkt over een onuitputtelijke bron creativiteit te beschikken om PSV als merk uit te bouwen: een kledinglijn voor kinderen, een eetcafé aan de rand van het voetbalveld, een hotel, reizen, verzekeringen, een creditcard, mobiele telefonieabbonementen, een radio- en televisiezender. En dat is slechts een greep uit de stortvloed van ideeën, waarvan

30 mei 2003 | De Journalist

De Balk

De Telegraaf, 23 mei, pagina vijf. In Omega-kapitalen: SEKSREL(rood gedrukt) ZET PSV OP TILT.

Daarnaast dit familieportret (uit eigen archief, foto Hans van Tilburg): PSV-voorzitter Harry van Raaij samen met protégé en beoogd opvolger Fons Spooren, inmiddels gearresteerd in verband met mogelijke ontucht met minderjarige jongens. Waarom krijgt Spooren een zwarte balk over zijn ogen? Omdat hij verdachte is en het bij De Telegraaf regel is dat verdachten niet herkenbaar in de krant komen, aldus chef fotoredactie Johannes Dalhuijsen. Sinds Spooren zo opvallend in de krant heeft gestaan (juist dankzij de balk ga je beter kijken), lijkt hij nog bekender.

In dezelfde krant staat op pagina zeven een strip met foto's. Een zangeres is thuis beroofd van muziekban-

den. Maar de inbrekers hebben pech. Het huis was kort tevoren beveiligd met videocamera's. De opnamen brengen de twee inbrekers redelijk goed in beeld, zo is te zien in De Telegraaf - maar ook de inbrekers hebben een balk.

Dat geldt voor alle verdachten, zegt Dalhuijsen. Ook voor bijvoorbeeld Cor Boonstra? Volgens Hans Kouwenhoven, voorzitter van de NVJ/NVF, bestaat er geen algemene richtlijn. Het is wel gebruikelijk dat men een balk gebruikt bij een gearresteerde verdachte. Maar het is lastig, geeft hij toe, willekeurig zelfs, want afhankelijk van onderwerp, persoon en tijdgeest. Eén ding is zeker: de fotograaf levert nooit een balkje op de foto.

HERMAN HOENEVELD

Who-gitarist Townshend onder toezicht gesteld

LONDEN - Pete Townshend, de leadgitarist van de popband The Who, zal voor vijf jaar op een politielijst worden gezet van personen die zich aan seksuele misdrijven hebben schuldig gemaakt, de zogenaamde Sex Offenders Register. Townshend kreeg gisteren officieel een politiewaarschuwing, omdat hij in het verleden op het internet tegen betaling naar kinderporno heeft gekeken. VK/JS

Advertisement for 'ZET PSV OP TILT' featuring a photograph of a man and text: 'SCHOONOUDEURS GEARRESTEERDE CLUB-BOBO: Zijn hele gezin is kapotgemaakt' and 'ZET PSV OP TILT'.

Muziekwereld opgeschrikt door pedofilie-zaken

LONDEN, NEW YORK - In muziekmiddens duiken nog maar eens pedofilie-zaken op. Zowel de Britse politie als Amerikaanse speurders hebben nieuwe zaken aan het licht gebracht. De betichten heten dit keer onder meer muziekproducer Steven Jolley en rapper R. Kelly.

GVA
24/01/03

Stef Vanwoensel, AP

Vorige week nog werd Groot-Brittannië opgeschrikt door de arrestatie van Who-gitarist Pete Townshend, die met zijn creditcard zou hebben betaald voor kinderpornografie via het internet. Het onderzoek is nog niet afgerond; Townshend houdt staande dat hij louter uit professionele interesse - hij bereidt een boek voor over het onderwerp - aan de slag was gegaan. Townshend was niet de eerste Britse rocker die verdacht wordt - Gary Glitter doet voorlopig geen pogingen om de wisselbeker af te staan - en hij is ook niet

de laatste. In het kader van een onderzoek naar seksueel misbruik van kinderen werd woensdag Steven Jolley opgepakt en ondervraagd. Hij is tegen betaling van een borgsom vrijgelaten. De 52-jarige Jolley schreef en produceerde in de jaren tachtig meerdere hits voor Kim Wilde, Bananarama en Spandau Ballet. Hij moet zich op 12 maart voor een nieuw verhoor aanbieden, samen met twee andere showbizz-figures die vorige week zijn opgepakt in dezelfde zaak: Tom Paton (64), ooit manager van de Schotse groep The Bay City Rollers, en presentator Matthew Kelly (52).

Kelly alweer

Ook in de VS duikt opnieuw een zaak op waarin misbruik van kinderen centraal staat. Hoofrolspeler is een oude bekende: rapper R. Kelly (36) wachtte al op een proces wegens de vondst van een videoband waarop hij seks zou bedrijven met een 13-jarig meisje. Het is slechts één van de vier rechtszaken die momenteel tegen Kelly lopen. In drie ervan wordt hij beschuldigd van seks met minderjarige meisjes. Voor die zaken riskeert Kelly een boete van 100.000 dollar én vijftien jaar cel. Woensdag werd de rapper in Florida opnieuw gearresteerd op verdenking van bezit van kinderporno. In zijn woning zijn twaalf foto's van een naakt meisje gevonden. Kelly kwam vrij op borgtocht, al is op drie van de foto's te zien hoe hij seks heeft met een minderjarige.

R. Kelly: tieneridool gaat boekje meermaals te buiten. (Foto AP)

Ook R. Kelly verkeert in beroemd gezelschap: in 1992 werd Michael Jackson beschuldigd van pedofilie met een 13-jarig jongetje, een beschuldiging die uiteindelijk werd afgekocht met een som zwiiggeld van 24 miljoen euro.

Kinderpornogroep ontmaskerd

DENVER ■ De Amerikaanse recherche heeft in samenwerking met collega's uit andere landen zestig mensen uit elf landen opgespoord en gearresteerd die worden verdacht van het verspreiden of bezitten van kinderporno. De recherche kwam de zaak op het spoor doordat een man in Colorado dacht dat hij via internet een afspraak had gemaakt met een minderjarige. De persoon met wie hij een afspraak had, was een agent van de recherche dienst FBI.

D/AN 10 CS-03

deert hij. Verder is er de afge-
lopen jaren internationaal
ook een steeds grotere samen-
werking in de opsporing tot
stand gekomen. Ook die sa-
menwerking werpt vruchten
af, stelt hij.
Het Meldpunt Kinderporno
constateert verder in het jaar-
verslag dat steeds meer kin-
derporno wordt verspreid via
spam. Dat zijn bestanden,
vaak met reclame, die onge-

kunnen maken. Gebruik van
internet is een makkelijke
methode om kinderporno te
verspreiden en te bekijken.
Een woordvoerder van het
landelijk parket van het open-
baar ministerie bevestigt dat
het aantal kinderpornozaken
stijgt. Precieze cijfers heeft hij
momenteel niet beschikbaar.
De stijging is volgens hem ook
logisch. "Meer onderzoek
leidt tot meer zaken", conclu-

Volgens Meldpunt Kinder-
porno ligt de grote toename
van de meldingen aan het nog
steeds stijgende aantal inter-
netgebruikers. Een andere re-
den is dat steeds meer verza-
melaars en verspreiders van
kinderporno het internet als
medium ontdekken. "De
drempel is laag, omdat ze zich
op internet veilig en anoniem
voelen en ze wereldwijd een-
voudig contact met elkaar

AMSTERDAM ■ Het Meldpunt
Kinderporno heeft vorig jaar
6,5 keer zo vaak aangifte van
het verspreiden van kinderporno
via internet gedaan.
dan het jaar ervoor. In 2002 in-
formeerde de organisatie de
dienst recherche van het
Korps Landelijke Politiedien-
sten (KLPD) 226 keer over
voorvallen. In 2001 was dat
nog maar 35 keer.
Dit blijkt uit het jaarverslag
met 2001.

Explosieve groei aangiftes bij Meldpunt Kinderporno

MUZIEKTYCOON FREDDY HAAYEN VERBIJSTERD OVER ARRESTATIE VAN ZIJN VRIEND 'PETE TOWNSHEND is geen KINDERPORNOHANDELAAR!'

De Britse rock-veteraan PETE TOWNSHEND, de legendarische gitarist van THE WHO, is vorige week door Scotland Yard gearresteerd. Hij wordt ervan verdacht in het bezit

te zijn van kinderporno. 'Belachelijk,' reageert FREDDY HAAYEN fel. 'Ik heb bijna

dagelijks contact met Pete, hij is juist een boek aan het schrijven over het misbruiken van kleine kinderen omdat hij zelf ooit als jongetje door zijn oom is verkracht!'

DOOR KAREL HILLE

Story 28/1

Schott

Rocklegende Pete Townshend

Ik heb dagelijks contact met PETE. Hij is er helemaal kapot van wat er met hem gebeurd is. Als je het mij vraagt, heeft de Engelse politie met zijn arrestatie een voorbeeld willen stellen. Een soort waarschuwing voor alle echte viespeuken die smerige plaatjes van kinderen van het internet afhalen en deze doorverkopen. Dat ze korte metten maken met degenen die kinderporno kopen en verkopen, zonder aanzien des persoons is natuurlijk fantastisch. Alleen hebben ze met Pete net de verkeerde gepakt, zegt een nog

ontdane FREDDY HAAYEN, daags na de arrestatie van de inmiddels weer vrijgelaten Who-gitarist Pete Townshend (57). Haayen kent Townshend als geen ander en zegt: 'Pete heeft zo'n kleine 300 miljoen Engelse ponden op z'n bankrekening staan, denk jij dat hij zich dan bezighoudt met handel in smerige plaatjes van kleine kinderen? Hij vertelde mij dat hij juist bezig is met het schrijven van een boek - waarvan hij al 240 pagina's af heeft - over dit onderwerp. Hij is als kleine jongen zelf verschrikkelijk misbruikt dus

hij walgt van dit soort toestanden. Jaarlijks geeft hij vele miljoenen aan arme kindertjes in Brazilië en instituten die jeugdanker behandelen. Toen de politie bij hem binnenviel, was hij inderdaad in het bezit van onzedelijke afbeeldingen, die hij - met toestemming omdat hij ze nodig heeft voor zijn boek als studiemateriaal - van het internet had gehaald en met zijn eigen creditcard had betaald. Nou, als hij er wat smerigs mee van plan was, had hij dat heus wel anders gedaan. Pete houdt zich absoluut niet met die vuiligheid bezig. Ze

moesten hem dan ook na een paar uur weer vrijlaten, maar het kwaad is inmiddels wel geschied. In de hele wereld is het bericht verschenen dat hij gearresteerd is wegens het in het bezit hebben van kinderporno. Het zou me niets verbazen als er een enorme schadeclaim uit voortkomt. Ik ken Pete en de andere bandleden van The Who al sinds 1964 vreselijk goed. Ik was de eerste platenproducer die de band onder contract nam. In het begin van hun carrière hebben ze geregeld in de voorkamer van mijn appartement geslapen als ze in Nederland waren,' vertelt Freddy Haayen, de ontdekker en jarenlang producer van o.a. The Golden Earring. Momenteel werkt hij keihard aan een wereldwijde concerttournee met alle leden van de JACKSON-familie inclusief MICHAEL. 'Voor het eerste concert dat ik voor The Who regelde op het strand van Kijkduin kregen ze zeshonderd gulden. Ze speelden op de apparatuur van de Earring,' herinnert hij zich nog goed. 'Pete was toen achttien jaar. Hij had een vreselijk moeilijke jeugd achter de rug daar in Oost Londen. Naar aanleiding daarvan heeft hij de rock-opera Tommy geschreven. Het verhaal gaat over een oom die hem vroeger telkens probeerde aan te randen. Dus als er iemand is die zich niet met deze walgelijke praktijken bezighoudt, dan is het wel Pete Townshend,' zegt Freddy Haayen overtuigend. ■

Britse tv-presentator verdacht van pedofilie

LONDEN - In Groot-Britannië is opnieuw een ster opgepakt op verdenking van pedofilie. Matthew Kelly, presentator van het tv-programma Stars In Their Eyes, een soort soundmixshow, is gearresteerd omdat hij jongetjes zou hebben misbruikt.

De 52-jarige Kelly werd ingerekend na een theatervoorstelling voor kinderen, waarin hij kapitein Haak vertolkt. Drie mannen hebben een klacht ingediend tegen de tv-presentator. Ze beweren dat hij hen meer dan twintig jaar geleden heeft aangerand.

De beschuldigingen doken op nadat gewezen popster Jonathan King in 2000 was opgepakt voor seksueel misbruik van jongens. Dat leidde tot een groot-schalig onderzoek waarbij verschillende vedetten verdacht werden. De arrestatie van Matthew Kelly, die tot de vriendenkring van King behoort, is een gevolg daarvan. Ook Tam Paton, voormalig manager van de

Matthew Kelly. GVA 17/01/03

Bay City Rollers, is gearresteerd. Maandag werd The Who-gitarist Pete Townshend al ondervraagd over het bekijken van kinderporno op het internet. KM

Rechter vaart uit tegen VTM Zes maanden voor bezit kinderporno

BRUSSEL - Na een scherpe uitval tegen de VTM, veroordeelde rechter Paul-Félix Vernimmen vrijdag een bankdirecteur tot 6 maanden voorwaardelijk voor bezit en verspreiding van kinderporno.

Op 16 augustus 2002 gaf een journaliste van VTM zich tijdens een chatsessie op het internet uit voor Amber13, een 13-jarig meisje dat seksuele contacten zocht. Patrick deed haar voorstellen en het kwam tot een ontmoeting, maar verder gebeurde er niets. Bij een tweede ontmoeting daagde Amber13 niet op. VTM nam alles clandestien op en 2 september zond Telefacts de beelden triomfantelijk uit: de zender had een pedofiel gevangen! Patrick werd terstond aangehouden. Rechter Vernimmen vond de praktijken van VTM "op zijn minst betwisbaar" en hekelde de "buitensporige publiciteit"

die de zender aan deze zaak gaf. Hoewel het hele verleden van Patrick grondig werd uitgespit, toch vond men geen enkel bewijs dat hij ooit met een meisje onder de 16 jaar tegen haar zins seks had gehad. Er was dus géén aansporing tot ontucht en géén pedofilie. Patrick werd wel veroordeeld omdat hij 200 naaktfoto's van minderjarige meisjes had gedownload van het internet en er twee had doorgestuurd naar iemand anders. Patrick had die feiten zelf bekend na zijn aanhouding. Hij kreeg hiervoor 6 maanden voorwaardelijk. Hij moet in therapie en mag via zijn computer geen contact meer onderhouden met minderjarigen. Hij moet het gerecht toestaan om dat te controleren en bovendien wordt hij voor 5 jaar uit zijn rechten ontzet. Hij zal dus niet kunnen stemmen op 18 mei. Dan heeft VTM toch nog iets bereikt. GVA 11/01/03

aan de exploitatie van het meldpunt. "Dit is eigenlijk een politietak, maar die heeft de expertise niet. Het meldpunt verricht dus nu een publieke functie. Justitie zou dus moeten bijspringen."

Laatste reactie: Vrijdag 23 mei 2003, 16:39 uur

Maarten: Vrijdag 23 mei 2003, 09:01 uur

Is het een idee om de boetes (want een lange gevangenisstraf zal er met ons rechtssysteem wel weer niet inzitten) die veroordeelden moeten afdragen regelrecht in de kas van het meldpunt te laten vloeien? Dat lijkt me het meest eerlijk en werkt stimulerend voor het meldpunt...

Rikko: Vrijdag 23 mei 2003, 11:26 uur

Triest, Dat mensen die aan zulk onrecht als kinderporno iets proberen te doen niet (financieel) gewaardeerd worden door de instanties die ze met hun werk helpen, zoals de ISPs, justitie en de staat. Er mag best eens bijstilgestaan worden dat het meldpunt een berg nuttig werk verzet, dat anders niet of nauwelijks gedaan zou worden.

Angelo: Vrijdag 23 mei 2003, 11:42 uur

verdachten/veroordeelden laten betalen voor het rechtssysteem lijkt me niet echt de juiste manier. "shit, die is eigenlijk onschuldig maar we hebben nog 200 euro nodig voor een nieuwe monitor, laten we hem er toch maar aannaaien". Dat gaat natuurlijk niet. Iemand onterecht naaien voor een snelheidscontrole, soi, maar kinderporno en je bent de rest van je leven de lul (al dan niet onschuldig). Het lijkt me zinvoller om de makers van kinderporno te pakken, dit is weer zo'n belachelijk Nederlands-linkse oplossing. Kraan drupt harder? grotere dweil eronder. Mijn inziens lijkt het beter de loodgieter de kraan te laten fixen. Immers, geen makers van kinderporno -> geen kinderporno die opgespoord moet worden.

Joost: Vrijdag 23 mei 2003, 12:01 uur

En angelo, wie gaat het geld ophoesten om de producenten te vinden en op te sporen? De producenten van kinderporno zijn veel moeilijker te traceren dan de "verzamelaars". Als er maar genoeg verzamelaars/verspreiders gepakt worden dan gaat daar een afschrikkende werking van uit. Maar dacht

De medewerkers van de dienst vervullen eigenlijk een beetje de rol van rechercheur. Ze zouden dus eigenlijk aan de al bestaande internetpolitie toegevoegd moeten worden en volledig gefinancierd moeten worden uit publieke

Waarom geen nationale tv collectie tegen kinderporno? We hebben immers al heel diverse grote collecties gehad voor bijna elk land dat in de problemen zat. Nu maar eens aandacht voor de

En dat zijn diegenen die deze kinderen fotograferen en verkraften. Dus moet justitie al het geld inzetten om de echte

je nou werkelijk dat als kinderporno van het Net af is of zelfs als de producenten gepakt zijn het misbruik stopt? Kinderporno bestond al voor het Net en zal dan wel weer andere kanalen vinden... Helaas.

Arrestaties kinderporno

DENVER, 9 MEI. De Amerikaanse recherche heeft met collega's uit andere landen zestig mensen uit elf landen gearresteerd op verdenking van het verspreiden of bezitten van kinderporno. Justitie kwam op het spoor van een internationale kinderpornogroep, nadat een man in de staat Colorado dacht dat hij via internet een afspraak had gemaakt met een minderjarige. De persoon met wie hij een afspraak had, was in werkelijkheid een FBI-agent. (AP)

Internationale kinderpornogroep opgerold

Tel, 9 mei 2003
DENVER - De Amerikaanse recherche heeft in samenwerking met collega's uit andere landen zestig mensen uit elf landen opgespoord en gearresteerd die worden verdacht van het verspreiden of bezitten van kinderporno. Dat heeft justitie in de Amerikaanse stad Denver donderdag (plaatselijke tijd) bekendgemaakt.
Procureur John Suthers in Denver liet weten dat de recherche op het spoor van een internationale kinderpornogroep kwam, nadat een man in de staat Colorado dacht dat hij via internet een afspraak had gemaakt met een minderjarige. De persoon met wie hij een afspraak had, was in werkelijkheid een agent van de recherche dienst FBI. De man uit Colorado werd gearresteerd. In diens computer vond de politie informatie over andere betrokkenen bij kinderporno. Daarna volgden sinds januari dit jaar de zestig arrestaties.

BITS OF FREEDOM NIEUWSBRIEF

2003 Nr. 8 - 28 mei 2003

3. Meldpunt kinderporno krijgt geen geld

In haar jaarverslag over 2002 constateert het meldpunt kinderporno dat het aantal meldingen van kinderpornografie op internet toeneemt. Uit de statistieken in het jaarverslag blijkt spam voor een groot deel aan die stijging bij te dragen.

Het meldpunt verkeert in moeilijkheden doordat verwachte subsidies niet worden uitbetaald. Zo heeft het ministerie van justitie slechts de helft van de toegezegde subsidie voldaan. Het is opmerkelijk dat justitie op deze relatief kleine post bezuinigt terwijl nog in de rapportage van 'Nationaal Actieplan aanpak seksueel misbruik van kinderen' beschreven wordt hoe het meldpunt functioneert als aanbrenner van aangiftes bij de politie. Ook een eerder aangekondigd convenant tussen het meldpunt en justitie waarbij de medewerkers van het meldpunt beschermd worden tegen aanklachten wegens het bezit van kinderpornografie is van de baan.

Het meldpunt ontving 6119 meldingen van internetgebruikers. Na toetsing op strafbaarheid deed het meldpunt in 226 gevallen aangifte. Justitie stelde in ruim 80 gevallen een onderzoek in.

Meldpunt Kinderporno jaarverslag 2002 <http://www.meldpunt.org/jaarverslag2002.pdf>

Meldpunt Kinderporno in financiële problemen

Het Meldpunt Kinderporno zit met de handen in het haar. Als de overheid niet snel met geld over de brug komt, moet de stekker er uit.

Webwereld.nl, vrijdag 23 mei 2003
Door Wilbert de Vries

Het aantal meldingen bij het meldpunt neemt hand over hand toe. Ook de aard van de meldingen wordt steeds complexer. Ondanks deze trend heeft de overheid de geldkraan nagenoeg dichtgedraaid.

Het afgelopen jaar heeft de stichting 20 procent meer meldingen te verwerken gekregen. In totaal kwamen er nu 6119 meldingen bij de organisatie binnen. Ook het aantal zaken dat daadwerkelijk voor de rechter komt, blijft stijgen.

De verwerking van meldingen wordt daarentegen steeds complexer. "Acht jaar terug waren er alleen maar websites. Die zijn makkelijk te traceren", aldus Christine Karman, voorzitter van de Stichting Meldpunt Kinderporno, tegenover WebWereld.

"Nu zijn er echter ook chatboxen en p2p-netwerken als Kazaa. Dat is een stuk lastiger te controleren. We komen niet meer aan alle meldingen toe."

Steenje bijdragen "De subsidies lopen niet alleen terug, we krijgen ook niet al het toegezegde geld. Voor dit jaar hebben we 56.000 euro toegezegd gekregen. We hebben echter maar de helft daadwerkelijk ontvangen.

Ook de Europese Unie verleent ons een subsidie, maar ook dit wordt steeds minder."

"We zitten met de handen in het haar", verzucht Karman. "Halverwege het jaar is ons geld gewoon op. Als niemand zijn steentje wil bijdragen, wie zijn wij dan om dit werk nog verder te doen? Dan moeten we gewoon stoppen."

Karman, die nu - net als de andere bestuursleden - zo nu en dan uit eigen zak bijspringt, snapt niet dat de overheid en Justitie niet willen meebetalen. "Wij nemen de overheid een hoop werk uit handen. Justitie zou dus best mogen meebetalen."

Kop in het zand Ook de internet service providers (isp's) steken hun kop een beetje in het zand, meent de voorzitter. "Internetproviders mogen niet beoordelen of iets legaal of illegaal is. Dit leggen ze dus op ons bordje, maar betalen hier niet voor."

De NLIP, de branchevereniging voor isp's, erkent dat zij regelmatig melding maken van kinderporno bij het Meldpunt Kinderporno.

"Als wij op de hoogte worden gebracht van illegale praktijken, dan moeten we dit onderzoeken. Dan moeten wij dus zelf beoordelen of iets illegaal is. Dat is echter heel lastig, zeker met kinderporno. Wij sturen dit dus gewoon door naar het meldpunt", aldus Hans Leemans van de NLIP.

Leemans vindt echter niet zij zouden moeten meebetalen

middelen.
Er is ook al jaren vrijwillige politie, is dit ook niet mogelijk bij internet politie?

Christine Karman:
Vrijdag 23 mei 2003, 14:44 uur

Zoals H. Bronstee zegt, de prioriteit moet liggen bij het opsporen van de makers. Daar ligt ook de prioriteit, zeker bij de KLPD. Maar veel foto's die circuleren zijn tientallen jaren oud, de politie legt daar geen prioriteit. Het meldpunt krijgt er wel klachten over en ook als de foto's niet recent gemaakt zijn willen we toch dat ze van het net gaan. Om diverse redenen: je wilt niet dat je kinderen ineens zo'n foto zien, je wilt geen potentiële daders op ideeën brengen, het zijn heel nare foto's, en het zal je eigen foto maar zijn als je zelf als kind misbruikt bent. Gelukkig loopt het merendeel van degenen die kinderporno verspreiden via internet vroeg of laat tegen de lamp. Niet in de laatste plaats door uitstekende internationale samenwerking tussen meldpunten en politie.

Christine Karman:
Vrijdag 23 mei 2003, 14:49 uur

Overigens, anders dan H. Bronstee meent is het kijken naar kinderporno wel strafbaar. Preciezer gezegd, het in bezit hebben is strafbaar, ook als dat via de cache van je browser is. 40% van de verspreiders van kinderporno misbruikt ook kinderen, dus via de verspreiders pak je ook de makers. Verspreide foto's zijn een belangrijk aangrijpingspunt om daders te pakken.

Rob:
Vrijdag 23 mei 2003, 15:30 uur

Het is gewoon belachelijk dat er voor de bestrijding van dit soort misdaden geen oneindig budget beschikbaar wordt gesteld. Het grootste gedeelte van de Nederlandse bevolking heeft kinderen of zal die in de toekomst hopen te krijgen. Dus het grootste gedeelte van deze bevolking loopt kans om met deze voor het leven tekenende gebeurtenis te maken te krijgen. Ik heb zelf kinderen en betaal graag extra belasting om dit soort onmenselijke dingen te krijgen.

Geerten:
Vrijdag 23 mei 2003, 15:40 uur

En wanneer je geheel onschuldig via een link per ongeluk op een dergelijke site komt en dit meld aan meldpunt kinderporno, krijg je een waarschuwings e-

mail, waar de honden geen brood van lusten! Dit is dus een collega overkomen. Van mij mag deze organisatie failliet gaan en dat er een goede organisatie komt, die wel serieus met dat soort zaken omgaat.

H. Bronstee:
Vrijdag 23 mei 2003, 15:56 uur

Mevrouw Karman stelt: "anders dan H. Bronstee meent is het kijken naar kinderporno wel strafbaar". Maar dat ontken ik ook niet. Onze progressieve wetgever heeft uit moreel oogpunt een straf hierop gezet omdat ze het kijken naar kinderporno moreel verwerpelijk vindt.

Ik vindt zo'n wet verwerpelijk omdat het een slachtofferloze misdaad betreft. Bij het kijken naar een plaatje wordt geen slachtoffer gemaakt. Deze wet is dus puur op basis van moraalridderij geschapen.

Hiermee wil ik geen zins zeggen dat ik een voorstander ben van het kijken naar kinderporno. Net zoals ik voor drugslegalisering ben, maar het gebruik niet wens te propageren. Ook hierbij wordt bij het gebruik een ander niet tot onvrijwillig slachtoffer gemaakt.

H. Bronstee:
Vrijdag 23 mei 2003, 16:03 uur

Rob stelt: "Ik heb zelf kinderen en betaal graag extra belasting om dit soort onmenselijke dingen te krijgen". Waarom nou weer via (nog meer) belastingen anderen dwingen hieraan mee te betalen. Terwijl de oplossing het mailen van Mevrouw Karman is met de vraag waar hij vrijwillig zijn contributie kan storten. Als iedereen dat vrijwillig zou doen is mevrouw Karman uit de problemen.

Fons Maathuis:
Vrijdag 23 mei 2003, 16:17 uur

Hoezo is kijken naar kinderporno een slachtofferloze (mis)daad? Een producent die aan dergelijke vuiligheid geld wil verdienen is daarbij afhankelijk van de marktvraag. Als die vraag er niet is, zal het aanbod ook niet ontstaan. Indirect zullen daardoor minder slachtoffertjes ontstaan.

De vergelijking met legaliseren van drugs vindt ik niet op de plaats omdat de reden om tot legalisering over te gaan een hele andere is dan de reden waarom een wet tegen het bezit van kinderporno is opgesteld door onze 'progressieve' wetgever.

Door het legaliseren van

drugs ontstaat een situatie waarin het drugsaanbod door de overheid gecontroleerd kan worden, er kan zelfs belasting (BTW) op geheven worden net als bij tabak. De verslaafden kunnen het 'op de hoek' kopen voor lage prijzen en hoeven daarom niet 'uit stelen' te gaan om aan hun geld te komen. Persoonlijk heb ik geen last van verslaafden die hun eigen lijf volspuiten met heroïne o.i.d..

Evenals Bronstee ben ik hiervoor maar wens ik het gebruik niet te propageren.

Kinderporno is een misdaad waarbij een zeer kwetsbare groep het slachtoffer wordt van een brute dominantie en geen keuze heeft. Een drugsverslaafde heeft nog altijd de keuze om te stoppen (hoe moeilijk dit ook zal zijn).

Mijn steun heeft het meldpunt van ganser harte en ik hoop dat de overheid een manier vindt om dit initiatief te ondersteunen of zelfs in eigen beheer iets dergelijks op te starten.

A. Roobol:
Vrijdag 23 mei 2003, 16:39 uur

In principe is opsporing een overheidsdienst.

Een meldpunt is een goed particulier initiatief, maar het blijft dat - een particulier initiatief.

Persoonlijk heb ik mijn (overigens volstrekt ongefundeerde) vraagtekens bij particuliere initiatieven welke met kinderporno te doen hebben. Denk aan Morkhoven. Ik weet niet in hoeverre er controle op het meldpunt kinderporno is om te voorkomen dat iemand een eigen bibliotheek met kinderporno aan het aanleggen is bijvoorbeeld. Een ander meldpunt, het meldpunt discriminatie, is nauwerstrengheld met allerlei anti-discriminatie en anti-fascisme organisaties. Daardoor zijn alle handelingen die zo'n meldpunt uitvoerd op voorhand al 'gekleurd' door de politieke banden van haar medewerkers.

De taken van de

meldpunten zijn overheidsdiensten en dienen gewoon door de overheid te worden uitgevoerd.

Het lijkt mij volslagen zinloos om nog verder belastinggeld aan meldpunt(en) te besteden. Opheffen dus en binnen de normale opsporingstaken van politie dan wel justitie onderbrengen.

Rob:
Maandag 26 mei 2003, 13:17 uur
Geachte H. Bronstee,

Wat ik hiermee wil zeggen is dat het belastinggeld op betere plaatsen besteed kan worden dan gouden handdrukken, de zoveelste parlementaire enquête, de zoveelste anti file test. Wij Nederlanders klagen altijd dat we teveel belasting moeten betalen, één van de redenen hiervoor is dat het niet goed besteed wordt wat duidelijk wordt gemaakt door een particuliere organisatie die één van de meest verwerpelijke criminele praktijken wel aanpakt. Ook ik kwam een keer op zo'n misselijke pagina, uitgeprint en afgegeven op het politiebureau met proces verbaal. De agent zei "We kunnen er toch niks aan doen". Ik werd hier (ook) misselijk van.

Arrestaties prominente in Portugal

LISSABON, 22 MEI. De Portugese oppositieleider en oud-minister Paulo Pedroso is vanochtend in voorlopige hechtenis genomen wegens vermeende betrokkenheid bij een pedofielenetwerk dat vanuit staatskinderthuizen werd geleid. Pedroso ontkent de beschuldigingen.

De pedofiliezaak kwam in november vorig jaar aan het licht. Ruim honderd, merendeels wees- en straatkinderen zouden jarenlang in staatskinderthuizen seksueel zijn misbruikt. De wantoestanden

Portugal is in de greep van een pedofielienschandaal. Nu zit ook de politiek in de beklagdenbank.

Door onze correspondent STEVEN ADOLF

MADRID, 31 MEI. Jorge Sampaio, president van de republiek Portugal, probeerde deze week zijn volk gerust te stellen. „In deze moeilijke uren zal ik garant staan voor het functioneren van alle instituties van de staat”, zei de president op een internationale bijeenkomst over justitie in de universiteitsstad Coimbra. De natie schudt op haar grondvesten door een pedofielienschandaal, ingegrepen heb ik nog niet, maar ik zal zo nodig een institutionele crisis voorkomen, zo luidde de boodschap.

Diepe schaamte, verbijstering en een gevoel van woede dat niets meer zeker is, houden Portugal in zijn greep. Epicentrum van de crisis is het Casa Pia, een nationaal instituut dat sinds de achttiende eeuw wezen en kinderen met sociale of andere problemen opvangt in een tehuis in het centrum van Lissabon. Juist dit opvangtehuis dat bescherming had moeten bie-

konden zeker 25 jaar blijven voortbestaan omdat de leiding van de katholieke liefdadigheidsinstelling Casa Pia, waartoe de tehuizen behoorden, de klachten van de slachtoffers naast zich neerlegde. De kinderen zouden door de leiding zijn 'uitgeleend' aan derden.

De zaak heeft in Portugal voor grote opschudding gezorgd. Onder de gearresteerde hoofdverdachten bevindt zich Carlos Cruz, een van de bekendste televisiepresentatoren van het land. Zijn poging naar Brazilië te vluchten, werd eerder dit jaar verijdeld. Andere verdachten zijn een ex-medewerker van een kindertehuis in Lissabon, een kinderarts en een advocaat.

De socialist Pedroso, wiens immuniteit als parlementariër gisteren werd opgeheven zodat hij kon worden gearresteerd, is de meest prominente politicus die tot dusverre wordt gehoord. Hij was in 2001 en 2002 minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en was verantwoordelijk voor Casa Pia. Het Portugese persbureau Lusa meldt dat de oud-minister veertien uur lang is ondervraagd en betrokken zou zijn bij vijftien zaken van seksueel misbruik van minderjarigen.

Pedroso zegt onschuldig te zijn, en noemde beschuldigingen als zou hij van het netwerk hebben afgeweten „laster”. De leider van de Socialistische Partij, Eduardo Ferro Rodrigues, zei dat de beschuldigingen onderdeel waren van een plan om hem ten gronde te richten.

Eerder deze week werd oud-ambassadeur in Zuid-Afrika, Jorge Ritto, gearresteerd op verdenking van betrokkenheid bij het netwerk. Ritto werd eerder van pedofilie beschuldigd. In 1970 werd hij

ontslagen als consul in Duitsland wegens geruchten over seks met een minderjarige jongen. Ook de oud-ambassadeur ontkent betrokkenheid bij het pedofielenetwerk. (AFP, AP)

Seksmailer officieel vrij uit VS

Door Iris van den Boom

UTRECHT/NEW YORK ■ De 24-jarige Utrechenaar Menno B. komt vandaag officieel vrij uit de gevangenis in de Verenigde Staten. Het Federale Hof in Chicago veroordeelde hem in juni vorig jaar tot twee jaar cel omdat hij seksueel getinte mailtjes had verzonden aan zijn Amerikaanse 'chatvriendin' Dena, die echter geen tienermeisje maar

een undercoveragent bleek te zijn.

Toen Menno in augustus 2001 naar Chicago reisde om Dena te ontmoeten, liep hij recht in de armen van de 'internetpolitie', die hem ervan beschuldigde seksuele avances jegens een minderjarige te hebben gemaakt. Menno B. is de eerste Nederlander die voor een dergelijk feit werd opgepakt en veroordeeld. Hoewel het vandaag zijn of-

ficiële vrijlatingsdatum is, kan de boomlange IT'er nog niet rondlopen als vrij man. Hij is vanochtend onder bewaking met een busje vanuit de gevangenis in New York naar een uit veiligheidsoverwegingen onbekende plek gebracht. Daar moet hij wachten tot alle Amerikaanse 'ontslagpapieren' in orde zijn gemaakt. Dat kan nog een aantal weken duren. Pas dan wordt hij het land uitgezet.

Pedofilieschandaal in Portugal raakt politici

NRC
31/5

den dende decennialang als leverancier van vele tientallen kinderen voor een pedofielenetwerk, zo lijkt onderzoek te bevestigen. Op zichzelf was deze ontdekking al genoeg geweest voor flink wat opschudding. Die sloeg om in verbijstering toen zich onder de eerste arrestanten eind januari Carlos Cruz bevond. Cruz, met ruime voorsprong de populairste televisie- en radiopresentator van Portugal, werd vastgehouden toen hij volgens justitie op het punt stond naar Zuid-Amerika te vluchten. Volgend jaar zou hij het Europees kampioenschap voetbal presenteren, hoger kan een mens niet stijgen in een voetbalgekke natie. Cruz was het betrouwbare gezicht in de Portugese huiskamer: aimabel, geslaagd in het leven en juist hertrouwd met een beeldschone Braziliaanse die hem een dochter-tjeschouk. En volgens de politie-jarenlang trouwe klant van de huis-

bewaarder van Casa Pia, die hem in contact bracht met de jongens die er woonden. Wat is nog zeker als achter het gezelligste nationale televisiehoofd plotseling een vuige kinderlokker bleek schuil te gaan? Weinig, zo werd al snel duidelijk. Uit getuigenissen van de slachtoffers viel op te maken dat het seksuele misbruik al tientallen jaren geleden was gemeld tot op ministerieel niveau. Een voormalig topdiplomaat en ex-ambassadeur behoorden tot de verdachten. Kennelijk werd het netwerk tot in hoge kring afgeschermd, zo gonsde het in Lisbon. Wat in het Belgische pedofilieschandaal fictie bleek, leek in Portugal te worden bewaarheid. Dat laatste werd bevestigd met de arrestatie vorige week van Paulo Pedroso, voormalig woordvoerder van de socialistische fractie, voormalig minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en naar het

zich laat aanzien voormalig jong en veelbelovend carrièrepoliticus. Pedroso - getrouwd, kinderen - worden vijftien seksuele delicten met minderjarigen ten laste gelegd. Het hek leek nu pas goed van de dam, want Pedroso was als minister aangehouden als opvolger van de socialistische voorman Ferro Rodrigues, die op zijn beurt het roer had overgenomen van de afgebrande socialistische premier Guterres. En justitie bleek te zijn overgegaan tot arrestatie van Pedroso op basis van uitgebreide tapes met afgeluisterde gesprekken van hem, Ferro Rodrigues en de socialistische fractieleider António Costa. De laatste twee worden niet verdacht van seksuele praktijken rond Casa Pia, wat de zaak plotseling een geheel nieuwe, politieke draai gaf. Portugal bleek te zijn opgescheept met een pedofiele variant van een Watergate-affaire.

Een woedende Ferro Rodrigues sprak van een complot dat er toe diende om de socialisten definitief een kopje kleiner te maken. Inmiddels lijkt er een tegenlobby op gang te zijn gekomen. De jonge rechter Rui Teixeira, de enige die bereid bleek energie te steken in de zaak rond Casa Pia, dreigt nu vervangen te worden wegens een administratieve kwestie. Koren op de molen van kwaaddenkers. Volgens de geruchtenmachine is het aantal 'belangrijke' Portugezen dat gebruik zou hebben gemaakt van de diensten Casa Pia inmiddels gestegen tot honderdvijftig. De genadeklap kwam afgelopen zondag. Juist op de middag van zijn televisieshow werd Herman José, een komiek die qua populariteit Carlos Cruz naar de kroon steekt, opgeroepen om voor de rechter te getuigen in de zaak rond Casa Pia. José, wiens homoseksualiteit publiek geheim is, werd gisterochtend drie en half uur gehoord en mocht toen naar huis. Hij ontkent enige schuld. Gisteravond presenteerde hij de uitreiking van Portugals nationale prijs voor de belangrijkste televisiepersoonlijkheden van het afgelopen jaar. Naar verwachting zullen de kijkcijfers alle records breken.

Priester maakt dodelijke sprong

MAZATLAN ■ Een wegens onttucht aangeklaagde Amerikaanse priester die een jaar lang uit handen van de politie wist te blijven, is overleden na in Mexico van een balkon te zijn gesprongen. De politie had het hotel in Mazatlan, waar de man uiteindelijk werd gevonden, omsingeld om hem in de boeien te kunnen slaan, toen hij plotseling naar beneden sprong. Het is onduidelijk of hij weer probeerde te ontsnappen of een eind aan zijn leven wilde maken. De 62-jarige priester zou tussen 1967 en 1985 in Wisconsin en Californië een aantal jongens seksueel hebben misbruikt. In de VS zijn veel geestelijken in opspraak gekomen door sekschandalen. Eind vorig jaar trad aartsbisschop Law van Boston af na een gesprek met de paus. Hij werd fel bekritiseerd omdat hij van kindermisbruik verdachte priesters beschermd zou hebben. (AP)

Wegens verkrachtingszaak Gouverneur Australië treedt terug

DOOR HANS VAN KREGTEN
WELLINGTON, 12 MEI. De gouverneur-generaal van Australië legt zijn functie tijdelijk neer. Hij doet dit voor de duur van een rechtszaak over een verkrachting waarvan hij is beschuldigd.

Dit heeft de Australische premier John Howard gisteren bekend gemaakt. Gouverneur-generaal Peter Hollingworth is de officiële vertegenwoordiger van de Britse koningin in Australië, maar wordt benoemd door de Australische regering. Hij heeft de beschuldiging van de vermeende verkrachting, vier decennia geleden, vorige week publiekelijk ontkend. De rechtszaak tegen de gouverneur-generaal werd eerder dit jaar aangespannen door het vermeende slachtoffer, dat schadevergoeding eiste. De vrouw, die door Hollingworth tijdens een zomerkamp in de jaren zestig zou zijn verkracht, pleegde vorige maand zelfmoord. De gouverneur-generaal nam zelf het besluit om tijdelijk terug te treden. Hij zei dit te doen „om de waardigheid van het ambt van gouverneur-generaal te beschermen.” Zijn besluit werd gisteren door Howard bekendgemaakt. Twee jaar geleden werd Hollingworth, een anglicaanse geestelijke, op voorspraak van zijn geloofsgenoot Howard door de Britse vorstin benoemd. Hollingworth raakte snel daarna al in opspraak, omdat hij in zijn functie als anglicaanse bisschop van Brisbane een geestelijke, die later schuldig werd bevonden aan pedofiele handelingen, bescherming zou hebben geboden. Toen die beschuldigingen vorig jaar werden geuit, gingen er al stemmen op om hem uit zijn functie te zetten. De roep om zijn vertrek

nam in hevigheid toe toen vorige week een onderzoeksrapport van de anglicaanse kerk het gedrag van Hollingworth destijds als „onhoudbaar” bestempelde. De rol van de gouverneur-generaal in de Australische monarchie-met-afstandsbediening is vooral symbolisch. In het verleden is de functie vooral bekleed door gepensioneerde rechters die zelden iets nieuwswaardigs hebben gezegd of gedaan. Zowel in de serieuze pers als in de roddelpers is dan ook nauwelijks aandacht voor de man die de eenheid van de Australische natie moet uitstralen. In Australië is er inmiddels veel kritiek op premier Howard, die de Britse vorstin bindend adviseert over benoeming en ontslag van de gouverneur-generaal. Kinderbeschermingsgroepen reageerden vandaag verbolgen omdat Howard de gouverneur-generaal niet heeft ontslagen. Ze vinden Hollingworths betrokkenheid in de pedofiliezaak al voldoende om hem te diskwalificeren. Zij willen dat Hollingworth niet meer terugkeert, ook wanneer de verkrachtingszaak niet zou worden bewezen. Officieel laat Howard de keus aan Hollingworth, maar de werkelijkheid is dat deze onmogelijk in zijn functie kan terugkeren. „De enige keus die Hollingworth in dat geval hoeft te maken, is met welke hengel hij gaat vissen, want hij heeft dan zeeën van tijd”, stelt de Australische krant *Sydney Morning Herald* vandaag.

Verkrachtingszaak stort Australië in constitutionele crisis

Van onze correspondent
Peter de Waard
LONDEN

VK 12/5

De gouverneur-generaal van de Britse kroon in Australië, Peter Hollingworth, is zondag teruggetreden na te zijn beschuldigd van verkrachting. Het dramatische besluit stort Australië in een constitutionele crisis die een van de diepste in de geschiedenis van het land wordt genoemd.

Formeel is het terugtreden van Hollingworth slechts tijdelijk, maar hij lijkt te beschadigd om ooit nog weer als gouverneur-generaal te kunnen functioneren. Vorige week donderdag werd hij ervan beschuldigd veertig jaar geleden een 19-jarig meisje te hebben verkracht tijdens een zomerkamp van de Anglicaanse kerk. Hollingworth is echter al langer in opspraak, omdat hij als aartsbisschop van Brisbane een aantal zaken van seksueel misbruik door pedofiele geestelijken in de doopst heeft gestopt. Zo hield hij een bisschop die een 14-jarig meisje had verkracht, de hand boven het hoofd. Hollingworth werd in 2001 benoemd tot gouverneur-generaal na elf jaar aartsbisschop te zijn geweest. Hollingworth heeft de beschuldiging van verkrachting

met grote stelligheid tegengesproken. Maar de Australische premier John Howard, die het terugtreden van de gouverneur-generaal zondag bekendmaakte, gaf hem gisteren niet het voordeel van de twijfel. Hij weigerde het vertrouwen in Hollingworth uit te spreken. Hij merkte op dat 'Hollingworth mogelijk in overweging kan nemen dat op langere termijn het instituut van het gouverneurschap belangrijker is dan zijn eigen positie'. Howard kan hem echter niet ontslaan. Dat recht heeft alleen de Britse koningin. Als permanent vertegenwoordiger van Elizabeth is Hollingworth titulair zelfs staatshoofd van het land en kan hij juist de regering ontbinden. De Australische regering wil de beschuldigingen van verkrachting tegen Hollingworth 'gezien het publieke belang' nu zo snel mogelijk laten onderzoeken. 'Net als iedere andere Australiër heeft de gouverneur-generaal recht op een eerlijk proces en is hij onschuldig totdat zijn schuld is bewezen', aldus Howard. Probleem is dat de vrouw die de aantijgingen heeft gedaan, twee maanden geleden zelfmoord heeft gepleegd. Hollingworths functie zal tijdelijk worden waargenomen door de gouverneur van Tasmanië.

Priester in VS bekent schuld in 44 zedenzaken

LOUISVILLE - Een gepensioneerde katholieke priester uit Louisville, Kentucky is veroordeeld tot twintig jaar gevangenisstraf voor zedenmisdrijven. De 72-jarige geestelijke, Louis E. Miller, bekende schuld op 44 aanklachten. Zijn slachtoffers waren veelal minderjarigen. Miller zei de volle verantwoordelijkheid te nemen voor zijn daden en geen vrees te kennen voor het laatste oordeel van God. (AP)

Verleden haalt gouverneur van Australië in

CANBERRA, 5 MEI. In Australië neemt de druk op gouverneur-generaal Peter Hollingworth om af te treden toe, nu bekend is geworden dat hij in de jaren negentig als Anglicaans aartsbisschop van Brisbane verzuimd heeft een pedofiele priester uit zijn ambt te zetten. De gouverneur-generaal is de officiële vertegenwoordiger van de Britse koningin in Australië, maar wordt benoemd door de Australische regering. Premier John Howard blijft Hollingworth steunen. Een jaar geleden lag hij ook al onder vuur omdat hij kindermisbruik door priesters had verzwegen. Hij erkende toen „beoordelingsfouten” te hebben gemaakt, maar gaf zijn functie niet op. (AP)

Gouverneur van Australië beticht van verkrachting

AUSTRALIË De gouverneur-generaal van Australië, Peter Hollingworth, legt zijn functie tijdelijk neer. Hij doet dit voor de duur van de rechtszaak over een verkrachting die hij in de jaren zestig van de vorige eeuw gepleegd zou hebben. Dit zei de Australische premier Howard gisteren.

De gouverneur-generaal is de vertegenwoordiger van de Britse koningin in Australië. Hollingworth lag al sinds zijn benoeming in 2001 onder vuur omdat hij in zijn periode als aartsbisschop van Brisbane zaken over seksueel misbruik niet goed behandeld zou hebben. Donderdag werd bekend dat een vrouw in maart een proces tegen hem was begonnen omdat hij haar in 1965 of 1966 verkracht zou hebben tijdens een jeugdkamp van de Anglicaanse kerk.

Crisis in Australië door oude verkrachtingszaak

G+E 12/5

SYDNEY/APP - De gouverneur-generaal van Australië, Peter Hollingworth, legt zijn functie tijdelijk neer. Hij doet dit voor de duur van de rechtszaak over een verkrachting die hij in de jaren zestig gepleegd zou hebben. Dit heeft de Australische premier John Howard gisteren meegedeeld. De gouverneur van Tasmanië neemt de functie van Hollingworth tijdelijk waar. De gouverneur-generaal is de permanente vertegenwoordiger van de Britse koningin in Australië. In deze functie als titulair staatshoofd heeft hij formeel de bevoegdheid de regering te ontbinden. De gouverneur-generaal kan alleen door de Britse vorst(in) worden aangesteld of ontslagen. De Australische premier kan wel adviseert. Tot dusver is nog nooit een gouverneur-generaal de laan uitgestuurd, en in de 102-jarige geschiedenis van het ambt is ook nog nooit één tijdelijk te ruggetreden. Donderdag werd bekend dat een vrouw in maart een proces tegen Hollingworth was begon-

nen omdat hij haar in 1965 of 1966, toen zij 19 of 20, verkracht zou hebben tijdens een jeugdkamp van de Anglicaanse kerk. De vrouw heeft twee weken geleden zelfmoord gepleegd, maar de rechtszaak gaat door. Hollingworth ontkent dat hij schuldig is aan de verkrachting. Het hooggevoerde rechtshof moet nog besluiten of de zaak kan worden behandeld, omdat het gaat over feiten die meer dan veertig jaar oud zijn. Hollingworth lag al sinds zijn benoeming in 2001 onder vuur, omdat hij in zijn periode als aartsbisschop van Brisbane zaken over seksueel misbruik niet goed behandeld zou hebben. Hij verdedigde een bisschop die in de jaren vijftig een 14-jarig meisje herhaaldelijk had misbruikt. Verder is gebleken dat hij een priester had opgenomen in een commissie voor de behandeling van klachten over seksueel misbruik, hoewel hij aanwijzingen had dat deze man zich aan een jongen had vergrepen.

Twintig jaar cel pedofiele priester

LOUISVILLE, 28 MEI. Een gepensioneerd rooms-katholieke priester uit Louisville is gisteren veroordeeld tot een maximale straf van twintig jaar wegens jarenlang seksueel misbruik van kinderen. De 72-jarige priester, Louis Miller, heeft volledige schuld bekend. Hij werd veroordeeld voor vijftig gevallen van ontucht. In totaal zijn 94 aanklachten tegen hem ingediend. Het bisdom Louisville heeft dit jaar meer dan een miljoen dollar uitgegeven aan juridische procedures in verband met aanklachten tegen pedofiele priesters. (AP)

Van der Straaten: 'Kinderarbeid in Cambodja is een typisch economisch onderwerp, ruimtevaart lijkt me meer iets voor Natuur en Techniek. Hoe moeten die kinderen weten wat *la planète rouge* betekent?'

'Dat is Mars!' Voor Judith Noordeloos (17) blijkt het geen moeilijke vraag. Zij vond het examen makkelijk, vooral omdat de lengte haar meeviel. 'Ik heb geoeft met examens van vijftig vragen, vandaag kregen we er 42. Ik was veel eerder klaar dan verwacht.'

De eerste tekst vond Judith het grappigst. In

dat verhaal geeft een man zijn echtgenote een chocoladetaart met een diamanten hart erin verstoppt, vertelt ze. De vrouw houdt niet van pure chocolade en gaat de taart ruilen. De diamant is weg en daarover krijgt het echtpaar vreselijke ruzie. Nadere inspectie van het tekstboekje wijst uit dat het verhaal niet over een taart gaat, maar over een chocolade-ei. 'Ik wist ook niet of ik het helemaal goed had gesnapt', mompelt Judith.

Aimée Kiene

Eindexamen 2003 | Havo Frans

Britse troepen in Kenia verdacht van verkrachtingen

ze aan. "Hoe kan het dat je Engels spreekt", zei er een. En plotseling voelde ik me niet op mijn gemak. Terwijl één militair de wapens vasthield, werd Elizabeth door de twee anderen verkracht. Ze werd zwanger en werd door haar vader uit huis gezet. Uiteindelijk kreeg ze met een keizersnee een tweeling, van wie slechts één kind overleefde. "Een keizersnee, een dood kind en een ander kind dat niet eens mijn kleur heeft."

Kinderen van gemengd ras worden nauwelijks geaccepteerd door de Masai, die bekend staan als een troise stam; trots op hun tradities en afkomst. En dus hebben de kinderen die voortkomen uit de verkrachtingen een zwaar lot te dragen.

Op school wilde niemand naast Maxwell zitten. Hij is de zoon van Elizabeth Naeku Mburia, die zegt dat ze 25 jaar geleden in Dol Dol door twee soldaten is verkracht. "Zelfs nu noemen ze me *mzungu*, witte man. De Masai-mannen haaten me en niemand van de Masai-vrouwen wilde met me trouwen. Ik moest buiten mijn stam een vrouw zoeken. Ik leid een hoopeloos leven. Niemand wil me een baan geven." Als hij over Britse soldaten spreekt wordt hij boos. "Op een dag reden soldaten langs en gooiden vanuit hun truck een pak koekjes. Ik kon het niet aanraken."

De Britse advocaat Martyn Day gelooft dat het merendeel van de vrouwen, onder wie tiemers en bejaarden, de waarheid spreekt. Day won vorig jaar een rechtszaak waardoor de Britse overheid zes miljoen euro moest betalen aan de Masai. Die betaling was een schadeloosstelling voor de sterfgevallen en verwondingen die de Kenianen opliepen door achtergelaten legermateriaal, waaronder bommen. Kenia was van 1920 tot 1963 een Britse kroonkolonie.

Britse militairen zouden in de afgelopen twintig jaar vierhonderd vrouwen in Kenia hebben verkracht. Het ministerie van Defensie zegt de aantijgingen te onderzoeken. Dat heeft de Britse krant *The Guardian* gisteren gemeld.

Tweehonderd vrouwen uit een Masai-gemeenschap in het noorden van Kenia hadden eerder dit jaar de Britten al beschuldigd van verkrachtingen. Na dit initiatief kwamen deze week nog eens tweehonderd vrouwen uit een andere stam met beschuldigingen van verkrachting en aanranding.

De dorpen van beide Masai-stammen liggen dicht bij Britse militaire trainingskampen. Al in 1983 zouden er klachten over groepsverkrachtingen zijn ingediend bij de Britse bevelhebbers in Kenia.

In een tuin in Dol Dol, een afgelegen dorp in de Keniaanse hooglanden, zitten honderden Masai-vrouwen bijeen. Een *chif* vraagt of ze door willen gaan met hun actie tegen het Britse leger. De vrouwen knikken.

"Ik dacht dat ze wat water wilden, dus sprak ik met ze", zegt Elizabeth Rikanna. Als een van de weinigen van haar generatie spreekt ze Engels. De *chif* van haar gemeenschap haalde haar vader met moeite over om z'n dochter naar school te sturen. Hij moest koelen verkopen om het schoolgeld te betalen. Elizabeth wilde in 1983, ze was net klaar met de middelbare school, advocaat worden.

Nu vraagt ze zich af waarom ze het '*jambo*' (swahili voor hallo) van drie Britse soldaten in het Engels beantwoordde. "Ik dacht dat ze wat water wilden, dus sprak ik

Schandalen dwingen 'staatshoofd' Australië functie neer te leggen

TEL 2615 door Jan Ligthart

CANBERRA, maandag De Australische gouverneur-generaal heeft gisteren ontslag genomen. Peter Hollingworth zegt dat de publieke controverse rond zijn persoon te veel schade toebrengt aan de functie van plaatsvervangend staatshoofd en officieel afgezant van de Britse koningin. „En dat mag onder geen voorwaarde gebeuren.”

Al sinds zijn aantreden in 2001 lag Hollingworth onder vuur. Vanwege zijn conservatieve opstelling, zijn hoge reiskosten, zijn afwezigheid vlak na de aanslagen op Bali waarbij tientallen Australiërs omkwamen. Maar vooral omdat hij als aartsbisschop van Brisbane pedofiele priesters en onderwijzers de hand boven het hoofd zou hebben gehouden.

Een rapport van de Anglicaanse kerk over die praktijken pakte twee weken geleden erg ongunstig uit voor Hollingworth. Ook sindsdien heeft Hollingworth geen echte wroeging getoond voor zijn fouten. Toen bleek dat Hollingworth ook nog eens persoonlijk werd beschuldigd van de verkrachting van een jonge vrouw in de jaren zestig, trad hij tijdelijk terug als gouverneur-generaal. Naar het zich liet aanzien mede omdat premier John Howard daar sterk op aandrong. Vrijdag werd de aanklacht ingetrokken door de familie van het slachtoffer, dat vorige maand zelfmoord pleegde. Sindsdien nam de druk op Hollingworth echter toe om af te treden vanwege zijn handelwijze in de pedofielenkwesitie.

Tekenend voor Hollingworth is dat hij gisteren in zijn verklaring wederom weinig

wroeging en veel rancune toonde door te spreken over „misplaatste en onverdiende beschuldigingen” die hem tot zijn besluit hebben gedwongen.

Premier Howard, die destijds ondanks felle tegenstand persoonlijk de benoeming van Hollingworth heeft goedgekeurd, wilde gisteravond nog niet reageren. Slachtoffergroepen, de Anglicaanse kerk en oppositiepartijen juichen het besluit van Hollingworth toe.

Het tumult rond de hoogste post van het land zal ongetwijfeld de discussie van drie jaar geleden doen herleven over kappen van de banden met Engeland en de oprichting van een republiek.

Britse gouverneur niet vervolgd

SYDNEY, 24 MEI. Vervolg van de Australische gouverneur-generaal Peter Hollingworth wegens de vermeende verkrachting van een meisje, ongeveer veertig jaar geleden, is van de baan. De familie van het slachtoffer heeft de beschuldiging ingetrokken en een rechtbank heeft geoordeeld dat 'forensisch' bewijs niet te leveren is. De vrouw zelf pleegde vorige maand op 57-jarige leeftijd zelfmoord. De gouverneur-generaal, de officiële vertegenwoordiger van de Britse koningin in Australië, heeft de beschuldiging van verkrachting altijd met kracht ontkend. Eerder deze maand trad hij tijdelijk terug, nadat hij eerder ook al onder vuur was komen te liggen omdat hij een pedofiele priester de hand boven het hoofd had gehouden. (Reuters)

• Peter Hollingworth ...rancune...

PLAN STEUNT ECPAT-NL

children OF THE WORLD

is een uitgave van Stichting Plan Nederland

Ieder kind heeft recht op een zorgeloze jeugd, maar er zijn kinderen waar dit niet voor is weggelegd. Een van de oorzaken van onnoemelijk veel kinderleed is seksuele uitbuiting, zoals kinderprostitutie, kinderporno en kindersekstoerisme. Iedereen weet dat het voorkomt, maar het blijft moeilijk om vast te stellen hoeveel kinderen wereldwijd seksueel worden uitgebuit. Dat komt omdat kinderprostitutie, kinderporno en kinderhandel zich in de illegaliteit afspelen en dus verborgen blijft. Bovendien wordt het probleem door de meeste landen niet openlijk onderkend.

ECPAT International (End Child Prostitution in Asian Tourism) werd in 1990 op initiatief van Defence for Children International opgericht om een einde te maken aan kindersekstoerisme in Azië. Inmiddels voert ECPAT campagne tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen wereldwijd. Sinds januari 2003 steunt Plan Nederland de Nederlandse afdeling van ECPAT.

ECPAT-NL wijst de Nederlandse bevolking, overheid, politieke partijen en maatschappelijke organisaties op het immense probleem van seksuele exploitatie van kinderen en vraagt hen te helpen bij het tegengaan ervan. Ook spreekt ECPAT-NL bedrijven aan op hun verantwoordelijkheden. Denk daarbij aan bedrijven die te maken kunnen krijgen met seksuele uitbuiting van kinderen, zoals internetproviders en reisorganisaties. Bovendien stimuleert ECPAT-NL onderzoek, onder andere naar de betrokkenheid van Nederlanders bij seksuele exploitatie van kinderen.

In mei 2000 presenteerde de Nederlandse regering het Nationaal Actieplan 'Aanpak Seksueel Misbruik van Kinderen' met daarin richtlijnen om seksuele uitbuiting van kinderen zo effectief mogelijk tegen te gaan. ECPAT-NL was en is nauw betrokken bij dit actieplan.

Meer info: www.xs4all.nl/~ecpat

Van Boshuizenstraat 12,
1083 BA Amsterdam
Telefoon (020) 549 55 55
Fax (020) 644 40 65
E-mail: info@plannederland.nl
Internet: www.plannederland.nl
Rabobank 39.35.86.766
Postgiro 34 52 100
Plan Nederland is lid van Plan International, een humanitaire, internationale ontwikkelingsorganisatie zonder politieke of godsdienstige doelstellingen, die zich sinds 1937 inzet voor hulpverlening aan kansarme kinderen door middel van financiële adoptie. Op dit moment worden in 45 ontwikkelingslanden kindgerichte ontwikkelingsprojecten uitgevoerd ter verbetering van de levensomstandigheden in de directe omgeving van het kind.

De Kerk heeft een aloude en met overgave gekoesterde traditie van pedoseksualiteit. In de katholieke kringen van de jaren vijftig was de belangstelling voor de genitaliën een geheime obsessie. Tijdens mijn zeer roomse kinderjaren was ik ervan overtuigd dat het aanraken van de eigen pilou, laat staan die van een vriendje, de allerergste doodzonde was. En tot op de dag van heden is Onkuisheid met grote voorsprong de favoriete Hoofdzone van vele geestelijken. Dat komt ervan als je een gezonde man zijn seksuele drijfven aan banden legt!

Zowat iedere door geestelijken gerunde school, turnkring of voetbalvereniging herbergt wel één of andere *Pater Pedofiel* of *Gulpijschop*. Het 'kom eens naar mijn kamer, jongen' was een *running gag*, die de schooljongens gniffelend doorvertelden. Zelf werd ik twee keer aangerand: een snelle Montfortaan leerde mij - in het hooi nota bene - masturberen. En een bronstige Jozefiet - gele tanden, tabaksadem - schortte onverwacht zijn soutane op en trachtte mij te tongzoenen. Eerlijk gezegd: getraumatiseerd werd ik er niet van. Het prikkelde vooral mijn nieuwsgierigheid.

In de VS balanceren ondertussen enkele bisschoppen op de rand van het failliet: de rechten worden er overspoeld door schadeclaims van de slachtoffers van oversexte bisschoppen en heetgebakerde kanunniken, loopse broeders of hitsige pastoors.

Dat is één kant van het verhaal. De andere is de nuchtere vaststelling dat de kreet 'Opgepast! Pedofiel!' is uitgegroeid tot het ultieme wapen van wie per se in een gerechtelijk dispuut zijn/haar gelijk wil halen. Vaak gaat het initiatief uit van een - meestal na een onverwikkelijke echtscheiding - in de steek gelaten partner die het hoederrecht over het zogenaamd aangerande kind wil krijgen. Enkele, niet alle, aanklachten berusten op pure verzinsels en worden uit niets anders dan wraak ingediend. Kortom: als je een ei met iemand te pellen hebt, roep dan luidkeels dat

'De directeur zei: 'Ach, als het niet meer is dan tongzoenen, grijp ik niet in''

hijzelf je kind heeft verkracht. *A splendid time is guaranteed!*

Ergens tussen die twee werelden in bevindt zich het *pedoschandaal* op het gereputeerde Ukkelse *Collège Saint-Pierre*. Alle elementen voor een thriller zijn aanwezig: leraars zouden kinderen hebben betast, naakt gefotografeerd en anaal verkracht. De *Inrichtende Macht*, met vooraan de strijdbare (ex-)directeur P., heeft er volgens de advocaten van de slachtoffers alles aan gedaan om het onderzoek te dwarsbomen en de zaak in de doofpot te doen stoppen. Dat was niet eens zo moeilijk: van de erbidwaardige Brusselse magistratuur is bekend dat velen school hebben gelopen in het gerenommeerde college. Veel van de hoge heren hebben kinderen die er les volgen. Andere hebben verwanten en kennissen bij het onderwijzend personeel. Sommige magistraten zitten of zaten in de raad van bestuur van aan de school verwante comités, raden of verenigingen.

Uit door de verdediging in het dossier aangevoerde documenten blijkt dat de hoogste magistraten van de Brusselse rechtbanken hun invloed - mondeling maar ook schriftelijk - hebben aangewend om de feiten te minimaliseren en het onderzoek, geleid door onderzoeksrechter Damien Vandermeersch, te dwarsbomen. Advocaten die zich om de slachtoffertjes bekommerden, werden gekoicoeneerd, bedreigd, geïntimideerd en vernederd.

Waar ligt de waarheid? Voor meester Jean-Paul Tieleman (54) is de zaak duidelijk: de kinderen spreken de waarheid, er werd inderdaad verkracht, betast, getongzoend en met de zizi gespeeld. En er werd ook bedreigd, geïntimideerd en nodeloos verdracht.

Op het ogenblik dat wij dit interview afnemen, is advocaat Tieleman in volle voorbereiding van het slotpleidooi dat hij de volgende dag (woensdag 27 maart) zal uitspreken. Hij is nerveus, gespannen, opgewonden. De heilige schittering van de waarheid blinkt in zijn ogen. De man is *à bout de souffle*: hij weet dat hij zijn vel riskeert. Want als de hoge heren die hij aanklaagt inderdaad deden wat meester Tieleman pretendeert dat ze deden, zal hij door hen vermorzeld worden.

Meester Tieleman houdt kantoor aan de *Avenue Voltaire*: een prachtig oud herenhuis met hoge plafonds en een weelderige lichtinval. De man is geen armoedzaaier, geen verwaalde gauchist of langharige rebel. Nee, meester Tieleman is één van de meest gereputeerde pleiters van de Franstalige Brusselse bar, zit netjes in het pak en ziet eruit als een *grand monsieur*.

HUMO Kunt u voor de Vlaamse lezers even het Collège Saint-Pierre situeren?

TIELEMAN • In het Collège Saint-Pierre lopen sinds vele tientallen jaren de zonen, en sedert korte tijd ook de dochters, van de Brusselse Franstalige PSC-élite rond. *Tres Bon Chicque Bon Genre*. Het is een knooppunt van de financiële, religieuze en juridische toppla-

gen van de hoofdstad. De kinderen van meerdere advocaten-generaal van het par- ket-generaal van Brussel lopen er school. •

HUMO Een voorbeeld? **TIELEMAN** • Wel, mijnheer Delecoeur, de voor- malige vice-voorzitter van het oudercomité van Saint-Pierre, is advocaat-generaal bij het Hof van beroep. 't Is één grote familie, hè, een clan.

• Ik heb eens laten natrekken wie er alle- maal familie op Saint-Pierre heeft: mijnheer Dejemeppe, bijvoorbeeld, de procureur des Konings. Isabelle Rigaux, aange trouwde fa- milie van hem, is er lerares. En zijn schoo- nus maakte deel uit van de Inrichtende Macht. Het is *profondément malsain*.

• Ik heb zelf op het Saint-Pierre schoolge- lopen, twaalf jaar lang. Het was een prachi- ge tijd. De kwaliteit van het onderwijs ligt er hoog en de leraren zijn zeer bekwaam. De school staat wel bekend als een centrum van Opus Dei. In mijn tijd liepen er nog priester- leraars rond, maar dat is vandaag de dag niet meer het geval. De hele zaak draait dan ook om het behouden van het maagdelijke imago van de eliteschool. •

De hel **HUMO** Had het Collège Saint-Pierre een tra- ditie van pedoseksuele problematiek?

TIELEMAN • *Tout à fait!* Dat staat overigens duidelijk in het dossier. In de laatste twintig- dertig jaar hebben zich heel wat gevallen voorgedaan. Sommige daarvan waren vrij spectaculair. Een zekere Bernard Housiau,

'Ik heb zelf op Saint-Pierre gezeten. In de zesde Latijnse belofde *abbé Dermée* mij de examenvragen van de volgende dag als ik mee ging naar zijn kamer. Daar begon hij zich uit te kleden. Ik ben als een gek naar buiten gestormd.'

oud-leerling van het college, heeft ooit in een tijdschrift voor psychologie, *Psycho*, een relaas van 17 pagina's gepubliceerd over de pedoseksuele hel die hij op het Saint-Pierre heeft doorgemaakt. Let wel, Bernard Housiau is de neef van kanunnik Pierre Housiau, di- recteur-generaal van de Inrichtende Macht van het college, en een neef van de bisschop van Luik. Het Brusselse parket heeft het in het dossier zelf over 'de pedoseksuele be- drijfscultuur' van het college.

• Al in 1988 liep er een dossier betreffende een zekere Bruno L., een vrijwilliger die on- der andere met de leerlingen van het college op sneeuwlessen trok, en die kinderen in zijn Porsche aan de collegepoort kwam op- pikken om hen naar zijn privé-zwembad te brengen. Hij schonk de jongetjes leren jasjes en zo. Uit het onderzoek bleek dat er wat ge- tongzoend was. Toen directeur P. daarmee werd geconfronteerd, zei hij: 'Ach, als het niet meer is dan tongzoenen, grijp ik niet in.'

• Er was ook een verklaring van de direc- teur van het PMS: 'Maar enfin! Laat wie in het Collège Saint-Pierre niet is verkracht, op- staan!' De houding was zo'n beetje van: 'Ons onderwijs is goed, *das* mogen wij ons voor de rest alles permitteren. •

HUMO Als er sprake is van een pedoseksuele traditie, dekt de ene betrokkene de andere gewoonlijk in?

TIELEMAN • Precies. Toen onderzoeksrechter Damien Vandermeersch zich voor zijn on- derzoek op het college aandeed, is hij sim- pelweg door directeur P. buitengezet met de woorden: 'Er is hier nooit iets seksueels aan de hand geweest. Vroeger niet. Nu niet. En in de toekomst niet.' Terwijl meester Graimdonge (*die net als Tieleman één van de slachtoffers verregnevoordigt, red.*) en ikzelf op een dossier stootten dat bomvol aantijgingen zat!

HUMO Moet een onderzoeksrechter die zich aandient om een huiszooeking te verrichten niet onmiddellijk naar de politie stappen als hij wordt gedwarsboemd?

TIELEMAN • Ja. Maar mijnheer Vandermeersch is simpelweg afgedropen. Hij was wellicht ook bang om de goede naam van het Saint- Pierre te besmeuren. Hij dacht dat het om een misverstand ging. Later heeft mijnheer Van- dermeersch bevestigd dat hij bij zijn onder- zoeksdaden altijd 'net te laat kwam'. De on- derzoekers hadden wel door dat alle verdach- te papieren verhuisd waren, dat staat klaar en duidelijk in het dossier. Het parket was boven alles op zoek naar naaktfoto's van de jonge- tjes. Maar dat ze die niet vonden is na al de machinaties nogal vanzelfsprekend.

• Uit gerechtelijke stukken blijkt ook dat mijnheer Dejemeppe brieven naar het college heeft geschreven, om hen gerust te stellen en op de hoogte te houden. Maar net die brie- ven zijn uit het dossier verdwenen! Goed, ik vraag de voorzitter van de rechbank: 'Mc- vrouw, ik eis dat het dossier volledig is, of ik weiger te pleiten.' Mevrouw de substituut

➤ Pensis doet alsof ze naar mijnheer Dejemeppe gaat telefoneren, en wanneer ze terugkomt, zegt ze: 'Wees gerust, Meester. Mijnheer Dejemeppe heeft nooit een brief aan Saint-Pierre geschreven.' Toen barstte de zaal in lachen uit, natuurlijk. Ik heb een gerechtsdeurwaarder het ontbreken van de brief van mijnheer Dejemeppe in het dossier laten constateren.

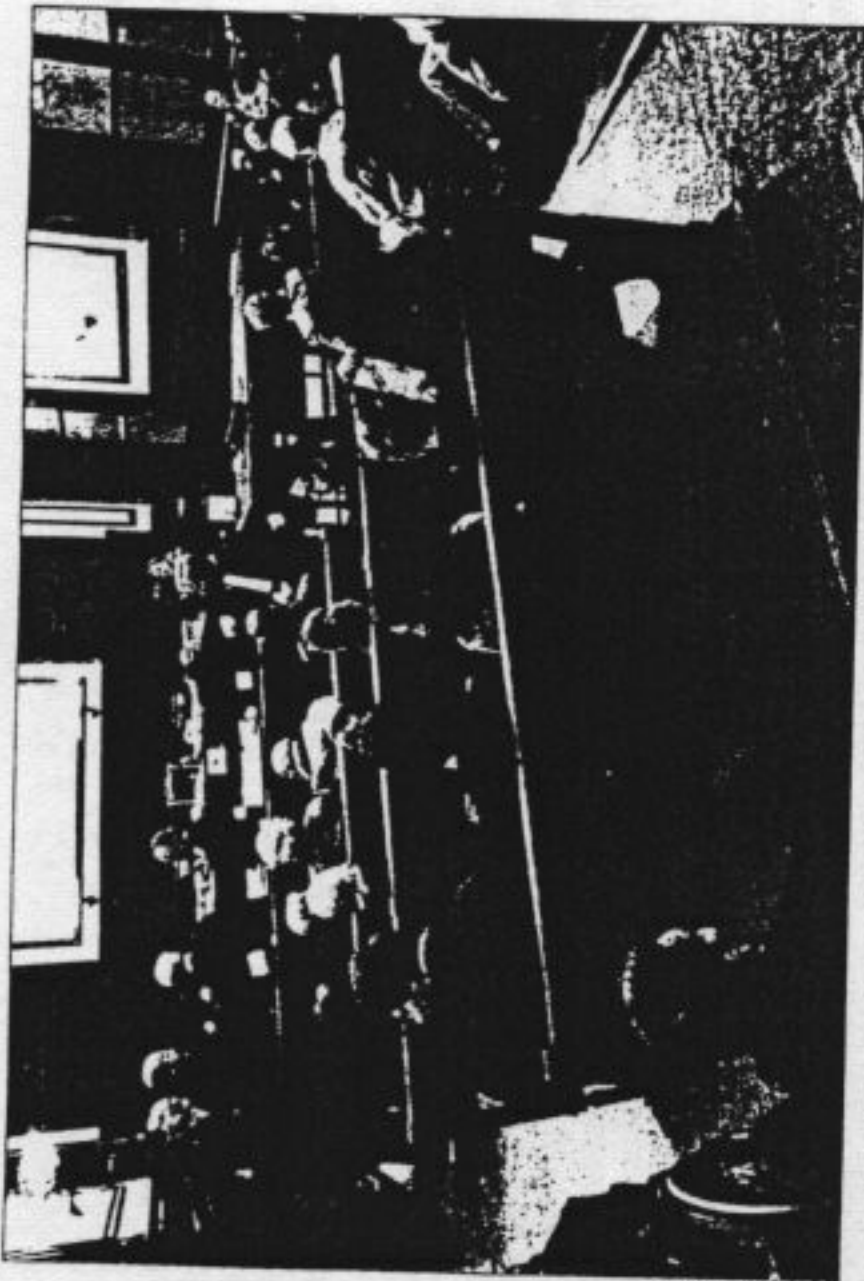
• Uit het verslag van de buitengewone vergadering van 27 december 1996 van de bestuursraad van de ASBL Collège Saint-Pierre blijkt zonneklaar dat de procureur des Konings, Benoît Dejemeppe, achter de schermen met het Collège heeft overlegd. 'De conclusie van dit overleg', zo schrijft verslaggever André

Letek, kan in twee woorden worden samengevat: 'Geduld en discretie. De Procureur des Konings heeft ons bevestigd dat er tot op heden geen rechtsreke beschuldigingen werden geuit. Hij zal een nieuw aanraag indienen om toegang tot het dossier te krijgen, teneinde vast te stellen welke houding het college moet aannemen in de nabije toekomst.' Wij zitten dan in volle periode van geheimhouding van het onderzoek, hè. Je zou voor minder van je stoel vallen! Pas op: al die brieven zitten in het dossier.

• Maar het wordt nog erger. Zelfs de procureur-generaal, mijnheer Van Oudenhove, heeft zich met de zaak bemoeid. Hier heb ik een kopie van een brief aan Pierre Houssiau, voorzitter van de raad van bestuur van het college. Mijnheer Van Oudenhove schrijft: 'Ik signaleer u ook dat de noot slagen en verwoendingen van morele aard', in de huidige stand van de jurisprudentie, mij niet voldoende lijkt om op zichzelf tot een veroordeling te leiden.'

• En hier: mevrouw Onkelinkx, toen minister van Onderwijs, vraagt het parket om indruk van de onderzoekers is dat er 'une chappe', een deklaag, over deze school ligt, en dat de inlichtingen moelijk naar buiten komen. 'Une chappe' En dat zeg ik niet, hè! Hier staat het, zwart op wit. Mijnheer Van Oudenhove verkracht het geheim van het onderzoek! Ik vind niets uit, hè. Ik ben niet gek of zo. Dit dossier

12 HUMO

(Foto Photowest)

'Je zou denken dat het parket lesse heeft getrokken uit de zaak-Dutroux. Maar het is er alleen maar erger op geworden. Het parket geloofde die kinderen simpelweg niet. C'est une catastrophe!'

heer Dejemeppe, kardinaal Danaels: welke advocaat kan daar tegenop?

• (Ironisch) Het kon gewoon niet dat zo iets in het Saint-Pierre gebeurde. Ja, in een atheum misschien, of in een school voor Marokkanen, maar niet in dat eerbiedwaardige instituut! De Lippensen zijn er naar school gegaan, de Deleccours, alle groten van de Brusselse katholieke bourgeoisie.

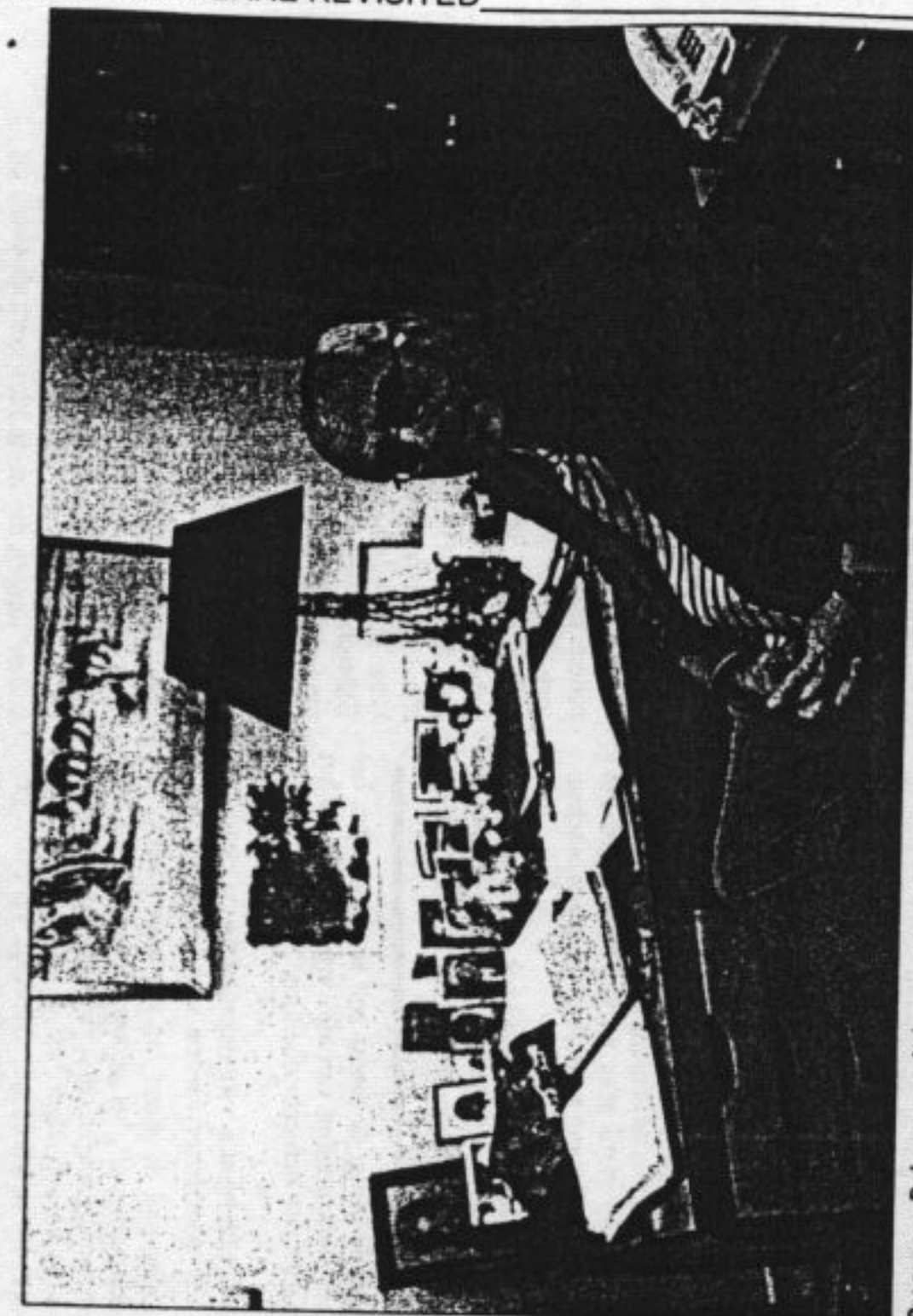
HUMO U was zelf leerling op het Saint-Pierre. Hebt u ooit iets vreemds gemerkt?

TIELMAN • Natuurlijk. In de zesde Latijnse heeft *abbé Dermée* mij de examenvragen van de volgende dag beloofd als ik meeging naar zijn kamer. En op zijn kamer begon hij zich uit te kleden. Ik ben als een gek naar buiten gestormd. Ik heb daar toen nauwelijks aandacht aan besteed: je bent twaalf jaar, je weet eigenlijk niet waarover het gaat.

• En dan *abbé Caron*! Wij hadden een koor dat internationaal bekend was. Wel, van die *abbé Caron* was algemeen bekend dat het een *rouche pipi* was. Iedereen wist dat! Vroeger sprak het bijna vanzelf, hè. Er zijn ouders die te horen kregen: 'Als je zwijgt, is de studie van je kind gratis.'

• Een zekere V., leraar aan het college, is enkele jaren geleden veroordeeld voor zes zedenfeiten. Tijdens het onderzoek had hij veertig feiten bevestigd! Die man kreeg één jaar voorwaardelijk! De vijftienjarige dochter van een bekend chirurg wordt verkracht

Het pedofiliëproces van het Collège Saint-Pierre

'Procureur Dejemeppe zit in zoveel vuile zaakjes in België. In mijn ogen wordt hij beschermd door het koningshuis. Hij is *l'intouchable*. Hij doet wat hij wil.'

doen: alle beklagden worden vrijgesproken. Dat is een zekerheid.

HUMO Als alles wat u zegt waar is, dan is het gerecht in Brussel compleet verrot en corrupt.

TIELMAN • Er zijn goede magistraten, maar er zijn er ook die verwerpelijk zijn. De procureur-generaal heeft een klacht tegen mij ingediend: Tieleman gaat te ver. Een advocaat mag niet zeggen dat een procureur des Konings corrupt is. Maar als het nu de waarheid is? Alleen een advocaat kan dat zeggen. Mag dat wijs mijn uitspraak met stukken? **HUMO** Hoe komt u aan die stukken?

TIELMAN • Ze zaten simpelweg in het dossier, *monsteur!* Er zijn vijftien kartonnen dozen met verhooren en verslagen. Ik heb alles gelezen, hè. Onderzoeksrechter Vandermersch heeft die stukken gewoon in het dossier gelaten, zodat ik de waarheid kon vinden. Maar als ik dan de waarheid wil zeggen, dan zegt de staafhouder mij: 'Je houdt beten je mond.'

• Staafhouder Wagemans is een moedig man, maar hij zit in een onmogelijke situatie. Gisteren heeft hij mij iets toegeluisd, in aanwezigheid van mijn

➤ ken over verkrachting. Verkrachting betekent: tegen je wil gepenetreerd worden. Bij zulke jonge kinderen moet dat sporen nalaten.

TIELMAN • Volgens professor en gynaecoloog Amy laat anale verkrachting niet noodzakelijk sporen na. Hij stelt onomwonden dat de substituu in dit dossier 'd'une incompétence totale' is. Hij heeft ook een petitie gelanceerd om het parlement aan te sporen een onderzoek te verrichten naar de betrokkenheid van mijnheer Van Oudenhove en mijnheer Dejemeppe bij deze zaak.

• Mijn cliënt, het jongetje K., was nog geen tien jaar op het ogenblik van de feiten. Vanaf de dag van de aanranding heeft hij geen voet meer in een school willen zetten - in geen enkele school! De kinderen werden tegen hun wil misbruikt - één van de beschuldigde leraren hield een kind vast en de anderen gingen met hem hun gang. Ik heb hier kindertekeningen die niets aan de verbeelding overlaten. Vreselijk.

• Een ander slachtofferje, M., heeft op negenjarige leeftijd twee zelfmoordpogingen onder-

nomen. Negen jaar! Mevrouw Nolf, psychologe - nota bene voor het parket, dus niet voor de burgerlijke partij; wij hebben haar niet aangesteld - schrijft onomwonden: 'Deze kinderen zijn echt verkracht. Als je bij het parket, doe iets!' En wat doet het Hof tijdens de zitting? Het verlijft haar verslag naar de prul-lenmand! *Voilà*. Ofwel benoemt men onbekwame mensen tot parketpsycholoog, en dat betekent dan sabotage van het onderzoek, ofwel moet men mevrouw Nolf haar verhaal laten doen. Maar nee, de voorzitter stuurt haar naar huis!

• Mevrouw Nolf heeft de slachtofferjes langdurig onder-vraagd. En vervolgens heeft ze op die verklaringen een gestandaardiseerde leugentest uitgevoerd. Wel, de conclusie is overweldigend: de kinderen liegen niet! **HUMO** Het gaat ondertussen wel hard tegen hard. Deze zaak kost ofwel u de kop, ofwel mijnheer Dejemeppe?

TIELMAN • Dat weet ik zeer goed. Ik zal eens een voorspelling

lonen. Ofwel wordt die man veroordeeld, ofwel trekken wij met onze dossiers naar een andere advocaat.' Ik heb Axax alle 700 dossiers teruggestuurd die ik voor hen behandelde. Het ging om een banale zaak, maar er was wel een grote mijnheer bij betrokken: een chirurg. In één keer had ik het begrepen: het geld regeert alles. Toen zijn mijn ogen opengegaan.

• Toen kort daarna de affaire-Dutroux losbarstte, ben ik helemaal omgeslagen. Ik heb 'Le Premier Guide de la Victime' geschreven, 'De Eerste Gids voor het Slachtoffer', waarvan tienduizend exemplaren zijn verkocht. Ik heb een bocht genomen - en ik heb zeer veel geld verloren. Maar het kan mij niet meer schelen. Ik denk ook aan mijn eigen kinderen: ik wil hen recht in de ogen blijven kijken. Pas op: ik ben niet de enige advocaat die er zo over denkt. Veel jongere collega's zitten op dezelfde lijn.

HUMO Op een gegeven moment hebt u zelfs gezegd: ik neem ontslag uit de balie en word betiteld in mijn eigen kantoor. **TIELMAN** • Het was niet leefbaar meer. Ik kreeg drie faxen per dag van mijnheer Van Oudenhove, van de staafhouder, noem maar op. Ze wilden dat ik loog! Voor

Naar het zothuis

HUMO Waarom trekt u zich deze zaak eigenlijk zo aan? Waarom zet u hiervoor alles op het spel?

TIELMAN • Kijk, ik ben 54 jaar. Ik heb een dochter die mijn kan-toor zal overnemen. Ik ben een naïaam in de Brusselse advocatuur. Maar: ik heb te veel gezien. (Windt zich op) Als ik zie dat de belangen van slachtofferjes van pedofielen zomaar onder de mat worden geveegd, dan kan ik dat niet aanvaard. Op die manier wil ik geen advocaat meer zijn.

HUMO Heeft het u dan meer dan twintig jaar gekost om te besef-fen dat het gerecht door en door rot is?

TIELMAN • Ja. Ik was naïef. Kijk, tot 1994 was ik één van de belangrijkste pleiters op het gebied van verzetingsrecht. Ik leefde in een gekloren wereld: ongeval-len, verkeerssituaties, dat soort dingen. Tot een verzekeringsmaatschappij - Axax - mij vroeg één van mijn cliënten te ver-raden. Ze zeiden: 'Wij betalen u ieder jaar zestig miljoen aan ere-

— Wat was het ergste? Het gevoel alleen te staan. De school heeft helemaal niets gedaan om ons te helpen. Ze legde klacht neer tegen X en stond zo aan de kant van de ouders. Ik heb een brief gestuurd naar de directie: geen antwoord. Naar kardinaal Danneels om te bemiddelen: geen antwoord. Onderwijsverenigingen lieten ons val-

len. Slechts eenje heeft ons gesteund. De collega's meden me als de pest. Velen waren boos op me. Door de beschuldigingen kelderde de reputatie van de school. Het aantal leerlingen daalde drastisch en dus ook het subsidiebedrag. Tien leraars verloren hun job. Wij hebben fortuinen moeten uitgeven aan advocaten. Nu we volledig gezuiverd zijn, komt dat ook de school ten goede, maar de directie heeft nooit bijgedragen tot de kosten. Ook erg pijnlijk vond ik de witte comités die ons telkens in de rechtszaal stonden op te wachten.

— Werd u als leraar geschorst? Ik heb meteen geweigerd om nog les te geven. De andere leraars werden aanvankelijk wel geschorst, maar dat werd na een tijd ongedaan gemaakt. Ik heb nog één trimester les gegeven, daarna zag ik het niet meer zitten. De angstige blik in de ogen van de meisjes toen ze zagen dat ik hun leraar was, vergeet ik nooit. Daarbij kwamen de jongens die Dutroux op het bord schreven, de vragen van de ouders, de directeur die me verbood seksuele opvoeding te geven.

— Twijfelden uw vrouw en kinderen ooit aan uw onschuld? Neen. We hebben altijd één blok gevormd. Het familiale leven van sommige andere beschuldigden is er compleet aan kapot gegaan. Het was voor mijn kinderen niet gemakkelijk. Vriendjes vroegen hen wat er met hun vader aan de hand was. Vriendinnetjes mochten van hun ouders niet meer komen spelen. Ook voor mijn vrouw als apotheker was het moeilijk. Maar de meeste klanten waren toch discreet en ze lieten alleen enkele woorden van steun. Wij versloppen en er altijd openlijk over te communiceren, ook in het gezin. Andere leraars trokken zich wel volledig terug, dat is ook een optie.

— Hoe reageerde uw omgeving? Mijn beste vrienden hebben me nooit laten vallen. Maar tegenover de omgeving moet je toch heel wat uitleggen. De fotohandelaar hiertegenover is urenlang ondervraagd. Mijn bankier werd ondervraagd, om na te gaan of ik geld overmaakte naar het buitenland. De buuren werden aangesproken, er werd huiszoekingen gehouden in mijn zeilclub en in de ULM-club waar ik les geef, telkens met de mededeling dat ik beschuldigd werd van verkrachting van kinderen onder de tien jaar. Mensen zullen wel altijd denken: waar rook is vuur.

— Begrijpt u nu hoe de kinderen die verhalen konden vertellen? Het begon met een pedagogisch conflict tussen een ouder en een leerkracht. En een andere jongen die in de klas gestraft werd en wiens broek werd afgetrokken. Die verhalen zijn samengekomen. In het Dutroux-tijdperk was België gek geworden. De ouders bein-

Twee maanden geleden werden de vier leraars en twee directeurs van het college Saint-Pierre in Ukkel in beroep vrijgesproken van pedofilie. Nadat ze ook al in eerste aanleg onschuldig waren bevonden. Luc Penninckx was een van hen. Zeven jaar lang vocht hij om zijn onschuld te bewijzen. „In het Dutroux-tijdperk was heel België gek en waren de onderzoekers het noorden kwijt. Alles werd geïnterpreteerd om mijn erin te luizen. Ik was ervan overtuigd dat ik het slachtoffer zou worden van een gerechtelijke dwaling en ik stond machteloos.“

Van onze redactrice Inge Ghijls

ZES uur 's morgens. De deurbel ging. Een groep sportief geklede mannen stond voor de deur. Een vereniging van wie de bus met pech langs de weg stond, dacht ik. Onder bedreiging moest ik de deur openmaken. Het bleek de rijkswacht te zijn. Het eerst dat me te binnen schoot: „Ik heb mijn kijk- en luistergeld niet betaald“.

— Wanneer was u het meest bang? Toen ik voor het psychiatrisch verslag naar een instelling voor mentaal gehandicapten moest, sloeg ik in paniek. Het was een gesloten instelling, met een hoge muur en tralies. Ik moest een uur wachten, te midden van gekken. Sommigen raakten me aan of riepen onverstaanbare dingen. Ik dacht dat ze me er voor jaren zouden opsluiten.

— Vreesde u dat u verdeeld zou worden of had u wel vertrouwen in justitie? (Penninckx toont me een foto van zijn dochtertje met een bermuda en een zwemvest aan, in een zeilboot. Ik begrijp niet wat er choquerend aan de foto is. De politie blijktbaar wel.) In het dossier staat: „De politieke meise in de zone met haar benen in een jong meisje in de zone met haar benen in een verdachte positie. Zonder dat de foto in het dossier zat en zonder te schrijven dat het mijn dochter was.“

Toen ik het dossier inkeek werd ik echt bang. De onderzoekers hadden alleen elementen à charge (belastend) verzameld, niet à décharge. Bovendien werd alles zo geïnterpreteerd om me toch maar van pedofilie te kunnen beschuldigen. In de kelder van de apotheek staan een paar bedden. Als mijn vrouw nachtdienst heeft, slapen we hier. Hier misbruikte ik zagezeggde meisjes. Een strip van Manara werd als pedofilielictuur beschouwd. Toen een kurkentrekker in de vorm van manneken pis omschreven werd als een fallussymbool, moest zelfs de procureur des konings lachen. „Dan moet ik alle winkels rond de Grote Markt in Brussel sluiten“, zei hij. Ik was toen echt overtuigd dat ik het slachtoffer zou worden van een gerechtelijke dwaling.

Ik was door Interpol geseind, mijn seksueel leven was uitgeplozen, ik was achtervolgd. Van alle mensen die in mijn adresboek stonden werd nagegaan of ze een gerechtelijk verleden hadden. Een van hen was veroordeeld voor

verkrachting. Ik moest zelf uitzoeken dat het om verkrachting van zijn vrouw ging, in het kader van een echtscheiding. — Toch bent u vrijgesproken. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg had de moed om tegen de school, de ouders, de pers, het parket in te zeggen dat we onschuldig waren. Hetzelfde voor de raadsheeren in beroep. Daar heb ik wel bewondering voor. De beschuldigden hebben wel nooit geprobeerd om de schuld op elkaar te steken. We hebben altijd één blok gevormd.

„ongeval“ zou zijn gebeurd. Maar ze sturen wel Interpol achter mijn verna. Ik ben uren door de federale politie verhoord. Mijn medewerker en mijn dochter zijn ondervraagd: of ik soms gek was? Of ik dronk? Of ik medicijnen nam? Die zaak loopt nog altijd!

DOCHTER ALEXANDRA • De politie heeft mij letterlijk gezegd: „Uw vader heeft iemand doodgedooden, in Nederland. Geef het maar toe, we weten alles.“

TIELEMAN • Ik noem dat: de druk van mijnheer Dejemeppe en co. Het is een beproefde tactiek: als je iemand zwart maakt, denken de mensen: „Er zal wel iets van waar zijn. Geen rook zonder vuur.“ Het is... de mafia.

HUMO Hebt u niet gevreesd voor uw leven? TIELEMAN • Absoluut. Ik ben herhaaldelijk telefonisch bedreigd, anoniem uiteraard. Ik ben niet zozeer bang voor mezelf, maar wel voor mijn kinderen. Ze hebben geprobeerd mijn gezin kapot te maken. Ze hebben mij ervan beschuldigd een Marokkaans prostitutienetwerk te leiden, in Antwerpen nota bene! Mijn vrouw heeft mij in de steek gelaten. Elle en avair marre. Gelukkig zijn de zes kinderen bij mij gebleven. Zo'n beest zal ik dus wel niet zijn (lacht).

• Mijn hele leven ligt aan stukken! Vandaar dat ik nu zo emotioneel reageer. Pas op: van alles wat ik nu zeg, heb ik bewezen. Les PV sont là. U mag ze publiceren. Meester Graindorge, die voor een ander slachtofferij pleit, komt tot dezelfde conclusie als ik: (nadrukkelijk) mijnheer Dejemeppe bescherm het College Saint-Pierre.

• Het is zuivere intimidatie. Mijn naam is gesataniseerd. Maar als het mij te veel wordt, denk ik: ik ben 54 jaar, wat kan mij nog gebeuren? Geschrappt worden door de balie? Wel, dan blijf ik simpelweg hier op kantoor werken - mijn dochter doet dan de pletdoelen. Kortom: mijn taal in deze zaak is eigenlijk totaal onbelangrijk. Het gaat maar om één ding: om de kinderen, de slachtofferijes.

HUMO Ik dank u voor dit gesprek. Sterkte!

Wilfried Hendrickx (Foto's Herman Sellenlaga)

genomen. En wat doet het parket? Poubelle! Vuilnisbak! HUMO Eén van de jongetjes heeft 'zwarte letsels aan de anus'. Wat zegt het parket daarover?

TIELEMAN • Er bestaat een test om na te gaan of een anus al dan niet zwaar is gepenetreerd. Toen er tijdens die test een receptiënt in de anus van dat jongetje werd ingebracht en weer weggetrokken, duurde het vijf seconden voor de kringspier zich weer sloot. Vijf seconden, dat is enorm! Dat wijst op diepe en herhaalde penetratie. Dat jongetje was vijf, zes jaar op het ogenblik van de feiten!

HUMO Dit soort zaken eindigt vaak met een verwoeste carrière van de betrokken advocaat. Al-les zal zich tegen u keren, ook dit interview.

TIELEMAN • Jaja, weet ik. HUMO En de toestand zal blijven zoals hij altijd is geweest. TIELEMAN • Misschien. Ik hoop dat minister Verwiltighen ingrijpt. De stukken bestaán. Nu moeten de anderen mij helpen.

HUMO Houdt u wel voldoende rekening met de lafheid van de gemiddelde mens? TIELEMAN • Ja. Maar er zijn ook magistraten en collega's die mij steunen. Een groot deel van de Vlaamse pers staat achter mij. Ook dokter Amy heeft prachtig werk geleverd. Maar hij heeft al in de pers verklaard dat, tot zijn grote verwondering, enkele van zijn vrienden zijn petitie niet wilden ondertekenen, uit angst voor het milieu.

HUMO Gelooft u in een complot? TIELEMAN • Dat is evident. De telefoons tussen de heren staan roodgloeiend, nu. Er wordt voortdurend overleg gespeeld. HUMO En wie is de spin doctor? TIELEMAN • Mijnheer Dejemeppe. Zonder enige twijfel. Voor mij is de tijd van de diplomatie voorbij. Allons-y! Ik vecht al zeer lang tegen mijnheer Dejemeppe. Hij heeft mij al laten vervolgen voor onvrijwillige doodslag!

HUMO Bent u nu niet een beetje paranoïde? TIELEMAN • Maar nee! Er zijn PV's van opgemaakt! Ik zou met mijn Saab iemand hebben doodgedooden. Vluchtmissdrijf! Maar er is geen slachtoffer! Het parket weet zelfs niet wanneer en waar dat

de derde keer in twee jaar diende Van Oudenhove een klacht tegen mij in. Ze zullen proberen mij eraut te gooien.

HUMO U wordt geliquideerd? TIELEMAN • Jaja. Mijn enige hoop is nu de pers. Ik breng zoveel mogelijk naar buiten, dat is mijn enige kans.

• Gelukkig krijg ik vele tientallen steunbetuigingen. (Laat mij een stapel kopies zien.) Niet alleen van vrienden, hè, maar ook van collega's. Hier, een brief van Julien Pierre, de advocaat van Dutroux. (Leest voor):

„Het parket is rot, dat weet iedereen. De balie moet de balie blijven. Dat wil zeggen: onafhankelijk.“ 't is niet omdat meester Pierre toevallig Dutroux verdedigt, dat hij een pedofiel is, hè. Zo'n stuunt is... ongelooft!

• Ik krijg brieven van leraars, van priesters, vaak Vlamingen. Er staan natuurlijk enorme belangingen op het spel. Dit proces kan aanleiding geven tot een cascade van aanklachten tegen andere colleges.

HUMO Maar hoe is het mogelijk dat Dejemeppe of Van Oudenhove zo dom zijn om - schriftelijk, op papier! - in een onderzoek tussenbeide te komen ten voordele van de beklaagden? TIELEMAN • Ze wanen zich God, hè. Deze zaak is begonnen als een proces tegen pedofielen, maar nu staan de kinderen en de ouders terecht. Een moeder wordt afgedaan als *une fabulatrice*, een sprookjesverkoopster. De zware psychologische problemen - resultaat van de aanrading - van mijn jonge client worden weggelachen: alles is zagezeggd begonnen omdat een leeraar hem bij het voetballen een penalty weigerde. Stel je voor! // *faut du culot, hein!*

HUMO Hoe ver bent u bereid te gaan? TIELEMAN • Tot het einde. Mijnheer Dejemeppe moet weg. En mijnheer Van Oudenhove ook. Na wat er allemaal gebeurd is, kan ik niet anders.

HUMO Misschien laten ze u wel gek verklaren. TIELEMAN • Oh, maar dat hebben ze al geprobeerd. Ik zou gecolliqueerd moeten worden. In een dwangbuis naar het zotthuis! Ze zijn een heuse beschuldigingscampagne tegen mij gestart. Ik

vloeden de onderzoekers, het parket, de psychologen. Die begonnen met: kinderen liegen nooit. Wat moet je dan nog zeggen? De leraars zullen waarschijnlijk samen schadevergoeding eisen van de ouders.

Hoe moet het nu verder?

Ik moet mijn leven hernemen maar ik weet niet hoe. Ik leef van de ziekteverzekering. Ik ben nog altijd getraumatiseerd. Lesgeven zie ik niet meer zitten, ik zoek wel iets anders. Een andere school is immers geen oplossing. De geruchten doen toch wel de ronde. Ik ben bang geworden van kinderen.

Elke aanraking kan verkeerd geïnterpreteerd worden.

KANTTEKENING

OPENHEID

Hilversum en omgeving werden begin deze week opgeschrikt door het bericht dat sinds oktober vorig jaar een verkrachter actief is. De man wordt verantwoordelijk gehouden voor twee verkrachtingen en twee aanrandingen. Eén van de slachtoffers is een vijftienjarig meisje.

De dader gaat zeer gewelddadig te werk en bedreigt zijn slachtoffers met een mes of bindt hen vast, plakt hun ogen af of berooft hen. Alle zedendelicten vinden plaats in een klein gebied bij de Westerheide en Zuiderheide. Het eerste delict in oktober vorig jaar, het laatste begin april dit jaar.

De politie Gooi en Vechtstreek heeft na de melding van de eerste verkrachting in oktober vorig jaar besloten de informatie over de andere zaken uit de publiciteit te houden. Zes maanden na het eerste zedendelict in oktober werd begin deze week in het AVRO-programma Opsporing Verzocht de ware gang van zaken onthuld.

De argumenten van de politie voor de geheimhouding zijn niet valide, achterhaald of er achteraf met de haren bij gesleept. De politie stelt dat de recherche pas na het vierde incident in april het vermoeden had dat het om één dader zou gaan. Die bewering is volstrekt ongeloofwaardig, want alle slachtoffers gaven een gelijke beschrijving van de dader; zijn werkgebied en werkwijze waren telkens identiek.

Verder wordt gesteld dat de politie het opsporingsonderzoek niet in gevaar wilde brengen door informatie naar buiten te brengen. De dader zou immers als gevolg van de publiciteit naar elders kunnen trekken om daar nieuwe strafbare feiten te plegen. Een argument dat kennelijk niet van toepassing was toen in oktober de eerste verkrachting aan de grote klok werd gehangen. Deze stelling wordt verder op geen enkele manier door feiten of vergelijkbare zedenzaken gestaafd en is inmiddels door de werkelijkheid achterhaald.

Het voornaamste argument dat openbaarmaking voor 'onrust' onder de bevolking zou kunnen zorgen is onjuist. Autoriteiten gebruiken dit argument heel vaak als het gaat om aan te geven welke edele motieven zij hadden om zaken voor het publiek geheim te houden.

De politie heeft met de keuze om de informatie over de zedendelicten uit de publiciteit te houden een verkeerde inschatting gemaakt. De prioriteit had moeten liggen bij het voorkomen van een nieuwe verkrachting of aanranding.

Bert-Jan Klein

Drie kinderen misbruikt op basisschool in Lisse

Een 44-jarige leraar van een basisschool in Lisse is afgelopen maandag opgepakt. Hij zou ontucht hebben gepleegd met drie meisjes van zeven en acht jaar. Vandaag wordt hij voorgeleid aan de rechter-commissaris.

"Het spijt me, geen commentaar", zegt een moeder op het schoolplein van de Christelijke Nationale Basisschool in Lisse. Andere ouders die bij het hek napraten, stuiven eveneens schuw uit elkaar. Met de pers wordt niet gesproken, vinden de moeders. Op de school

van hun kinderen - in de volksmond CNB - heeft het zwartste scenario zich afgespeeld. Een 44-jarige man uit Hillegom heeft zich vergrepen aan drie meisjes van zeven en acht jaar oud.

De ontucht begon in juni vorig jaar, net na de zomervakantie. "We kregen op 25 april een anonieme melding van een jeugdarts in Lisse dat hij herhaaldelijk kinderen onzedelijk zou hebben betast. Meteen is hij geschorst", zegt schooldirecteur Menno Maas. Hij vertelt dat de CNB tot dat moment zeer tevreden was over de

Hillegommer. Maas: "Hij was een gewaardeerd collega."

De schoolleiding wil zo goed en kwaad als het kan door gaan met lesgeven. Ook groep 3 en 4, de klas van de Hillegommer, moet gewoon aan de slag. "We gaan in gesprek met de 115 kinderen van de school. Naar buiten en naar de ouders toe proberen we zo duidelijk en open mogelijk te zijn", zegt Maas. Of behalve de drie meisjes nog meer kinderen mogelijk misbruikt zijn door de leraar, mag Maas niets zeggen. "We zijn wel extra alert op signalen."

Henk van Beek

Rechter wil meer weten in incestzaak

LOENEN - Een 64-jarige man uit Loenen die ervan wordt verdacht dat hij zijn nu elfjarige kleindochter de afgelopen zeven jaar seksueel heeft misbruikt, blijft voorlopig vastzitten.

De rechtbank in Utrecht oordeelde gisteren dat er weliswaar nog nader onderzoek moet worden verricht in de zaak, maar dat de verdenking tegen de grootvader zo zwaar is dat hij beslist nog niet op vrije voeten kan komen.

Het openbaar ministerie beschuldigt de man van gewelddadige verkrachtingen van het meisje. Hij heeft haar volgens de officier van justitie zelfs vastgebonden en geblinddoekt. Het openbaar ministerie vond dat er voldoende onderzoek was gepleegd.

De rechtbank dacht daar gisteren anders over. De rechtbank wil de letterlijke tekst van het verhoor van het meisje zien. Bovendien moet de videoband van dat verhoor bij de volgende zitting in de rechtszaal worden bekeken. Daarnaast oordeelde de rechtbank dat deskundigen van het Riagg een betrouwbaarheidsonderzoek moeten doen naar de verklaringen van het slachtoffer.

Bijna zestig tips over verkrachter

HILVERSUM - Na de uitzending van Opsporing Verzocht van gisteravond zijn bij de politie bijna zestig tips binnengekomen over een mogelijke seriële verkrachter en -aanrander die het afgelopen halfjaar vier slachtoffers heeft gemaakt op de Westerheide tussen Hilversum, Crailo en Laren.

Over de kwaliteit en bruikbaarheid van de tips kon de politie

vanmorgen nog niets zeggen. "Ze worden nu geanalyseerd. Bovendien wordt het programma vandaag herhaald, dus kan het aantal tips nog stijgen", aldus een woordvoester van het Gooise politiekorps.

Het begon in oktober met de verkrachting van een vijftienjarig meisje nabij restaurant La Place aan de Hilversumseweg. Daarna volgden een poging tot

aanranding van een jogster, de beroving van een fietsende vrouw en begin april een tweede verkrachting.

Alle slachtoffers omschrijven de dader als een jongeman tussen de zestien en twintig jaar, ongeveer 1.75 meter lang, met donkerblond tot bruin haar met een lichte slag. De meeste aanvallen vonden plaats aan het einde van de middag.

Werkstraf geëist voor bedrijven van ontucht

HILVERSUM - Voor de rechtbank in Amsterdam is gisteren een werkstraf van 200 uur en zes maanden voorwaardelijk geëist tegen een 47-jarige Hilversummer. Hij had al twee maanden in voorarrest gezeten. Begin jaren negentig zou de man geldbedragen tussen de borsten van een ongeveer elfjarige dochter van een vriend uit Almere hebben gestopt en ruim twee jaar geleden zou hij tegen betaling aan de geslachtsdelen hebben gezeten van een indertijd 13-jarig plaatsgenootje, eveneens een dochter van vrienden. De officier van justitie vroeg de rechtbank de verdachte wegens gebrek aan bewijs vrij te spreken van een derde ontuchtaanklacht.

De man, een vrachtwagenchauffeur, vond het moeilijk om in het openbaar over de aanklacht te praten, zeker in het bijzijn van de ouders van twee van de aangeefsters. Bij hen was hij tot twee jaar geleden kind aan huis, maar achteraf bleek hij vooral belangstelling te hebben getoond voor de dertienjarige

dochter en, in mindere mate, haar vriendinnetje. Na een middagje winkelen in Utrecht nam hij ze bijvoorbeeld een keer mee naar het huis waar hij met zijn ouders woont.

Toen bleek dat die niet thuis waren, was de weg vrij om een seksfilm in de videorecorder te stoppen. De meisjes vonden het walgelijk en bedekten hun gezicht met jassen. Volgens hen was er ook kinderporno te zien, hetgeen door de verdachte werd ontkend. Hij bekende wel zijn opgewonden geslachtsdeel aan de meisjes te hebben getoond. Eerder al had hij onder het mom van seksuele voorlichting ontuchtelijk contact gehad met de dertienjarige. Dat gebeurde in haar ouderlijke woning tijdens het oppassen.

Bij de politie had hij toegegeven dat hij met zijn vinger zou zijn binnengedrongen in de 'vitale delen'. Tijdens de zitting ontkende hij dit en zei hij onder druk te zijn gezet. Bovendien wilde hij het meisje niet voor leugenaars uitmaken. De ouders van de Hilversumse meisjes ver-

telden de rechtbank dat hun dochters nog altijd kampen met de gevolgen van het misbruik. Het ene meisje loopt nog bij de Riagg, terwijl haar vriendinnetje doodsbang is om de verminderd toerekeningsvatbare man nog een keer tegen te komen. Een verzoek om schadevergoeding dienden de ouders niet in, omdat het leed daarmee niet kan worden hersteld. Namens het Almeerse meisje werd wel een vordering ingediend, van 680 euro.

Uitspraak: 6 juni.

Eis drie jaar tegen Bijlmer kinderlokker

Van een onzer verslaggevers AMSTERDAM, dinsdag Wegens ontucht met drie meisjes en verkrachting van een jongen, allen onder de tien jaar, is gisteren voor de Amsterdamse rechtbank drie jaar cel, waarvan een jaar voorwaardelijk, geëist tegen M.J. van den B.

Drie oplettende installatiemedewerkers voorkwamen begin 2001 dat kinderlokker M.J. van den B. nog meer slachtoffers maakte. De mannen reden met hun busje door de Bijlmermeer en zagen een blonde man op een verlaten weg achter een zwart jong meisje lopen. Ze besloten de twee te volgen en kwamen uit bij een groenwit tentje, waar Van den B. zich met het meisje had opgesloten. De drie aarzelden niet en grepen de Amsterdammer in zijn kladden.

Van den B. lokte de kinderen met geld, liet hun porno zien en gaf hun soms alcohol. In zijn auto werden na zijn arrestatie foto's gevonden van meerdere jonge kinderen, waarvan er een achterhaald werd door de politie.

Ook zij bleek meegelokt en betast door de 44-jarige Van den B.. Zijn ex-vrouw verklaarde eerder dat hij al zo'n vijftien jaar pedofiele neigingen vertoonde.

Uitspraak: maandag 2 juni.

Minister boy-sex claim followed furious Heffernan lobbying

By Paola Totaro State Political Editor May 29 2003

Allegations that a senior Carr minister sexually assaulted a 15-year-old boy have emerged just days after the disgraced Liberal Senator Bill Heffernan secretly lobbied NSW colleagues to oppose the age-of-consent reforms. The Police Integrity Commission (PIC) will investigate claims - read in the upper house late on Tuesday night by the Liberal MP Charlie Lynn - that the minister had sex with the boy and "robbed him". Last night, the Herald confirmed that Senator Heffernan - who used the Senate to falsely accuse

Eis 3 jaar tegen kinderlokker

(Van een verslaggeefster) AMSTERDAM - Wegens ontucht met drie meisjes en verkrachting van een jongen, is gisteren drie jaar cel waarvan één voorwaardelijk geëist tegen de 44-jarige M.J. van den B uit Zuidoost. De kinderlokker gaf de kinderen soms alcohol. Van den B. werd in februari 2001 aangehouden.

Ontuchtige arts uitgedokterd

Van onze Haagse redactie RIJSWIJK, woensdag De Rijswijkse huisarts Michaël B., die vorig jaar veroordeeld is voor ontucht met kleine kinderen, mag zijn beroep niet langer uitoefenen.

Hoewel de 55-jarige Rijswijker wel dokter mag blijven, mag hij niet langer met patiënten werken. De arts mag slechts een raadgevende functie vertolken, waarbij zijn cliënten meerderjarig moeten zijn. Dat heeft het medisch tuchtcollege gisteren bepaald.

Justice Michael Kirby of using rent boys - came to Sydney to campaign for the defeat of the age-of-consent legislation before it was debated and passed in the lower house last week.

Mr Lynn, like Senator Heffernan, is a strong opponent of the Carr Government's reforms, which lower the male age of consent to 16, in line with girls.

Mr Lynn read from what he said was a police strike force document which allegedly contained the boy's statement, and a police officer's corroboration of it. The Herald has been told that Senator Heffernan provided copies of the same material to a National Party MP. At least two Liberal MPs who are also fierce opponents of the reforms saw or had copies of the documents.

Senator Heffernan's phone calls and lobbying were described by a senior Liberal source as "furious, bordering on paranoid". A Coalition MP confirmed that the senator had been "in the corridors" in Sydney but that his phone calls were more "akin to hectoring, than lobbying". The Premier, Bob Carr, said that while he did not believe there was the "remotest scintilla" of evidence to justify the accusations, he wanted them properly investigated. "I insist, even though I think this has got no credibility whatsoever, that it be taken seriously. The best way is the PIC do it. One, because it has the powers of royal commission, two, because it has inherited all the material out of the police royal commission.

"But I repeat, we've been through the Wood royal commission pedophilia reference, we have had two police commissioners, we have had two elections, we're now on the third Parliament and we only hear of these allegations when someone is trying to block passage of a modest reform that simply brings NSW into line with other states when it comes to age of consent."

The Leader of the Opposition, John Brogden - who supported the reforms - said Mr Lynn had now written to the PIC but had only told him of his plan to air the claims "shortly before he went into the chamber". He had counselled Mr Lynn about the seriousness of the allegations and urged him to put them to the proper authorities. Mr Brogden said Mr Lynn had also told him he had obtained the documents "in recent days".

But the allegations referred to by Mr Lynn are known to have been provided many years ago by a witness, known as W26, at the Wood royal commission. W26 had received the statement from the alleged 15-year-old victim and passed it on. 'In September 1997, the then

Labor MLC Franca Arena claimed in Parliament that Mr Carr, the then Opposition leader Peter Collins, and the royal commissioner, Justice James Wood, had conspired to conceal the identities of highly-placed pedophiles. The police strike force, Cori, was set up to investigate her claims in December 1997. The parliamentary privileges committee also investigated Ms Arena's conduct, including whether she had tested her allegations. This committee included Mr Lynn, and it was provided with all the documents from Cori, including the W26 material.

It is understood the committee asked Bernard Gross, QC, whether W26 should be called to give evidence, but he advised against it. After the inquiry, all paperwork was to have been surrendered by MPs because all evidence was heard in camera. The Herald put several questions in writing to Senator Heffernan, but he declined to respond. He also did not return phone calls. Last night, W26 said he had not had any contact with Mr Lynn.

This story was found at: <http://www.smh.com.au/articles/2003/05/28/1053801447056.html>

Justice Michael Kirby of using rent boys - came to Sydney to campaign for the defeat of the age-of-consent legislation before it was debated and passed in the lower house last week.

Moeder beschuldigt zangler 'Georgie Davis randde mijn 15-jarige dochter aan!'

W26: 'Ik heb haar eerlijk gezegd dat haar uiterlijk en zangkwiteit te wensen overlieten, en nu dit...'

NEDERLANDSE STEVIE

Overmand door een mengeling van woede en machteloosheid belde de Haagse moeder van een 15-jarige dochter WEEKEND op. Ze vertelde hoe haar oogappel door haar zangleraar, de ooit zo bekende hitartiest Georgie Davis, zou zijn aangerand. Ook het bewuste meisje, Marcella, doet haar verhaal bij uw weekblad. De bewuste zangleraar en huidige hitschrijver, die in het echt Kees Rietveld heet, slaat alle beschuldigingen nuchter van zich af: 'Ik heb haar eerlijk gezegd dat haar uiterlijk en zangkwiteit te wensen overlieten, en nu dit...'

Alle feiten op een rij.

Ze zijn des duivels, de moeder van het 15-jarige meisje Marcella, mevrouw Helen Boutier-Prong (40), en haar man Willem, mede-eigenaar van tatoeagebedrijf Frenky in Den Haag. Onlangs deed de Haagse aangifte bij de zedenpolitie. De reden: haar 15-jarige oogappel Marcella zou zijn aangerand door haar zangleraar Kees Rietveld, die velen nog zullen kennen als de vroegere hitzanger en Nederlandse Stevie Wonder, Georgie Davis. Na zijn succes tijdens de Soundmixshow van Henny Huisman in 1986 verwierf hij met zijn top 5-hit Black Star grote landelijke bekendheid en werd hij een heuse ster. Later, in 1990, deed hij zelfs mee aan het Nationale Songfestival met het door hitschrijver John

WONDER VECHT TERUG

Ewbank gecomponeerde nummer Eenmaal. Marcella's moeder zegt: 'Het is een maand of twee geleden gebeurd, bij hem in zijn eigen studiotje. Marcella kreeg zangles van hem. Hij heet Kees Rietveld en is gelooft ik 38 jaar. Mijn dochter zit nog gewoon op school. Zij wil zangeres worden. Via mijn schoonzusje, Ingrid, de zus van mijn man, zijn we aan Georgie Davis gekomen. Zij kende hem van vroeger. Toen ze elkaar weer een keer tegenkwamen zei ze tegen hem: joh, moet je luisteren: ik heb een nichtje en zij kan heel mooi zingen, ze heeft een hartstikke mooie stem... Ik ben destijds met Marcella en haar vader naar mijn schoonzus gegaan en we hebben toen een gesprek met Georgie Davis gehad. Hij maakte op ons een

Zijn versie: 'Ik ben heel integer, dit meisje zoekt gewoon publiciteit!'

correcte indruk. Ik weet dat hij een vrouw heeft en ook nog een dochtertje van een jaar of twee. Mijn Marcella heeft in totaal vier zanglessen van hem gehad, in zijn garage die tot studio was omgebouwd. Zijn vrouw was dan

wel in het huis aanwezig, maar niet altijd in de garage.'

'Aan mijn borsten!' En dan vertelt dochter Marcella haar versie van het verhaal: 'Onder zangles heeft Georgie Davis of Kees Rietveld aan mij gezeten, en zo. Aan dingen waar hij niet aan hoort te zitten. En verder maakte hij rare opmerkingen. Op een gegeven moment moest ik bijvoorbeeld een nummer leren, maar van dat nummer had ik één zin verkeerd geleerd. Toen zei ik: 'Nou, die zit er gewoon niet in'. En toen zei hij: 'Ja, die zit er inderdaad niet in, want ik zit hier op de stoel'. Hij zat ook aan mijn borsten! Dan wilde hij voelen of ik goed kon ademen onder het zingen en dat soort dingen, en dan ging hij met zijn handen onder m'n trui.

En dan zat hij aan mijn borsten. En in plaats van aan m'n rug, zat hij met zijn handen op m'n kont. In het begin dacht ik dat hij gewoon zo was, maar naderhand dacht ik: dat kan niet. Als hij het dan weer probeerde, liep ik weg en werd ik boos. Dan zei hij niks. In het begin dacht ik dat dit soort dingen erbij hoorde. En dan was er nog iets: van buitenaf kan die garage niet opengemaakt worden. Dus zijn vriendin kon niet plotseling binnenkomen. Ik ben absoluut volledig afgeknappt op hem. Hij heeft me op 'n gegeven moment zelfs gezoend! Ook onder zangles. Ineens spontaan, en dan zei hij: 'Dat moest ik effe doen!' Ik schrok me kapot. Kees Rietveld zei ook telkens dat ik mij anders moest kleden. Als ik naar zangles ging, had ik iets van: ik ga me niet mooi maken. Want het is gewoon zangles. Maar hij vroeg of ik niet voortaan een korte rok aan kon trekken.

Hij heeft erg veel geprobeerd bij me en ging elke keer weer verder... Na een aantal zanglessen kwam het hele verhaal er huilend uit, vertelt moeder Helen. 'Toen heb ik de politie gebeld, waarop direct twee dames van de zedenpolitie bij ons thuis kwamen. Ze hebben het hele verhaal van Marcella, die totaal overtuurd was, opgenomen. Ze zei: 'Ik heb al twee jaar verkering met m'n vriendje Javier. En zelfs die doet dat soort dingen nog niet eens bij mij'. Ook de zedenpolitie van Zoetermeer, waar Georgie Davis woont, is erbij gehaald. We hebben aangifte gedaan, en een paar weken later hebben ze contact met Kees Rietveld opgenomen. Zijn versie was natuurlijk: 'Marcella stelt zich aan, het is allemaal niet zo. Het had allemaal met zangles te maken'. Hij is opgepakt, verhoord en ze moesten hem weer laten gaan. Hij heeft

zelfs tegen de politie geroepen: ik ga een aanklacht tegen hen indienen! Ik pik dit niet en eis een schadevergoeding! Nou vraag ik je...'

'Zo ben ik niet!' Kees Rietveld (33), beter bekend als Georgie Davis, doet wat lacherig als hij door WEEKEND met de beschuldigingen geconfronteerd wordt. Hij zegt: 'Ik denk dat deze mensen bewust de publiciteit zoeken. Ik ben iemand die ge-

woon heel integer is. En, laat ik het zo zeggen: ik heb veel te verliezen. Als zo'n meisje die aandacht zou willen, dan heb ik iets van: jongens, daar hoef je bij mij niet mee aan te komen. Zo ben ik dus niet! Bovendien: ik val absoluut niet op jonge meisjes. Ik hoor ook dat Marcella zegt dat de deur van mijn studio van buitenaf niet geopend kon worden. Grote onzin; die kan zo open! Het is leuk allemaal, maar lees het politierapport maar dat in Zoetermeer opgemaakt is. Wat ik merk

te bij dat meisje - ik ben iemand die positieve kritiek geeft en ook negatieve als dat moet - was dat dit kind er ghecheld bij stond. Zij is iemand die leuk kan zingen, maar het vak niet echt serieus neemt naar mijn mening. Als je zoals zij geen zin hebt om toonladders te zingen, wat wel moet, tja... En hoe vaak heb ik haar gezien? Het is volgens mij drie keer een uur geweest. Of ik aan haar borsten heb gezeten? Dat zou ik nooit doen. Ik heb veel te veel te verliezen. Nog steeds heb ik een

grote naam in het vak... Ondertussen heeft hij het als Kees Rietveld momenteel drukker dan destijds als de artiest Georgie Davis. 'Ik heb een aantal stukken voor André Hazes geschreven, onder andere de Kerst-CD. Ook schreef ik een aantal stukken voor zijn CD Met Heel Mijn Hart. Daarna ben ik veel meer gaan schrijven, ook voor andere artiesten. Ik heb daarnaast, samen met mijn vader, een eigen taxibedrijf hier in Zoetermeer. De naam Georgie

Davis is er niet meer; die tijd is nu echt voorgoed over. En naar ik hoop, na dit artikel, ook die vervelende affaire rond de 15-jarige Marcella...'

WEEKEND 21/5

Sacking a sex offender

Reasonable suspicion can be enough to fire paedophiles, says Neasa MacErlean

Sunday May 25, 2003
The Observer

Later this year, a new Sexual Offences Act is likely to strengthen the laws covering paedophiles and other sexual offenders. And as the Government cracks down, employers are also likely to think through their position if they suspect they have a paedophile on the payroll. It is a difficult issue. Many men have been suspected of wrongdoing when they were innocent. Even the Government's Criminal Records Bureau has admitted that in two years of operation it made negative reports on 400 people who were actually innocent. Their records had been mismatched with those of people with similar names. But employers can fire people they suspect - and would not even face a compensation claim later if the person turned out to be innocent, so long as they had taken the right steps. Tola Ogundimu, employment specialist at solicitor Halliwell Landau, has not yet dealt with such a case, but expects to see some in future. However, do not expect to see much publicity about these cases. 'This is the type of issue that employers will not publicise,' she says. In many cases, a worried employer would have a quiet word with a suspect and - unless the suspect was prepared to fight his corner - the employee would fairly soon leave, citing other reasons for the departure. 'I suspect that most employers may choose to deal with it this way.' But the law offers employers a formal way out too. If suspicions were raised about a particular employee, the

employer would be obliged to investigate the matter in a reasonable way. If, after discussing the issue with the person, the employer concluded they had reasonable grounds for suspicion, they could suspend the person, transfer them to another department or even end the employment contract.

So long as the employer does not tell other workers, the media or other unconnected people about the paedophilia concerns, the 'reasonable' employer should be safe from any compensation claims later.

If, for instance, a suspect were cleared of all allegations in court, the employer should still be protected because different levels of proof are required in different courts. In a criminal court, allegations must be proved beyond reasonable doubt, but, says Ogundimu: 'In an employment tribunal, the test is whether dismissal is within a band of reasonable responses following an adequate investigation giving grounds for an honest belief in the employee's guilt.'

Michael Bird, joint head of the employment department at solicitor Lewis Silkin, says: 'It would all come down to whether the action taken by the employer was reasonable given the total circumstances.' He cites an analogous case in which a bank found that money had gone missing and was able to ascertain that one of four people must have taken it. Unable to work out which had committed the crime, the bank fired all four. The dismissals were found to be fair as the employer had handled the situation as reasonably as possible - even though three of the four were innocent.

The lines of action which a wrongly suspected and sacked employee could take

would be to question whether the employer had acted reasonably and, if information appeared to have been leaked by the employer, to sue for breach of contract - specifically for the terms of trust and confidence implied into all employment contracts. In theory, someone whose reputation had been wrongly ruined could sue for large sums of lost earnings if they then found it hard to get other work. But it would take a lot of courage to follow this route and many people might just quietly accept what had happened to them.

Clear rules already exist for the 18,500 people on the Home Office's Sex Offenders' Register. They need to keep the police notified of their address. They would show up immediately at the Criminal Records Bureau and would not be allowed to work with children or other vulnerable people.

The situation is more complicated for people who do not have convictions. Operation Ore, the police's hunt for internet paedophiles, resulted in about 1,300 arrests out of a total of 6,000 suspects.

Anyone who visits pornographic websites while at work lays themselves open to dismissal. Companies with email and internet policies in place can easily fire people who breach the rules. 'This happens quite a lot,' says Ogundimu.

The National Association for the Care and Resettlement of Offenders is worried that a very rough justice will be meted out to some people. A spokesman says: 'If a successfully rehabilitated offender has been appropriately vetted, and if any past conviction is irrelevant to the job they undertake, employers should not harbour undue concerns.' The Sexual Offences Bill - which is making its way through Parliament - was described by the National Society for the Prevention of Cruelty to Children as the 'most significant package of sex offences legislation being introduced by this Government'.

It is making some very sensible changes - for the first time, requiring offenders who commit their offences abroad to join the Sex Offenders' Register and making people on the list re-register their address and other details at a police station once a year, rather than five-yearly at the moment.

It will also serve to publicise the issues - and could well make more employers think through their own approach to dealing with suspects in their workforce.

Britse ouders niet welkom tijdens jaarlijkse sportdag

VK 21/5

Een Britse basisschool weert ouders op de jaarlijkse sportdag om verliezende kinderen 'niet in verlegenheid' te brengen. De Maney Hill Primary School in Sutton Cotfield - niet ver van Birmingham - heeft daarnaast besloten alle activiteiten met een competitie-element, zoals zaklopen en de traditionele ei- en lepelrace, af te schaffen. In plaats daarvan worden spelletjes gehouden waarbij de prestatie niet belangrijk is.

Veel kinderen hebben moeite met de traditionele wedstrijden en schamen zich voor hun prestaties. Daarom proberen wij iets anders te doen. Wij willen dat alle kinderen plezier hebben op deze dag', schreef schoolhoofd Judith Wressel in een brief aan de ouders van de honderdtachtig kinderen.

Niet alle ouders zijn enthousiast. 'De politieke correctheid is doorgeslagen', zegt de 43-jarige

Rob Busst die twee kinderen - van 8 en 5 jaar - op de school heeft. 'Er is een oplossing gevonden voor een probleem dat helemaal niet bestaat. Sportdag is een bijzondere dag voor ouders, onderwijzers en vooral voor de kinderen. Niemand neemt het echt serieus. De kinderen hebben plezier en de ouders kunnen elkaar beter leren kennen. Kinderen worden echt niet bang voor het leven als ze een keer verliezen in de ei- en lepelrace.'

Nick Seaton, voorzitter van de actiegroep die het traditioneel onderwijs op de Engelse scholen propageert, noemt het plan 'nonsens'. 'Competitie is nu eenmaal een onderdeel van het leven en kinderen moeten leren om te winnen en te verliezen. De school moet de kinderen voorbereiden op de echte wereld.'

Peter de Waard

News Database targets child predators

6 May 2003

Ministers have given a green light to proposals for a global image database to help identify children who fall prey to paedophiles

An international image database is to be created to help police identify the victims of paedophile crimes. The project received approval from representatives of the G8 nations, including the UK's Home Secretary David Blunkett, at a meeting in Paris on 5 May 2003.

At present, images of victims are held only on national databases or by individual police forces, making their use in international investigations very difficult.

Proposals for the International Child Pornography Image Database follow a feasibility study led by the UK's National Criminal Intelligence Service (NCIS), in partnership with G8 member states.

'The study showed that in terms of identifying victims and perpetrators, this type of crime can't be tackled in isolation,' a Home Office spokesperson told *Government Computing News*.

In October 2002 the G8 nations - the UK, US, Canada, France, Germany, Italy Japan and Russia - agreed on a strategy to protect children from sexual

exploitation, which emphasised the importance of sharing intelligence and of victim identification. The image database is a key component of the strategy.

Lord Goldsmith QC, the UK's Attorney General, described the G8 strategy as a significant development which must be implemented at the earliest opportunity.

'The threat posed to all our countries by online child abuse is significant. This international problem can only be combated through effective international cooperation and the implementation of the measures in the G8 strategy will be vital,' he said.

Access to the International Child Pornography Image Database will be restricted to law enforcement agencies of the participating countries, plus international crime fighting bodies, such as Europol and Interpol.

The next stage will be for the NCIS to lead an implementation study to determine how the database can be delivered and managed. An application for financial support for the study is currently being considered by the European Commission.

Source: Kable's Government Computing
Publication date:
06/05/2003 04:44:28 PM

Politie verbijsterd: 'Je hebt eerder iemand aan de schandpaal genageld dan dat je hem er af hebt...'

De heer Van Rijnsouw, de woordvoerder van de politie Haaglanden, waaronder de woonplaats Zoetermeer van Kees Rietveld alias Georgie Davis valt, reageert verbijsterd wanneer WEEKEND hem confronteert met deze 'aanrandingszaak'. Hij zegt: 'Ik zit met de privacy van aangevers en verdachten. Wat ik me kan voorstellen als je lastig gevallen wordt door een meneer, is dat je daar minimaal ernstig van geschokt bent en dat je daarmee naar de politie stapt. Maar wie schetst mijn verbazing? Ze stapt naar het weekblad WEEKEND. Dan gaan er dingen gebeuren die je normaal gesproken als slachtoffer niet wilt, namelijk dat jouw zaak in de supermarkt, op je school, enzovoorts besproken wordt...

Volgens mij wordt er niet vervolgd in deze zaak. Toch is dit alles bizar in die zin dat wij als politie altijd heel erg bezorgd zijn als het gaat over de slachtoffers. Het zijn vaak één op één verhalen, waarbij je het verhaal hebt van een slachtoffer en het verhaal van een verdachte. En daar is dan vaak niemand bij; dat maakt het extra lastig. Maar goed, dan probeer je dat soort dingen toch zo zorgvuldig mogelijk af te handelen en als dat niet leidt tot een strafzaak, in elk geval er voor te zorgen dat het slachtoffer toch op een andere wijze - zeg maar - geholpen wordt. En één van de dingen die je daarbij niet kiest, is om een groot weekblad als WEEKEND te bellen... Ik durf het niet hardop te zeggen, maar ik krijg natuurlijk na uw verhaal het gevoel dat het wel eens een publiciteitsstunt zou kunnen zijn... Het punt is namelijk dat je eerder iemand voorgoed aan de schandpaal genageld hebt, dan dat je hem er ooit weer vanaf krijgt... WK 21/5

Die weerspiegeling van de maatschappij bleek uit kleine dingen: ontbrekende kluisjes in de Franse school (schooltassen liggen in rekken in de gang, want hier wordt niet gestolen), het hameren op schoonhouden in de Duitse school (zelfs de openbare afvalbakken op straat zijn in Düsseldorf qua afvalsoort gescheiden) en de waarschuwing van de Engelse school directie dat wij nooit in de leerlingentoiletten en nooit in de buurt van de kleedkamers mochten komen (de pedofielenhysterie).

NRC
MRC
MEL
'03

Profiel pedoseksuele misbruiker moet preciezer preventie mogelijk maken

DM
24/04/03

'Niet de vieze man met de lolly's maar naasten, burens en vrienden'

Extrafamiliaal kindermisbruik gebeurt buiten maar wel vlak bij het gezin. Daders zijn vooral burens, goede vrienden en kennissen van het gezin. Dat blijkt uit een Gents onderzoek dat op vraag van het centrum voor vermist en seksueel uitgebuide kinderen, Child Focus, tot stand kwam. 'De pedofiele misbruiker is veel vaker dan we dachten iemand die het kind vertrouwt en dat zal preventie nog moeilijker maken', zegt RUG-onderzoeker Gert Vermeulen.

ELKSELE
Eigen berichtgeving
Barbara Debusschere

Over pedofilie buiten het gezin, waarbij een buitenstaander iemand die jonger is dan zestien seksueel misbruikt, leeft nog altijd het beeld van een zandloper die kinderen van achter hagen meelukt. Vermeulen: "Zeker sinds de zaak Dutroux denken mensen veel sneller dat kindermisbruik buiten de familie gepleegd wordt door anonieme vreemdelingen." Niets is minder waar, zo blijkt uit Vermeulens onderzoek naar het profiel van de pedoseksuele misbruiker.

Het profiel is gepuurd uit 120 dossiers van Child Focus over extrafamiliaal kindermisbruik in combinatie met 243 gerechtelijke dossiers. Child Focus noemt het 'ontnuchterend' dat nu blijkt dat de daders zeer vaak een nauwe band hebben met het slachtoffer en met de ouders. De grootste groep plegers van kindermisbruik buiten het gezin zijn niet 'handtastelijke nonkels' of 'vreemden in het park' maar op de eerste plaats burens, kennissen

die tot de betere klasse behoort. Maar als je verder kijkt, zie je dat het ook hier mensen zijn die er niet in slagen goede relaties met anderen aan te knopen", zegt Vermeulen.

Net zoals bij incest gaat het om langdurig misbruik, vaak in een omgeving die voor het kind of voor de dader vertrouwd is. De pedofiele misbruiker gaat ook, zo blijkt, bewust en actief op zoek naar kinderen. "Contacten met de ouders en het gezin zijn een methode. Anderen gaan beroepsmatig met kinderen werken en nog anderen doen dat in hun vrije tijd. Zo goed als alle daders gaan op een van die manieren te werk. Sommigen gaan zelfs bewust op zoek naar moeders met alleenstaande kinderen", aldus Vermeulen.

Ten slotte onderscheiden de onderzoekers twee types van daders. De grootste groep behoort tot het type dader dat een langdurige en overmatige interesse heeft voor kinderen. Deze dader ontloopt een verliesstrategie door op alle mogelijke manieren het vertrouwen van het kind en zijn omgeving te winnen. "Die groep bouwde een vriendschapsrelatie op met het kind en is uitermate geboeid door wat kinderen bezighoudt", zo stellen de onderzoekers. Het tweede type handelt impulsief, is agressiever en speelt in op toevalige gelegenheden om zich aan een kind te vergrijpen. Meestal gaat het om een onbekende of een vage kennis. "Maar, dat zijn dus de uitzonderingen", aldus Vermeulen.

'De daders smeden vriendschap met het kind en zijn geboeid door wat kinderen bezighoudt'

voor ons klaarstond' en 'de laatste van wie we het hadden verwacht', zegt Vermeulen. In 95 procent van de gevallen zijn de daders mannen en een meerderheid zijn dertigers. Verder zijn de daders meestal sociaal geïsoleerd of ten minste sociaal niet vaardig. "Daarnaast is er een groep die schijnbaar goed geïntegreerd is in de maatschappij en

reasons for that not happening. 'Refuges would allow children the space to work out for themselves what happened and be able to access support systems. They can also work by supporting the parents.'

A spokesman from Strathclyde Police's Child Protection Unit admitted it could be difficult to get runaways to open up and said they were considering using independent agencies to mediate. 'The welfare of the child is always paramount. We will judge each individual case on its own merits but we will endeavour to get as much information as possible from

Een van de conclusies die Child Focus en de onderzoekers trekken, is dat de situatie erger is dan eerst aangenomen. "Los van het feit dat de cijfers over het aantal gevallen van kindermisbruik maar haar topje van de ijsberg weerspiegelen, blijkt nu dat het bij extrafamiliaal misbruik zo goed als altijd gaat om een persoon die het gezin vertrouwt. Dat is geen goed nieuws want uit de psychiatrische praktijk blijkt dat misbruik tot de ergste gevolgen leidt wanneer er een emotionele of pedagogische band is tussen dader en slachtoffer", zegt Jacques Debulpae van Child Focus.

Verder wordt preventie er zeker niet makkelijker op. Vermeulen: "Als het om onbekenden zou gaan, zou de klassieker 'Niet met vreemde mannen meegaan' de oplossing zijn. Nu is het zaak om kinderen een gezond wantrouwen mee te geven in hun vertrouwensrelaties zonder hen paranoid te maken. Dat is zeer delicaat." Toch acht Vermeulen betere preventie mogelijk. "Voor ouders gaat het erom expliciet met je kinderen te praten over seksualiteit en intimiteit. Al op jonge leeftijd maak je hen het best duidelijk dat het niet normaal is dat iemand anders, om het even wie, de genitaliën aanraakt. Hou je ogen open en leer het kind zijn

Child Focus gekant tegen versoepeling gedragsenquêtes

Vorige week beslisten de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie, Antoine Duquesne (MR) en Marc Verwilghem (VLD), dat een bewijs van goed zedelijk gedrag voor mensen die met minderjarige werken voortaan op een omzichtiger manier afgeleverd moet worden. In een rondzendbrief werd bepaald dat er voortaan enkel alle instanties alle gerechtelijke gegevens over een medewerker kunnen raadplegen bij het attest van goed zedelijk gedrag. "De versoepeling is zodanig dat iemand mogelijk afwijkend gedrag vertoont ten aanzien van kinderen een gedragsenquête mag volgen. Die gedragsenquête zou zich in de toekomst ook zo weinig mogelijk

enkel bij een vermoeden, dan zou dat heel normaal worden en zou niemand direct verdacht worden door de burens of zo. Met de schending van het privé-leven zou het dan nog wel meevallen", aldus Debulpae. Child Focus pleit ook voor kwaliteitslabels en contracten tussen ouders en medewerkers in scholen en clubs. Onderzoeker Gert Vermeulen (RUG): "Er moet duidelijkheid komen. Mensen voelen zich al snel geïsoleerd maar als je zaken vastlegt, hoeft dat niet. En toon dat je niets te verbergen hebt. Ik neem zelf ook altijd examens af met de deur open." (BDB)

proportion of those were in a situation where they had returned home and things weren't sorted. 'Otherwise, they were concerned that they would be returned home and didn't want to give us any information about their whereabouts.' Alan Miller, Principal Reporter for the Scottish Children's Reporter Administration, welcomed the proposed refuge from Aberlour but said that more were needed across the country. 'We need to take as a starting point that children who are runaways are usually running away from something. The first thing that's needed is an attitude shift. If they are saying 'please don't take me back' we need to listen and act on that. 'We need clearer guidance for professionals on how this situation should be handled. 'Police are at the sharp end of it and naturally the pressure of time and resource makes them likely to do the simplest thing and take them back. In some cases, there are very good

Runaways forced back into abusive homes
Charities call for new legislation to protect abused children
By Karin Goodwin
Sunday Herald, 11 mei 2003

Half of Scotland's runaway children will return to an abusive home or are taken back there by police because they have nowhere else to go, according to experts who are calling for clearer child protection legislation and guidance. Around 7000 under-16s run away from home each year, and though emergency refuge for children can be provided by local authorities, agencies report places are seldom found for those not already in care. Earlier this year, Aberlour Child Care Trust was given funding to open what would be Scotland's only short-stay emergency refuge for under-age runaways; it will offer only three beds and no affordable building has yet been found. Along with childcare charities Barnardo's and Childline, Aberlour is calling on the Scottish Executive, which is due to publish a report on runaways next month, to ensure all young people are given adequate protection. Bryan Evans, Director of Aberlour's Running - Other Choices (ROC) project said: 'We deal with a lot of runaways who aren't in any

other services, who are not noticed, and fall through the gap. At the moment, when the police pick up runaways they often don't have any alternative but to take them home. They are sometimes taken back to a place where they don't feel safe. 'It is very difficult not to see it as a likely possibility that many children are sent back to an abusive environment. 'Social work are woefully short of resources and they are only able to do something if there is immediate evidence of significant harm. That is often very difficult to ascertain. Even if children are staying with a relative or friend that they trust, the police feel they should be taken back to their parents. 'In a lot of situations that we would reasonably consider intolerable, children have no choice but to go back. "Early indications suggest that the Scottish Executive will not be issuing the legal guidance that would address this problem, so in fact their report will avoid the issue.' Research by York University on Scottish runaways suggests that while children may list a number of reasons for running - including conflict, rejection and peer problems - maltreatment 'figured prominently' in the lives of half of those escaping the family home. One in five runaway children report that they are running principally from physical, sexual or

emotional abuse; however, the same study found almost all of the children returned, with one in 10 taken home forcibly by the police. Daljeet Dagon, project leader of Barnardo's Scotland's Street Team, said she has never been able to secure standby overnight

accommodation for a child running away from their family, despite a clause in the Children Scotland Act which compels local authorities to provide it when necessary. She said: 'For children in care it seems to be slightly easier to find alternative accommodation - perhaps

just a couch in another unit or the bed of a child on leave. 'But when it comes to children outwith the system, they are taken home and, of course, they run away again. 'The police have to be seen to be undertaking the law to the letter, so they will almost always return a child. Without

deau en een situatie die hen in de war brengt. Heel belangrijk vindt Vermeulen ook om de 'nee' van een kind te respecteren. Vermeulen: "En dat geldt dus ook voor een kind dat 'nee' zegt omdat een grootvader die het goed bedoelt haar op zijn schoot trekt."

Wat scholen, clubs en instellingen betreft, pleiten de onderzoekers en Child Focus voor gedragscodes. De organisatie lanceert, naast de publicatie 'De grote kindervriend', dan ook een oproep aan de overheid om werkgroepen op te starten die dit soort onderzoek verder uitwerken. Debulpae: "Op basis van hun conclusies zou er eindelijk eens een nieuw structureel beleid opgezet moeten worden om kindermisbruik beter te voorkomen. Nu hebben we dat niet en dat ook de regels over de attesten voor goed zedelijk gedrag opnieuw versoepeld zijn (zie kader), voorspelt niet veel goeds."

Info: De publicatie 'De grote kindervriend' brengt een aantal preventie tips aan op maat van de kringen waarin kinderen vertoeven en is gratis te verkrijgen bij Child Focus. Tel. 02/475.44.36, www.childfocus.org

options, those who run to city centres very quickly get involved in drugs or prostitution.' Reports show that 28% of under-age runaways sleep rough and are not entitled to hostel accommodation. Around 14% resort to even more risky strategies to cope, including stealing, begging and 'survival sex', and another fifth report having been physically or sexually abused while away from home.

Anne Houston, Director of Childline Scotland is concerned that because children believe authority figures will send them home, they put themselves at risk for longer than necessary. She said: 'We heard from about 500 young runaways last year and a large proportion of those were in a situation where they had returned home and things weren't sorted. 'Otherwise, they were concerned that they would be returned home and didn't want to give us any information about their whereabouts.'

Alan Miller, Principal Reporter for the Scottish Children's Reporter Administration, welcomed the proposed refuge from Aberlour but said that more were needed across the country. 'We need to take as a starting point that children who are runaways are usually running away from something. The first thing that's needed is an attitude shift. If they are saying 'please don't take me back' we need to listen and act on that. 'We need clearer guidance for professionals on how this situation should be handled. 'Police are at the sharp end of it and naturally the pressure of time and resource makes them likely to do the simplest thing and take them back. In some cases, there are very good

them,' he said.
 'We also work very closely with the social work department and there are child protection guidelines in place.'
What young people say...
 'I ran away because my mum was drinking a lot. That is why I ran away the first time. The second time was because my mum punched me.'
 'I left in the evening. I didn't know what to do. I stayed in a park on a bench. I just sat up all night, scared, seeing drunks and drug addicts all around me. It was a situation I didn't want to repeat but I did.'
 'I had to leave one night because I'd got into trouble with the police and my dad didn't want me in the house until he had calmed down.'
 'I just wish that people would have sat me down and listened to me. Really listened and given me respect.'
 Thanks to Aberlour Child Care Trust consultation

Report to American Psychiatric Association
 Stories from CNSNews.com
 are Copyright © 2000 by the Cybercast News Service.

(Editor's Note: The following is an extract of a report presented at a May 19, 2003, symposium sponsored by the American Psychiatric Association entitled "DSM-IV-TR and the Paraphilias: An Argument for Removal.")
 DSM-IV-TR and the Paraphilias: An Argument for Removal
 Charles Moser
 Institute for Advanced Study of Human Sexuality
 San Francisco, California
 Peggy J. Kleinplatz
 University of Ottawa
 Ottawa, Ontario, Canada
Abstract
 The DSM-IV-TR (2000) sets its own standards for inclusion of diagnoses and for changes in its text. The Paraphilia section is analyzed from the perspective of how well the DSM meets those standards. The concept of Paraphilias as psychopathology was analyzed and assessed critically to determine if it meets the definition of a mental disorder presented in the DSM; it does not. The Paraphilia diagnostic category was critiqued for logic, consistency, clarity and whether it constitutes a distinct mental disorder. The DSM presents "facts" to substantiate various points made in the text. The veracity of these "facts" was scrutinized. Little evidence was found in their support. Problems with the tradition of equating particular sexual interests with psychopathology were highlighted. It was concluded that the Paraphilia section is so severely flawed that its removal from the DSM is advocated.

DSM-IV-TR and the Paraphilias: Reevaluating an obsolete category
 All societies attempt to control the sexual behavior of their members. One mechanism of exercising this control is to define a specific sexual interest as pathognomonic for a mental disorder. Historically and cross-culturally, even an accusation of interest in specific sexual practices could result in death, imprisonment, loss of civil rights and other social sanctions. Similarly, being classified as mentally ill could result in death, imprisonment, loss of civil rights and other social sanctions. Thus, the confounding of mental illness with unusual sexual desires is understandable. Which sexual interests are proscribed often changes; masturbation, oral sex, anal sex and homosexuality were once considered mental disorders or symptoms of other mental disorders but are now typically accepted as part of the spectrum of healthy sexual expression. Similarly, there are conditions that were accepted as "normal" in the past but are now classified as mental disorders (e.g., hypoactive sexual desire, sexual aversion disorder and female orgasmic disorder). It is exceedingly difficult to eliminate historical and cultural factors from the assessment of unusual sexual interests. As such, empirically based, scientific definitions of healthy and pathological sexual behavior continue to elude us. Cross-culturally, sexual activity considered "acceptable" in the United States is viewed as "stigmatized" in other cultures; similarly, sexual activity considered "acceptable" in the United States is "stigmatized" in other cultures. For example, non-marital coitus is accepted in the U.S. but is stigmatized harshly in many Moslem countries; topless sunbathing among women at public beaches is accepted in Western Europe but illegal and condemned in most of the United States. Violation of these cultural norms often results in strong negative reactions. Given the socio-cultural context in which such beliefs are embedded, it is not surprising that the lay public and even many sex experts cannot understand how unusual sexual interests can signify anything but mental disorders. Nevertheless, it is the assumption that unusual sexual interests constitute symptoms of or are mental disorders per se, that we are questioning. The American Psychiatric Association (APA) publishes the Diagnostic and Statistical Manual (DSM); it describes the diagnostic criteria and defining features of all formally recognized mental

disorders. It serves as a definitive resource for mental health professionals. Although its primary influence is in the United States, its impact is global. A psychiatric diagnosis is more than shorthand to facilitate communication among professionals or to standardize research parameters. Psychiatric diagnoses affect child custody decisions, self-esteem, whether individuals are hired or fired, receive security clearances or have other rights and privileges curtailed. Criminals may find that their sentences are either mitigated or enhanced as a direct result of their diagnoses. The equating of unusual sexual interests with psychiatric diagnoses has been used to justify the oppression of sexual minorities and to serve political agendas. A review of this area is not only a scientific issue, but also a human rights issue. The power and impact of the DSM should not be underestimated. The DSM is revised at regular intervals. Diagnoses can be added or eliminated and diagnostic criteria reformulated with each new edition. There have been six editions to date (APA, 1952, 1968, 1980, 1987, 1994, 2000). The current edition is designated DSM-IV-TR (APA, 2000) and will be the focus of this paper. With the publication of DSM-III in 1980, the focus of the DSM changed from a theoretically based, psychoanalytic model of illness to an evidence-based and descriptive model. The DSM is currently intended "...to be neutral with respect to theories of etiology" (APA, 2000, p. xxvi), based on objective observation and able to support its statements with empirical research. With this transition, the nomenclature of these disorders changed from "Sexual deviation" to "Paraphilia," a supposedly atheoretical, non-pejorative descriptor. In the text of the latest edition of the DSM, it is asserted that a "comprehensive and systematic" (APA, 2000, p. xxvi) review of the literature was conducted in preparation of the DSM. "The utility and credibility of the DSM-IV require that it ...be supported by an extensive empirical foundation" (APA, 2000, p. xxiii). The text indicates, "...the majority of paragraphs in the DSM-IV have not been revised, indicating that, even after the literature review, most of the information in the original text remains up-to-date" (APA, 2000, p. 829). Our own, extensive review found no literature to support most of the assertions made in the Paraphilia section of the DSM, and several studies were found that contradict the text (discussed below). Objective data to support the classification of the

Paraphilias as mental disorders is lacking. When the APA removed homosexuality from the DSM approximately 30 years ago, some observers thought that the other Paraphilias would also be removed from subsequent editions. The argument for removal of homosexuality was bolstered by the lack of objective research supporting its inclusion and research that failed to support the theory that homosexuals fit specific psychiatric stereotypes. Nevertheless, some observers believe the removal of homosexuality was primarily a political act (Bayer, 1981). The situation of the Paraphilias at present parallels that of homosexuality in the early 1970s. Without the support of political astuteness of those who fought for the removal of homosexuality, the Paraphilias continue to be listed in the DSM. The term "paraphilia" will be employed here in keeping with its use in the literature, even though we have serious reservations about the validity of the diagnosis and the applicability of this term. The rationale for the inclusion of the Paraphilia diagnostic category as it is constituted in the DSM-IV-TR (APA, 2000) will be addressed and challenged. It will be suggested that the construct of the Paraphilias is ambiguous and does not describe a diagnosable, distinct mental disorder. A review of the scientific literature does not support the inclusion of this diagnostic category in the DSM. Are the Paraphilias Mental Disorders? The concept that unconventional sexual interests are mental illnesses or crimes (religious or societal) predates both the DSM and modern psychiatry. Sanctions against individuals who engage in proscribed sexual behavior have changed over time. At first, it was considered a sin to be governed by penitentials and religious courts. Over time, civil laws were used to "control" the unacceptable behavior. In the [past], the medical model was applied to transform these "sins" or "crimes" into "pathology" (Bullough & Bullough, 1977). The assumption that Paraphilias are a form of psychopathology has been questioned, and each subsequent edition has attempted to address some of the perceived weaknesses in this diagnostic category. Nevertheless, the bulk of serious criticism (Davis, 1996; McConaghy, 1999; Rubin, 1992; Silverstein, 1984; Suppe, 1984) has not been addressed fully. In the DSM, it is indicated that it is difficult to define a mental disorder as well as mental health. Nonetheless, the text defines a mental disorder as being

"...associated with present distress...or disability...or significantly increased risk of suffering death, pain, disability or an important loss of freedom" (APA, 2000, p. xxxi). Individuals who engage in many common activities (scuba divers, gun owners, mountain climbers, inhabitants of many large cities and criminals) also incur increased risks of death, pain, disability, or loss of freedom but are not diagnosed with mental disorders. This apparent contradiction demonstrates that social context can affect the application of this definition. To clarify the definition, the DSM further states, "Neither deviant behavior (e.g., political, religious or sexual) nor conflicts that are primarily between the individual and society are mental disorders unless the deviance or conflict is a symptom of a dysfunction in the individual, as described above" (p. xxxi). There is concern that psychiatric diagnoses can be used inappropriately to discredit dissenters; at least in some venues, criminals have more rights and credibility than psychiatric patients do. The above statement was added to protect the labeling of unpopular or illegal activities as mental illnesses, but the last clause allows the clinician to disregard this distinction. The DSM does not define healthy sexuality, much less healthy mood, thoughts or personalities. Unfortunately, the range of "healthy" human sexual behavior is not known, thus creating potential pitfalls in the diagnostic process. The DSM is meant to be interpreted by an experienced and objective clinician. Without consensus from the scientific literature, however, clinicians are often forced to rely on their own subjective evaluations. The problem here is that engaging in "Paraphilic" behavior qualifies the participant a priori as a candidate for diagnosis. In addition, when individuals have unusual sexual interests, there is often speculation that any presenting problems are related to their sexuality. When a behavior per se signifies a diagnosis, then by definition the behavior is symptomatic of the disorder. This confound obscures the possibility that for at least some individuals, their specific sexual behaviors are healthy expressions of sexuality and beneficial to them. The fact that specific sexual behaviors are socially unacceptable or illegal is, and should be, irrelevant to the diagnostic process. Historically, this was the situation that confronted homosexuals. When homosexual patients presented to a psychotherapist with any problem, it was often

assumed that the problem was caused or exacerbated by their homosexual interests.

Afscheid Jos Frenken

Foto's Ron Overdeest, tekst Dik Brummel

Het is 28 maart 2003, half twee 's middags. Collegezaal 5 van het Leids Universitair Medisch Centrum vult zich met de fine fleur van de Nederlandse seksuologie. Met het middagsymposium 'maatschappij en seksualiteit' wordt afscheid genomen van Jos Frenken, hoogleraar seksuologie 'namens de NVSH'. Net als die andere NVSH-prof Gerda van Dijk, die in november uit Amsterdam vertrok, zal Jos Frenken niet opgevolgd worden. Het einde van een tijdperk, gemarkeerd door sprekers die samen een indruk geven van het belang dat op dit moment aan het seksuele wordt toegekend.

Jos was er nooit

In zijn inleiding wijst gynaecoloog prof. dr. Baptist Trimbos op de veranderingen die de laatste 25 jaar hebben plaatsgevonden op de afdeling gynaecologie. De afdeling heet nu 'psychosomatische gynaecologie en seksuologie'. Er is een team van artsen en psychologen voor de behandeling van seksuele problemen.

"Jos Frenken was daar niet bij, want Jos was er nooit", zegt Trimbos onder gelach. "Jos Frenken zat meestal bij het Nisso in Utrecht, waar hij de laatste 15 jaar onderzoek deed op het gebied van seksueel misbruik en geweld. Bovendien houden wij ons hier alleen met slachtoffers bezig. Jos zocht juist naar de beste manier om daders te behandelen. Daar is wel iets voor nodig, om dat op te brengen, om je met dergelijke lieden bezig te houden. Leiden is van oudsher symbool van vrijheid van meningsuiting, maar men vraagt zich wel eens terecht af of onze tolerantie niet te ver gaat."

Seksueel geweld

Dr. Ine Vanwesenbeeck, collega van Frenken, doet verslag van

haar onderzoek naar de kwaliteit van de hulpverlening aan slachtoffers van seksueel geweld.

Ze stuurde vragenlijsten naar alle riaggs, psychiatrische ziekenhuizen, vrouwenopvanghuizen, kortom alle ruim 200 instellingen voor geestelijke gezondheidszorg in Nederland.

Uit de antwoorden concludeert ze dat het aantal gevallen van seksueel geweld veel hoger ligt dan eerder geschat was.

Frenken zelf had in 1987 al geconcludeerd, dat de hulpverlening niet toereikend was, maar kwam bij schattingen niet hoger dan 35.000 gevallen per jaar. Volgens Vanwesenbeeck moeten we eerder denken aan minimaal 140.000, dus een kwart van alle klanten van de geestelijke gezondheidszorg.

Het blijkt naar aanleiding van een vraag wel dat Vanwesenbeeck 'seksueel geweld' heel ruim definieert, en ook is de rol van 'seksueel geweld' als oorzaak van psychische problemen niet helemaal duidelijk.

Als tekortkomingen van de hulpverlening noemt Vanwesenbeeck de lange weg die patiënten moeten afleggen, het feit dat veertig

procent van de hulpverleners niet eens naar ervaringen met seksueel geweld vraagt, tekortkomingen in registratie en afwezigheid van protocollen. Hoewel de hulpverleners aan Vanwesenbeeck melden dat ze behoorlijk tevreden zijn over het effect van hun behandeling (ook degenen die wel standaard naar seksueel geweld kijken), blijkt dat de cliënten ontevreden zijn over het effect van de behandeling.

"Het gevolg van onvoldoende aandacht voor seksueel geweld is dat mensen blijven rondlopen met onbehandelde problemen, stress en depressie, en opnieuw moeten worden opgenomen. Bij één op de vijf zijn de problemen na de behandeling zelfs verergerd."

En dat allemaal terwijl men hier al bijna twintig jaar mee bezig is, en er miljoenen aan subsidie zijn uitgekeerd voor onderzoek en behandeling.

Hoe zou dat toch komen? Daarop had Vanwesenbeeck niet echt een antwoord, althans niet in haar voordracht. Het rapport - tijdens de lezing nog niet beschikbaar - is uitgegeven bij Eburon in Rijswijk.

tijd voorgelicht worden, en daarbij dient het belang van meiden voorop te staan. Het condoom wordt nog niet voldoende gebruikt en dat heeft ook weer met een soort romantiek te maken: als ze een vriend hebben denken ze dat hij de ware is, en dan hoef je dus niet veilig te vrijen. "Meisjes", besluit de spreker onder instemmende geluiden uit de collegezaal, "moeten weer leren wat onze moeders ook zelden: Jongens willen maar één ding!"

Politici

Boris Dittrich is een van de twee Bekende Nederlandse Politici (de andere is Ayaan Hirsi Ali) die aan dit symposium en de vertrekkende hoogleraar luister geven. Dittrich is nu leider van D66. Hij worstelt twintig minuten hardop met de vraag wat de aanpak moet zijn wanneer zedendelinquenten (daarmee worden op dit moment mensen bedoeld die met justitie in aanraking zijn gekomen op beschuldiging van seksuele handelingen met kinderen) na hun straf weer terugkeren in hun buurt.

Dittrich begint met het voorbeeld van een woonwijk bij Den Haag waar buurtbewoners een actie begonnen om een veroordeelde man publiekelijk aan de schandpaal te nagelen. Dittrich is daar niet voor. "Naming and shaming is in Amerika zo gewoon, dat zelfs de politie foto's en gegevens van veroordeelden op internet verspreidt. Dat moeten we hier niet hebben."

"Aan de andere kant", gaat hij verder, "moet ook een buurt zich veilig kunnen voelen". Dit illustreert hij met en verhaalt over 6 gezinnen die verhuisden om maar uit de buurt te komen van een man die weigerde zijn woning op te geven.

Simone Buitendijk (TNO)

Jeugd en seks

Dr. Simone Buitendijk van TNO Preventie Gezondheid in Leiden spreekt van 'achterstallig onderhoud' met betrekking tot de voorlichting aan jongeren. Er bestaat al enige jaren de indruk dat jongeren de laatste jaren minder veilig vrijen. Is die indruk juist? TNO Leiden onderzocht het onderzoek van anderen (onder andere het recente onderzoek van het Nisso onder vmscholieren) en komt tot de conclusie dat er inderdaad enige achteruitgang te bespeuren valt op een aantal terreinen. Het aantal tienerzwangerschappen is sinds het midden van de jaren 90 verdubbeld, en dat geldt ook voor het aantal abortus bij meisjes tussen 15 en 19. Bij die groep is ook het aantal soa veel groter geworden.

Wat gaat er mis? Buitendijk meent dat de voorlichting nog steeds gebrekkig is. Ook de meest populaire methode *Lang Leve de Liefde* neemt maar een klein plaatsje op het schoolrooster in. Het is niet voldoende om alleen goede voorbeelden te kweken. Het gaat uiteindelijk om het gedrag. Er moet dus over langere

Baptist Trimbos (LUMC) en Ine Vanwesenbeeck (RNG)

procent van de hulpverleners niet eens naar ervaringen met seksueel geweld vraagt, tekortkomingen in registratie en afwezigheid van protocollen. Hoewel de hulpverleners aan Vanwesenbeeck melden dat ze behoorlijk tevreden zijn over het effect van hun behandeling (ook degenen die wel standaard naar seksueel geweld kijken), blijkt dat de cliënten ontevreden zijn over het effect van de behandeling.

"Het gevolg van onvoldoende aandacht voor seksueel geweld is dat mensen blijven rondlopen met onbehandelde problemen, stress en depressie, en opnieuw moeten worden opgenomen. Bij één op de vijf zijn de problemen na de behandeling zelfs verergerd."

En dat allemaal terwijl men hier al bijna twintig jaar mee bezig is, en er miljoenen aan subsidie zijn uitgekeerd voor onderzoek en behandeling.

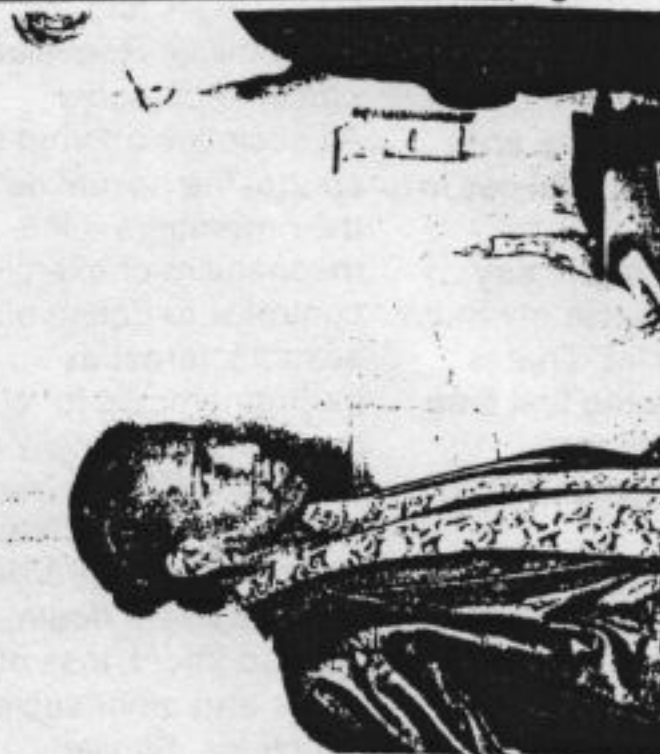
Hoe zou dat toch komen? Daarop had Vanwesenbeeck niet echt een antwoord, althans niet in haar voordracht. Het rapport - tijdens de lezing nog niet beschikbaar - is uitgegeven bij Eburon in Rijswijk.

Boris Dittrich (D66)

"Hoe moet de politiek hier nu mee omgaan?" lijkt Boring Dittrich te vragen aan de zaal alsof hij de Tweede Kamer voor zich had. Na een moeizaam betoog blijkt hij er wel voorstander van te zijn om de overheid meer bevoegdheden te geven om 'achter de voordeur' te gaan kijken ter opsporing van huiseijk seksueel geweld. Van de titel van zijn voordracht ('De gevaren van te weinig privacy bescherming') is dan weinig over.

Ayaan Hirsi Ali, lid van de Tweede Kamer voor de VVD, is bekend geworden door haar afkeer van de islam ('achterlijk') en de Profeet ('pervers'). Ze wil daarmee geen tegenstelling oproepen tussen 'allochtonen' of 'islamieten' tegenover 'Nederlanders'. Ze maakt liever onderscheid tussen 'conservatief' en 'progressief'. Dat bestaat overall,

Ayaan Hirsi Ali, VVD en Jos Frenken

NVSH-hoogleraar verleden tijd

Vijf maanden na het vertrek van Gerda van Dijk als NVSH-hoogleraar in Amsterdam, nam Jos Frenken op 28 maart jongstleden afscheid als hoogleraar aan de Universiteit van Leiden, waar hij namens de NVSH in 1979 benoemd was. Beide hoogleraren worden niet opgevolgd. Jos Frenken had een middagsymposium georganiseerd, met een klein aantal interessante sprekers, dat besloten werd met zijn afscheidscollage over de behandeling van plegers van seksueel misbruik van kinderen. Voor een verslag van het symposium, met commentaar, zie pagina 4.

Toespraken

ook bij Christenen en Joden. Ze werkt het onderscheid uit in concrete voorbeelden (rol van de vrouw, abortus en anticonceptie, homoseksualiteit, seksuele vrijheid en identiteit) en verklaart

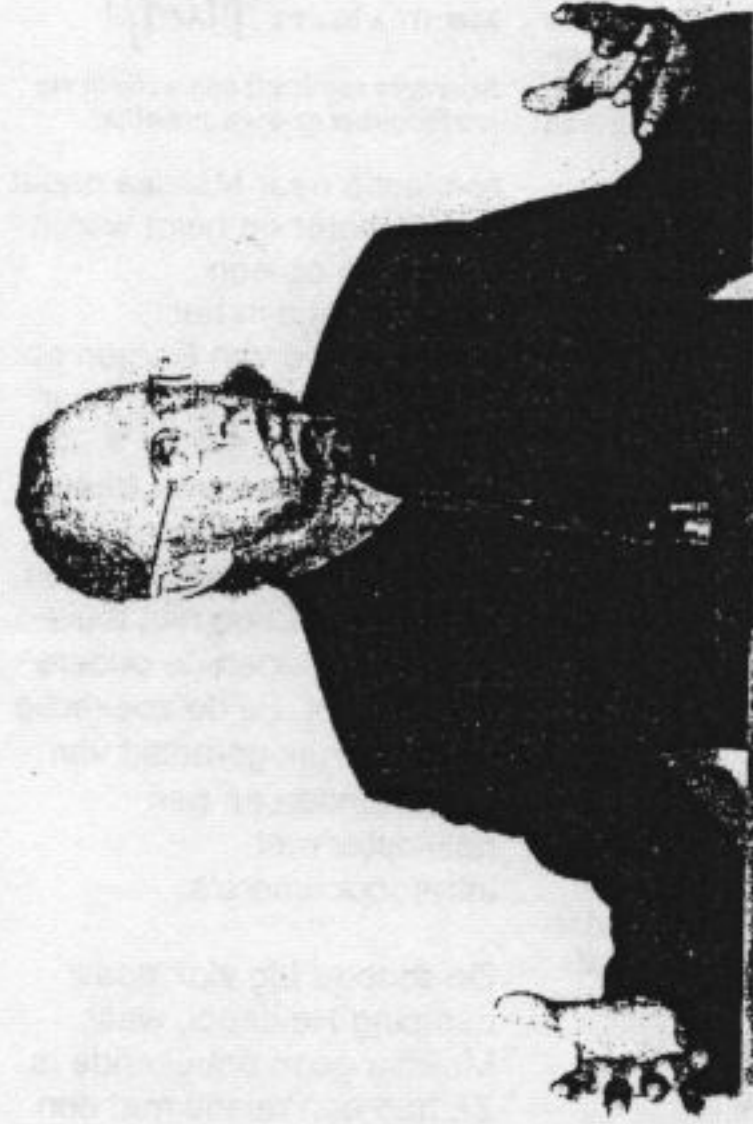

Vlnr: Philomeen Weijnenborg (LUMC), Jos Vroege (RNG), en Ans Dubbeldam (RNG)

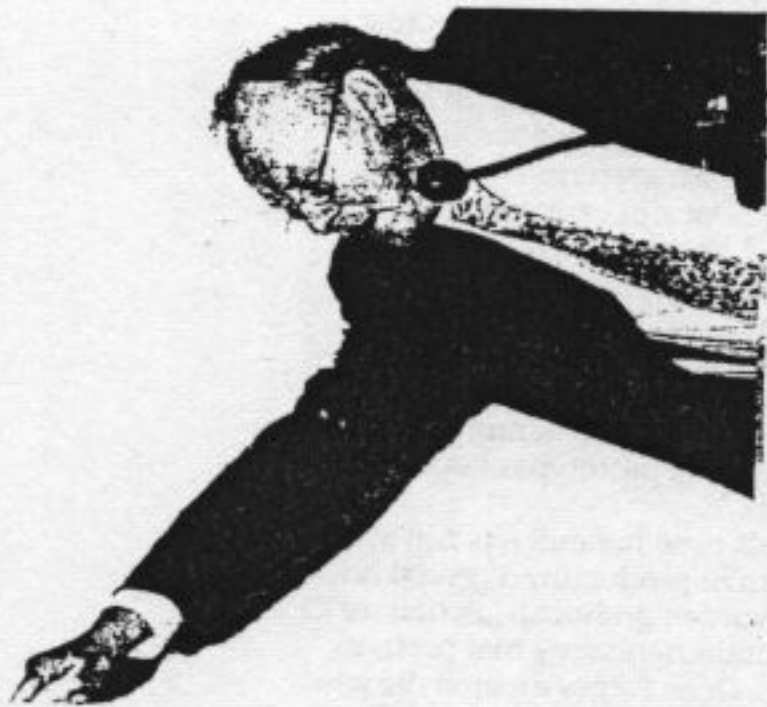
zelf progressief te zijn. De emancipatie van de allochtone vrouwen ziet ze wel als een prioriteit. Frenken heeft haar ook nog gevraagd iets te zeggen over maagdenvlieshersteloperaties. Is dat een uiting van traditionalisme of heeft een jonge vrouw het recht om geholpen te worden als ze dat wil?

Hirsi Alt denkt hardop na, en besluit dat de problematiek misschien het beste aan de arts overgelaten kan worden. Hierop reageert gynaecoloog Trimbos: "Ik had nou net gehoopt dat u ons hier uitsluitel zou geven. Wij doen ook aan maagdenvlieshersteloperaties en elke keer als wij daarover praten, is de helft van ons team ervoor de andere helft is tegen. Het gaat overigens om een poliklinische ingreep die maar 5 minuten in beslag neemt."

oprichter in 1978). Dr. Philomeen Weijnenborg namens de polikliniek seksuologie in Leiden (waar Frenken officieel als hoogleraar thuishoort), Drs. Jules Mulder namens de Vereniging voor Forensische Seksuologie (door Frenken opgericht in 1992), en tenslotte Drs. Dik Brummel namens de NVSH, die Frenken in 1979 professor maakte. De laatste spreker wijst op de afstand die in de afgelopen eeuw gegroeid is tussen de NVSH en haar 'kinderen' (instaties en personen die uit haar zijn voortgekomen). "Kinderen schamen zich vaak een beetje voor hun moeder, zeker als ze aan lager wal geraakt is. Maar ze moest gewoon even langskomen om afscheid te nemen. Met gemengde gevoelens natuurlijk. Moeder is tegen de oorlog, maar ook apetrots als haar zoon generaal is geworden en door iedereen wordt geprezen. Gemengde gevoelens ook omdat zoveel niet tot stand kwam, bijvoorbeeld in het onderwijs. En een symptoom daarvan is dat Frenken niet wordt opgevolgd. Terwijl wetenschappelijk verantwoorde kennis over het seksuele meer nodig is dan ooit."

Dik Brummel (NVSH)

Jos Frenken tijdens zijn afscheidscollage

Incest

Frenkens afscheidscollage heet 'De behandeling van plegers van seksueel misbruik van kinderen', en gaat over de therapie die hij toegepast heeft om incestvaders weer op het rechte pad te brengen. Het gaat hier om mensen die door de rechter een behandeling voorgeschreven hebben gekregen. Frenken geeft een levendige beschrijving van mannen die hun BOB (Behoeftes aan Onmiddellijke Bevrediging), zoals hij het noemt, op hun dochters richten. Hij neemt geen blad voor de mond en toont ons realistisch de man die begint met zijn dochter seksueel aantrekkelijk te vinden, geil op haar wordt, vervolgens masturbeert terwijl hij haar begluurt als ze staat te douchen of zich omkleedt, en in een volgend stadium bij het meisje in bed kruipt en vraagt of het hem wil helpen. Opvallend is hoe deze mannen naderhand van zichzelf walgen en zich voornemen om het niet meer te doen. "Maar ze brengen zichzelf toch telkens weer in situaties waarin ze voor de verleiding bezwijken. Ze bouwen ook afweer op tegen schuldgevoelens, rationaliseren het weg." De therapie is er uiteindelijk op gericht om de vicieuze cirkel van riskant gedrag te doorbreken. Daarvoor is nodig dat de man met zichzelf geconfronteerd wordt. Hij moet zijn verzet tegen de aanklacht opgeven, afleren om

Tussen seksuele revolutie en restauratie

Jos Frenken promoveerde in 1976 in de psychologie op 'Afskeer van Seksualiteit', waarin hij ontvredenheid over de seks bij echtparen optekende en probeerde te verklaren. Het bracht de seksuologie weer terug bij haar traditionele rol, namelijk de medisch/psychologische hulp bij het verhelpen van 'huwelijksproblemen'. Dat je het huwelijk beter kon afschaffen was een van die onuitvoerbaar gebleken ideeën van de seksuele revolutie geweest. Mede geïnspireerd door het feminisme werd de gehuwde liefde opnieuw iets waar je (vooral de man) aan moest werken. In het verlengde van zijn proefschrift deed Frenken onderzoek naar de beschikbaarheid en kwaliteit van de seksuele hulp door huisartsen en gynaecologen. Die bleek uiteraard niet best te zijn. Frenken was in 1979 een van de oprichters van de Nederlandse Vereniging voor Seksuologie, die zich ten doel stelde de professionaliteit en de status van de seksuologen te bevorderen. Vanaf het begin distanteerde de NVVS zich van de 'amateurs' van de NVSH.

In 1979 werd Jos Frenken door de NVSH voorgedragen als hoogleraar in Leiden. De vereniging was toen al op zijn retour. De seksuele hervorming had tien jaar eerder zijn hoogtepunt beleefd en de reactie was eigenlijk al halverwege de jaren 70 ingezet, ook binnen de vereniging zelf. De 'maatschappijkritiek' richtte zich tegen de 'eng-seksuele' hervormers. Want 'de maatschappij', zo zei men, bepaalde 'de seksualiteit'. Het was ook de leidende gedachte in de bundel *Seksuologie*, die onder redactie van Jos Frenken in 1980 verscheen. En de titel van zijn afscheidssymposium is niet toevallig 'maatschappij en seksualiteit'.

In 1985 was de VNVSH bijna failliet. Frenken diende toen ook zijn laatste declaraties in en de afstand tussen de vereniging en haar hoogleraar werd steeds groter. Van zijn opdracht in Leiden kwam weinig terecht. Hij werkte op het Nisso, waar hij zich steeds meer toelegde op de strafbare kanten van de seks. Dat sloot aan bij een veranderend seksueel klimaat in Nederland en de wereld: aan de ene kant werd er brutaler en platiërser over seks gedaan, aan de andere kant werd de gemeenschap angstiger en preutser. Met de zaak Dutroux als voorbeeld, werd de 'pedofiel' het nieuwe object van collectieve sekshaat. De zedenwetgeving werd op basis van een zeer breed draagvlak aangescherpt. De NVSH, die uit haar aard verplicht was een 'geuanceerd' standpunt in te nemen, raakte daardoor intern nog meer verdeeld, en extern verdacht. Frenken schreef in 1987 mee aan een rapport over de slechte kwaliteit van de hulpverlening op het gebied van seksueel misbruik en geweld. In 1992 richtte hij de Vereniging voor Forensische Seksuologie op. Hij werd de deskundige op dit gebied, de 'misbruikprofessor' op de tv. Voor het Ministerie van Justitie schreef hij de brochure 'Seksueel misbruik van kinderen' (bekritiseerd in De Nieuwe Sekstant). En zijn afscheidscollage heette: 'De behandeling van plegers van seksueel misbruik van kinderen'. Frenkens afscheid betekent het einde van een tijdperk tussen seksuele revolutie en restauratie. Zijn bijdrage zal nog lang van invloed zijn.

te proberen de therapeut voor zijn karretje te spannen, zich leren realiseren wat hij zijn dochter heeft aangedaan, met haar in het reine komen, en zich voorbereiden op zijn terugkeer naar het gezin. Frenken krijgt langdurig applaus en bloemen.

Bijna 200 ontvoeringen ^{SPITS} _{22/5} kinderen naar buitenland

Defence for Children:
Raming van Justitie
slechts topje ijsberg

door John Maes

AMSTERDAM — Jaarlijks worden tussen de 150 en 200 kinderen door hun ouders uit Nederland naar het buitenland ontvoerd. Dat stelt Defence for Children International (DCI). Cijfers van het ministerie van Justitie reppen over vijftig geregistreerde gevallen. Dat is het aantal ontvoeringen dat bij

Groelend aantal kinderen ontvoerd in Nederland

DEN HAAG — In Nederland worden steeds meer kinderen ontvoerd. Werden vijf jaar geleden vijf kinderen ontvoerd, vorig jaar waren dat er 21. In totaal zijn er nog steeds 45 Nederlandse kinderen vermist; blijkt uit cijfers van de politie. In vrijwel alle gevallen gaat het om ontvoeringen door een van de ouders naar het land van herkomst. (ANP) **VK 22-5**

IK@NRC.NL

Weggelopen

De politie kwam meteen en vroeg of de vriendinnetjes wel eens eerder weggevoerd waren, of er ruzie was geweest en of de kinderen over geld beschikten voor bijvoorbeeld de trein. Allemaal niet. Merel was bij Klasko komen spelen en omstreeks half vijf waren ze naar buiten gegaan met achterlating van

Melissa na vijf ^{GtE} _{30/5} dagen terecht

BERGEN OP ZOOM — Geen misdrijf maar een voorbereide vlucht naar het buitenland, samen met een 28-jarige vriend uit Vlissingen. Melissa Raats (16) uit Bergen op Zoom is na een avontuur van amper vijf dagen weer terug op Nederlandse bodem. Het meisje was sinds zondag vermist. De politie overtuigde de twee dat ze maar beter terug naar huis konden komen. Het is zo goed als zeker dat het stel zich in Ierland bevond. De vriend zit voorlopig in de cel. Hij wordt verdacht van het onttrekken van een minderjarige aan het gezag, een strafbaar feit.

Vermiste Melissa met vriend in Ierland

Van onze correspondent AD, 30 mei 2003
De 16-jarige Melissa Raats uit Bergen op Zoom, naar wie sinds zondag met man en macht is gezocht, is woensdagavond door de politie van Schiphol afgehaald. Zij bleek met haar 28-jarige vriend uit Vlissingen naar Ierland te zijn vertrokken. De politie heeft de vriend opgepakt wegens het onttrekken van een minderjarige aan het ouderlijk gezag. Melissa heeft overigens verklaard dat ze vrijwillig is meegegaan.

Afgelopen zondagavond begon een grootscheepse

Justitie bekend is. Volgens DCI-woordvoerder Stan Meuwese echter is het getal van vijftig slechts het topje van de ijsberg. Meuwese maakt een verschil tussen familiale abductie — waarbij kinderen door een ouder worden ontvoerd — en *trafficking*, diefstal van kinderen voor seksuele doeleinden. Familiale abductie komt veel vaker voor dan *trafficking*.

Tijdens een overleg vorige week tussen DCI, Rode Kruis, Stichting Ombudsman, Stichting Gestolen Kinderen, Stichting Lawine, de ministeries van VWS en Buitenlandse Zaken en de Dienst Nationale Recherche Informatie (NRI) is volgens Meuwese besloten onderzoek te doen naar een landelijk steunpunt voor informatievoorziening. „Daarop zouden ouders, advocaten, juristen, hulpverleners, politie en onderwijzers dan een beroep kunnen doen,” zegt Meuwese. „Bij een ontvoering weten betrokken partijen soms niet hoe te handelen.” Ouders wordt bijvoorbeeld geadviseerd een kopie van het paspoort en een haarlok van het kind voor politie en Interpol achter de hand te hebben. De NRI wil geen commentaar geven op de uitkomst

van het overleg. Justitie was niet bereikbaar voor een reactie.

Bij *trafficking* „gaat het om tientallen kinderen, bijvoorbeeld Nigeriaanse ama's (alleenstaande minderjarige asielzoekers, red) uit asielcentra die verdwijnen in de prostitutie, of jongens uit het Oostblok, bijvoorbeeld Roemenië. Maar Nederland is daarin hoogstens een doorvoerland, geen oorsprongland”, zegt Meuwese.

Familiale ontvoering spitst zich volgens de DCI-woordvoerder met name toe op mediterrane landen die niet zijn aangesloten bij het Haagse Verdrag inzake Internationale Kinderontvoering, zoals Syrië, Egypte, Marokko, Algerije en Tunesië. „In die niet-verdragslanden heerst een andere kijk op het familierecht, gebaseerd op de islam. In die visie hoort het kind bij de familie van de vader.” Volgens Meuwese is de toename van de globalisering debet aan het aantal familiale ontvoeringen: tussen verschillende nationaliteiten „wordt er meer getrouwd en dus meer gescheiden. En het aantal ontvoeringen neemt daardoor toe, dat staat vast. Geen discussie over.”

een briefje. De politie zette speurhonden in. De moeders belden alle klasgenootjes van groep 8, de vaders reden mee in de politieauto's en ondertussen werd het donker.

Om half tien werden ze gevonden in een kartonnen doos in het park. Op de uitgerolde slaapzakken zaten de dames aan de chips. Ze waren woedend: „We hebben toch geschreven dat jullie je geen zorgen hoefden te maken?”

MONICA METZ ^{NRC} _{7/5}

Bijdragen van lezers zijn welkom via een formulier op www.nrc.nl/ik.

zoekactie naar Melissa nadat haar scooter en helm waren gevonden op een landweggetje in het buitengebied van Bergen op Zoom. Het meisje had haar ouders verteld dat ze 's middags een nieuwe route wilde uitproberen naar haar school in Roosendaal. Toen ze 's avonds nog niet thuis was, schakelden de ouders de politie in. Bij de zoekactie werd gebruik gemaakt van speurhonden en een helikopter met infraroodcamera's.

De scooter lag vlak naast camping Heidepol, waar Melissa geen onbekende is. Ze had een relatie met een 28-jarige man die daar verbleef. Die verhouding werd door haar ouders niet geaccepteerd. Het heeft er alle schijn van dat het verliefde stel de problemen heeft willen ontvluchten door naar het buitenland te vertrekken.

Omdat er geen schot in de zaak kwam, wilde de politie woensdagochtend de omgeving waar de scooter was gevonden nog eens volledig uitkammen. Daarbij zouden twee pelotons van de mobiele eenheid worden ingezet. De zoekactie werd afgeblazen toen zich dinsdag enkele mensen meldden die wisten waar Melissa was. Er

werd telefonisch contact met het meisje gelegd, waarbij haar werd gevraagd onmiddellijk naar Nederland terug te keren.

M. Ostendorf van de politie sluit niet uit dat het tweetal een misdrijf heeft willen suggereren door de scooter op het bospad te laten liggen. „Daar zullen we Melissa en haar vriend nog over ondervragen.” Volgens Ostendorf is Melissa behoorlijk onder de indruk van wat er gebeurd is. „Naar onze inschatting heeft ze zich niet gerealiseerd dat ze iets strafbaars deed. Ze moet echt bekomen van de schrik. Net als haar ouders, die uiteraard dolgelukkig zijn dat hun dochter terecht is, maar die nu weer een nieuwe klap krijgen omdat Melissa hun nog niet wil zien.”

Meisjes gered door mobiele telefoon

GARDEREN — Drie 16-jarige meisjes uit Elspeet en Uddel zijn zaterdagavond gered door de mobiele telefoon van een van hen. Dat zegt een woordvoerder van de politie.

De meisjes fietsten zaterdagavond even na negen uur het bos bij Garderen in. Opeens kwam een man met een rode zakdoek voor zijn gezicht tevoorschijn. Hij bedreigde de meisjes met een pistool en dwong hen op de grond te gaan liggen. Op dat moment belde de moeder van een van de meisjes op de gsm. Het meisje schreeuwde hard waar ze was. Volgens de slachtoffers schrok de aanvalleur daar zo van dat hij er vandoor ging. De politie heeft de bossen uitgekamd, maar geen spoor meer van de man gevonden. ^{SP} ₁₂₋₅ (ANP)

Een druk op de knop en via een klein tv-scherm kan direct worden bekeken waar het weggelopen kind zich bevindt. Of dat nu op het strand of in een pretpark is, verdwenen grut kan direct worden opgespoord. Dat ouders zich straks weinig zorgen meer hoeven te maken over het zoekraken van hun kroost is te danken aan de Almeerder Marco Siebelink.

door Cor van Mulligen ^{GtE} _{14/5}

ALMERE — Het idee om met een zendertje zoekgeraakte kinderen of huisdieren op te sporen, ontstond bij Marco Siebelink een jaar of acht geleden. „Ik ging verhuizen en moest twee katten zien binnen te houden. Op de tv zag ik regelmatig films waarin op een scherm in een auto bij achtervolgingen is te zien waar de voorste wagen zich bevindt. Zo'n zendertje en ontvanger leek me wel iets. Zouden de katten zo'n zendertje hebben en weglopen dan wist ik direct waar ze waren. Eigenlijk heel simpel, dacht ik.” Marco zocht stad en land af maar het bleek allemaal minder gemakkelijk te zijn dan hij dacht. Een dergelijk apparaat bestond gewoon niet, ook niet in het buitenland. Het enige dat hij tegenkwam waren zenders en ontvangers die gebruikt werden bij natuurorganisaties. „Toen kwam bij mij het idee naar boven om zelf een dergelijk opsporingsapparaat te ontwikkelen.” Siebelink gaf voor dit idee zelfs zijn baan op en stortte zich helemaal op zijn uitvinding.

„De start bleek al moeilijk te zijn. Ik heb ongelooflijk moeten smoezen met de mensen van die natuurorganisaties. Pas toen ik vertelde dat ik naar Polen ging om wolven te volgen kreeg ik die zenders en ontvangers te zien. Daar kon ik toen wat mee.” Met die gegevens en een proefmodel trok hij naar TNO. „Dan merk je pas wat de problemen zijn. Je heb een zendmactiging nodig en er moest ook een oplossing voor de stroom komen. Je kan toch moeilijk een kat met een accublok om zijn nek laten lopen. Dan hoef je het dier ook niet meer te zoeken.”

Het onderzoeken en uitwerken bij TNO duurde ruim een jaar. Dat resulteerde uiteindelijk in een zendertje dat eenvoudig in een halsbandje kan worden verwerkt. Via een richtantenne kan het dier buiten weer worden opgespoord. „Er zit een knoopbatterij in dat voor een jaar stroom levert.”

Nu werd het tijd om het apparaat te gaan gebruiken. Tot nu toe had de Almeerse bedenker alleen nog geïnvesteerd met eigen geld en links en rechts geleend. „Ik had vertrouwen in mijn artikel, maar bij de bank hoefde ik niet aan te kloppen.” Via advertenties lukte het uiteindelijk om zijn 'petfinder' aan de man te brengen. Ook interesseerden de media zich voor zijn vinding. „Dat opsporingsstelsel voor katten en honden sloeg wel aan en na een proefperiode van een jaar in Almere breidden wij het gebied uit naar Midden-Nederland. Dit werd gedaan in samenwerking met het toen opgerichte Petfinder Nederland, gevestigd in dierenasiel Crailo.”

Marco liet het echter niet bij deze uitvinding en ging nadenken wat hij nog meer zou kunnen ontwikkelen. „Toen kwam ik op weggelopen kinderen. Die zendertjes en een centrale ontvanger moeten ook te ontwikkelen zijn voor kinderen.” Dat resulteerde in een Kiddytrack parkwatch. Een soort horloge dat een signaal uitzendt hetgeen met een richtantenne is te ontvangen. En toen begon de ellende. „Je krijgt dan commentaar dat je

totaal niet verwacht. Je denkt dat je iets ontwikkeld hebt waar ouders blij mee zijn.” Zo kwam hij in het radioprogramma Spijkers met Koppen. „Daar zat een medewerkster van de kinderbescherming en een Kamerlid van de PvdA. De eerste was fel tegen deze uitvinding omdat volgens haar ouders door dit 'horloge' te gemakkelijk zouden worden. Ze hoefden niet meer op hun kinderen te letten, dat deed de zender wel.”

Het Kamerlid had een nog 'beter' argument. „Zij vindt een dergelijk apparaat inbreuk maken op de privacy. Je houdt het niet voor mogelijk, maar als voorbeeld nam ze een overspelige man. Een dergelijk zendertje zou je in zijn jaszak kunnen doen waardoor hij moeiteloos gevolgd zou kunnen worden. Er werd zelfs bedreigd met het stellen van Kamervragen.”

Hij kan er nu wel om lachen. Door deze tegenslagen liet hij het kinderhorloge even voor wat het was en concentreerde zich op het huisdierenverhaal. „De animo uit binnen- en buitenland bleef groeien. Door het proefdraaien kon ik rustig diverse zaken aanpassen waarna nu de petfinder is ontstaan.” Vervolgens ging hij weer verder met het ontwikkelen van het horloge. De wet op de privacy kon hij ontwijken door pretparken en winkelcentra te benaderen. „Dat zijn besloten gebieden.” Er volgde een periode van research zoals het draadloos maken van het netwerk. „Alles moest goed kloppen. De familieparken willen uiteraard een goed product zien. Aan slechtwerkende prototypes hebben ze niets.”

Sinds twee maanden is zijn systeem in productie en gereed om te worden geshowd. „Ik ben nu in onderhandeling met pretparken. Deze zomer moeten die gesprekken worden afgerond. Dan kan de apparatuur in de winter worden uitgeprobeerd en zal ze volgens planning in de zomer van 2004 operationeel kunnen zijn. Wat we dan gaan doen? Ach, dat zien we dan wel weer. Stilstaan zal ik zeker niet doen. Ik heb het erg druk met de elektrische stepjes. Met de door mij bedachte aanpassingen zijn dit de enige steps die niet verboden zijn.”

BRUSSEL — Binnenkort kunnen ouders hun kinderen op weg naar school via de gsm in de gaten houden. Wijkt het kind af van een afgesproken route, dan krijgt ma of pa een sms-alarmering. Het systeem, «Guardian Angel» of «Engelbewaarder», is bedacht door telecomspecialist Alcatel, die nu gaat overleggen met gsm-operatoren voor de praktische uitwerking. Nu al breekt de discussie over de permanente bewaking van kinderen opnieuw los. «Het recht op bescherming botst met het recht op zelfstandigheid van het kind», meent Isabelle Marneffe van Child Focus. Binnen diezelfde organisatie vindt Jean-Marie Lejeune, wiens dochter werd ontvoerd en vermoord, dit soort bewaking aanvaardbaar bij jonge kinderen. ^{HLW} _{25/3}

News in English

GIRLS RAPED FRIEND: Girls found guilty of raping friend
 Nettavisen
 Av: Hanne Dankertsen / Kjetil Møland 08. mai 11:36

Two girls from Rognan, Norway, were found guilty of abuse and the involvement in the rape of their friend, a 16 year old girl.

The Hålogaland jury sentenced the girls to either 300 hours community work or alternatively 10 months in prison. The girls will also have to pay NOK 100,000 compensation to the victim. During the first trial in the Salten local court the pair was sentenced to 270 hours community work.

The girls' lawyer can not accept that his clients are charged with the involvement in the rape, but said: "We are content with the sentence. The court also opened up for the possibility of serving the sentence by doing homework."

Both the girls denied guilt but one of them pled guilty to assault. This girl will appeal against the verdict. Her lawyer claimed the jury had misinterpreted the question of her involvement in the rape:

"The jury did not say that my client took active part in the rape. She is charged just because she was present at the scene. Is a 15 year old girl to be found guilty of contributing to rape when she has done nothing but be present at the scene? If she was an adult one might claim that she should have tried to stop the rape but can we really expect a 15 year old to interfere? Not in my opinion", the lawyer said.

The second girl was not present in court and it is not yet clear whether she will appeal.

The two convicted girls claimed a third girl is mainly responsible for the rape.

This girl was below the age of consent at the time of the

crime and as such, will not be charged.

Main person ran free
 The crime took place on 6 May last year. A 16 year old girl was seriously assaulted by a group of girls in a shed in Rognan. A male asylum seeker who paid to have sex with the 16 year old ran free.

Last Update: Wednesday, May 7, 2003. 12:11pm (AEST)

Nationals' leader against gay law reform proposal

The leader of the National Party in New South Wales, Andrew Stoner, says he is against lowering the age of consent for gay men from 18 to 16.

The Attorney-General, Bob Debus, has introduced a bill into the NSW Parliament today which will end discrimination for gay men as well as tighten laws for child sex offences.

The moves to strengthen child sex laws are expected to win over some MPs who have opposed changing the legislation in the past.

Liberal and Labor MPs will be allowed a conscience vote on the issue and Mr Stoner says his party will make a decision on how they will vote later today, but personally, he is opposed to the change.

"That's a personal view based on my own background and I think I'm reasonably in touch with my constituency," he said. "Being a country constituency people tend to be a little conservative on these sorts of social and moral issues."

Bishop dismayed as gay age of consent bill passes
<http://www.cathnews.com/news/305/153.php>
 28 May 2003

Last night's passing of the gay age of consent bill by the NSW Parliament represents the "opening of a real Pandora's box", according to Bishop Michael Malone of Maitland-Newcastle.

The right of gay men to legally have sex at 16 will now be enshrined in law, after a Government bill passed the NSW Upper House last night. Labor and

Liberal MPs were allowed a conscience vote on the issue, with the bill passing 23 to 16.

"Children of 16 do not have the maturity to be fully responsible for their actions in regard to sexuality," he said. "To reduce the age of consent to 16 is to reduce the sense of responsibility that goes along with it."

"At 16 it is too easy for children to be manipulated

into sexual acts against their will," said Bishops Malone in an interview for this Sunday's Catholic Weekly conducted before the passing of the Bill.

Sydney's Archbishop George Pell recently described the move to lower the age of consent for homosexual activity as 'regrettable'.

"Parliament should not enshrine the ideological claim that homosexual and heterosexual activity are morally equivalent," he said.

The passing of the bill will lower the age of consent for gay men to bring it into line with heterosexuals. It will also bring NSW into line with other states in Australia.

SOURCE
 ABC/Catholic Weekly

LINKS
[NSW Legislative Council Hansard, Full Day Transcript for 27 May 2003](#)
[Consent bill passes Upper House \(news.com.au\)](#)

Consent bill passes upper house

news.com.au
 By Jim Hanna
 May 27, 2003

THE age of consent for homosexual males in NSW is set to be lowered to 16 years, after a historic conscience vote in the State's Upper House tonight.

At 9.24pm (AEST), the Legislative Council voted 23 to 16 to pass the bill and establish a uniform age of consent of 16 years in NSW, generating cheers and applause from a packed public gallery.

Four Labor MLCs - Tony Burke, Tony Catanzariti, Tony Kelly and Eddie Obeid - voted against the bill, while two Labor MLCs - John Hatzistergos and Henry Tsang did not take part in the vote.

Six Liberal MLCs - Catherine Cusack, Patricia Forsythe, Donald Harwin, Robyn Parker, Greg Pearce and John Ryan - voted in favour of the bill.

An amendment to split the bill to allow MLCs to vote for its tougher child sexual assault penalties without supporting a lower age of consent for gay men, was defeated later by 22 votes to 17.

► Uitgemaakt voor mij

Ik ben een jongen van 11 en mijn vriendin (ze is ongeveer anderhalf jaar ouder dan ik) heeft het een dag geleden uitgemaakt. Ze is nu verliefd op een jongen die ik een paar dagen geleden ontmoet heb. Die jongen is een paar dagen geleden een vriend van mij geworden. En hij is een half jaar jonger dan ik. Ze wil nog wel mijn vriendin blijven maar geen verkering meer. Maar dat is nog niet alles. Ik zou in de zomervakantie met mijn ouders en haar gaan kamperen in Engeland op de fiets, maar nu ze het uit heeft gemaakt, twijfel ik of ik haar nog mee wil nemen. Ik weet niet wat ik moet doen. Ik zou heel graag tips en reacties willen, want ik hou nog steeds van haar.

Een jongen van 11

► Niet veilig meer

Ik ben een meisje van 15. Ik heb een best mooi figuur, zie er best goed uit en ben blond. Ik zit de laatste tijd met een best erg probleem: ik ben wel eens aangesproken en zelfs lastig gevallen door oudere mannen. Er is nooit iets echt ernstigs gebeurd. Laatst werd ik gebeld door een onbekende man die heel onduidelijk sprak, mijn moeder nam op. Hij zocht duidelijk naar mij (hij zei mijn voor- en achternaam), maar toen mijn moeder zijn naam vroeg, zei hij iets onduidelijks en hing op.

Het probleem is nu dat ik heel erg bang begin te worden dat een man mij ooit zal aanranden. Ik ga vaak alleen best ver weg skaten, en dat doe ik heel graag. Nu vind ik dat steeds enger, ik voel me helemaal niet veilig meer. Ik zit hier heel erg mee omdat ik nu amper normaal alleen over straat durf (als er weinig mensen zijn). Zijn er mensen die ook zo iets hebben, of zelfs erger? Hoe bescherm je je hier tegen? Wat doe jij om je veiliger te voelen? Ik zou graag reacties willen.

Een bang meisje van 15

Sms'jes met pornografische boodschappen zijn strafbaar

HILVERSUM/MEDIAREDACTIE - Het versturen van pornografische sms'jes speciaal bedoeld voor minderjarigen is niet geheel van gevaar ontbloot. Hoewel in ons land (nog) geen veroordelingen hebben plaatsgevonden, is dat in België al wel gebeurd. Recent verscheen een pornografisch getint sms-bericht op de Nederlandse televisie.

Ook in Nederland zijn dergelijke oproepen strafbaar, aldus een woordvoerder van het Openbaar Ministerie vanmorgen in een reactie. „Minderjarigen oproepen tot het deelnemen aan een pornofilm is sowieso strafbaar," aldus het OM.

„Bovendien zou je de oproep kunnen zien als een vorm van opruiing en het aanzetten tot iets dat wettelijk ongeoorloofd is. Maar het OM kan pas tot actie over gaan, als er aangifte wordt gedaan." Een Belgische man is een jaar geleden veroordeeld tot één jaar cel, waarvan een half jaar onvoorwaardelijk. Gedurende een periode van enkele maanden verstuurde de man pornografische sms'jes naar middelbare scholieren, waarin hij hen oneerbare voorstellen deed. De correctionele rechtbank veroordeelde hem.

De zaak is actueel, sinds woensdag bekend is geworden dat sommige mensen bij bepaalde omroepen in de sms-balk onderin beeld pornografische verzoeken doen. Een kijkster beklaagde zich over een sms-bericht, waarin meisjes tot 16 jaar werden opgeroepen mee te werken aan pornovideo's en -foto's. Zij bracht haar irritatie naar buiten via KRO's Teleteksrubriek 'Rtv-irritaties'. Daarin zegt de vrouw, dat zij het bewuste sms'je bij Veronica in het programma Vdate.nl had gelezen. Veronica ontkent dat overigens in alle toonaarden. „Wij hebben er alle logboeken op nagekeken. Het moet absoluut zeker een andere omroep zijn geweest."

'Veronica vertoont oproep kinderporno'

Het probleem is nu dat ik heel erg bang begin te worden dat een man mij ooit zal aanranden. Ik ga vaak alleen best ver weg skaten, en dat doe ik heel graag. Nu vind ik dat steeds enger, ik voel me helemaal niet veilig meer. Ik zit hier heel erg mee omdat ik nu amper normaal alleen over straat durf (als er weinig mensen zijn). Zijn er mensen die ook zo iets hebben, of zelfs erger? Hoe bescherm je je hier tegen? Wat doe jij om je veiliger te voelen? Ik zou graag reacties willen.

HILVERSUM ■ Veronica zou op televisie sms-berichten laten passeren, waarin oproepen worden gedaan voor medewerking aan pornografie, in het bijzonder kinderporno. Meisjes tot 16 jaar zouden dinsdagnacht zijn opgeroepen om hun medewerking te verlenen aan pornovideo's en -foto's. Dat zou gebeurd zijn in het nachtprogramma vdate.nl, het dagelijkse datingprogramma dat vanaf mid-

D/AN 2-05-03

opetische, juridische en technische bezwaren. Minder drastisch was het uurwerk met ingebouwd GPS-systeem. Ouders, die hun kinderen zo'n hoogtechnologisch horloge om de pols doen, kunnen via de internetsite van fabrikant Wherify Wireless nakij-

«We richten ons vooral op ouders van 8 tot 12-jarigen», zegt Jean-George Demathieu bij Alcatel. «Op die leeftijd vinden kinderen het nog een leuk idee dat hun ouders op een of andere manier constant aanwezig zijn.» Maar zijn het geen doodsange tot paranoïde ouders die hun kinderen constant willen bewaken? Of wordt dit normaal, met de moderne technologieën? Zelfs bij Child Focus, de organisatie die zich ontfermt over ontvoerde en misbruikte kinderen, zijn de meningen verdeeld. «Dit kan kinderen een vals gevoel van veiligheid geven», meent communicatieverantwoordelijke Isabelle Marneffe. «Ook de ouders kunnen een vals veiligheidsgevoel krijgen, wanneer hun kind zijn gsm aan een vriendje meegeeft om zelf een blokje om te lopen. Veel beter is het je kind weerbaar te maken, zodat het een kijk krijgt op de wereld en potentiële gevaren leert inschatten.»

Maar bij hetzelfde centrum vindt Jean-Marie Lejeune, wiens dochter Julie door de bende-Dutroux werd ontvoerd en vermoord, het idee nog niet zo slecht. «Het kan wel degelijk zin hebben om jonge kinderen te bewaken. Ouders hebben immers niet altijd de tijd om met hen mee te lopen. Als het fout gaat, kan je dankzij een alarm misschieten tijdig ingrijpen. Dit is in elk geval meer aanvaardbaar dan de chip, want die moet je implanten. Een ontvoerder die zijn zin doorzet, zou de chip kunnen verwijderen.»

Maar bij hetzelfde centrum vindt Jean-Marie Lejeune, wiens dochter Julie door de bende-Dutroux werd ontvoerd en vermoord, het idee nog niet zo slecht. «Het kan wel degelijk zin hebben om jonge kinderen te bewaken. Ouders hebben immers niet altijd de tijd om met hen mee te lopen. Als het fout gaat, kan je dankzij een alarm misschieten tijdig ingrijpen. Dit is in elk geval meer aanvaardbaar dan de chip, want die moet je implanten. Een ontvoerder die zijn zin doorzet, zou de chip kunnen verwijderen.»

Maar bij hetzelfde centrum vindt Jean-Marie Lejeune, wiens dochter Julie door de bende-Dutroux werd ontvoerd en vermoord, het idee nog niet zo slecht. «Het kan wel degelijk zin hebben om jonge kinderen te bewaken. Ouders hebben immers niet altijd de tijd om met hen mee te lopen. Als het fout gaat, kan je dankzij een alarm misschieten tijdig ingrijpen. Dit is in elk geval meer aanvaardbaar dan de chip, want die moet je implanten. Een ontvoerder die zijn zin doorzet, zou de chip kunnen verwijderen.»

Maar bij hetzelfde centrum vindt Jean-Marie Lejeune, wiens dochter Julie door de bende-Dutroux werd ontvoerd en vermoord, het idee nog niet zo slecht. «Het kan wel degelijk zin hebben om jonge kinderen te bewaken. Ouders hebben immers niet altijd de tijd om met hen mee te lopen. Als het fout gaat, kan je dankzij een alarm misschieten tijdig ingrijpen. Dit is in elk geval meer aanvaardbaar dan de chip, want die moet je implanten. Een ontvoerder die zijn zin doorzet, zou de chip kunnen verwijderen.»

Na de gruwelijke moord op de Britse meisjes Holly en Jessica overwoog een Brits echtbaar bij hun dochter een chip in te planten, opdat zij te allen tijde zouden kunnen nagaan waar hun dochter zich bevindt. Het idee botste

ken waar de kroost zich bevindt. Omgekeerd kunnen kinderen die in een nood situatie verkeren alarm slaan via een eenvoudige druktoets. Wie dit snuffje wou, moest er wel wat geld voor over hebben: ongeveer 400 euro voor het uurwerk en nog eens 25 euro maandelijkse abonnementsgeld.

CONTRACTEN
 Het nieuwe snuffje van Alcatel is nog niet op de markt, omdat het bedrijf eerst nog contracten moet afsluiten met gsm-operatoren. De kans is echter groot dat het goedkope wordt dan bovengestandaard systeem, omdat de alarmprocedure verloopt via een eenvoudig sms'je. Ouders moeten hun kinderen wel een gsm meegeden. Met die mobiele telefoon moeten ze eerst zelf de gebruikelijke route tussen school en thuis afleggen, om een aantal controlepunten in te voeren. Om de drie minuten bijvoorbeeld kunnen ze even op het aangegeven knopje duwen. Als het kind later afwijkt van de controlepunten op de route, zal zijn gsm automatisch een alarmerende sms naar de gsm van de ouders sturen. De ouders kunnen ook invoeren op welk tijdstip hun kind voorbij een bepaald controlepunt moet komen, waardoor ze ook een sms'je krijgen als hun kind te laat is.

8-TOT 12-JARIGEN
 Nu al kreeg Alcatel reacties van jongeren die dit soort bewaking als een aanval op hun vrijheid aanzien.

'Neuken doe je zo' misleidend
 MRC

Door een onzer redacturen DEN HAAG, 27 MEI. De promotie van een prostitutievakopleiding in het BNN-programma 'Neuken doe je zo' was misleidend. Werken in de prostitutie werd er te rooskleurig in voorgesteld. Dat schrijft de missionair minister Donner van Justitie in antwoord op vragen van de fractie van de ChristenUnie in de Tweede Kamer. Donner heeft de uitzending van dat programma laten toetsen door het openbaar ministerie. Die concludeerde dat er door de programmamakers geen strafbare feiten zijn gepleegd. De uitzending was niet bedoeld om minderjarigen tot prostitutie aan te zetten. „De uitzending is eerder voorlichtend van aard dan wer-

'Neuken doe je zo' misleidend
 MRC

Door een onzer redacturen DEN HAAG, 27 MEI. De promotie van een prostitutievakopleiding in het BNN-programma 'Neuken doe je zo' was misleidend. Werken in de prostitutie werd er te rooskleurig in voorgesteld. Dat schrijft de missionair minister Donner van Justitie in antwoord op vragen van de fractie van de ChristenUnie in de Tweede Kamer. Donner heeft de uitzending van dat programma laten toetsen door het openbaar ministerie. Die concludeerde dat er door de programmamakers geen strafbare feiten zijn gepleegd. De uitzending was niet bedoeld om minderjarigen tot prostitutie aan te zetten. „De uitzending is eerder voorlichtend van aard dan wer-

Door een onzer redacturen DEN HAAG, 27 MEI. De promotie van een prostitutievakopleiding in het BNN-programma 'Neuken doe je zo' was misleidend. Werken in de prostitutie werd er te rooskleurig in voorgesteld. Dat schrijft de missionair minister Donner van Justitie in antwoord op vragen van de fractie van de ChristenUnie in de Tweede Kamer. Donner heeft de uitzending van dat programma laten toetsen door het openbaar ministerie. Die concludeerde dat er door de programmamakers geen strafbare feiten zijn gepleegd. De uitzending was niet bedoeld om minderjarigen tot prostitutie aan te zetten. „De uitzending is eerder voorlichtend van aard dan wer-

Hartsvriendschap belangrijker dan verkering

VPKO
17/5

► KLIK, Z@PPELIN, 9.45-9.55 UUR

Voor Villa Achterwerk portretteerden Biba Krklec en Anne Geelen tien hartsvriendschappen in de drie hoogste groepen van de basisschool. Alle varianten komen aan bod. Krklec: 'Zeker in deze fase van hun leven zijn deze vriendschappen absoluut voorlopers van een relatie. Je moet leren om echt met elkaar om te gaan.'

Jut en Jul noemen ze zichzelf, samen maakten ze eerder de series *Tussen de Schuifdeuren*, *Ik kan en Wat jij niet ziet*. De research voor hun nieuwe serie *Klik* nam veel tijd in beslag. Krklec: 'Deze serie valt of staat met research en de tijd die we daarin hebben gestoken. Dat is de kracht, denk ik: tien verschillende cases, tien verschillende vriendschappen, tien basis-thema's die we hebben gevonden. We hebben bijvoorbeeld vier jongens die alleen maar leuk met elkaar spelen, want dat is leuker dan met zijn tweeën. En twee vrienden die samen waren terwijl ze voor de eerste keer hebben getoend

Maar ze hebben ook het verdriet over de dood van een klasgenootje gedeeld. En we hebben twee vriendinnen bij wie jaloezie en een derde persoon een rol spelen.' Geelen: 'Bij *Villa Achterwerk* krijgen we altijd de mogelijkheid om de research en de opnamedagen over een langere periode uit te spreiden, waardoor je ontwikkeling kan laten plaatsvinden. Je geeft de verschillende cases de gelegenheid om te rijpen. We hebben de serie in ruim een jaar mogen maken, gecombineerd met andere projecten voor Villa Achterwerk.'

Krklec: 'Dat heeft *Klik* absoluut nodig gehad. Als je per case drie opnamedagen achter elkaar draait, krijg je alleen maar scenes op school, af en toe voetballen en *that's it*. Nu konden we ook zoeken naar net dat beetje extra. Zoals bij de twee Turkse hartsvrienden; in mei waren we al met hun case begonnen, maar het einde van de ramadan, op 3 december, hebben we ook gefilmd.'

Myra en Aida

Geelen: 'Dat hoort ook bij een documentaire. Het heeft tijd nodig. En we wilden ook jongens, en allochtone kinderen. Daar moet je meer moeite voor doen, maar daardoor zijn het wel heel rijke en gevarieerde afleveringen geworden. Want alleen maar meisjes is natuurlijk strontvervelend.' Makkelijk was het niet, om allochtone kinderen over emoties te laten praten voor een draaiende camera. Geelen: 'Wij hebben geconstateerd dat het bij de meeste allochtone kinderen nóg minder gewoon is dat ze tot nadenken worden gezet. Ze hebben amper gesprekken met hun ouders, zeker niet over serieuze onderwerpen. Dat is in Nederlandse gezinnen veel meer het geval. Met sommige Nederlandse kinderen kan je het over vrijwel alles hebben. Oké, ze hebben bepaalde ervaringen niet, maar je kunt ze alles vragen.' Kun je concluderen dat de functie van hartsvriendschap het oefenen voor een relatie met een partner is? Krklec: 'Ja.' Geelen: 'Die vraag stelde ik tijdens de research vaak: denken jullie dat hartsvriendschap een voorloper is van je eerste liefde? Vandaar dat Aida en Myra meteen in het intro zeggen: 'Ik heb wel eens gedacht dat ik ver-

liefd op haar was'. Zij hadden dat als enigen, omdat ze zoveel voor elkaar voelden.' Krklec: 'Wat je natuurlijk nog heel erg in die vriendschappen ziet: ze moeten allemaal nog uitvinden wie ze zijn, wat ze willen.' Geelen: 'Ze zien hun eigen aandeel in een conflict soms niet. Dat het om iets anders gaat dan wat ze benoemen.' Krklec: 'Ze zijn niet altijd in staat om zich in te leven in een ander, het van de andere kant te bekijken. Dat moet allemaal nog groeien. Maar daarom zijn deze vriendschappen, zeker in deze fase van hun leven, absoluut voorlopers van een relatie. Je moet leren om echt met elkaar om te gaan.' Geelen: 'Naarmate je ouder wordt, leer je jezelf beter kennen en kan je steeds meer echt jezelf zijn. Dan trek je mensen aan die goed bij je passen.' Krklec: 'Deze kinderen zitten nog zo in die pre-fase...' Geelen: 'Maar dat maakt hun vriendschappen niet minder interessant. Want het zijn inderdaad eerste liefdes, het is je eerste zelf gekozen relatie buiten het gezin om. En ze zeggen allemaal dat hun hartsvriendschap belangrijker is dan hun verkering, zowel de jongens als de meisjes.'

DB

Controle in De Mirandabad nog strenger

PAR
22/5

(Van een verslaggever)
AMSTERDAM - Het toezicht in het De Mirandabad in stadsdeel Zuideramstel wordt nog meer verscherpt, nu daar de afgelopen tijd enkele malen vrouwen zijn lastiggevallen. Een man van negentien en zes jongens hebben een zwembadverbod van vijf jaar gekregen.

Maandag werden in het zwembad twee jongemannen van buitenlandse herkomst aangehouden, nadat een vrouw onzedelijk was betast. Tegen een van hen, een man van negentien jaar, heeft de politie proces-verbaal opgemaakt. Het stadsdeel heeft bovendien een zwembadverbod van vijf jaar opgelegd.

Het was het tweede geval in korte tijd. Eind april werden zeven jongens van twaalf tot vijftien jaar in het De Mirandabad opgepakt, die twee meisjes van dertien onzedelijk zouden hebben betast. De meisjes riepen de badmeester om hulp; deze haalde de politie erbij.

Op aanwijzing van beide meisjes werden de zeven jongens in het zwembad aangehouden. Een van hen bleek er niets mee te maken te hebben; de anderen - een Nederlandse en zes Marokkaanse jongens - hebben een proces-verbaal gekregen. Ook zij kregen bovendien een zwembadverbod van vijf jaar.

Stadsdeelvoorzitter Erik Koldenhof en dagelijks bestuurder Paul Beving hebben naar aanleiding van deze incidenten besloten meer camera's in het binnenbad te installeren. Bovendien worden de beelden op band vastgelegd om zo beter daders van wangedrag te kunnen opsporen. Tevens zullen de zweminstructeurs extra alert zijn op het signaleren van dit soort incidenten.

Het 25-meterbad krijgt een drinkelingsdetectiesysteem. Dat helpt niet alleen bij het vroegtijdig ontdekken van badgasten die dreigen te verdrinken, maar kan tegelijkertijd ongeregelde activiteiten die zich onder water voordoen signaleren.

Daarnaast onderzoekt het stadsdeelbestuur of het Rivierenteam, de groep jongeren die van mei tot september in het buitenbad de orde bewaart, ook in de

leggen, laten we zien dat we dit soort zaken hard aanpakken." aldus Beving. De bestuurders van Zuideramstel verwachten bovendien dat van zo'n straf een preventieve werking uitgaat.

vakanties in voorjaar en herfst in actie kan komen.

Het zwembadverbod geldt voor alle zwembaden in Amsterdam en omgeving. "Door de maximale straf van vijf jaar op te

Seksprogramma BNN niet strafbaar

TEL 28/5 Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG, woensdag

Het BNN-programma 'Neuken doe je zo' heeft geen wetten overtreden met een aflevering over de mogelijkheden voor jongeren om een baan in de prostitutie te krijgen.

De bewuste uitzending van BNN was wel ongepast, zo schrijft minister Donner (Justitie) in antwoord op Kamervragen van de ChristenUnie. De veelal jeugdige kijkers kregen te zien dat er in Nederland een seksschool bestaat waar je kunt worden opgeleid tot prostituee.

Volgens de CDA-bewindsvaandelaar hebben de programmamakers het beroep van prostituee te rooskleurig voorgesteld. Jongeren moeten juist worden geïnformeerd over de "wellicht minder aantrekkelijke aspecten van het vak", vindt Donner.

Donner kreeg overigens sinds september vorig jaar van alle bewindspersonen de meeste Kamervragen. Liefst 202 vragen van Kamerleden moest de CDA-bewindsvaandelaar beantwoorden. Minister De Hoop Scheffer (Buitenlandse Zaken) staat op een tweede plaats met 159 vragen.

BANGKOK De organisatie van een schoonheidswedstrijd voor kinderen in Thailand heeft het onderdeel 'sexy lichaam' geschrapt. Het onderdeel stuitte op verzet bij kinderbeschermers. Volgens de manager van de schoonheidswedstrijd Songwut Khumrak was het niet de bedoeling de verkiezing een seksueel karakter te geven. De categorie 'sexy lichaam' was gekozen omdat het zo grappig klonk, aldus Khumrak. Andere onderdelen zijn: beste lach, zachtste huid, mooiste ogen en taalvaardigheid. De kinderbeschermers hebben de verkiezing veroordeeld. Volgens hen versterkt de wedstrijd het imago van Thailand als populaire vakantiebestemming voor pedofielen. Khumrak zei dat de wedstrijd is bedoeld om kinderen meer zelfvertrouwen te geven. **VK 34-5**

Puber randt 91-jarige aan

TEL 22/5

Van onze correspondent
DORDRECHT, donderdag
Het openbaar ministerie in Dordrecht verdenkt een 14-jarige jongen uit die plaats van aanranding van een 91-jarige vrouw.

tijd tussen twaalf en achttien jaar, dat is een periode van slechts zes jaar - terwijl de overige zedendelicten door volwassenen in de veel langere tijdsperiode tussen achttien en 78 jaar worden gepleegd."

In Nederland wordt jaarlijks achthonderd tot negenhonderd keer aangifte gedaan van een zedendelict gepleegd door jongeren. Volgens Bullens is dat nog maar het topje van de ijsberg.

"Ik schat dat het probleem in werkelijkheid tien keer zo groot is. Het is niet uitzonderlijk dat een dader tientallen slachtoffers heeft gemaakt. Dat zijn geen fantasieverhalen zoals in de jaren tachtig toen het gerucht ging dat in Oude Pekela clowns op grote schaal kinderen hadden verkracht. Er zijn gevallen bekend waarbij is aangetoond dat jeugdige daders tien tot honderd - of meer - slachtoffers hebben ge-

maakt, op school en in de buurt waar ze wonen."

Kort samengevat zijn in Nederland twee groepen jeugdige daders te onderscheiden, die ongeveer een gelijk aantal slachtoffers maken. De eerste groep zijn de aanranders en verkrachters van leeftijdgenoten of ouder. En de tweede groep zijn jongeren die aanmerkelijk jongere kinderen misbruiken; 'de pedoseksuelen in spe,' aldus Bullens.

Zwembad

"Wat opvalt aan de eerste groep is dat zestig tot zeventig procent van de daders allochtoon is, en dan vooral Antillianen, Marokkanen en in mindere mate Surinamers. Vaak vertonen zij machogedrag en gaan heel impulsief te werk. Meisjes worden betast in het zwembad. Of drie jongens besluiten tijdens een boswandeling, *on the spot*, een joggende

vrouw te verkrachten."

"Bij de tweede groep is veel meer sprake van planning. Daders gaan oppassen bij de burens of bij familie. Of ze organiseren dat een jongetje of meisje van zes, zeven jaar regelmatig mee achter op de brommer mag om een stukje te toeren. In een sfeer van 'voor wat, hoort wat' moet dat kind dan seks bedrijven. Opvallend aan die groep daders is dat zeventig tot tachtig procent autochtoon is."

Afgezien van wat stereotypes - zoals een slechte jeugd gehad, slechte schoolresultaten, agressief gedrag, alcohol- en drugsgebruik - zijn jeugdige daders van zedendelicten niet of nauwelijks in kaart gebracht.

Dat moet nodig veranderen, vindt Bullens.

"Naar schatting zestig procent van de jeugdige daders die gepakt

Eenderde zedendelicten door jonge

TOT IN DE jaren tachtig ging de meeste aandacht uit naar de slachtoffers van verkrachtingen en aanrandingen. Van de daders werd aangenomen dat ze vooral in de familiekring gezocht moesten worden, met name volwassenen zoals stiefvaders of ooms. Naar jongens werd niet gekeken," zegt Ruud Bullens, hoogleraar forensische kinder- en jeugdpsychologie en als psychotherapeut verbonden aan het Amsterdamse behandelcentrum de Waag. Deze week confereert hij in Amsterdam in de Vrije Universiteit met Europese vakgenoten over hulpverlening aan kinderen die seksueel misbruik hebben gepleegd. Hij vervolgt: "Nadat incestslachtoffers het voortouw hadden genomen door niet langer te zwijgen, is in de afgelopen twintig jaar vast komen te staan dat eenderde van de

Over jeugdige aanranders en verkrachters is nog maar weinig bekend - maar ze blijken verantwoordelijk voor eenderde van alle zedendelicten. Psychotherapeut Ruud Bullens wil een Europese databank.

HENK SNIJDERS

plegers van zedendelicten jonger dan achttien jaar is. Let wel: dat is dus een enorm verdicht probleem. We praten over jongeren in de leef-

Seksueel misbruik / Veilig heenkomen na leven met loverboy
door Malika el Ayadi
2003-05-26 - [lezersreacties](#)
[op dit artikel](#) (12)

„Ik kreeg mijn eerste zoen-
tje van hem toen ik beloofde niet
naar de politie te stappen”,
zegt Nancy. Ze is nu 19 jaar,
toen ze 15 was dwong haar
vriendje haar tot prostitutie.
Uit angst hem te verliezen
bleef ze bij hem. Nancy
woont nu in Asja, het enige
opvanghuis in Nederland
voor loverboy-slachtoffers.

LEEUWARDEN - Als zij aan
later denken, denken zij aan
rust. Dan dromen ze van een
lieve man en leuke kinderen.
's Ochtends boodschappen
doen, gewoon op de fiets.
Schuifelen tussen de
winkelpaden en dan met een
volle tas naar huis, de wind in
de haren. Maar dat is later,
niet nu.

Als therapeute Siny Plooijs de
vrouwen een wit vel en een
potlood geeft, gebeurt vaak
hetzelfde. Met de ogen dicht
moeten de meiden zichzelf
tekenen. Dan komt er een
poppetje op het papier,
zonder handen of onderlijf.
Ze vinden het moeilijk om het
over vroeger te hebben. Ze
maken contact, maar echt
praten doen ze nauwelijks.
Dat mag van Plooijs. Maar
onverwachts stelt ze toch een
heel directe vraag. „Wat
gebeurde er toen je zei 'ik
kan niet meer', 'ik stap
eruit'?”

Uniek aan Asja is dat de
meiden naast een veilig
heenkomen ook
therapeutische hulp krijgen.
In die sessies moeten ze
praten, veel praten. Een hele
omschakeling van het leven
daarvoor, waar het ging om
macht, seks en geld. Om
begeren en vernederen.
Zelfhaat en op den duur een
gespleten persoonlijkheid is
het gevolg.

De meiden worden vaak door
'leuke jongens' aangesproken
op plaatsen waar
voornamelijk tieners komen.
Zoals een McDonald's of een
schoolplein. Nancy (19) lacht
als ze zijn naam uitsprekt. 's
Avonds als ze haar huiswerk
af had, ontmoette ze Michael

buiten op een pleintje in haar
wijk. Hij was breed en had
donkere ogen. Tijdens een
festival gebruikte ze drugs
met hem: zes xtc-pillen. Twee
maanden later liep ze hem na
sluizingstijd van een bar-
dancing tegen het lijf. Ze had
weer pillen geslikt. Gewillig
had ze daarna buiten op een
bankje seks met hem. Toen
hij vroeg of ze het misschien
ook met zijn beste vriend
wilde doen, zei ze uit angst
hem te verliezen geen nee.
Het werd het begin van een
slopend leven waar ze net
een paar maanden uit is.
Michael belde Nancy een
paar keer per week op. Haar
ouders stonden hem soms
zelfs nietsvermoedend te
woord. Eenmaal buiten moest
ze het doen met zijn
vrienden. Sputterde ze toch
tegen, dan kreeg ze klappen.
Michael bleek zwaar
agressief en onvoorspelbaar.
Nancy ging steeds meer
drugs gebruiken. Thuis werd
ze kribbiger, vergeetachtiger
en zelfs onhandelbaar. Ze
verzuimde van school, bleef
overdag in bed en kwam 's
avonds te laat thuis. Met een
diep gekwetste stem: „En
toen op een dag zetten mijn
ouders mij het huis uit. Ze
goiden me gewoon voor de
leeuwen...”

De stille plekjes in haar wijk -
achter een kerk, een
schooltje, een park- waar ze
de jongens moest
bevredigen, werden verruild
voor een tippelzone in een
grote stad. Met tranen in de
ogen: „Ik kreeg mijn eerste
zoentje van hem toen ik
beloofde niet naar de politie
te stappen om aangifte tegen
hem te doen.”

In Asja verblijven tien meisjes
die op verschillende plekken
in Nederland hebben
gewerkt. In het huis krijgen zij

elk een mentor toegewezen.
Ze koken en eten samen en
gaan zoveel mogelijk naar
school of hebben werk. Na
een halfjaar wordt gekeken of
ze een huis kunnen krijgen,
ergens in Nederland. Ze
blijven contact houden met
Asja. Soms ook nog met de
therapeute. Of ze bellen op,
als ze ver weg wonen. Want
voor de buitenwereld blijft het
leven dat ze hebben gehad
totaal niet invoelbaar.
Plooijs: „Ze blijven verlangen
naar dat lijntje dat ze hadden
met hun pooier. Verstopt
achter een grote jas met
capuchon gaan ze in hun
vrije tijd soms nog naar de
baan waar ze hebben
gewerkt, of de tippelbuurt. Is
het daar nog hetzelfde als
toen? Heb ik daar echt
rondgelopen? Was het
werkelijkheid of een droom?
Tegelijkertijd zijn ze altijd
bang om door hun loverboy
weer gevonden te worden.”
Rust en een eigen plek onder
de zon. Gewoon onopvallend
leven tussen anderen. Voor
velen vanzelfsprekend, maar
de jonge vrouwen moeten
er voor knokken. En nog veel
harder daarna. Plooijs: „Dan
zitten ze in een huis. De vaat
aan de kant, het huis
gestofzuigd. 'En dan?',
vragen ze mij, 'wat moet ik
nu?' Sociale contacten
brengen onzekerheden mee.
Stel dat iemand achter hun
oude leven komt.”
Plooijs, nu zelf met vochtige
ogen: „Het gekke is: Het zijn
leuke meiden met vrolijke
ogen, maar ze hebben
moeite om getroost te
worden. Ze huilen alleen wat
tranen als ze afscheid
nemen.”

*Typisch weer een politiek
correct stukje zoals we dat
gewend zijn in de*

*vaderlandse pers.
Zoals alom bekend zijn het
vooral allochtone jongeren
van Islamitische komaf die
zich opwerpen als loverboy
omdat ze de vrijheden van de
westerse samenleving
misbruiken en de Meisjes op
criminele wijze exploiteren
omdat ze toch maar
"westerse hoeren" zijn.
Waarom schrijft u dat niet
op?
De multiculturalisten die de
buitenlanders heilighebben
verklaard en er voorzorg
hebben gedragen dat een
miljoen zich niet heeft
aangepast; dat hoefde
immers niet men moest
vooral zichzelf blijven.
Door deze heiligverklaring
van de buitenlander is ook de
NL jeugd, vooral de meisjes
op het verkeerde been gezet.
Ze dienen gewaarschuwd te
worden voor de gevaren van
omgang met buitenlandse
jeugd in plaats van
aangemoedigd. Ook als het
niet om een loverboy relatie
gaat blijkt dat een huwelijk
met een allochtoon vrijwel
altijd op een lijdensweg met
uiteindelijk scheiding
uitdraait.
De realiteit moet u publiceren*

Johan Wiersma (26-05-

09:34:20 uur)
*Humanitas Thuiszorg en
Maatschappelijke
Dienstverlening in Rotterdam
heeft een stripboekje
gemaakt over loverboys.
Onder de titel gevaarlijke
liefde wordt duidelijk gemaakt
hoe loverboys werken. Er
wordt ook tips gegeven hoe
je in zo'n situatie moet
handelen. Met wie kun je
over je problemen praten?
Het stripboekje is telefonisch
te bestellen op nummer 010*

2003, 08:56:06 uur)
*Helaas geen uitzondering.
Mijn 9 jarige dochter is reeds
van school naar huis van de
fiets getrokken en
gedwongen tot seks. Er is
haar een "vervolg" beloofd.
Ze wordt nu alleen nog per
auto vervoerd uit voorzorg
anoniem* (26-05-2003,
09:14:12 uur)

*Voorkomen is beter dan
genezen. Voorlichting op*

Op Harreveld gaat nu alles goed

Jarenlang werd de justitiële
jeugdinrichting Harreveld
geplaagd door incidenten.
Een gedragscode voor het
personeel moet hier een
einde aan maken.

**Door onze correspondent
MARTIN STEENBEEK**
HARREVELD, 16 MEI. Groepslei-
der Henrico Kroek had al spijt toen
het woord er uitflopte. Zonder na
te denken had hij het kleinste
meisje op zijn afdeling „het kab-
outervrouwtje” genoemd. Het
vervolg liet zich raden. De volgen-
de weken noemden alle meisjes
haar zo. Het kleine meisje kromp
nog verder ineen.

Het was 'een fout', erkent Kroek.
Omdat hij, de groepsleider, het zei,
dachten anderen dat ze het ook
mochten zeggen. Een in eigen huis
ontwikkelde gedragscode, samen-
gevat in een handzaam boekwerk-
je, moet hem en zijn 475 collega's
op Harreveld behoeden voor mis-
stappen.

In de particuliere justitiële jeug-
dinrichting werken zij, verspreid
over locaties in Harreveld en Alme-
lo, met de moeilijkste jongeren van
Nederland. De 270 jongens en
meisjes tussen de 12 en 23 jaar oud
zijn door toedoen van de rechter of
gezinsvoogdij in Harreveld te-
rechtgekomen. Zonder uitzonde-
ring hebben ze een problematische
jeugd achter de rug, waarbij ze da-
der of slachtoffer zijn van zeden-
misdrijven of ernstige geweldsde-
licten. In Harreveld worden ze
voorbereid op terugkeer naar de
maatschappij. „Wij zijn voor veel

jeugdigen het laatste station”, zegt
directeur Vincent Maas.

De jongeren in Harreveld zijn
kwetsbaar. Voorkomen moet wor-
den dat ze nogmaals beschadigd
worden. Op de voorpagina van het
gedragscodeboekje staat een her-
der afgebeeld, die zijn armen be-
schermend om een lammetje slaat.
Zo ziet Maas de ideale relatie tus-
sen Harreveld en de jeugdigen. Om
dit te bereiken zijn 22 regels opge-
steld, waaraan alle medewerkers
zich moeten houden. De regels va-
riëren van het ogenschijnlijk on-
schuldige 'maak geen grappen
over uiterlijk' tot het verbod op

treden, zegt hard op te treden te-
gen excessen. Medewerkers krij-
gen bijscholing, worden overge-
plaatst of ontslagen. Begin dit jaar
is een ontslagen groepsleider we-
gens ontucht met een 14-jarig
meisje door de Almelose rechtbank
tot een voorwaardelijke gevange-
nisstraf veroordeeld.

Jongeren in justitiële jeugdin-
richtingen kunnen klagen bij een
klachtencommissie. Van alle ze-
ventien jeugdinrichtingen in Ne-
derland worden in Harreveld de
meeste klachten genoteerd. Maas
vat het positief op - hieruit blijkt
dat jongeren voor hun recht dur-

jeugdinrichtingen van het minis-
terie van Justitie, is voorzitter van
een externe commissie die toeziet
op het verbeteren van de integri-
teit binnen de instelling. Ook een
rechter, een directeur van een an-
dere jeugdinrichting en een ge-
dragswetenschapper maken hier
deel van uit.

De gedragscode in Harreveld is
geen 'handboek soldaat' maar een
handreiking om medewerkers er-
van bewust te maken dat ze snel
een grens kunnen overschrijden.
„We pakken niet moedwillig een
jeugdige hard aan”, zegt beleids-
medewerker Wybren Grooteboer.
„Maar in een conflict kun je de con-
trole over jezelf verliezen. Door de
gedragscode moet je aanvoelen dat
zo'n punt eraan komt en hoe je je
fout moet herstellen.”

Dat er niettemin een grijs gebied
blijft, blijkt tijdens een discussie
met personeelsleden. Hoe letter-
lijk moet je het verbod op vriend-
schap met een jeugdige nemen? Is
een kus voor het slapen gaan toe-
geestaan? „Waarom niet, ik lees ze
lekker voor en geef ze een knuffel”,
zegt groepsleider Edison La Cruz.
Anderen vinden dit te ver gaan.

En durft iedereen zijn of haar
collega te wijzen op ongewenst ge-
drag? En desnoods de leiding in te
lichten? „We zeggen wel dat we het
doen, maar we doen het niet”, zegt
een sceptische Claudia Franceschi-
na. „Medewerkers zijn bang dat ze
gestraft worden als ze fouten ma-
ken”, weet directeur Maas. Hij
denkt dat het nog wel een aantal ja-
ren zal duren voordat iedereen eer-
lijk tegenover elkaar is. „Het zit
hier in het behang”, zegt hij over
de oude cultuur.

Gedragscode op internaat voor 'moeilijkste jongeren van Nederland'

'privé-relaties of seksuele omgang
met jeugdigen'. Voor het vinden
van concrete voorbeelden van on-
geoorloofd gedrag hoefden de op-
stellers van de gedragscode niet
lang na te denken. Veel is geba-
seerd op incidenten. Een groeps-
leider die de jongeren zijn auto laat
wassen, een werknemer die sport-
schoenen aan jongeren verkoopt
en groepsleiders die relaties met
minderjarige pupillen aangaan.
Het is allemaal gebeurd, erkent di-
recteur Maas. Over één incident,
waarbij erotische foto's van meis-
jes op internet werden geplaatst,
zijn zelfs Kamervragen gesteld.
Maas, drie jaar geleden aange-

ven op te komen. De incidenten in
Harreveld vloeiden voort uit een
cultuur waarbij medewerkers el-
kaar niet aanspraken op onge-
wenst gedrag, overtredingen wer-
den door de leiding niet bestraft.
Organisatiebureau KPMG conclu-
deerde twee jaar geleden dat de
cultuur 'te informeel' was. De loya-
le houding van de werknemers ten
opzichte van elkaar, had een on-
wenselijke uitwerking.

In Harreveld waren allerlei za-
ken lange tijd „niet bespreekbaar”
of „met de mantel der liefde be-
dekt”, concludeert bestuurslid Ri-
ta Verdonk van Harreveld. Ver-
donk, oud-directeur justitiële

knullen

PAR.
11/5

zijn, besluit nooit meer een zeden-
delict te plegen: „Want een paar da-
gen politieel, dat nooit weer! Maar
je hebt ook een groep recidivisten,
jongeren die uitsluitend seksuele
delicten plegen en heel goed weten
wat ze doen. Die groep valt makke-
lijk in herhaling en is het gevaar-
lijkst.”

Om potentiële recidivisten her-
kenbaar te maken, wil Bullens dat
in Europa hulpverleners meer gaan
samenwerken door gegevens uit te
wisselen. „Nu maken we hoge be-
handelingskosten voor jongeren die
eenmalig aanranden of verkrach-
ten, terwijl we ons op die groep
recidivisten moeten richten. Zij ma-
ken telkens slachtoffers, zowel
meisjes als jongens. We moeten
voorkomen dat die er nog langer in
geluud worden. Dus is het zaak dat
hulpverleners minder solistisch
werken en de handen ineenslaan.”

Bilspleetdecolletés

De nieuwste modetrend is het billendecolleté. De broek is inmiddels ver afgezakt en de onderbroek visueel verdwenen. — door Margreet Fogteloo

Kort, korter; laag, lager; diep, dieper — stapje voor stapje wordt de mode pikanter en ontsnapt het naakte vlees uit de lichaamsbedekking. Eerst werd de bh zichtbaar onder kanten of transparante bloezen, toen verschenen de piepkleine naveltruitjes die de borsten ook van de onderkant vrij maakten, en sinds deze zomer is daar het billendecolleté bij gekomen. Was de tailleband al verdwenen, zodat de rand van slipje, tang, boxershorts en string weinig subtiel te zien was, inmiddels is de broek nog iets verder afgezakt en de onderbroek visueel verdwenen, waardoor aan de voorkant de eerste krullen van het schaamhaar zichtbaar zijn en aan de achterkant de bilnaad zich openbaart.

Dit beeld mag niet worden verward met het onbedoelde effect van de afzakkende spijkerbroek waarin menig bouwvakker zijn beroep uitoefent. De rage is bewust bedacht achter de tekentafels van de grote modehuizen in Parijs en Milaan, gelanceerd door fotomodellen, popsterren en celebrity's en wordt tot in de provinciedorpen nagevolgd door (piep)jonge meisjes en jongetjes. Of iemand nu een platte, moddervette of onooglijke bilpartij heeft, de mode schrijft voor dat deze zomer de broek ver onder de heupbotten valt. Bij eventueel gebrek aan stevigheid en volume kunnen push-ups wonderen verrichten of kan men een speciaal programma volgen in de sportschool, hoewel beeldhouwwerken à la Jennifer Lopez of Christina Aguilera natuurlijk niet zomaar gekweekt kunnen worden.

Met dit oprukkend bloot wordt in de geschiedenis van de westerse kleedcultuur andermaal een grens geslecht. In heel wat huiskamers maken ouders en kinderen momenteel ruzies die niet onderdoen voor de discussies die zijn gevoerd sinds de Beatles in de jaren zestig met hun pakekapsels — het haar net iets over de oren — de revolutie tegen het ouderlijk gezag inluiden. Net als de ouders worstelen ook leerkrachten ermee. Het is ordinair en exhibitionistisch. Men vreest dat de meisjes met deze erotische signalen ongewenste reacties bij mannen oproepen.

Schooldirecties buigen zich daarom over kledingvoorschriften. Anders dan bij de hoofddoek en niqaab van moslimmeisjes gaat het bij het billendecolleté niet om te veel bedekking, maar om

afzakkende oversized broek met een riem tot vlak boven de eerste schaamharen. Het argument dat de uitdagende kleding de drager tot een lustobject maakt, zou dus gelden voor beide seksen, hoewel uit onderzoek blijkt dat de kracht van mannelijke erotische signalen verwaarloosbaar is ten opzichte van die van vrouwen.

Uit een essay in het nieuwste nummer van maandblad *Opzij* blijkt dat het innemen van een standpunt inderdaad een worsteling is met waarden als persoonlijke ontplooiing en fysieke soevereiniteit en de angst om de moraalridder uit te hangen. Femke van Zeijl betoogt in *Opzij* dat het allemaal moet kunnen, want aan een sluitende definitie van fatsoen «hebben we ons juist weten te ontworstelen». Ze komt tot de conclusie dat je je ogen niet moet sluiten voor het seksuele signaal; je zou als ouders en leerkrachten de kinderen daar goed bewust van moeten maken. De koters mogen zich van Van Zeijl hullen in jarretels. Dat is leuk. Maar een beetje voorlichting zou geen kwaad kunnen. Ze neemt in haar essay alvast cryptisch een voorschot op de voorlichtingsfoldertaal: «De uitdaging zou moeten gaan over je bewustzijn van de buitenwereld, ook als de reacties van die buitenwereld je niet bevalen. Behalve ze te doordringen van het feit dat hun presentatie van zichzelf verkeerd kan worden opgevat, zou ook hun weerbaarheid moeten

FOTO: JEN LOWERY / LONDON FEATURES / A&P

Goedpraten dat piepkleine meisjes gekleed gaan in prostituee-outfits getuigt van sleetse feministische draaikonterij

te weinig stof. Hier tekent zich een aloude generatiekloof af, maar met een opvallend scherp verschil. Waar de strijd van de babyboomers om minirokken, baarden, spijkerpakken, teenslippers en Indiase gewaden parallel liep met een politiek geëngageerde en niet-materialistische attitude, is het taboeverleggende kleedgedrag van hun kinderen gevormd in de geest van de jaren negentig, die zich kenmerkten door een hedonistische, consumptieve en materialistische cultuur. Het nog verder ontbloten van genitaliën, billen en borsten zou slechts een logische volgende stap zijn.

Wat vinden feministen van deze ontwikkeling? Het ligt lastig, want de meisjes beweren assertief dat «ze zelf wel bepalen wat ze aantrekken en je toch moet kunnen dragen wat je wilt». Bovendien lopen ook jongens in een zwaar

worden vergroot, zodat ze adequaat op die reacties kunnen reageren en een belager ook fysiek kunnen afschrikken.»

Waar het pleidooi aan voorbijgaat, is dat voorlichting geen zoden aan de dijk zal zetten bij meisjes die een speelbal van fluctuerende hormonen zijn. De verwarring die dat proces opwekt is van alle tijden. En dat de moeders er vaak net zo bijlopen als hun dochtertjes — een belangrijk pro-argument van Van Zeijl — zegt hoogstens iets over de smaak van de opvoeder.

De drang om met een minimum aan kleding maximale individuele vrijheid te veroveren, staat in scherp contrast met de houding van moslima's. Zij zeggen dat het aan het mannenoog onttrekken van blote lichaamsdelen de ware onafhankelijkheid en de bevrijding van de vrouw betekent. In het brede spectrum van *dress codes* leunen beide extremen in feite tegen elkaar aan. Ze leggen allebei ostentatief de nadruk op het effect van de fysieke verschijning van de vrouw op haar omgeving. Maar bij de bilspleettrage is het eerder een kwestie van realistisch zijn, omdat bollingen van borsten en billen uiteraard verwijzen naar «de daad». Dat impliceert geen vrijbrief voor mannen om daarnaar te handelen. Maar dat neemt niet weg dat goedpraten dat piepkleine meisjes gekleed gaan in prostituee-outfits getuigt van sleetse feministische draaikonterij.

425 01 20.
Ook via de website is informatie te verkrijgen over loverboys: kijk op www.humanitas-rotterdam.nl.

Rudy Schreijnders (26-05-2003, 09:41:18 uur)

Deze meisje lopen een Post Traumatisch Stress Disorder Syndroom op. Dat betekent dat ze niet meer naar buiten kunnen met hun echte affectieve gevoelens en ook niet meer dan oppervlakkig kunnen omgaan met mensen die het goed met ze bedoelen. Ze zijn dus emotioneel onbereikbaar. Hoe langer ze schade oplopen, hoe langer het duurt voordat ze weer naar buiten kunnen met hun diepste gevoelens. Als het te lang duurt, kan het verwoestend zijn voor de rest van hun leven. Wat deze loverboys doen is een heel smerige manier van psychische marteling. Wat mij betreft wordt er levenslang als straf op gezet.

De slachtoffers moeten nog jarenlang intensief begeleid worden - politiek en hulpverleners moeten hier niet te licht over denken. Want de gevolgen werken nog decennia-lang door. Hulpverleners moeten niet schromen om deze meisjes inzicht te verschaffen in wat er emotioneel met hen is gebeurd - dan kunnen zich beter en sneller herstellen. **Adriaan Timmermans** (26-

05-2003, 10:20:23 uur)
Het kan niet vaak gemeld en voorgelicht worden het is al jaren aan de gang en eigenlijk zouden de meisjes van nu dit moeten weten want het is niet altijd een "LEKKER DING" zoals ze vaak zeggen. Ik heb mijn dochter gewaarschuwd voor dit soort praktijken en haar vele verhalen laten lezen. Gelukkig is ze behoorlijk zelfstandig en oplettend voor dit soort "eikels" die proberen de naïeve meisjes te ronselen. Ook een waarschuwing voor drankjes die genuttigd worden in discotheken etc drink uit flesjes! en laat NOOIT iets staan om later het weer op te drinken na bv een dansje. **kees maas** (26-05-2003, 10:41:04 uur)

In 99 van de 100 van dit soort gevallen is de loverboy van allochtone afkomst. Als van het artikel een waarschuwend effect had moeten uitgaan had dat er gewoon bij moeten staan. Teleurstellend om te zien dat ook Trouw die verstikkende politieke correctheid nog niet ontgroeid is.

Matthijs Bakker (26-05-2003, 12:37:15 uur)

Aan Trwou:

In het kader waarvan is dit artikel geschreven? Is het ter lering ende vermaak, of om mensen te waarschuwen? Ik zie nergens verwijzingen naar

mogelijke opvangplekken voor deze meiden?

Waarom een artikel over loverboys en niet in het algemeen over seksueel misbruik? Dat komt ontzettend veel voor. De gevolgen zijn diepgaand. Graag zou ik daar een artikel over zien, met achtergrondinformatie. Misbruik levert slachtoffers vaak levenslang schade, en kost de maatschappij indirect veel geld.

Graag de rol van de vrouw dan ook nader onder de loep. De vrouw wordt opgevoed met het idee dat ze moet behagen/zorgend i.t.t. tot een man, die meer autonoom wordt opgevoed. Voor een vrouw is het derhalve heel moeilijk om nee te zeggen!

Hier moet toch onderhand wel iets aan te doen zijn met alle vormen van media die we tegenwoordig hebben? Wilt u hier een artikel over schrijven?

Jasmijn Jasmijn (26-05-2003,

13:02:48 uur)
knap staaltje weer van verhullende, versluierende, mistige journalistiek, waarbij de -kritische- lezer wordt geacht tussen de regels door te lezen. Vrijwel alle loverboys blijken Marokkaan te zijn, en vrijwel alle meisjes die door hen misbruikt worden zijn Nederlands. Maar dat zijn van die feiten die door Trouw liever niet worden benoemd. Misschien wel de beste krant van Nederland? Laat me niet lachen...

koen (26-05-2003, 13:14:51 uur)

Ook ik moet reageren op het feit, dat door deze krant jammergenoeg niet word vermeld, dat 99% van de loverboys van Marokkaanse afkomst is.

Jammer hoor, dat een "kwaliteitskrant" dit achterwege laat!

Rob Muller (26-05-2003, 15:20:40 uur)

Hoewel de auteur van het artikel, Malika el Ayadi, wel op de hoogte zal zijn van de afkomst van de zogenoemde loverboys, was het beter geweest deze niet te verzwijgen.

Dirk (26-05-2003, 16:31:20 uur)

Aan al diegenen die hameren op de afkomst van de loverboys:

Het maakt voor de strekking van dit artikel, dat gaat over de opvang van de meisje, toch niet uit of je door de hond of door de kat gebeten bent?

In een artikel over de oorzaken of achtergronden van de lover-boy situaties zou dat wel uitmaken **nathalie** (26-05-2003, 18:21:00 uur)

Dit is een van de 24 portretten uit het boek "Mijn geloof en mijn geluk. Islamitische meiden en jongens over hun homoseksuele gevoelens", geschreven door Imad el Kaka en Hatice Kursun Uti-gegeven door de Schonevrouwenstichting. ISBN 90-7334-116-7. Het kost € 12. Te koop in iedere boekhandel en te bestellen bij Schonevrouwen tel. (020) 662 42 06 of helpdesk@schonevrouwen.nl

Falsal, 19 jaar, Amsterdam

Sommige mensen denken heel pervers over homoseksuelen. Dat irriteert mij enorm. Ik liep een keer in het Vondelpark en toen kwam er een Hollandse man van veertig naar me toe. Hij vroeg of ik homo was. Toen ik positief antwoordde, vroeg hij of ik misschien een jonge Marokkaanse knul van, veertien voor hem kon re-gelen. Hij wilde me er wel honderd euro voor geven. Kijk, dan maak je me dus wel echt kwaad. Ik zei hem dat hij weg moest gaan en me met rust moest laten met die onzin. **GAY KRANT**

'Politici zetten te snel privacy opzij'

Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM

Politici zetten de bescherming van privacy te gemakkelijk opzij vanwege de roep om meer veiligheid. Het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) maakt zich daar ernstige zorgen over. Het college gaat dit jaar het cameratoezicht onderzoeken.

'Diverse vooraanstaande bestuurders en politici maakten van privacy een karikatuur', schrijft het CBP in het jaarverslag over 2002, dat donderdag is verschenen. 'Privacybescherming zou meer veiligheid voor de burger in de weg staan; privacywetgeving moest daarom worden aangepakt.'

Het college waarschuwt voor een 'gemakzuchtige vlucht' in meer bevoegdheden voor politie, justitie en opsporingsdiensten, waarbij belangen en rechten van burgers worden geofferd. 'Burgers die niets te verbergen hebben, verdienen een overheid die privacybescherming vanzelfsprekend meeneemt bij het ontwerp van maatregelen, informatiesystemen of verplichtingen voor burgers. Het recht op privacy is een essentieel onderdeel van de veiligheid die een democratische rechtsstaat zijn burgers te bieden heeft.'

Het CPB kondigt aan dit jaar de

privacybescherming van burgers in gemeenten met cameratoezicht te onderzoeken. Het CPB ziet camera's in de straten als een legitiem middel om de veiligheid te bevorderen, maar merkt ook op dat de eerste evaluaties het veiligheidseffect ervan relativeren. Het is daarom de vraag of de afweging tussen privacybescherming en veiligheid nog wel ten gunste van de camera's uitvalt.

Het cameratoezicht moet wettelijk beter worden geregeld, vindt het college. De bevoegdheid om camera's te plaatsen zou bij de burgemeester moeten liggen. Hij moet wel toestemming vragen aan de gemeenteraad. Voor de verlening van het cameratoezicht zou de burgemeester regelmatig een verslag over doeltreffendheid en effecten moeten maken. Verder adviseert het CPB meer aandacht te besteden aan het inzage- en correctierecht van de in beeld gebrachte personen.

Door de wijziging van de Gemeentewet worden gebedshuizen tegenwoordig aangemerkt als 'openbare plaats'. Ze zijn dus niet meer uitgesloten van cameratoezicht. Het college toont zich hierover in zijn jaarverslag bezorgd: 'Is het de bedoeling dat de overheid camera's kan plaatsen in kerken, moskeeën en andere gebouwen bestemd voor de belijden van een levensovertuiging?'

Kabinet wil verplichte legitimatie op 14de jaar laten ingaan

Van onze verslaggevers
DEN HAAG

Iedereen vanaf 14 jaar moet in de toekomst een geldig identiteitsbewijs op zak hebben, als het aan het demissionaire kabinet-Balkenende ligt. Eind vorig jaar nog dacht het kabinet aan de invoering van een algemene identificatieplicht vanaf 12 jaar.

Na kritiek uit de samenleving hebben de ministers Donner van Justitie en Remkes van Binnenlandse Zaken besloten de minimumleeftijd te verhogen met twee jaar.

Daarmee loopt Nederland meer in de pas met andere Europese landen, waar de plicht ingaat op 15- of 16-jarige leeftijd.

Een identificatieplicht als middel om criminaliteit te bestrijden, was opgenomen in het regeerakkoord van CDA, VVD en LPF, dat de grondslag vormt voor het huidige kabinet. De drie partijen hebben na de verkiezingen van januari nog steeds een meerderheid in het parlement.

De aankondiging van een identificatieplicht stuitte op verzet van onder meer de Nederlandse Orde van Advocaten, de Jeugdraad en voorvechters van privacy.

Het kabinet bestrijdt het bezwaar dat de invoering van de plicht 'buitenlanders of vreemdelingen onevenredig zal treffen'. Er zullen geen afzonderlijke controles komen op het bezit van identiteitsbewijzen, zei het ministerie van Justitie vrijdag in een toelichting. Identiteitscontroles moeten passen in de 'normale' taakuitoefening van agenten en andere opsporingsambtenaren. Naar huidig recht mag de politie alleen verdachten van een strafbaar feit vragen zich te legitimeren.

Personen die aangehouden worden zonder geldig document (paspoort, rijbewijs of identiteitskaart) riskeren, overeenkomstig het oorspronkelijk plan, een celstraf van maximaal twee maanden of een boete van ten hoogste 2250 euro.

van de politieke discussie over veiligheid. Normaliter houdt het college vooral toezicht op de naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens. In de Haagse politiek werden vorig jaar veel kritische geluiden over de privacywetgeving. Het kabinet stelde in november voor een algemene identificatieplicht in te voeren voor burgers. Daarnaast zouden alle telecommunicatiegegevens van iedereen langdurig bewaard moeten worden. De politie zou toestemming moeten krijgen om databestanden aan te leggen met informatie over burgers die niet worden verdacht van strafbare feiten.

Het college betreurt deze 'gemakzuchtige vlucht' in uitbreiding van bevoegdheden. Volgens het CPB biedt de bestaande wetgeving al voldoende mogelijkheden om de veiligheid van burgers te beschermen, maar deze worden niet volledig benut. Het CPB adviseerde dan ook negatief over de algemene identificatieplicht.

Wetsvoorstel aangepast Identificatie verplicht vanaf 14 jaar

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 3 MEI. De algemene identificatieplicht gaat gelden vanaf 14 jaar. De ministers Donner (Justitie) en Remkes (Binnenlandse Zaken) hebben hun eerdere voorstel om kinderen vanaf 12 jaar te verplichten een identificatie bij zich te dragen, aangepast.

De ministerraad heeft gisteren ingestemd met het aangepaste wetsvoorstel, dat voor advies naar de Raad van State is gestuurd. Daarna wordt het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend. Wanneer de algemene identificatieplicht van kracht wordt, is nog onduidelijk.

Tot nu toe geldt alleen in de auto, op het werk en in het openbaar vervoer een identificatieplicht. Als de wet van kracht is, moet iedereen vanaf 14 jaar zich in beginsel kunnen identificeren. Een politieagent of toezichthouder mag evenwel alleen om een identificatiebewijs vragen als dat past in 'het kader van zijn taakuitoefening'.

Dat gaat bijvoorbeeld om een situatie waarbij de handhaving van de openbare orde in het geding is. Ook als sprake is van een verdenking of als een persoon weigert aanwijzingen van een agent op te volgen kan om een identificatie worden gevraagd. Als de betrokken persoon dan geen identificatie bij zich heeft, is hij in overtreding. Er worden aparte controles ge-

houden op het bezit van identificatiebewijzen.

De ministers hebben hun wetsvoorstel aangepast op basis van een aantal adviezen, onder meer van de Raad voor Rechtspraak, het College van Procureurs-generaal en de Nederlandse Orde van Advocaten. De Raad van Hoofdcommissarissen wilde een plicht van 12 jaar omdat die met de leeftijd overeenkomt waarop kinderen strafrechtelijk vervolgd kunnen worden. Andere organisaties vonden 12 jaar te jong. Donner en Remkes hebben volgens een woordvoerder de leeftijd aangepast om aan zoveel mogelijk adviezen tegemoet te komen. 'Bij de meeste criminaliteit van jongeren gaat het om 15-, 16- en 17-jarigen. Die moeten zich nu identificeren. Donner en Remkes hopen hiermee ook te voorkomen dat de discussie in de Tweede Kamer straks alleen maar over de leeftijd gaat.'

Het kabinet wil geen nieuwe aparte identificatiekaart invoeren. Aan de plicht kan worden voldaan met erkende identificatiebewijzen, zoals paspoort en rijbewijs.

twee verdragen onderhandeld. De concept-teksten zijn geheim, over de besprekingen lekt weinig uit. Dat komt, zeggen betrokkenen, doordat de Amerikaanse geheimhoudingsregels veel strenger zijn dan de Europese. Ook Nederland, dat meermalen heeft aangedrongen op openbaarmaking, moest zich hierbij neerleggen. In een vertrouwelijke brief aan de voorzitter van de Eerste Kamer schrijft minister Donner van Justitie dat de Europese ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken voor het eerst gebruikmaken van hun mandaat om niet alleen onderhandelingen te voeren over een verdrag met een derde staat of internationale organisatie, 'maar dat verdrag vervolgens ook te sluiten'. [• Vervolg VERDRAGEN: pagina 2]

[• Vervolg van pagina 1] Volgens het Tweede-Kamerlid L. van der Laan (D66), die inzage heeft gehad in de verdragsteksten, betekent Nederlandse instemming een verslechtering van de rechten van uit te leveren personen. 'In de verdragstekst staat expliciet dat dit verdrag de bestaande bilaterale uitleveringsverdragen tussen de lidstaten en de VS vervangt. Nederland levert nu alleen uit als het gaat om specifieke, zware vormen van misdaad. In dit verdrag geldt uitlevering voor delicten waar een straf van een jaar cel voor staat. De bescherming van uit te wisselen persoonsgegevens is slechter geregeld. Bovendien staat Nederland op het punt om in te stemmen met een ingrijpend verdrag zonder enige vorm van maatschappelijk debat.'

Diplomaten geven toe dat door de geheimhouding rond de verdragen de indruk ontstaat dat er iets schimmigs aan de gang is - namelijk dat de EU bezig is fundamentele rechten op te offeren in de strijd tegen het terrorisme. Mensen- en burgerrechtenorganisaties zoals het Britse State Watch slaan dan ook luid alarm over 'onacceptabele concessies' die de EU aan de VS zou doen. Zo zouden verdachten in het vervolg 'bijna automatisch' aan de VS kunnen worden uitgeleverd, omdat Washington de verzekering zou hebben gekregen dat het kan meedoen aan het nieuwe

Europese uitleveringsbevel, dat in januari 2004 in werking treedt. Maar uit de vertrouwelijke brief die minister Donner eind april naar de Eerste Kamer stuurde, blijkt dat het oude bilaterale verdrag tussen Nederland en de VS van kracht blijft: 'De verplichting tot uitlevering vloeit voor Nederland (...) niet voort uit het onderhavige verdrag, maar uit het bilaterale uitleveringsverdrag.'

Een betrokkene bij de onderhandelingen zegt: 'Het nieuwe verdrag is een aanvulling op de bestaande bilaterale uitleveringsverdragen. Alles wat niet in het nieuwe verdrag wordt geregeld, blijft gewoon zoals het was, volgens het oude verdrag. Dat het Europees uitleveringsbevel gaat gelden voor de Amerikanen, is complete nonsens! Europa wint er zelfs bij. We hebben een hardere bevestiging dat vroeger dat niemand aan de VS wordt uitgeleverd als hem de doodstraf boven het hoofd hangt. Dat kan zelfs Amerikaanse vonnissen beïnvloeden.'

Een ander punt van kritiek op de ontwerpverdragen met de VS betreft de belangrijkste onderhandelingsstroef van de Amerikanen: deelnemen aan justitieel onderzoek in de EU. De EU-lidstaten wilden harde garanties dat de Amerikanen niet op eigen houtje op hun territorium gaan opereren. Volgens een mede-onderhandelaar van de nieuwe verdragen is die eis ingewilligd. Volgens de Europese onderhandelaars wordt de soep dus niet zo heet gegeten als ze wordt opgediend. Ook een Amerikaanse diplomaat zegt laconiek: 'Wij waren geen vragende partij voor deze verdragen. Want elk akkoord met de EU is een compromis tussen vijftien landen.'

Geen uitlevering bij mogelijke doodstraf EU en VS pakken samen terreur aan

Door onze redacteurs CAROLINE DE GRUYTER en JOS VERLAAN

BRUSSEL/DEN HAAG, 6 MEI. De Europese Unie en de Verenigde Staten gaan vergaand samenwerken bij de vervolging en uitlevering van zware criminelen en terroristen.

Dit blijkt uit de geheime tekst van twee verdragen inzake strafrechtelijke samenwerking die de EU met de VS wil sluiten. Tot de afspraken behoort dat de vijftien lidstaten van de EU alleen verdachten aan de VS uitleveren als die daar niet de doodstraf krijgen. En in de toekomst zullen Amerikaanse (geheim) agenten in joint teams met Europese collega's in de EU op jacht kunnen naar terroristen en zware criminelen.

Het eerste verdrag waarover de

EU-ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken donderdag in Brussel een politiek akkoord hopen te bereiken, regelt de uitlevering van verdachten tussen beide partijen. Het andere heeft betrekking op wederzijdse hulp in strafzaken. Het Nederlandse parlement vergadert morgen over deze concept-verdragen, waarvan de inhoud geheim is.

De verdragen komen er op initiatief van de Europese Unie. Na de aanslagen in de VS op 11 september

2001 bood een hoge Europese delegatie in Washington hulp aan bij de internationale terrorismebestrijding. Alle Europese lidstaten hebben uitleveringsverdragen met de VS en bijna allemaal ook bilaterale verdragen over wederzijdse rechtshulp, maar de afspraken verschillen van land tot land. Als de Amerikanen uitlevering willen van een verdachte die kriskras door de Unie reist, stuiten zij op vijftien verschillende, tijdrovende procedures. Eerdere pogingen van Spanje om één gestroomlijnde EU-procedure op te zetten, faalden. Maar '11 september' maakte dit streven weer actueel.

Europeanen en Amerikanen hebben sinds zomer 2002 over de

Geflitst binnen de EU: boete wordt écht geïnd

Van onze correspondent Geert-Jan Bogaerts BRUSSEL 3/5/03

een Europees verdrag voor samenwerking met de Verenigde Staten op justitieterrein. Dat verdrag beoogt vooral de procedure voor de uitlevering van Europese staatsburgers naar de VS te vergemakkelijken. In de praktijk zal er niet zoveel veranderen, omdat elf van de vijftien EU-leden nu al bilaterale uitleveringsverdragen met de VS hebben afgesloten. 'Ons bilaterale verdrag gaat zelfs verder', aldus Donner.

De Europees-Amerikaanse overeenkomst voorziet in de uitlevering van verdachten aan de VS indien deze veroordeeld kunnen worden tot een gevangenisstraf van een jaar of langer. Bovendien moet vaststaan dat de verdachten in geen geval de doodstraf zullen krijgen. De overeenkomst voorziet ook in nauwere samenwerking tussen Europa en de VS op het gebied van terreurbestrijding. Politieambten kunnen gemakkelijker op elkaars territorium gaan werken.

Uit de hoek van mensenrechtentemorganisaties kwam grote kritiek op de samenwerkingsovereenkomst, omdat die grotendeels in het geheim tot stand is gekomen. Donner wierp die kritiek verre van zich. Volgens hem heeft het Nederlandse parlement genoeg mogelijkheden om zich te buigen over de tekst, omdat de Tweede Kamer de overeenkomst zal moeten ratificeren.

Een mogelijk besluit over onderlinge uitlevering van verdachten tussen de VS en Europa heeft grote juridische nadelen, meent R. Blektoon. Zo vervalt de verplichting een summier overzicht van het vergaarde bewijs over te leggen.

Nu 7/5/03

Sonden in de Irak-oorlog de Verenigde Staten en een deel van de Europese Unie diametraal tegenover elkaar, als het gaat om het uitleveren van verdachten, wil Amerika beschouwd worden als een EU-lidstaat. Zoals NRC Handelsblad gisteren meldde, zijn geheime onderhandelingsbesprekingen tussen de VS en de EU over overeenstemming van onderlinge uitlevering en ingrijpende uitbreiding van justitiële samenwerking (waarbij onder meer het inzetten van gezamenlijke opsporingsstams met verregaande bevoegdheden mogelijk wordt) in een cruciaal stadium beland.

Als het Amerika lukt om op uitleveringsgebied beschouwd te worden als een EU-lidstaat, zal het Europees Aanhoudingsbevel ook tussen de EU en de VS gelden. Een aantal EU-lidstaten heeft daar in februari bezwaar tegen aangetekend, als gevolg waarvan de onderhandelingen zijn opgeschort. De planning voorziet in over-

Door een onzer redacteuren DEN HAAG, 10 MEI. Nederland verzet zich voorlopig tegen verdere harmonisering en uniformering van Europese regelgeving op strafrechtelijk terrein. Dit zegt demissionair minister van Justitie Donner in een vraaggesprek met deze krant.

Donner kondigt aan dat Nederland hiervan in de lopende onderhandelingen over een Europese grondwet „een hard punt” maakt. Zo'n grondwet wordt momenteel voorbereid door de Europese Conventie, die over ruim een maand wordt afgesloten. Donners opstelling betekent dat Nederland op het gebied van Justitie en Binnenlandse Zaken (politie) vasthoudt aan Europese besluitvorming op basis van unaniemiteit (vetomacht). Nederland verzet zich dus tegen plan-

men om op dit terrein meer meerderheidsbesluitvorming te introduceren. Tot dusver stond Nederland overwegend welwillend tegenover verdere integratie op strafrechtelijk terrein binnen de Europese Unie. Maar Nederland trapt nu, op initiatief van Donner, op de rem. Verdere harmonisering en uniformering leiden niet automatisch tot effectievere bestrijding van de criminaliteit, aldus Donner.

De minister wil eerst een brede Europese discussie over de wijze waarop de EU-landen de samenwerking van politie en justitie op strafrechtelijk gebied het best gestalte kunnen geven. Hij stelt voor onderscheid te maken tussen twee categorieën delicten. Delicten met een grensoverschrijdende dimensie en delicten met een louter 'na-

tionaal' karakter. Alleen voor de eerste categorie, volgens Donners schatting tien procent van de totale criminaliteit, zou uniformering van de strafrechtstelsels van de EU nog nagestreefd moeten worden. Hij denkt daarbij aan terrorisme, mensensmokkel, grootschalige drughandel en valsemunterij. De minister erkent laat te zijn met zijn interventie in Brussel, maar wijst erop dat na de Conventie het laatste woord over de Europese grondwet aan de regeringsleiders van de EU-landen is. Donner ontvouwde zijn ideeën twee weken geleden bij de opening van het hoofdkantoor van Eurojust, de instantie die de justitiële samenwerking in de EU coördineert.

In de eerste plaats zal het vooral gaan om bovendien zijn de opsporingsautoriteiten in de VS (DEA, FBI, grenscontrole) zéér pro-actief, waarbij ook op grote schaal criminele infiltranten worden ingezet in het kader van een *plea agreement* (akkoord over strafvermindering), wat onder meer zéér grote strafkortingen kan opleveren. Daarbij is zeker niet uit te sluiten dat dergelijke criminele infiltranten ook zonder toestemming op Nederlands grondgebied opereren. Dan is iedere controle illusoir, en naar Amerikaans recht zal dat zeker zijn toegestaan. In geval van een *plea-agreement* komt de kwestie zelfs niet aan de orde.

Bij uitlevering naar de VS verliest de verdachte zijn bescherming onder het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Iemand die op Nederlands grondgebied een strafbaar feit pleegt moet kunnen rekenen op opsporing en berechting onder de paraplu van het Hof in Straatsburg. Die bescherming verliest hij bij uitlevering aan de VS. Weliswaar heeft een Nederlands onderdaan het recht op teruglevering naar Nederland, waarbij de straf naar Nederlandse maatstaven neerwaarts mag worden bijgesteld, maar dat verhelpt het probleem van mogelijke onrechtmatige opsporingshandelingen niet.

Het desbetreffende verdrag voorziet niet in een nadere toetsing aan Art. 6 EVRM (recht op een eerlijk proces). Bovendien zal Nederland praktisch niet in de mogelijk-

Eén parlementariër, Lousewies van der Laan (D66) had daags voor dat debat ook van die mogelijkheid gebruikgemaakt. Maar vertrouwelijke inzage betekent dat de inhoud niet wordt besproken en zo had Kalsbeek toch gelijk met haar opmerking dat het uitleveringsverdrag over onderdanen gaat die daar zelf geen kennis van hebben.

Als Donner vandaag met zijn collega-ministers in Brussel politieke overeenstemming bereikt, is de kans groot dat dit college van ministers van Justitie, de zogenaamde JBJZ-raad, een maand later definitief overeenstemming bereikt over de overeenkomsten.

zijn voordat *undercover* aan de slag mogen. Bovendien zijn de opsporingsautoriteiten in de VS (DEA, FBI, grenscontrole) zéér pro-actief, waarbij ook op grote schaal criminele infiltranten worden ingezet in het kader van een *plea agreement* (akkoord over strafvermindering), wat onder meer zéér grote strafkortingen kan opleveren. Daarbij is zeker niet uit te sluiten dat dergelijke criminele infiltranten ook zonder toestemming op Nederlands grondgebied opereren. Dan is iedere controle illusoir, en naar Amerikaans recht zal dat zeker zijn toegestaan. In geval van een *plea-agreement* komt de kwestie zelfs niet aan de orde.

Bij uitlevering naar de VS verliest de verdachte zijn bescherming onder het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Iemand die op Nederlands grondgebied een strafbaar feit pleegt moet kunnen rekenen op opsporing en berechting onder de paraplu van het Hof in Straatsburg. Die bescherming verliest hij bij uitlevering aan de VS. Weliswaar heeft een Nederlands onderdaan het recht op teruglevering naar Nederland, waarbij de straf naar Nederlandse maatstaven neerwaarts mag worden bijgesteld, maar dat verhelpt het probleem van mogelijke onrechtmatige opsporingshandelingen niet.

Het desbetreffende verdrag voorziet niet in een nadere toetsing aan Art. 6 EVRM (recht op een eerlijk proces). Bovendien zal Nederland praktisch niet in de mogelijk-

pende besluiten worden genomen over internationale samenwerking op het gebied van politie (Eurojust), justitie (Eurojust) of asielbeleid zonder enigermate vorm van maatschappelijk debat.

Donner onderhandelt vandaag in Brussel over een uitleveringsverdrag met de VS waarvan juridische en staatsrechtdeskundigen, bij gebrek aan kennis over de inhoud ervan, nauwelijks kunnen aangeven of de consequenties wel of niet een verslechtering zijn in vergelijking met de huidige uitleveringspraktijk.

Het democratisch gat in de Europese besluitvorming zal alleen maar groter worden, zo valt op te maken uit een brief die Donner vorige maand naar de Eerste Kamer stuurde. In die brief reageerde Donner op een klacht van D66-senator Kohstam over het ontbreken van elke vorm van maatschappelijk debat in de besluitvorming over het Europees arrestatiebevel, omdat de ontwerpteksten over dat principe besluitvertrouwelijk bleven tot het moment van finale besluitvorming.

Donner schrijft in zijn reactie dat documenten uit de JBJZ-raad in principe kunnen worden voorge-

maakt groter worden, zo valt op te maken uit een brief die Donner vorige maand naar de Eerste Kamer stuurde. In die brief reageerde Donner op een klacht van D66-senator Kohstam over het ontbreken van elke vorm van maatschappelijk debat in de besluitvorming over het Europees arrestatiebevel, omdat de ontwerpteksten over dat principe besluitvertrouwelijk bleven tot het moment van finale besluitvorming.

Donner schrijft in zijn reactie dat documenten uit de JBJZ-raad in principe kunnen worden voorge-

Steeds meer documenten zullen het stempel 'vertrouwelijk' krijgen

Het staat de Tweede Kamer daarvoor vrij om de verdragen uiteindelijk weg te stemmen, maar de kans daarop is gering. Donner zou zwaar beschadigd raken als hij na overeenstemming in Europees verband later zou moeten melden dat hij zijn parlement niet achter zich weet te krijgen. Zo'n nederlaag zou de verhoudingen in de regeringscoalitie op scherp zetten, nog afgezien van de internationale schade die Nederland in dat geval oploopt.

Kalsbeek constateerde dat in EU-verband steeds vaker ingrij-

zijn de opsporingsmethoden te toetsen, geleet op het VS-systeem; 'plea agreement' of 'judge and jury' (juryrechtpraak). Een Amerikaans vonnis geeft geen bewijsconstructie, een *plea agreement* evenmin. • Annemelijck is dat zo'n verdrag niet alleen betrekking heeft op de verhouding met de federale justitie maar ook met die van de afzonderlijke staten. (Dat geldt in elk geval voor het huidige verdrag). Dat maakt de zaak nog moeilijker omdat algemeen bekend is dat die afzonderlijke staten zéér uiteenlopende strafrechtssystemen hebben.

De enige manier voor de Nederlandse rechter en indruk te krijgen in de gehanteerde opsporingsmethoden is juist het overzicht van de bewijsvoering dat thans nog moet worden overgelegd. Tussen de regels is daar nog wel eens wat uit te maken, wat aanleiding kan zijn voor het vragen van aanvullende informatie.

Het door de VS gewenste resultaat komt er eigenlijk op neer dat in alle zaken, waar de VS een nationaal belang menen te zien het Amerikaanse strafrecht, zowel materiëel als formeel, óók in Europa geldt, óók ten aanzien van niet-Amerikanen. Dat lijkt me, om het zacht te zeggen, geen vooruitgang.

Mr. R. Blektoon is strafrechtler in Amsterdam.

• WWW.NRC.NL/DOC: teksten en commentaren

legt aan het parlement. Maar dat zal niet automatisch tot volledige openbaarmaking leiden. De minister verwijst naar de Europese Wet Openbaarheid Bestuur. Hierin worden geen criteria gegeven voor publicatie van JBJZ-documenten wegens een 'hoger openbaar belang'.

Volgens Donner wordt de lijst met vertrouwelijke documenten de komende tijd zelfs nog uitgebreid als gevolg van een striktere toepassing van deze wet. Dat geldt ook voor het openbaar maken van politieke akkoorden die de ministers in JBJZ-verband sluiten. Nederland wil zich wel beijveren voor meer openheid van die teksten, maar „voor een dergelijk besluit is een meerderheid in de Raad noodzakelijk”, aldus Donner.

In een andere, vertrouwelijke, brief aan de Eerste Kamer benadrukt Donner dat de lidstaten aan de JBJZ-verdragen gebonden zijn na de grondwettelijke toetsing die nodig is voor het ratificeren van verdragen.

Over de reikwijdte van dergelijke verdragen voor de burgers die het betreft doet Donner geen uitspraak. De gevolgen blijven niet beperkt tot Nederlandse onderdanen. De minister schrijft dat de „territoriale werkingsfeer” van beide verdragen kan worden uitgebreid tot het gehele koninkrijk, dus ook de Nederlandse Antillen en Aruba.

Met de *war on drugs* die Amerika wereldwijd voert, is dat nog een aparte, onbesproken dimensie in dat uitleveringsverdrag die vooral gevolgen kan hebben voor de ingezetenen op de Antillen en Aruba.

'Samenwerken ja, uniformeren nee'

Minister Donner over Europese justitie

Alleen voor de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit moet Europa streven naar strafrechtelijke integratie, vindt minister Donner van Justitie.

Door onze redacteurs

JOOP MEIJNEN en JOS VERLAAN
DEN HAAG, 10 MEI. Op de valreep van de Europese Conventie bepleit Nederland een kleine revolutie voor politie en justitie in Europa: breng opsporing, vervolging, berechting en bestrafing van ernstige, grensoverschrijdende delicten onder een apart Europees regime. En: zet verdere harmonisering van de nationale strafrechtstelsels in Europa op een laag pitje.

Dat is, kort samengevat, de strekking van het „discussiestuk” dat Nederland, op initiatief van de missionair minister Piet-Hein Donner van Justitie, een dezer dagen naar de Europese Conventie en de Tweede Kamer stuurt. Volgens Donner is verdere harmonisering niet langer „het meest bevredigende systeem om de problemen op te lossen waar we tegenaan lopen”.

Deze problemen zijn volgens de minister van tweeërlei aard. In de eerste plaats ziet hij verdere harmonisering van nationale strafrechtstelsels steeds meer vastlopen. „Naarmate je dichter op elkaar komt, gaan de verschillen zwaarder wegen. Als je kijkt naar opsporing, vervolging, berechting, tenuitvoerlegging dan zijn de

verschillen binnen Europa aanzienlijk. Het is een welhaast onmogelijke opgave om dat allemaal gelijk te trekken.”

Dit wordt volgens Donner des te nijpender wanneer de Europese Unie volgend jaar uitbreidt met tien nieuwe lidstaten. Voeg daarbij dat de EU-landen nooit allemaal tegelijkertijd precies dezelfde prioriteiten voor politie en justitie zullen stellen, terwijl ze wel allemaal kampen met schaarste aan middelen, en je komt er volgens de minister langs de weg van voortgaande harmonisering simpelweg niet meer uit.

Bovendien vindt Donner, in de tweede plaats, verdere harmonisering op strafrechtelijk gebied lang niet altijd gewenst. „Juist op het terrein van het strafrecht moet je terughoudend zijn met uniformering. De opsporingsbevoegdheden, het systeem van vervolging en berechting, en de wijze van strafoplegging zijn nauw verweven met de nationale geschiedenis en de nationale opvattingen. Ook de rol die men aan de overheid toekent, verschilt van land tot land. Denk alleen maar aan de wijze Nederland omgaat met drugs, abortus en euthanasie. Als je dat allemaal op Europese schaal wilt uniformeren, dan ontnemen je landen een belangrijke nationale uitlaatklep voor interne sociale spanningen, en dat is nergens voor nodig. De aanpak van de criminaliteit

Minister P.H. Donner
(Foto Roel Rozenburg)

kenmerkt zich door de manier van handhaving, niet door wetgeving alleen. Als je al zou willen overgaan tot harmonisering, moet je ook de handhaving en de straffen harmoniseren. Dan zou je bij wijze van spreken ook de beschikbare celcapaciteit per land moeten harmoniseren. Of de positie van het slachtoffer in een strafproces.”

Voor een Europese oplossing laat de minister zich inspireren door de Verenigde Staten van Amerika. Daar is in de jaren dertig het strafrecht ook maar tot op zekere

hoogte geharmoniseerd op federaal niveau. Voor Europa betekent dit VS-model: maak een helder onderscheid tussen zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie en 'nationale' delicten. Voor de eerste categorie organiseer je een gemeenschappelijke Europese aanpak in de opsporing, vervolging, berechting en tenuitvoerlegging, en de rest laat je over aan de bestaande nationale circuits.

Op grond van de ervaringen die in de VS zijn opgedaan schat Donner dat ongeveer 10 procent van de criminaliteit aanpak op Europees niveau verdient. „Als je doorgaat op het huidige pad, dan ben je dus in feite bezig om alles op Europees niveau gelijk te trekken om wellicht 10 procent van de criminaliteit te pakken. Ik zeg: concentreer je nu voor de gemeenschappelijke Europese aanpak op die 10 procent en laat de rest aan de onderscheiden nationale strafrechtstelsels over, dan besparen we ons een heleboel onnodige complicaties.”

Voor een uniforme Europese aanpak komen volgens Donner zaken als internationaal terrorisme, mensensmokkel, grootschalige drugshandel en eurovalsemunterij in aanmerking. Voor deze „Europese strafrechtelijke ruimte” zou de Europese Unie een Europese FBI in het leven moeten roepen, met een Europese openbare aanklager, een Europese rechtsgang en een Europees gevangenisre-

gime. „Dat hoeven niet meteen per definitie aparte organisaties te worden. Maar je moet op die terreinen wel eenheid bevorderen.”

Donner is de eerste om te erkennen dat er veel juridische en praktische haken en ogen aan kleven. „Er ontstaan uiteindelijk Europese autoriteiten die niet langer onder de bevoegdheid van de nationale overheden vallen, dus dat is een heel gevoelig punt. Maar we hebben nu al zo'n situatie bij de bestrijding van overtreding van de Europese regelgeving op het gebied van economische mededinging.” Per saldo voorziet hij bij beperkte uniformering veel minder nadelen en complicaties, dan bij volledige harmonisering.

De minister geeft ook toe laat te zijn met zijn nog weinig concrete ideeën. De Europese Conventie moet half juni uitmonden in een ontwerp voor een Europese grondwet, waarin ook staat hoe de samenwerking op het terrein van politie en justitie wordt geregeld. Maar „te laat” is Nederland niet, zegt Donner. Waar het volgens hem in de eerste plaats om gaat, is dat de Conventie de ruimte biedt om zijn ideeën de komende jaren nader uit te werken. Dat betekent, politiek vertaald, dat Nederland bij voorstellen voor verdere harmonisering op strafrechtelijk terrein vasthoudt aan de huidige wijze van besluitvorming (unanimiteit) en zich verzet tegen uitbreiding van meerderheidsbesluitvorming op dit terrein. „Inderdaad een hard punt”, aldus Donner.

4. Commissie toezicht inlichtingendiensten

De ministerraad heeft ingestemd om mevrouw Michiels van Kessenich-Hoogendam (voormalig vice-president Gerechtshof Den Haag) voor te dragen voor benoeming als voorzitter van de commissie van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de heer Fasseur (raadsheer Gerechtshof Amsterdam) als lid van deze commissie. De benoemingen gaan in op 1 juni 2003.

Het derde lid van de commissie van toezicht is nog niet benoemd. Vreemd

genoeg is daarvoor Generaal Majoor van Reijn voorgedragen, voormalig hoofd van de Militaire Inlichtingen Dienst. Het is moeilijk voor te stellen hoe een voormalig hoofd van een inlichtingendienst diezelfde dienst effectief kan controleren.

De commissie van toezicht is een gevolg van de nieuwe wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten die sinds mei 2002 van kracht is. De commissie moet een veel actievere rol spelen dan de passieve vaste commissie voor de inlichtingendiensten van de

Tweede Kamer. De nieuwe commissie mag medewerkers van de inlichtingendiensten en ministers horen als getuigen, gebouwen van de diensten betreden en heeft directe toegang tot gegevens van de diensten.

Naar aanleiding van onderzoek maakt de commissie van toezicht rapporten op die bestaan uit een openbaar en een niet-openbaar deel. Daarnaast maakt de commissie een openbaar jaarverslag.

Persbericht ministerraad <http://www.minaz.nl/data/1053695615.pdf>

5. Succesvolle actie op Schiphol

Bits of Freedom, GroenLinks en de SP hebben op 20 mei op Schiphol passagiers geïnformeerd over de overdracht van hun persoonsgegevens aan de VS. Passagiers kregen een brief mee waarmee zij het College Bescherming persoonsgegevens konden vragen een onderzoek in te stellen. De actie vond plaats in het kader van een campagne van European Digital Rights (EDRI).

Gelijktijdig werden ook acties gehouden op de vliegvelden van Brussel en Wenen. Inmiddels heeft de Belgische data protectie autoriteit een onderzoek ingesteld tegen de overdracht van passagiersgegevens naar de VS naar aanleiding van klachten middels de EDRI modelbrieven.

De Amerikaanse Douane wil online toegang krijgen tot de

Passenger Name Record (PNR) van alle passagiers op vluchten van, naar of via de VS. Het PNR bevat gegevens zoals naam, geboortedatum, telefoonnummer en de datum van reservering, en kan ook gegevens bevatten zoals creditcardnummer, stoelnummer en maaltijdkeuze. Daarnaast vragen de VS via het Advanced Passenger Information System (APIS) van de vliegtuigmaatschappijen om naam, geboortedatum, geslacht, paspoortnummer en nationaliteit. De VS hebben bedreigd met hoge boetes en zelfs intrekking van de landingsrechten van vliegtuigmaatschappijen die niet meewerken aan de verstrekking van de gegevens.

De overdracht van deze gegevens is gereguleerd door de Europese privacy-richtlijn, die beperkingen stelt aan de verwerking en opslag van persoonsgegevens. Maar onder Amerikaanse druk lijken deze bezwaren opzij geschoven door de Europese Commissie. Het Europees parlement heeft in zeer grote meerderheid geprotesteerd tegen de voorlopige overeenkomst tussen Commissie en de Amerikaanse douane. Naar verwachting wordt eind juni een definitief akkoord gesloten.

Actie op Schiphol <http://www.bof.nl/nieuws/030520.html>

Kritiek toezichthouders op verstrekking passagiersgegevens aan VS

nog niet weggenomen http://www.cbpweb.nl/documen/med_20030521_passagiersgegevens_VS.htm

Over Bits of Freedom

Bits of Freedom komt op voor digitale burgerrechten. Bits of Freedom is gevestigd in Amsterdam en is lid van de Global Internet Liberty Campaign en European Digital Rights. Bits of Freedom bestaat uit Maurice Wessling en Sjoera Nas. Wij hopen op uw steun, commentaar en kritiek.

<http://www.bof.nl/>

Nederland tegen harmonisering rechten verdachte

NRL
Door een onzer redacteurs
DEN HAAG, 19 MEI. De Nederlandse regering is geen voorstander van Europese rechtsbescherming van verdachten in alle EU-lidstaten. Dat blijkt uit de kabinetsreactie op een voorstel van de Europese Commissie om de waarborgen van verdachten in strafzaken in de hele Europese Unie te harmoniseren. Volgens de regering moet de Commissie zich in haar voorstel beperken tot harmonisering van die waarborgen bij grensoverschrijdende criminaliteit of bij strafrechtelijke delicten die gericht zijn tegen de Europese Commissie. De Europese Commissie stelt voor het recht op rechtsbijstand, tolken en vertalingen, consulaire bijstand en informatie-recht tijdens politieverhoor, te harmoniseren. Volgens het kabinet zijn er in de praktijk al voldoende waarborgen voor rechtsbescherming van verdachten, ondermeer het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. In de reactie wordt er op gewezen dat de Nederlandse strafwetgeving aanzienlijk moet worden aangepast, „terwijl er geen aanwijzing is dat Nederland thans in de waarborgen voor verdachten tekort zou schieten.”

Toch is plaatsgebonden criminaliteit een veelvoud van de grensoverschrijdende variant. Om 10 procent van de delicten aan te pakken moet 90 procent van het nationale strafrecht op de schop worden genomen.

HET IS BETER een voorbeeld te nemen aan de Verenigde Staten. Daar is het strafrecht primair overgelaten aan de deelstaten, met daarnaast een belangrijke federale bevoegdheid. Dit duaal bestel heeft geleid tot „een enorme gezamenlijke inspanning”, aldus Donner. Het heeft tegelijk de staten een grote vrijheid gelaten over hun eigen strafrecht en hun eigen prioriteiten te beslissen. Het landelijke Nebraska kan een andere benadering kiezen voor dansclubs dan het kosmopolitische Californië. Vermont kan zijn bijzondere karakter tonen door een open houding tegenover het homohuwelijk te combineren met een strenge aanpak van porno op internet.

Het voordeel van de afwezigheid van een centraal opgelegde moraal werd goed onder woorden gebracht door de grote Amerikaanse rechter Louis D. Brandeis. „Een enkele moedige staat kan – wanneer zijn burgers dat verkiezen – dienen als laboratorium en sociale of economische experimenten ondernemen zonder risico voor de rest van het land.” Dat is een aantrekkelijk vooruitzicht voor Europese staten van het formaat van Nederland. Ons land wordt in nummer 17 van de 'Federalist Papers' die ten grondslag liggen aan het Amerikaanse systeem trouwens als voorbeeld genoemd.

Ondanks het koele onthaal gaat Donner zijn voorstel ahangig maken bij de Conventie die beraadslaagt over een nieuwe Europese grondwet. Deze maakt zich juist op voor een aantal „pijnlijke discussies”, zoals een van de Nederlandse afgevaardigden heeft gewaarschuwd, waaronder de invoering van minimumstraffen. Is dat nu werkelijk een onderwerp voor een Europese constitutie? De formule van Donner kan als een verademing werken.

De grotere nadruk op nationale veiligheid heeft de wereld als geheel niet veiliger gemaakt, concludeert Irene Kahn. Regeringen schenden in hun strijd tegen terrorisme vaker mensenrechten. VK 2/5

Terwijl ik dit rapport schrijf, valt de donkere schaduw van de oorlog over Irak. Militaire actie wordt overwogen om de wereld veiliger te maken. Ongeveer 26 miljoen Iraakse vrouwen, mannen en vrouwen die tientallen jaren gruwelijke schendingen van mensenrechten door hun eigen regering hebben gerisquéerd, die tien jaar economische sancties doorstonden, wacht een onzeker lot. Vast staat dat als de oorlog uitbreekt, er doden zullen vallen.

Vorig jaar trok de internationale gemeenschap in Afghanistan ten strijde. Ook die oorlog werd gevoerd in naam van de veiligheid. Een onbekend aantal burgers werd gedood bij de bombardementen en honderden gevangenen kwamen in containers door verstikking om het leven. Veel Afghanen leven nog steeds in gevaarlijke omstandigheden omdat grote delen van het land onveilig zijn en worden beheerst door commandanten die mensenrechten op weerzinwekkende wijze hebben geschonden.

Verdedigers van mensenrechten hebben zich lang zorgen gemaakt over de manier waarop regeringen, nationaal en internationaal, hun veiligheidsagenda interpreteren en uitvoeren. Al te vaak hebben de veiligheidsmaatregelen schadelijke gevolgen voor onschuldigen én schuldigen. Onze vrees werd afgelopen jaar opnieuw bewaarheid toen het streven naar veiligheid in de hele wereld om zich heen greep. Allerlei krachten poogden de verworvenheden van de afgelopen vijftig jaar op het gebied van mensenrechten terug te draaien in de naam van veiligheid en 'contra-terrorisme'.

VS behouden geheim proces

WASHINGTON, 28 MEI. Het Amerikaanse Supreme Court, het Hooggerechtshof, heeft zich niet ontvankelijk verklaard in de zaak aangaande de geheime hoorzittingen die opgepakte migranten na de aanslagen van 11 september zijn opgelegd. Het Hof gaf geen verklaring voor de beslissing.

De zaak was aanhangig gemaakt door twee mediaorganisaties in de Amerikaanse staat New Jersey die van mening zijn dat de pers toegang moet krijgen tot speciale zittingen over migratiekwessies.

De geheime hoorzittingen behoren tot een van de omstreden maatregelen die door het ministerie van Justitie na 11 september 2001 zijn afgekondigd om de kans op vroegtijdige aanhouding van mogelijke terroristen te vergroten. Immigratierechters hebben tien dagen na de aanslagen op New York en Washington via een decreet toestemming gekregen om schenders van de Amerikaanse migratiewetten die 'van speciaal belang' zijn voor het ministerie van Justitie in gesloten zittingen te berechten.

De hoogste immigratierechter Michael Creppy laat de media en familieleden van de gedaagden niet toe tot de processen. Op die manier zou voorkomen kunnen worden dat potentiële belangrijke of schadelijke informatie in handen komt van andere terroristen.

De maatregel kent echter ook veel kritiek. Met name burgerrechtengroeperingen en mediaorganisaties hebben bezwaren. De zaak die nu door het Hof is afgewezen is aanhangig gemaakt door de New Jersey Media Group en de New Jersey Law Journal. Beiden werden vertegenwoordigd door de ACLU, de Unie voor Amerikaanse Burgerrechten. Een federale rechtbank in New Jersey had de ACLU eerder al in het gelijk gesteld en verklaard

den zij het Internationaal Strafhof door bilaterale afspraken te ondermijnen. De VS verspeelden in moreel opzicht gaandeweg hun het recht om aanmerking te kunnen maken op schendingen van mensenrechten elders in de wereld.

Beleid dat mensen onzeker maakt, bevordert de veiligheid van staten of maatschappijen niet. Vanwege de echte of vermeende illegale acties van enkele individuen, worden complete gemeenschappen - herkenbaar door hun ras, godsdienst of nationale herkomst - met wantrouwen bejegend. Het gevolg is groeiende onzekerheid onder grote delen van de bevolking. Het benadrukken van ras en de opsluiting van immigranten in de VS, en het afschilderen van vluchtelingen en asielzoekers als 'terroristen' in Europa verhevigen de stigmatisering.

In een klimaat van groeiende xenofobie en racisme, worden asielzoekers naar huis terug gestuurd waar zij moeten vrezen voor opsluiting, marteling of de dood. Gewelddadige aanvallen op leden van minderheidsgroepen nemen toe. Het vergroten van angstgevoelens ter wille van korte termijnbelang of electoraal gewin is een gevaarlijke zaak.

Amnesty International bestrijdt het recht van regeringen niet om op te treden tegen crimineel en politiek geweld door individuen en gewapende groeperingen. Inte-

dat het publiek het grondwettelijk recht heeft om te weten wat er tijdens die processen wordt gezegd. Volgens de ACLU hebben de media na 11 september bovendien een extra belangrijke taak te vervullen omdat zij het publiek op de hoogte moeten houden van de voortgang van de strijd tegen het terrorisme.

Maar het oordeel van de federale rechter werd door het Hof van Beroep in Philadelphia weer afgewezen.

De ACLU hebben teleurgesteld gereageerd op de feitelijke bevestiging van dat laatste vonnis. Maar de organisatie noemde het „hoopvol” dat de afgelopen tijd geen geheime zittingen meer hebben plaatsgehad.

Sinds 11 september zijn er 766 mensen opgepakt die het predikaat 'van speciaal belang' opgelegd hebben kregen. 611 van hen werden tijdens gesloten zittingen verhoord en berecht. (Reuters, AP)

Zwolse diskjockey blijft in hechtenis na vertrek uit VS

Van onze verslaggever AMSTERDAM

De rechtbank in Almelo heeft donderdag bepaald dat de Zwolse diskjockey Raymond K. de komende twee weken in hechtenis blijft. De Zwollenaar, die in de VS vast zat wegens handel in xtc, kwam donderdag op Schiphol aan. Zijn straf zal worden omgezet naar Nederlandse maatstaven. K. was in de VS veroordeeld tot acht jaar celstraf wegens de smokkel van honderdduizenden xtc-pillen vanuit Nederland naar Amerika. Samen met zijn partner Bas van der P. verzette hij zich fel tegen uitlevering aan de VS, omdat de straffen voor drugshandel daar aanzienlijk hoger zijn.

Het tweetal werd begin vorig jaar door de Nederlandse justitie uitgeleverd. Van der P. keerde vorige maand al terug uit de VS. Hij kwam meteen vrij, omdat hij inclusief zijn hechtenis al drie jaar had gezeten. De Almelo'se rechter bepaalt in de komende weken hoe lang de Zwolse diskjockey nog moet vastzitten.

gendeel, wij doen een beroep op regeringen mensen naar de letter van de wet te beschermen. Wij veroordelen aanvallen op burgers fel als een zware inbreuk op hun mensenrechten. En wij herinneren gewapende groepen eraan dat zij verplicht zijn burgers, ongeacht de omstandigheden, te sparen. Toch is het schenden van mensen-

Mensenrechten zijn niet alleen bedoeld voor goede tijden

rechten door gewapende groepen geen vrijbrief voor regeringen hun eigen verplichtingen niet na te komen.

De nadruk op nationale veiligheid heeft de aandacht afgeleid van zeer reële bedreigingen die de levens van miljoenen mensen aantasten. De echte oorzaken van onveiligheid liggen voor velen in de onmacht de onstuitbare stroom van kleine handwapens te stoppen, buitensporige armoede en ziekten te bestrijden, de verspreiding van HIV/Aids een halt toe te roepen en te behandelen, en de sociale gevolgen van globalisering in banen te leiden. Echte veiligheid blijft, vooral voor de armen, een illusie zolang politie, recht-

banken en staatsinstellingen in vele landen falen of corrupt zijn.

Veel vrouwen blijven zich onveilig voelen zolang zij niet tegen huiselijk geweld of geweld in hun gemeenschap worden beschermd. De campagne van Amnesty International ten aanzien van Rusland heeft laten zien wat het betekent als een parlement er ondanks vijftig wetsvoorstellen niet in slaagt wetgeving tegen huiselijk geweld aan te nemen. In Rusland worden ongeveer 14 duizend vrouwen per jaar omgebracht door hun partners of familieleden.

Aandacht voor deze uiteenlopende bronnen van onveiligheid vereist betrokkenheid van en investeringen door nationale overheden en de internationale gemeenschap, op het gebied van alle mensenrechten: economische, sociale, culturele, burgerlijke en politieke. Het vereist de oprichting of versterking van instituties die mensenrechten beschermen. Nieuwe financiële bronnen worden aangewend voor veiligheidspolitie en contra-terreur.

Maar waar is het nieuwe geld ter versterking van het mensenrechtenapparaat van de VN dat al jaren op een houtje moet bijten? Waar zijn de nieuwe hulpbronnen om landen te helpen bij de opbouw van eerlijke en doelmatige justitiële en politieke systemen? Waar zijn de fondsen om de sociale noden van arme en

marginaal gemeenschappen te bestrijden? Waar is de politieke wil en de publieke belangstelling om geweld tegen vrouwen aan te pakken?

Het hele afgelopen jaar heeft Amnesty International voortdurend kritiek geleverd op de beperkte focus van de veiligheidsagenda. Onze leden hebben regeringen, gewapende groeperingen, bedrijven en anderen benaderd om de rechten van de mens in de wereld te bevorderen en te beschermen. Echte veranderingen in de levens van mensen bewerkstelligen is dé maatstaf voor succes. Dit rapport gaat over resultaten en teleurstellingen.

Mensenrechten gelden niet alleen in goede tijden. Ze moeten onder alle omstandigheden worden gewaarborgd, ook in tijden van gevaar en onzekerheid. Zij houden regeringen af van schadelijke acties en verschaffen een standaard om aan te voldoen. Zij geven mensen macht en de vrijheid hun eigen lot te verbeteren of aan te vechten. Zij verschaffen een kader voor een dialoog tussen regering en volk. Als het streven naar een veiliger wereld wil slagen, moeten mensenrechten de basis zijn.

Irene Khan is secretaris-generaal van Amnesty International. Dit artikel is een bewerking van het voorwoord uit het Al Jaarboek dat vandaag verschijnt.

Voorstellen voor eerste EU-grondwet

BRUSSEL, 28 MEI. Wanneer de voorstellen van de leiding van de Europese Conventie definitief in een constitutioneel verdrag (grondwet) worden opgenomen, wint het Europees Parlement aan macht. Bij recente verdragswijzigingen in 1997 op de top in Amsterdam en in 2000 op de top in Nice was dat ook een belangrijk gevolg. Dit keer zou het Europees Parlement onder andere voor het eerst medezeggenschap krijgen bij een deel van het landbouwbeleid, veruit de grootste post op de EU-begroting.

De leiding van de Conventie stelt voor dat de Europese ministers voortaan meer dan tot nu toe besluiten nemen met gekwalificeerde meerderheid van stemmen en afzien van vetorecht. Maar over het aantal landen dat zo'n besluit kan tegenhouden bestaat verschil van mening. De Conventie stelt bijvoorbeeld voor op het terrein van het asiel- en immigratiebeleid over te gaan naar meerderheidsbesluitvorming. Daarentegen worden belastingzaken en buitenlands beleid expliciet genoemd als terreinen waarop het veto-recht van kracht blijft.

Het presidium van de Conventie stelt verder onder meer voor de volgende punten in een eerste Europese grondwet op te nemen:

- De EU erkent de rechten, vrijheden en beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese burgers, dat in 2000 is vastgesteld.
- De EU vereenvoudigt wetgevingsprocedures.
- De bevoegdheden van de EU en van de lidstaten worden omschreven.
- De nationale parlementen kunnen EU-initiatieven stoppen als deze tot de nationale bevoegdheden behoren. Ze kunnen desnoods een beroep kunnen doen op het Europees Hof van Justitie.
- De bevoegdheid van de EU met betrekking tot het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid bestrijkt alle gebieden van het buitenlands beleid en alle vraagstukken die verband houden met de veiligheid van de EU, met inbegrip van de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk defensiebeleid dat kan leiden tot een gemeenschappelijke defensie.
- Het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU wordt uitgevoerd door de minister van Buitenlandse Zaken van de EU en door de lidstaten.
- Besluitvorming over het buitenlands en veiligheidsbeleid geschiedt in de regel geschieden met eenparigheid van stemmen in de Raad van Ministers (van Buitenlandse Zaken). Voor enkele uitzonderingen volstaat een gekwalificeerde meerderheid, tenzij een land een beroep doet op „vitalen nationale politieke redenen”.
- De EU stelt maatregelen vast voor de coördinatie van het economisch beleid en het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten.
- Het meerjarig financieel kader wordt, na goedkeuring van het Europees Parlement, vastgesteld met gekwalificeerde meerderheid van stemmen.
- De Europese Commissie kan zonder instemming van de ministers van Financiën een lidstaat waarschuwen die het stabiliteitspact schendt.
- Een EU-land dat de normen van het stabiliteitspact overschrijdt, mag zelf niet meebeslissen over de aanbevelingen die het krijgt om zijn economisch beleid aan te passen.
- De eurogroep (de ministers van Financiën van het eurogebied, in casu twaalf van de vijftien EU-landen) kiest voor de periode van twee jaar een

vaste voorzitter. De eurogroep kan de normen van het stabiliteitspact aanpassen zonder instemming van de ministers van de andere EU-landen.

- De EU-landen kunnen, na instemming van het Europees Parlement, eenstemmig besluiten tot het instellen van een Europese officier van justitie voor de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit.
- De lidstaten kunnen besluiten zich uit de Europese Unie terug te trekken.

Minister Donner: in één jaar VS vraagt uitlevering 37 Nederlanders

Door een onzer redacteuren

DEN HAAG, 30 MEI. Nederland heeft sinds maart vorig jaar 37 uitleveringsverzoeken uit de VS ontvangen, vooral wegens drugsdelicten. Dat is volgens minister Donner (Justitie) substantieel meer dan verwacht toen begin jaren tachtig uitleveringsverdragen met de VS werden gesloten.

Destijds was de verwachting dat het om hooguit één geval per jaar zou gaan. In de afgelopen vijf jaar heeft Nederland vier keer om de uitlevering van Amerikaanse onderdanen gevraagd. Drie verzoeken konden nog niet in behandeling worden genomen omdat de betrokken persoon niet gevonden werd. In één geval was er onvoldoende bewijs geleverd om tot aanhouding over te gaan.

Minister Donner schrijft dit in antwoord op Kamervragen naar aanleiding van de ontwerp-overeenkomst inzake het uitleveringsverdrag dat de Europese Unie op het punt staat te sluiten met de VS. De ministers van Justitie van de lidstaten beslissen daarover volgende week, na anderhalf jaar onderhandelingen met de VS, tijdens hun beraad in Luxemburg.

Donner houdt, ondanks brede kritiek daarop in de Kamer, in zijn brief vast aan zijn standpunt dat hij gedurende de onderhandelingen over het uitleveringsverdrag geen opening van zaken heeft te geven over de inhoud daarvan. In de Kamer was eerder deze maand breed gedragen kritiek op die beslondenheid. „Nederland onderhandelt in het geheim over uitlevering van eigen onderdanen die zelf geen enkele zeggenschap mogen heb-

ben over de conceptteksten”, aldus PvdA-woordvoester E. Kalsbeek.

Als het Internationaal Strafhof en de VS gelijktijdig om uitlevering van verdachten vragen, zal Nederland niet automatisch voorrang verlenen aan het Strafhof. Per geval zal dan worden bekeken aan welk verzoek zal worden voldaan. Een uitleveringsverzoek van het Strafhof krijgt van Nederland wel altijd voorrang boven een verzoek uit een van de lidstaten van de Europese Unie.

Bij een gelijktijdig uitleveringsverzoek van de VS en een EG-lidstaat op basis van het Europees aanhoudingsbevel worden volgens Donner beide verzoeken gelijkwaardig behandeld. In eerder overleg met de minister had de Kamer kritiek op de consequenties voor Nederlandse onderdanen als gevolg van dat uitleveringsverdrag. Met name D66 riep de minister toen op, geen enkele twijfel te laten bestaan over de positie van het Strafhof bij gelijktijdige uitleveringsverzoeken. Ook was er kritiek op de gebrekkige garanties voor Nederlandse verdachten die in de VS als gevolg van dat uitleveringsverdrag berecht kunnen worden. Donner wijst in zijn brief structurele kritiek op het Amerikaanse rechtssysteem van de hand.

Ontwerp-grondwet voor EU negeert eisen Nederland

Door onze correspondent

BRUSSEL, 28 MEI. De leiding van de Europese Conventie heeft bezwaren van onder andere Nederland tegen artikelen voor een Europese grondwet terzijde geschoven. Volgens gisteren gepubliceerde voorstellen houdt het presidium eraan vast dat de Europese ministers van Financiën hun huidige vetorecht verliezen bij het vaststellen van het 'meerjarig financieel kader' (een soort meerjarenbegroting) van de Europese Unie.

Nederland wil samen met onder andere Groot-Brittannië en Zweden niets weten van meerderheidsbesluitvorming op dit terrein. Tegen de wens van Nederland is ook het ontwerp-artikel dat voorziet in Europese uniformering van straffen voor ernstige delicten als terrorisme, seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen, illegale drugshandel, het witwassen van geld en georganiseerde misdaad.

Het presidium onder leiding van de Franse ex-president Valéry Giscard d'Estaing heeft gisteren 232 pagina's verdragstekst naar de leden van de Conventie gestuurd. Alleen de verdragsartikelen over de verdeling van de macht tussen de EU-lidstaten, de Europese Commissie en het Europees Parlement ontbreken nog. Deze kwestie leidt in de EU al jaren tot onenig-

heid en heeft ook binnen de Conventie tot grote verdeeldheid geleid. Hier houdt Nederland in beginsel vast aan het bestaande ronderende EU-voorzitterschap en aan één EU-commissaris per lidstaat.

Voorzitter Giscard moet het definitieve ontwerp op 20 juni presenteren aan de Europese regeringsleiders, die dan bijeen zijn in het Griekse Thessaloniki.

De eerste reacties op de gisteren gepubliceerde voorstellen zijn zeer kritisch. Het Nederlandse Conventielid René van der Linden (CDA) waarschuwde dat wanneer geen akkoord wordt bereikt, de kans zeer klein is dat de Europese regeringsleiders dat later wel zal lukken. „De ervaring is dat men bij een EU van vijftien landen geen stap vooruitkomt, laat staan straks bij een EU van 25 landen”, zei hij.

De Europese Commissie heeft kritiek op het voorstel om het vetorecht bij besluitvorming over buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU intact te laten. De Commissie is voorstander van meerderheidsbesluitvorming op dit terrein, mits de Europese minister van Buitenlandse Zaken zich gesteund weet door de Europese Commissie.

• ACHTERGROND: pagina 4
• WWW.NRC.NL: teksten ontwerp-grondwet

Nederland, let op uw zaak

De Europese Unie is niet vanaf de te-
kentafel ontstaan. Zij is een organisch

Referendum niet nodig over Europese grondwet

Elly Plooi-j-van Gorsel

Enkele politieke partijen hebben het plan geopperd een raadgevend referendum uit te schrijven over de voorstellen van de Europese Conventie. De burger zou zo meer bij de besluitvorming over de toekomst van Europa betrokken worden. Het is echter helemaal niet nodig via een soort schaduwverkiezing de Nederlandse positie over de Conventie te bepalen.

Het is veel zinvoller om tijdens de onderhandelingen in te zetten op de democratische legitimiteit van Europa. Als de onderhandelaars erin slagen de rol van het Europees Parlement te versterken, wordt de kloof tussen de burger en Europa automatisch overbrugd en zijn volksraadplegingen niet nodig.

Jammer genoeg is het nog niet zo ver. De ontwerp-tekst van de Conventie voor een Europese grondwet lijkt veelbelovend, maar is een onvoldoende basis voor een democratische en slagvaardige Europese Unie van 25 leden of meer. Het staat buiten kijf dat de Conventie een mooi resultaat aflevert wat betreft het burgerschap van de Unie, het toevoegen van een Handvest van Grondrechten, de fundamentele rol van het zogeheten subsidiariteitsbeginsel en de rol van

de nationale parlementen. Maar de grootste problemen zijn tot het laatst bewaard. En juist daar is de democratische controle van het Europees parlement in het geding.

De hete hangijzers zijn het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB), het handelsbeleid en het financieel beleid. De rode draad is de besluitvormingsprocedure. De Conventie wil deze wijzigen door de huidige 'pijlerstructuur' van de EU op te heffen. Nu is er een pijler met communautaire besluitvorming, waaronder bijvoorbeeld de interne markt en de Economische en Monetaire Unie (EMU) vallen. Verder zijn er twee pijlers met intergouvernementele besluitvorming, waar het Europees Parlement geen rol van betekenis speelt. Het betreft hier het buitenlands en veiligheidsbeleid en justitiële en binnenlandse zaken.

De vraag is hoe voortaan een gemeenschappelijk buitenlands of justitieel beleid tot stand moet komen. De voorstellen die de Conventie nu heeft gedaan, hebben geen plaats ingeruimd voor enige vorm van democratische controle, en ze zijn daarom onroerend.

Als de Unie een vuist wil maken in het buitenlands beleid, moeten de lidstaten minder met unanimiteit stemmen en moet het Europees Parlement meer betrokken worden. Maar in de blauwdruk voor de nieuwe Europese grond-

wet blijft het Parlement weer buiten spel staan.

Ook in de voorstellen voor het externe handelsbeleid ontbreekt democratische controle op het sluiten van handelsakkoorden met derden.

Op het terrein van financieel beleid heeft het Europees Parlement zelfs substantieel aan invloed inboet. Thans wordt het meerjarig financieel kader samen door Raad en Parlement vastgesteld door middel van een interinstitutionele overeenkomst. De Conventie stuurt echter aan op een eenzijdige bevoegdheid van de Raad, het Europees Parlement zou hooguit een raadgevende rol spelen of instemming moeten geven. Dat is dus een verlies. Het 'Project Europa' kan alleen slagen als de architecten van de Europese grondwet afdoende ruimte geven aan Europese volksvertegenwoordigers om vorm te geven aan het Europa van de toekomst. Pas dan zal Europa draagvlak krijgen in de samenleving. Een raadgevend referendum over de nieuwe grondwet is slechts een doekje voor het bloeden.

Elly Plooi-j-van Gorsel is lid van het Europees Parlement (VVD) en woordvoerder Externe betrekkingen namens de liberale fractie.

• WWW.NRC.NL/OPINIE: Is een referendum over een nieuwe Europese grondwet zinvol?

Commentaar

gegroeid verbond van staten. Bijna sluipenderwijs werd er steeds weer een nieuw vertrek toegevoegd aan het Europese bouwwerk in Brussel. Inmiddels is er zo'n groot stuk van de nationale soevereiniteit afgeknaagd, dat sommige lidstaten er onrustig van worden. De Conventie moet uitkomst bieden. Zij heeft tot taak een ontwerp-grondwet te maken. Die moet niet alleen de toekomstige bestuurbaarheid van een Unie met maar liefst 25 lidstaten garanderen, ook dient zij te voorzien in een duidelijke taakafbakening tussen 'Brussel' en de nationale regeringen.

In Groot-Brittannië is het werk van de Conventie ontwerp van een fel publiek debat. De angst dat de afgevaardigden de weg vrijmaken voor een Europese 'superstaat' is groot bij de Britse eurosceptici, nog altijd een kloeke meerderheid van de eilandbevolking. Maar wat de Britten te veel hebben, heeft Nederland te weinig. Tegenover het soms overdreven rumoer aan de overkant van het Kanaal, staat de oorverdovende stilte aan onze kant van de Noordzee.

Dat stilzwijgen kan de Nederlander duur komen te staan als hij niet op zijn tellen past. Bijvoorbeeld als straks ineens blijkt dat allerlei heilige Nederlandse huisjes, zoals het liberale drugsbeleid, dreigen te sneuvelen door toedoen van het oprukkende Brussel. Een les zou kunnen worden getrokken uit de euro. Het besluit de gulden te vervangen werd vrijwel geruisloos genomen. Het geklaag begon pas nadat de Europese munt ook werkelijk was ingevoerd en het idee ontstond dat zij bijdroeg aan een stijging van de prijzen.

Den Haag probeert met voorlichtingscampagnes de apathie te doorbreken. Maar dat helpt weinig. In de Tweede Kamer wordt nu gesproken over het idee om een referendum te houden over de resultaten van de Conventie. Dat heeft als bezwaar dat complexe Europese vraagstukken moeten worden versimpeld tot een vraag waarop de kiezer uitsluitend met een simpel ja of nee kan antwoorden. Toch kan de mogelijkheid van een referendum worden overwogen, al was het maar in raadgevende variant daarvan. Het zou parlementariërs dwingen zich meer rekenschap te geven van de mening van de burgers.

In elk geval moet het Europese dossier worden gepolitiseerd. Partijen en politici zouden zich naar aanleiding van wat er in de Conventie wordt besproken, scherper moeten durven te profileren. De VVD deed dat eind vorig jaar, toen het dreigde zich te verzetten tegen de Poolse toetreding tot de EU. Thans is het minister Donner die het doet met zijn waarschuwing tegen verdergaande integratie op het gebied van justitie en politie. Zulke standpunten leiden tot irritatie en beschuldigingen van onverantwoord gedrag, maar het is zuurstof voor het debat.

Europa mag niet het exclusieve domein blijven van een politiek-ambtelijke elite. Zeker nu bij het voortschrijden van de eenwording de overdracht van soevereiniteit begint te knellen, moeten de keuzes ook voor de burger helder worden gemaakt.

H.J.A. Hofland

GA 31/5

En enkele keer hoor je het van een ander. William Safire is de conservatieve columnist van *The New York Times*. Conservatief is zwak uitgedrukt. Waar modieus links of radical chic zich laat horen, springt Safire erop om er de vloer mee aan te vegen. Tegelijkertijd is hij een groot voorvechter van de democratische vrijheid, niet van het woord dat iedere dag door de redenaars en woordvoerders wordt geannoteerd, afgebeeld en leeggebloed, maar van vrijheid zonder voetnoten, zoals in de wet verankerd. Toen Bush en de zijnen vorig jaar van plan waren gevangen Talibanstrijders in geheime processen te berechten, schreef Safire het felste *J'accuse*, en maakte er een persoonlijke campagne van. Kennelijk heeft het geholpen.

Nu trekt hij ten strijde tegen de Federal Communications Commission, het overheidsorgaan dat onder meer moet optreden tegen kartelvorming in de media. Is er zo'n instituut? zal iemand misschien vragen. De Amerikaanse mediaconcerns zijn al wereldrijken op zichzelf. Ze bedienen Amerika en de wereld al met het mooist geпоeetste nieuws, de grootste overwinningen en lekkerste content die je je denken kunt. Zeker de laatste tien jaar hebben we er niets van gemerkt dat er zoiets bestaat als de FCC.

Nu is de FCC van plan nog een belangrijk obstakel voor concentraties op te heffen. In de meeste steden is *cross-ownership*, de bundeling van gedrukte en elektronische media in een onderneming verboden. Drie van de vijf leden willen dit verbod opheffen. Die meerderheid is tot stand gekomen doordat een zekere Kevin Martin (getrouwd met Catherina, de pr-adviseur van

vice-president Cheney) van mening veranderde. Ik dacht aan Brecht, het slot van de *Driestui-versopera*: „Und so kommt zum guten Ende alles unter einen Hut, ist das notige Geld verbunden, ist das Ende meistens gut.”

Als de FCC zijn zin krijgt, kunnen de concentraties verder gaan. «De bazen van de concerns watertanden», schrijft Safire. Hoe komt het dat het Amerikaanse publiek wel steeds meer kanalen heeft maar toch steeds minder keuzemogelijkheden, vraagt hij zich af. Door de vrije markt die zulke concentraties toestaat. Dat is bij ongebreidelde commerciële concentraties het wezen van de «mediacratie». De vrije markt is de grootste vijand van het vrije woord. Eigenlijk zou de redactie van *De Journalist* Safire's column moeten kopen.

Wat gaat ons in Nederland, Europa, zo'n mutatie in Washington aan? Niets als we van mening zijn dat George W. Bush met de overwinning in Irak heeft bewezen tot de superstaatslieden te behoren, de categorie van genieën die door kleine betweters en persmusketen alleen maar in zijn zegenrijke werk wordt gehinderd. In werkelijkheid is deze greep naar de macht binnen de FCC een poging van het Republikeinse machtsapparaat om via steun aan de bevriende concentraties de nieuwsvoorziening verder te beïnvloeden.

Ik geef toe, het klinkt als de visie van een ouwe orthodoxe marxist. Niets aan te doen. Ik verwijs alleen naar een vermoeden dat steeds meer op de onverbidelijke waarheid begint te lijken: dat deze oorlog onder valse voorwendselen begonnen is. Eigenlijk moet je zelf een poosje zijn blootgesteld aan de nieuwsvoorziening

van de grote Amerikaanse net-works om goed te begrijpen hoe het publiek daar een jaar lang is voorbereid op de vondst van enorme arsenalen massavernietigingswapens, hoe het door middel van het dagelijks terugkerende *Countdown Iraq* ervan werd doordrongen dat de oorlog onvermijdelijk was. En toen het eenmaal zo ver was, hoe het patriotisme werd bevorderd door het drama en de bevrijding van soldaat Jessica Lynch. Hoe intussen de aandacht van de *mvw's* naar de juichende mensen en de tuimelende standbeelden van Saddam Hoessein werd verlegd.

Dan komt de apotheose. De opperbevelhebber roept de overwinning uit. Waar is intussen het Iraakse leger gebleven? Opgelost, stiekem naar huis gegaan, nadat de bevelhebbers door de *special forces* met dollars zijn omgekocht, zegt de officieuze theorie. Toch nog een vreedzame oplossing.

We zijn anderhalve maand verder. Een andere Amerikaanse columnist, Thomas Friedman, ook geen linkse rakker, schrijft: «Met alle respect voor de dapperste soldaten, maar deze oorlog is een van de meest ongelijke in de geschiedenis geweest. Naar sociaal-economische maatstaven gemeten is Amerika in oorlog geweest met de Flintstones.» En nu komt de wederopbouw.

Volgens het neoconservatieve *grand design* voor het Midden-Oosten moet Irak het lichtend voorbeeld voor de regio worden. Geef ze het voordeel van de twijfel. Maar allen die het weten kunnen, verklaren dat het Pentagon tot dusver van de reconstructie een rotzooi heeft gemaakt. Jay Gardner, de eerste reconstructiechef, is vervangen door Paul Bremer. Een Senaatscommissie gaat onderzoeken waarom alles stagneert wat voorbeeldig had moeten verlopen. Intussen heeft in Marokko al-Qaeda zich laten herontdekken. Was die organisatie niet zo goed als *on the run*?

Het gaat er niet meer om of we tegen de oorlog waren. De praktische vraag van vandaag is in hoeverre de neoconservatieve doelbewust gebruik maken van de mediaconcentraties, deze postmoderne propagandamachine die op en door de vrije markt is gegroeid. We moeten ons niet laten verleiden tot karikaturen. Het is waar dat de Dixie Chicks door de radioconcerns met een boycot worden gestraft na hun kritische hit over de wereldleider. Maar in Amerika kun je werkelijk nog alles zeggen wat je denkt. Het is alleen de vraag op welke schaal het resultaat van je denken wordt verspreid.

Zonder iets dat ook maar in de verte op «totalitaire directieven» lijkt, heeft de vrije propagandamachine George W. Bush tot visionair wereldleider gemaakt, de oorlog tot een instant historisch succes, en alle tegenstanders tot kreunende, seniele, Franse kaas etende lafaards. Dat is niet overdreven; dat geloven de Amerikanen die zich op de hoogte laten houden door Rupert Murdoch, *The New York Post*, Fox-televisie en de monopolies (weer zo'n woord) van de lokale radio. De mediaconcentraties maken geen wereldpolitiek, ze maken een wereldpolitiek mogelijk. De

machtsgreep (zoals Sifire het noemt) binnen de FCC behoort tot de uitvoering van het *grand design*. En dit wordt door zo veel Europeanen nog niet zo goed begrepen: het zit veel geraffineerder in elkaar dan ze denken.

6. Jaarverslag CBP

Het jaarverslag van het College bescherming persoonsgegevens over 2002 stemt somber. Het College schetst een algemeen beeld van de discussie over privacy. "In de algemene roep om meer daadkracht, toezicht en controle maakten diverse vooraanstaande bestuurders en politici van privacy een karikatuur", aldus het College. "Wie het recht op privacy onderuit haalt, berooft de goedwillende burger van een belangrijke waarborg en zaagt aan de poten van de democratische rechtsstaat."

In het jaarverslag beschrijft het College de lichtzinnige invoering van de identificatieplicht, het cameratoezicht en de dreigende bewaarplicht voor verkeersgegevens in de telecommunicatie.

Voor 2003 kondigt het College een onderzoek aan naar de wijze waarop dit cameratoezicht in de praktijk functioneert en hoe met de privacyaspecten daarvan in verschillende gemeenten wordt omgegaan. Ook wil het College meer onderzoek doen naar privacykwesties in de telecommunicatie.

Jaarverslag CBP 2002
http://www.cbweb.nl/documenten/jv_2002.htm

Bits of Freedom komt op voor digitale burgerrechten. Bits of Freedom is gevestigd in Amsterdam en is lid van de Global Internet Liberty Campaign en European Digital Rights. Bits of Freedom bestaat uit Maurice Wessling en Sjoera Nas. Wij hopen op uw steun, commentaar en kritiek.

<http://www.bof.nl/>

4. Document tapcijfers openbaar

Na een procedure van bijna drie jaar en een uitspraak van de bestuursrechter heeft het ministerie van Justitie een document openbaar gemaakt met aftapcijfers. Bits of Freedom was in juli 2000 begonnen aan een procedure Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) om cijfers te krijgen over het justitieel aftappen in de jaren negentig. Cijfers waren al bekend over 1993 en 1994. Uitgelekte cijfers over 1998 wezen op een explosieve toename in de tweede helft van de jaren negentig. Om meer zicht te krijgen op de toename van het aftappen en de redenen daarvoor, besloot

Zoekmachine Google wordt een privacy-nachtmerrie. Zonder het te weten, kan iemand worden 'gegoogeld' en verschijnt zijn telefoonnummer in beeld of raakt hij zijn baan kwijt. En het onzichtbare deel van Google is een goudmijn voor opsporingsinstanties.

Door Francisco van Jole VK 29/5

Niemand is de baas over internet, want het is van iedereen. Tot voor kort was dat misschien waarheid, maar die tijd is voorbij. Internet heeft een eigenaar gekregen en zijn naam is Google, de zoekmachine die in populariteit alle concurrenten ver achter zich laat. Natuurlijk is internet niet echt van Google, maar het bedrijf is er zo synoniem mee geworden dat het onderscheid

Stiekem toezicht met camera's aan banden gelegd

DEN HAAG, 7 MEI. Stiekem opnames maken met beveiligingscamera's wordt verboden. De Eerste Kamer heeft er gisteren mee ingestemd dat opnames alleen mogen worden gemaakt als de omgeving ervan op de hoogte is gebracht dat er camera's hangen. Het verbod geldt overigens alleen voor camera's die bedoeld zijn om personen herkenbaar in beeld te brengen, dus niet voor bijvoorbeeld opnameapparatuur die toezicht op het verkeersgedrag. Ook journalistieke opnames met verborgen camera's blijven onder voorwaarden toegestaan. Voor werkgevers die vermoeden dat hun personeel steelt, betekent dit dat zij nog wel kunnen proberen om de dader met verborgen camera's te betrappen maar dat zij dit vooraf bekend moeten maken. Dat kan bijvoorbeeld met een circulaire, aldus het ministerie van Justitie. Op overtreding van deze regel staat maximaal twee maanden celstraf of 5.000 euro boete. (ANP)

Bits of Freedom alle cijfers op te vragen.

Het ministerie heeft de zaak zo lang mogelijk gerekend en steeds volgehouden dat de overheid niet wist hoeveel zij aftapte en dus ook geen cijfers of documenten openbaar kon maken. Pas nadat Bits of Freedom bij de rechter aangaf in welke brief de cijfers werden genoemd, liet minister Donner weten: "Inmiddels heb ik de brief waarover u gedurende de onderhavige procedure steeds heeft gesproken achterhaald."

Uit de brief blijkt dat de gezamenlijke politie tapkamers in 1998 in totaal 10.000 nummers hebben afgetapt, waarvan 3.000 vast en 7.000 mobiel. Cijfers over andere jaren zijn niet bekend gemaakt.

Uit antwoorden op Kamervragen van Marijke Vos van GroenLinks naar aanleiding van de procedure van Bits of Freedom blijkt dat de minister ook in de toekomst geen centrale registratie wil bijhouden van tapcijfers. Overigens zijn er slechts een beperkt aantal politie tapkamers waarvan de cijfers moeten worden opgeteld om jaartotalen te verkrijgen.

Brief Regionale Recherche Ondersteuning Rotterdam (7 juni 1999)
<http://www.bof.nl/docs/aftapbrief.gif>

steeds moeilijker te maken valt. Volgens statistiekenhandelaar Onestat wordt meer dan de helft van de zoekopdrachten in Nederland via Google uitgevoerd. Ter vergelijking: de grootste Nederlandse zoekmachine, Ilse, haalt slechts 7,5 procent. Voor Ilse ziet het er slecht uit, want Google opende deze week een kantoor in Nederland.

Wereldwijd is het aandeel van Google nog groter. In de Verenigde Staten is de zoekmachine zo dominant dat hij een antoniem is voor het vergaren van kennis. "Waarom google je het niet even op school?" antwoordt actrice Jennifer Lopez in de film *Maid in Manhattan* aan haar dochter, die wil weten waarom het zangduo Simon & Garfunkel uit elkaar ging. Het hele begrip internet komt niet meer voor, de vraag of het antwoord bekend is en zo ja, wie het geeft, evenmin. Google is het orakel van deze tijd.

Dat is een knappe prestatie voor een bedrijf dat vijf jaar geleden door twee studenten, Larry Page en Sergey Brin, werd opgericht en nooit een cent aan reclame spendeerde. Dat laatste was niet nodig, want een snel groeiend leger van enthousiaste gebruikers verspreidde het woord.

Google was immers niet alleen een uitstekende zoekmachine, het bedrijf deelde met de gemiddelde internetgebruiker de afkeer van reclame. Terwijl de sites van concurrenten werden volgeplempt met knipperende advertenties, bleef Google kaal en snel. De gangbare commerciële praktijk van zoekmachines om resultaten tegen betaling op te nemen, zodat bij een term als 'parfum' een cosmeticahandelaar boven aan de lijst prijkt, noemden de oprichters indertijd 'bedrieglijk'.

Die aanvankelijke verontwaardiging ebde snel weg. Google biedt nu verschillende mogelijkheden om zoektermen al dan niet tegen opbod te kopen. In België leidde dat er volgens de site Internetjournalistiek de afgelopen weken toe dat wie zocht op 'verkiezingen' werd geconfronteerd met verwijzingen naar sites van het Vlaams Blok.

De partij had deze en andere termen bij Google gekocht en omzeilde zo de advertentieboycot die het gros van de Vlaamse media tegen extreem rechts hanteert. De actie bevestigt nog eens het beeld dat Google zich niets aantrekt van de mores.

Tegelijkertijd schurkt Google graag aan tegen diezelfde media. Zo volgt de dienst Google News nauwkeurig de veranderingen op duizenden nieuwssites, en ze herschikt ze in een eigen vorm. Het doel is de overname van het selectieproces van redacteurs. In de ogen van gebruikers, die een media-aversie cultiveren, is dat een zegen, omdat de selectie zo wordt geobjectiverd. Een algoritme heeft immers geen last van 'linkse' of 'rechtse' vooroordelen. Dat blijft een vraag, want de selectiecriteria behoren tot de best bewaarde geheimen van Google. Dat is het beangstigende. Iedereen is enthousiast over een ondoordringbare methode van een bedrijf dat zich tegenover niemand hoeft te verantwoorden.

Intussen voegt Google ook integrale persberichten toe aan de nieuwselectie. De mededelingen belanden als gelijkwaardig tussen journalistieke artikelen. Google, waar inmiddels achthonderd mensen werken, is vast van plan met deze dienst de wereld te veroveren en heeft de nieuwsdienst uitgebreid met lokale versies in landen als India en Australië. Europa is het volgende doelwit.

De macht van Google reikt echter verder dan louter het beheersen en beïnvloeden van kennis-

stromen. Het bedrijf ontpopt zich tot een privacy-nachtmerrie. In de Verenigde Staten is onlangs een optie toegevoegd waardoor bij het intikken van een naam en een woonplaats meteen het telefoonnummer verschijnt van de persoon in kwestie, evenals een plattegrond van zijn omgeving.

Dergelijke informatie is weliswaar reeds openbaar, maar de combinatie is beangstigend. Voeg daarbij dat Google dankzij het sociale en openbare karakter van internet steeds meer fungeert als een antecedentmachine. 'Gegoogeld worden' betekent dat iemand je heeft nagetrokken via internet. Dat kan tot onaangename verrassingen leiden, want de opgediepte informatie gaat vaak jaren terug.

De jongeren bijvoorbeeld die nu in openbare online-dagboeken hun weg naar volwassenheid vinden, realiseren zich niet dat de ontboezemingen een dossier vormen dat hen levenslang kan blijven achtervolgen. Tekenend is dat de zoekreus onlangs een bedrijf heeft overgenomen dat gespecialiseerd is in dergelijke dagboeken, weblogs genaamd.

De Amerikaanse krant *Boston Globe* verhaalde over mensen die door dergelijke digitale dossiers hun baan kwijtraakten, geen nieuw werk konden vinden of zelfs moeite hadden met het aanknopen van relaties.

Onder daters is het googelen razend populair. Zo weet je voor de eerste ontmoeting alles al van een potentiële kandidaat. Of denk je althans. Of het klopt, doet er dan niet meer echt toe. Google overschrijft straks de term voor internet, het wordt het begrip voor informatie in de breedste zin van het woord, voor heden en verleden.

Dat betreft slechts het zichtbare deel van Google. Verontrustender is het onzichtbare deel, dat zich bevindt in de ruim vijftienduizend computers van het bedrijf. Google registreert alle individuele zoekopdrachten, houdt bij wanneer op welke resultaten wordt geklikt en slaat al die informatie op. Iedere ooit uitgevoerde zoekopdracht is te herleiden tot een computer en daarmee in de meeste gevallen tot een individu.

De patronen zijn een goudmijn voor opsporingsinstanties en marketingbedrijven. Of en hoe daarvan gebruik wordt gemaakt is - wederom - onbekend. Volgens Googlewatch, een klein clubje bezorgde gebruikers, bestaan er nauwe banden tussen Google en de inlichtingendienst NSA.

Google kan intussen geen kwaad doen bij de rest van de gebruikers. Ieder kritische beschouwing wordt door de enthousiaste aanhang geriposteerd met een regen van loftuigen. In Google schuilt volgens hen geen kwaad. Integendeel, ze zien de machine als een medestander in de strijd tegen de media die deze wereld in een wurggreep houden. Google is kortom een beste vriend. Het is de droom van ieder bedrijf: vereenzelving van de klant met het product.

In het magazine *Forbes* verklaart een topman van Google deze maand dat het bedrijf streeft naar een rol die te vergelijken is met die van de computer HAL in de film *2001 A Space Odyssey*. Dat is een computer die uitblinkt als een behulpzame, alwetende assistent. Wie de film kent, weet dat HAL zijn gebruikers uiteindelijk vermoordt.

DNA-onderzoek vaker toegestaan

Door een onzer redacteurs **MC**
ROTTERDAM, 7 MEI. De Eerste Kamer heeft gisteren zonder te stemmen een wetsvoorstel aangenomen dat de mogelijkheden voor DNA-onderzoek in strafzaken uitbreidt.

Vanaf september mogen politie en justitie met DNA-onderzoek geslacht en ras van een onbekende verdachte vaststellen. Zodra het technisch mogelijk is, mag dat ook met andere uiterlijk waarneembare persoonskenmerken, zoals de kleur van haar en ogen.

Nederland loopt hiermee samen met Engeland voorop in de wereld, aldus het ministerie van Justitie. In de meeste Europese landen is een uitvoerige DNA-analyse nog altijd verboden. In Duitsland is ook DNA-analyse naar sekse en ras taboe. De Duitse wet staat dit alleen toe als personen een delict 'van aanzienlijke betekenis' hebben begaan.

In Nederland mag het uitgebreide DNA-onderzoek pas worden uitgevoerd wanneer het onderzoek naar een misdrijf vastzit. Alleen misdrijven waarop een gevangenisstraf staat van vier jaar of hoger komen ervoor in aanmerking.

Als er in zo'n geval DNA-sporen zijn en de identiteit van de dader is onbekend, kan met het DNA een soort signalement worden gemaakt. Met de huidige technieken kunnen met DNA-materiaal al geslacht en ras worden bepaald; verwacht wordt dat dat binnenkort ook geldt voor de kleur haar en ogen.

De Utrechtse korpschef P. Vogelzang, tevens voorzitter van de Raad van Hoofdcommissarissen, is blij met het wetsvoorstel, maar vindt dat het niet ver genoeg gaat. Het is volgens hem „belachelijk” dat verdachten die worden aangehouden voor een zwaar misdrijf en bekennen niet worden verplicht materiaal voor DNA-onderzoek af te staan. „Waarom wel een vingerafdruk en niet een beetje wangslim? Dat is toch nauwelijks een grotere inbreuk”, zei Vogelzang vanmorgen. „Bij inbraken speelt recidive een enorme rol. We zouden het oplossingspercentage enorm kunnen verbeteren als we het DNA van een bekende verdachte kunnen vergelijken met DNA-materiaal dat we hebben verzameld bij eerdere misdrijven”, aldus Vogelzang.

'DNA kan misdaad halveren'

door Henk van Gelder

ARNHEM - Het afnemen van DNA-materiaal bij arrestanten moet net zo gewoon worden als het nemen van vingerafdrukken. Verdachten die zes uur na hun aanhouding in verzekering worden gesteld, moeten verplicht worden wangslim af te staan. Ook criminele vreemdelingen moeten DNA afstaan.

Dat zegt plaatsvervangend korpschef A. de Vries van de politieregio Gelderland-Midden. De Arnhemse politicommissaris voorziet door DNA-screening op grote schaal een halvering van de criminaliteit. De Vries wil dat de politie de beschikking krijgt over moderne hulpmiddelen.

„Ik zie geen verschil tussen een vingerafdruk en DNA. De vingerafdruk is slechts een opsporingstechniek van de jaren vijftig. Ik wil nog niet zo ver gaan dat elke baby bij een hielprikje DNA-materiaal moet afstaan, maar iedere verkrachter en inbreker laat een DNA-spoor achter. Als de databank met hon-

derduizenden verdachten kan worden uitgebreid zal het aantal woninginbraken, verkrachtingen en geweldsdelicten met de helft verminderen”, voorspelt De Vries.

Hij wijst op de moord op de weduwe in St.-Philipsland. De dader kon worden gepakt door van alle mannelijke dorpsbewoners celmateriaal af te nemen. De Vries - die binnenkort met pensioen gaat - geldt als een autoriteit in het recherchevak. Op verzoek van de hoofdofficieren van Leeuwarden en Maastricht leidde hij de second opinion-onderzoeken naar Marianne Vaatstra en Nicky Verstappen. Beide langslpende moordonderzoeken hadden de politie waarschijnlijk veel tijd en capaciteit bespaard als ze de beschikking had over een uitgebreide DNA-databank, stelt hij.

De discussie over privacy is achterhaald, vindt de plaatsvervangend korpschef. De Vries hekelde de trage procedure voor het vergaren van celmateriaal. „De recherche moet achttien formulieren invullen. Een belachelijk dik boekwerk.”

Ingestemd met het wetsvoorstel van minister Donner (Justitie), waarin dit mogelijk wordt gemaakt.

Het nieuwe opsporingsmiddel wordt ingezet als de vergelijking van dna-materiaal met het erfelijk materiaal van mogelijke daders niets heeft opgeleverd. Ook mag het worden gebruikt als andere opsporingsmiddelen zonder resultaat zijn gebleven. Daarbij moet het om ernstige misdrijven gaan.

Persoonskenmerken die mogen worden opgespoord, zijn de gegevens die voor iedereen zichtbaar zijn, zoals kleur ogen en haar. Ziektes of erfelijke afwijkingen mogen niet worden opgespoord.

Profiel dader met dna achterhalen straks toegestaan

Van onze parlementaire redactie **TEL 3-5**
DEN HAAG, woensdag
Politie en justitie mogen vanaf 1 september van dit jaar uiterlijk persoonskenmerken, zoals ras en geslacht, uit dna-materiaal afleiden en gebruiken bij de opsporing van onbekende daders.

Na de Tweede Kamer heeft gisteren ook de Eerste Kamer

LPF: Schaf vervroegde invrijheidstelling af

TEL 19/5

door Alexandra van den Bos

DEN HAAG, maandag

Veroordeelde criminelen mogen nooit meer vervroegd vrijkomen, maar moeten altijd hun volledige straf uitzitten. De LPF in de Tweede Kamer wil dat de vervroegde invrijheidstelling na het uitzitten van tweederde van de gevangenisstraf volledig wordt afgeschaft.

Volgens de LPF worden er nu 'schijnstraffen' aan criminelen opgelegd omdat hun im-

Vorige week ging de Eerste Kamer akkoord met een ruimer gebruik van DNA-sporen in strafzaken. Die sporen mogen nu ook worden onderzocht op 'uiterlijk waarneembare persoonskenmerken'. Een stoomcursus DNA-daderprofiel. **VK 14/5**
Door Maarten Evenblij

Wat mag nu wel wat eerst niet mocht?

Sinds de jaren tachtig wordt DNA gebruikt om sporen als haren, sperma, bloed en huidcellen die bij een misdrijf zijn gevonden, te koppelen aan een mogelijke dader. Uit een lichaamsscel is eenvoudig het geslacht te bepalen, dus dat helpt bij de opsporing. Daarnaast heeft elk mens een unieke genetische opmaak, een genetische vingerafdruk. Die is geschikt om sporen en eventuele daders te vergelijken.

De nieuwe wet staat rechercheurs toe verder te kijken dan alleen een neutrale genetische vingerafdruk. Ze mogen nu ook gebruikmaken van uiterlijke kenmerken zoals haar-, oog- en huidskleur, de vermoedelijke lengte, leeftijd of gezichtsvorm van de dader. Verborgen kenmerken blijven echter taboe, ten einde verdachten te behoeden voor een onvrijwillige confrontatie met belastende kennis over hun gezondheid.

Met DNA mogen geslacht en ras worden bepaald

DEN HAAG - Justitie mag DNA gebruiken om het uiterlijk van een verdachte te achterhalen. De Eerste Kamer is dinsdag akkoord gegaan met een wetsvoorstel dat dit regelt. Onderzoekers krijgen toestemming om geslacht en ras uit DNA af te leiden. De lijst kan later uitgebreid worden met andere uiterlijke kenmerken. Wetenschappers kunnen waarschijnlijk binnen een paar jaar onder meer haarkleur, gewicht en lengte uit DNA afleiden. Een compositietekening op basis van DNA behoort dan tot de mogelijkheden.

LPF: Crimineel moet straf volledig uitzitten

De Lijst Pim Fortuyn (LPF) wil dat gedetineerden voortaan de volledige straf uitzitten die hen door de rechter is opgelegd. Tweede-Kamerlid Joost Eerdmans gaat een wetsvoorstel indienen om de zogenoemde Vervroegde Invrijheidsstelling (VI) uit het Wetboek van Strafrecht te schrappen. Het systeem van Vervroegde Invrijheidsstelling werkt nu automatisch. Zonder tussenkomst van de rechter, het openbaar ministerie (OM) of gevangenisautoriteiten wordt een gedetineerde standaard vrijgelaten zodra tweederde van zijn straf erop zit. „Dit zijn dus schijnstraffen”, zegt Eerdmans. Bij straffen van minder dan zes maanden wordt geen Vervroegde Invrijheidsstelling verleend. Bij een straf met een duur van zes tot twaalf maanden wordt na een half jaar VI verleend of wordt eenderde van de straf tijd kwijtgescholden.

mers eenderde van hun straf zonder voorwaarden kwijtgescholden wordt.

„De vervroegde invrijheidstelling tast het rechtvaardigheidsgevoel van de burgers ernstig aan. Bovendien komen in Europa onze straffen totaal niet geloofwaardig over”, aldus LPF-Kamerlid Eerd- (full-time eikel)mans, die van plan is om een eigen initiatiefwetsvoorstel in te dienen als het nieuwe kabinet geen maatregelen neemt om dit te veranderen. „Volgens onze berekeningen worden jaarlijks 3500 jaren gevangenisstraf niet uitgezeten. Criminelen moeten wat ons betreft echt de volle mep gaan uitzitten”, aldus Eerdmans.

De LPF'er wijst erop dat door het niet meer vervroegd vrijlaten van gevangenen „eindelijk duidelijk wordt wat een maximumstraf in Nederland is”. „Nu staat er twintig jaar celstraf op moord, maar in de praktijk is dat dus 13,4 jaar. Afschaffing van die regel zorgt er dus voor dat het door de wetgever vastgestelde maximum ook echt het maximum is.”

Reststraf

Demissionair minister Donner (Justitie) kondigde eind vorig jaar aan dat hij net als zijn voorganger Korthals keiharde voorwaarden wil stellen aan de voorwaardelijke invrijheidstelling. Zo zal iemand die na zijn vrijlating opnieuw in de fout gaat, onmiddellijk zijn oude reststraf uit moeten zitten.

Maar de CDA-bewindsmans

Welke cellen zijn geschikt voor DNA-analyse?

Bijna alle lichaamscellen zijn geschikt. Haren zelf bevatten geen DNA, maar de cellen aan de haarwortel wel. Bloed en sperma liggen bij misdrijven voor de hand, maar ook uit speeksel waarmee enveloppen zijn dichtgelijkt kan DNA worden gehaald.

Patholoog-anatoom en crime-schrijver Patricia Cornwell gebruikte die techniek onlangs bij haar speurtocht naar de identiteit van Jack the Ripper. Analyses zijn inmiddels zo gevoelig dat

Joost Eerdmans (full-time eikel)

wil tegelijkertijd tot grote ergernis van de LPF ook de gevangenen al na de helft en dus niet na tweederde van het uitzitten van hun straf hun vrijheid weer teruggeven. Doel van deze maatregel is onder meer om het enorme cellentekort flink terug te dringen.

Volgens de LPF zijn er echter andere mogelijkheden om dit nijpende probleem aan te pakken. „Dat plan is nog erger dan het vrijlaten van gevangenen na het uitzitten van tweederde van de straf. Het cellentekort kan veel beter worden bestreden door meer mensen in een cel te stoppen of door desnoods extra gevangencellen erbij te bouwen”, aldus LPF'er Eerdmans, die bijvoorbeeld denkt aan meermanscellen waar drie of meer gevangenen tegelijkertijd verblijven. „Bij twee is de kans op ruzie groter, maar met drie op een cel is er vaak één persoon die bij onenigheid optreedt als bemiddelaar, zo leert de ervaring”, aldus Eerdmans.

Het toekomstige CDA/VVD/D66-kabinet lijkt voornamelijk niet te willen afwijken van de plannen van Donner. In het eind vorige week gepresenteerde hoofdlijnenakkoord schrijven de drie beoogde coalitiepartners dat de vervroegde vrijlating van gevangenen blijft bestaan. Maar het is wel de bedoeling om voorwaarden te stellen aan het kwijtschelden van een deel van de straf. Iemand draait dan direct weer de bak in als hij opnieuw op het criminele pad belandt.

slechts enkele cellen voldoende zijn voor een goed resultaat. Daarin schuilt overigens ook een gevaar: verontreiniging met spoorjes DNA van anderen, bijvoorbeeld de rechercheur.

Tot hoe lang zijn DNA-sporen te analyseren?

DNA is een redelijk stabiel molecuul. Onder gunstige omstandigheden, zoals gemummificeerd of ingevroren, kan DNA vele duizenden jaren goed blijven. Het is dan meestal wel al zo sterk verbrokkeld dat een volledige analyse onmogelijk is, maar restanten blijven, ze-

neerden is essentieel. Maar dat laat niet onverlet dat het een gotspe is dat er in dit land straffen worden opgelegd waar van tevoren al duidelijk van is dat ze niet worden uitgezeten. Wanneer ik een parkeerboete krijg moet ik die ook volledig betalen. Het lijkt mij niet de bedoeling dat we nu en masse onze parkeerboetes voor tweederde gaan betalen. Maar het resocialisatieproces gaat natuurlijk gewoon door. Dat is voor mij absoluut geen discussie.” (Novum)

ker met de modernste methoden, bruikbaar.

Wat kun je aan DNA zien?

Het menselijke DNA bestaat uit drie miljard bouwsteentjes (de basen) aangeregen in 23 paar lange en kunstig opgevouwen strengen (de chromosomen). Aan de chromosomen valt te zien of iemand man of vrouw is of bepaalde erfelijke aandoeningen heeft, zoals het syndroom van Down.

Een klein deel van de bouwsteentjes vormt het zogeheten 'coderend DNA' waarop de genen liggen. Die genen zijn verantwoordelijk voor de erfelijke eigenschappen zoals oogkleur, lichaamsbouw, de aanmaak van enzymen of de ontwikkeling van de hersenen. De volgorde van de bouwsteentjes in de genen verschilt weinig tussen mensen onderling. Veranderingen erin leiden vaak tot genen die niet meer goed werken, wat tot een negatieve selectie leidt.

Het overgrote deel van het DNA is 'junk-DNA', ooit zo genoemd omdat het geen functie leek te hebben. De

volgorde van de bouwsteentjes in het junk-DNA varieert veel meer van mens tot mens dan die in de genen. Daarom wordt dit DNA gebruikt voor de neutrale DNA-vingerafdruk. In het laboratorium worden daartoe specifieke, zich herhalende stukjes van dat junk-DNA onderzocht. Het op lengte scheiden van die fragmenten geeft het bekende bandenpatroon. Elk mens, behalve een eenige tweelingen, heeft een uniek DNA-bandenpatroon. Uit die 'barcode' vallen echter geen persoonskenmerken af te leiden.

Kunnen raskenmerken uit iemands DNA worden afgeleid?

Moderne antropologen hebben het begrip ras op de schroothoop gegooid. Want verschillen tussen mensen van eenzelfde 'ras', blijken vaak groter dan de overeenkomsten. Maar wie beter kijkt naar het junk-DNA kan toch iets afleiden over iemands etniciteit. Veranderingen in het DNA worden van generatie op generatie doorgegeven en er worden steeds nieuwe veranderingen

toegevoegd. Daaruit valt een evolutionaire stamboom te lezen.

Onderzoekers kunnen zo zien of iemands roots liggen in Afrika of Azië. Ze kunnen zelfs zeggen of het waarschijnlijk is dat diens ouders van Tenerife komen dan wel van het naburige La Palma. Zo ontstaat weliswaar geen etnische vingerafdruk, maar wel een geografische. De analyse staat of valt met een fijnmazige geografische referentiedatabank van DNA-fingerprints, waaraan wordt gewerkt.

Kun je ook oog- en huidskleur of lichaamslengte bepalen uit iemands DNA?

In principe wel, maar zo ver is het nog (lang) niet. Het coderende DNA bevat informatie voor genen die zijn betrokken bij persoons- en persoonlijkheidskenmerken. Maar er zijn belangrijke problemen. Een eigenschap wordt zelden door slechts één gen bepaald. Voor haarkleur zijn dat er waarschijnlijk vier, waarvan er nog maar één bekend is.

Een Duitse groep analyseerde bij muizenkoppen dat tientallen genen de

vorm, grootte en symmetrie van de onderkaak bepalen. De mogelijke combinaties leveren echter slechts twee basistypen voor de kaaklijn. Maar dat staat nog ver af van een DNA-test voor de menselijke kaakvorm.

Bovendien is de invloed van het milieu aanzienlijk. Zo heeft de tint van de huid ook veel te maken met hoeveel iemand in de zon komt, en lengtegroei en gewicht staan onder belangrijke invloed van iemands dieet.

Zijn er al toepassingen?

Een Amerikaans bedrijf ontwikkelde een test die voorspelt of iemand donkere (zwart en bruin), lichte (blauw en grijs) of lichtbruine ogen heeft. Deskundigen betwijfelen de waarde van zo'n DNA-test in forensisch onderzoek, want de perceptie van iemands oogkleur hangt af van zowel de waarnemer als de bezitter van de ogen. De teint van het gezicht beïnvloedt sterk de waargenomen oogkleur.

Bij 80 procent van de roodharigen kan hun haarkleur nu in de genen worden

gezien. Dat betekent anderzijds wel dat dat dus bij 20 procent nog niet het geval is.

Ligt de DNA-compositietekening in het verschiel?

Het beste DNA-daderprofiel dat momenteel kan worden gemaakt, is niet veel meer dan een vage vlek, toepasbaar op vele duizenden mensen tegelijkertijd. Er zijn bijvoorbeeld heel veel roodharige Kaukasische blauwogige dikke mannen van 1 meter 80. Voorlopig zullen we niet veel verder komen dan dat. Compositietekeningen op basis van getuigenverklaringen zijn aanzienlijk beter.

Onzichtbare kenmerken, zoals genen voor borstkanker of schizofrenie, mogen in Nederland niet worden gebruikt. Ook trisomie-21 (syndroom van Down) heeft de wetgever uitgesloten. De meeste ziektegenen garanderen absoluut niet dat de drager ervan ook daadwerkelijk ziek is. Ze geven hooguit een kans aan, die afhankelijk van omgevingsfactoren groter of kleiner wordt.

Zegt het DNA iets over iemands persoonlijkheid?

Ja, maar we weten nog onvoldoende wat. Genen die betrokken zijn bij gedrags- en persoonlijkheidskenmerken laten zich niet vertalen naar de werkelijkheid van een enkel individu. Ook homoseksualiteit of agressie zijn niet duidelijk terug te vinden in de genen. Er zijn hoogstens aanwijzingen voor de kans op een bepaald gedrag. Dat een DNA-chip in enkele dagen tijd een heel daderprofiel zou kunnen opheffen, lijkt dan ook uitgesloten. Voorspellen dat de dader een bungyjumpende man is, die gek is op kleine jongetjes, zal waarschijnlijk nooit kunnen.

Moeten we ons zorgen maken over misbruik?

Misschien niet vandaag, mogelijk wel in de toekomst. Allereerst over het opslaan van DNA-monsters. Het aantal misdrijven waarbij DNA-monsters mogen worden genomen, breidt zich uit en er zijn zelfs mensen die serieus voorstellen DNA van alle pasgeborenen op te slaan. Dat creëert een beheersprobleem. Waarborgen dat monsters niet te pas en te onpas worden gebruikt of in handen komen van de industrie - bijvoorbeeld voor onderzoek of verzekeringsaanvragen - zijn nog niet waterdicht.

Sommigen vrezen dat grootschalig DNA-onderzoek justitiële dwalingen juist in de hand werkt. Bijvoorbeeld doordat daders met DNA-sporen manipuleren, of door verontreiniging. De grote betrouwbaarheid van DNA-analyse zou de aandacht voor de klassieke opsporing doen verslapen. Er zijn inmiddels al gevallen bekend van verdachten die na DNA-analyse ten onrechte werden aangewezen als daders.

Met dank aan dr. Peter de Knijff, Universiteit van Leiden.

Dat Rotterdam onveilig was, bewezen de cijfers vorig jaar al. Nu blijkt de Maasstad ook nog eens het hoogste aantal verkrachtingen te tellen. Maar relatief gezien vonden in het Limburgse Gulpen-Wittem meer aanrandingen plaats. Ad 31/5

DOOR ARJAN PAANS EN KEES WESSELS

Tussen een serie verkrachtingen en een reeks aanrandingen ligt een afstand van ruim 200 kilometer. En een wereld van verschil. Rotterdam mag dan in misdaadtermen het Sodom van Nederland zijn, Gulpen-Wittem is natuurlijk niet het Gomorra. Toch 'scoren' beide gemeenten hoog als het gaat om twee zedendelicten: verkrachting en aanranding. Alleen zijn de 20 aanrandingen in Gulpen-Wittem niet terug te voeren op een algehele zedeloosheid, maar op de aanwezigheid om elke handtastelijkheid in het plaatselijke subtropisch zwemparadijs te melden. Burgemeester W. Geraedts vindt dan ook dat de hoge notering van Gulpen in het juiste perspectief moet worden gezien. „Het beleid in het zwembad ten aanzien van seksuele meldingen is zeer streng. In het hoogseizoen surveilleert de politie zelfs langs het zwembad. Voor zover ik heb begrepen, is door het toezicht de veiligheid in het zwembad verbeterd.”

Voor enkele studenten van de hogere hotelschool, lid van het dispuut Xaviera, is de tucht in het zwembad wat te ver doorgeschoten. In februari kregen zij fikse boetes opgelegd na onzedelijk gedrag en een 'reeks aanrandingen' in het zwembad. Na zonder zwembroek van de glijbaan te zijn gegleden, zouden de studenten enkele zwemsters onzedelijk hebben betast. De studenten, gesponsord door seksclub Yab Yum, ontkenen de aanrandingen, maar gaven toe om 'glijtechnische redenen' zonder zwembroek de glijbaan te hebben genomen. 'In je blote kont ga je nu eenmaal sneller', zo luidde het excuus.

Aanzienlijk minder onschuldig is het hoge aantal (pogingen tot) verkrachtingen in Rotterdam en Amsterdam. Met respectievelijk 250 en 277 (Amsterdam telt de pogingen mee, en komt daardoor hoger uit) steken ze schril af tegen bijvoorbeeld Den Haag (61) en Utrecht (43).

Dat het verkrachtingscijfer hoger ligt in de grote steden dan op het platteland is een bekend gegeven, hoewel het feitelijk misbruik op het platteland waarschijnlijk hoger ligt dan uit de politiecijfers blijkt. De aangiftebereidheid bij seksuele delicten is nog altijd gering. De zedencijfers uit de Misdaadmeter zijn waarschijnlijk niet meer dan het topje van de ijsberg. Hoewel uit slachtofferenquêtes blijkt dat jaarlijks 170.000 vrouwen slachtoffer worden van 'ongewenste seksuele contacten' doet niet meer dan 20 procent hiervan aangifte.

Vooraf aanrandingen en verkrachtingen met veel fysiek geweld (of dreiging daarmee) door onbekenden worden aangegeven. Net als andere geweldsdelicten vindt dit soort misdrijven vaker plaats in de anonimiteit van de grote stad. Incest daarentegen komt relatief weer vaker voor op het platte-

land. Uit onderzoek in 2000 naar gegevens uit het Herkenningsdienstsysteem (HKS) blijkt verder dat aanrandingen en verkrachting (net als andere geweldsdelicten) vaker op het conto komen van allochtonen, terwijl incest en ontucht met kinderen vaker wordt gepleegd door autochtonen.

Bij het voorkómen van seksuele delicten staat de politie meestal machteloos. Helemaal omdat een een fiks aantal zaken zich afspeelt in de familiesfeer. „Bijvoorbeeld dat een ex-vriend op bezoek komt en dat hij zich aan zijn ex-geliefde vergriipt”, zegt Anne Geelof van de Rotterdamse politie. Toch was er ook één lichtpuntje. Een Rotterdamse serieverkrachter, die het had voorzien op prostituees, kon na zijn achtste slachtoffer in de kraag worden gevat. Hij is begin dit jaar veroordeeld.

Cursusleider 'agressiehantering' Mark van Dieren vindt dat het hoge aantal verkrachtingen niet mag betekenen dat vrouwen in de grote steden niet meer over straat durven. Zijn cursussen zelfverdediging zijn erop gericht vrouwen weer met een plezierig gevoel over straat te laten gaan. „Zonder dat ze zich verplicht moeten voelen om een rok tot over hun enkels te dragen.”

Een verkrachting of aanranding is nooit helemaal te voorkomen, zegt Van Dieren. „Meisjes van 6 en vrouwen van 85 zijn het slachtoffer. Je hebt allerlei soorten verkrachters met verschillende persoonlijkheidsstoornissen. Aantrekkelijke vrouwen hebben niet meer kans om het slachtoffer te worden dan onaantrekkelijke.”

Wel kun je volgens Van Dieren bepaalde vaardigheden aanleren om weerbaarder te worden. „Vrouwen die

aarzelend langzaam, of juist heel snel lopen, zijn kwetsbaarder dan vrouwen die op straat een gelijkmatig wandeltempo aanhouden. Als je wordt aangesproken in de tram, maak je dan breed en duik niet in elkaar. Zoek kort oogcontact. Houd gesprekken zo kort mogelijk, ga niet in discussie, want dat zwakt je duidelijke boodschap af.”

De studentes van het Rotterdamse meisjesdispuut CIA hebben een eenvoudiger manier om verkrachters te slim af te zijn. „Je gaat sowieso niet alleen naar huis, of je gaat met de taxi”, zegt bestuurslid Linda de Oude (23). Een jaar geleden werden zij en haar vriend op straat overvallen. „Een mes op mijn keel en een pistool op mijn hoofd. Ik denk dat ik geluk had dat ik niet alleen was, anders was het misschien wel tot een aanranding of verkrachting gekomen. Bij de politie vond ik echter weinig gehoor. De volgende dag was mijn dossier al zoek en van een eventueel onderzoek heb ik nog niks gehoord.”

Hoewel zij weinig klachten krijgt over bejegening door de politie is het met de positie van zedenslachtoffers volgens Slachtofferhulp Rotterdam nog slecht gesteld. „Het is zelfs zo dat een slachtoffer van verkrachting voor de behandeling van de rechtszaak samen met de familie van de dader in de wachtruimte zit”, zegt woordvoerder Willy Voigt. „Het komt vaak voor dat het slachtoffer dan de opmerking naar haar hoofd krijgt dat ze het er wel naar gemaakt zal hebben.”

Ook spreekrecht bij de rechtszaak is nog steeds niet wettelijk geregeld. „De verdachte heeft altijd het laatste woord. Het slachtoffer is afhankelijk van de rechter of ze iets mag zeggen. Dat zou bij wet veranderd moeten worden.”

In eerste instantie biedt Slachtoffer-

hulp vooral praktische adviezen over score van Rotterdam. Het is voor haar de rechtsgang. „Over de verhalen die wel reden meer vrijwilligers op een ze kunnen verwachten van de advocaat, over het gesprek met de officier van justitie. Pas daarna komen de emoties.” Voigt is niet verbaasd over de slechte door nog verder zal stijgen.

Politie verbijsterd over seksschandalen in Sneek

Ad 31/5

Met 9 verkrachtingen, 11 incestzaken, 4 aanrandingen en 14 ontuchtgevallen met minderjarige kinderen op een bevolking van ruim 32.000 inwoners mag je verwachten dat de politie in Sneek op zijn minst een onderzoek heeft ingesteld waar die hoge aantallen van komen. Na ruim twee weken bellen met verschillende voorlichters blijkt echter dat ze vooral verbaasd zijn over de cijfers die ze zelf hebben opgegeven. In een eerste reactie krijgen we te horen dat het aantal zedenzaken zelfs is afgenomen, maar als de betreffende voorlichter hoort dat Sneek desondanks een 'toppositie' in Nederland inneemt, luidt de verklaring dat waarschijnlijk de verkeerde cijfers zijn opgegeven. Een collega hoopt op hetzelfde, maar de suggestie blijkt al snel uit de lucht gegrepen. Een derde voorlichter vertelt stoicijns dat de cijfers 'meer zeggen over de inzet van de politie dan over de situatie op straat'. „Toch verbaast het ons als dit klopt. We hebben in Friesland weliswaar een grote zaak gehad met veel meldingen, maar dat was niet in Sneek.”

Voor de zekerheid legt hij de situatie voor aan de afdeling jeugd- en zedenzaken en

een paar dagen later is daar het antwoord. „We schrikken er niet van. De cijfers zijn te laag om een trend te ontdekken. Het kan toeval zijn. En zijn er echt negen verkrachtingen geweest of ligt het aantal zo hoog, omdat de definitie is gewijzigd? Als je met een vinger binnendringt, heet het tegenwoordig ook al zo. En vier aanrandingen, wat moeten we daarmee? Het zal je maar gebeuren natuurlijk, maar cijfermatig valt dat wel mee.”

Waarschijnlijk ontgaat het deze politieman dat de definitie in heel Nederland is gewijzigd en Sneek op het gebied van zedenzaken dus nog steeds heel slecht uit de Misdaadmeter komt. Eén ding heeft hij wel boven water gekregen. „Ik ben eens gaan praten met rechercheurs die zijn gespecialiseerd in het verhoren van minderjarigen. Het blijkt nu dat we toch aardig wat van die verhoren hebben gehad. Dat kan duiden op hogere cijfers.”

Daar blijft het bij. De betreffende voorlichter houdt vol dat de cijfers zo laag zijn dat er geen betekenis aan kan worden gehecht. Voor de inwoners van Sneek blijft het gissen wat er in hun gemeente aan de hand is.

Doveninstituut bezorgt Brabantse wijk topscore

Bewoonsters van de wijk Theereheide in Sint Michielsgestel hoeven minder bang te zijn om in het donker door hun buurt te lopen dan de cijfers van de Misdaadmeter doen vermoeden. De zes verkrachtingen en zeven aanrandingen komen voor rekening van doveninstituut Viataal, waarvan drie pupillen vorig jaar zijn veroordeeld voor het misbruiken van medeleerlingen.

Zedendelicten hoeven natuurlijk niet per definitie op straat plaats te vinden. Bij Viataal gebeurde alles binnen de muren van de school. Volgens Jeannie van de Berg van TransAct hebben instellingen waar gehandicapte kinderen verblijven vaak moeite met het bespreekbaar maken van seksuele onderwerpen, waardoor de kinderen niet weten wat normaal is en wat abnormaal. „Het bestaande materiaal is vaak niet geschikt voor gehandicapten. Veel tekst en de plaatjes die er bij staan, zijn vaak humoristisch. Dat begrijpen gehandicapten vaak niet. Opvoeders moeten heel concreet les geven en dat gaat vaak gepaard met enige gêne. Er zijn nogal wat organisaties die daar problemen mee hebben.” Bij Viataal was dit tot vorig jaar ook het geval. „De slachtoffers

van deze delicten hadden weinig kennis op dit gebied en hadden geen idee wat normaal is en wat abnormaal”, zegt Van de Berg. Directeur H. Steemers onderkent dat.

„Onze medewerkers zijn keihard met de neus op de feiten gedrukt. Mijn eigen kinderen zijn met twee opmerkingen te sturen, een dove moet je het explicieter aanbieden. Sinds de feiten aan het licht kwamen, geven we heel veel aandacht aan seksuele onderwerpen en krijgen de leerlingen ook fysieke en mentale weerbaarheidstraining. Er heeft een echte cultuuromslag plaatsgevonden.” Van de Berg constateert dat bij veel instellingen de verkeerde volgorde wordt gehanteerd. „Er moet vaak iets gebeuren, voordat naar de preventieve kant van het verhaal wordt gekeken. Bij Viataal was dat ook het geval, maar gelukkig zijn daar nu hele goede trajecten opgezet. Over de hele linie merk ik wel dat instellingen opener zijn geworden. Wanneer zich zedendelicten voordoen, wordt het in ieder geval bekendgemaakt. Dat was tien jaar geleden veel minder het geval.”

Ab 31/5

In Grijskerke gebeurt niets, maar niet heus

Ab 31/5

Nederland kent honderden dorpen en gehuchten waar nooit een misdrijf gebeurt.

Zo is dat afgesproken door de politie en het Openbaar Ministerie. Niet omdat deze dorpjes écht zijn gevrijwaard van criminaliteit, maar omdat in de politieprijzen de plaats van het delict niet mag worden vermeld. In Zeeland bij voorbeeld geldt de afspraak dat in plaatsen kleiner dan 4.000 inwoners altijd een groter buurdorp of de naam van de gemeente wordt genoemd. In Biggekerke, Gapinge en Grijskerke is volgens de Misdaadmeter in 2002 wel degelijk gevochten, gestolen en vernield, maar de politie zal altijd blijven volhouden dat deze delicten zich in de gemeente Veere hebben afgespeeld. Hoofd communicatie Jan van Mourick van de politie Zeeland geeft toe dat het wat vreemd kan overkomen, zeker in een provincie die eigenlijk één groot dorp is. „Als er op één van de eilanden iets gebeurt, is dat meestal nog dezelfde dag overal bekend.” De terughoudendheid blijkt terug te voeren op een richtlijn van het Openbaar Ministerie, waarin de privacy van verdachten is geregeld. Zo bepaalt in Rotterdam het slachtoffer van een verkrachting of er een

geanonimiseerd persbericht uitgaat. „Incest vermelden we al helemaal niet” zegt Anne Geelof van de Rotterdamse politie. Rechters kijken streng naar de informatie die de politie vrijgeeft, zo bleek in Zeeland. „Wij mogen geen gegevens verstrekken waaruit redelijkerwijs de identiteit van de verdachte op te maken is”, zegt Van Mourick. „Een paar jaar geleden hebben we zelfs schadevergoeding moeten betalen aan een caféhouder die zelf zijn auto in brand had gestoken om geld van de verzekering op te strijken. Hij had zijn auto aanvankelijk opgegeven als gestolen en wij hadden een opsporingssignalement verspreid. Het was een parse auto. Toen later bleek dat hij zelf de dader was, wist natuurlijk iedereen hoe laat het was. De rechter oordeelde dat wij schadevergoeding moesten betalen omdat door het bericht zijn identiteit te achterhalen was.”

Door op de Misdaadmeter te surfen naar Veere en door te klikken naar de onderliggende plaatsjes kunt u zien wat er het afgelopen jaar écht in Biggekerke, Gapinge en Grijskerke is gebeurd.

www.misdaadmeter.nl

Nihoul ontkomt toch niet aan berechting

Van onze correspondent

TEL 15

BRUSSEL, donderdag naar Marc Dutroux deel uitmaakte van een pedofielenetwerk. Zijn kompanen Michel Nihoul en nog enkele andere handlangers moeten voor een volksjury verschijnen wegens hun betrokkenheid bij de kindermoorden, zo heeft de Luikse Kamer van Inbeschuldigingstelling gisteren besloten. Die uitspraak betekent een overwinning voor procureur Bourlet en de meeste ouders van de vermoorde en ontvoerde kinderen, die altijd overtuigd zijn geweest van de netwerktheorie. Aanklager Langlois wilde daar nooit van horen en kreeg eerder dit jaar de Raadkamer van de rechtbank in Luik aan zijn zijde. Die oordeelde dat Nihoul niet bij de zaak was betrokken. Verschillende ouders gingen tegen die uitspraak in beroep, wat zij nu gewonnen hebben.

De datum van het proces is echter nog steeds niet vastgesteld. Nihoul kan nog in beroep gaan bij het Hof van Cassatie, het hoogste rechtscollege in België. In dat geval begint het zogeheten Assisenhof pas volgend jaar.

Nihoul zat al lange tijd in voorarrest nadat de zaak-Dutroux in 1996 was losgebarsten. In '98 kwam hij echter op vrije voeten. Hij heeft altijd zijn onschuld volgehouden. Wel werd hij veroordeeld wegens fraude.

Contacten

Degenen die geloven dat Dutroux en Nihoul deel uitmaakten van een netwerk, wijzen op de vele contacten die de twee hadden. Ook zou Nihoul zijn gesignaleerd bij het zwembad in het Waalse Bertrix op de dag dat daar de meisjes Sabine en Laetitia werden ontvoerd. Verder heeft Nihoul drugs geleverd aan Dutroux' kompanen Lelièvre, hetgeen zij zien als een betaling voor de ontvoering van jonge meisjes. Nihoul zou echter de dans ontspringen omdat hij goede contacten zou hebben bij Justitie.

Nihoul naar assisen

DS, 3 mei 2003

LUIK - Michel Nihoul wordt naar het hof van assisen doorverwezen voor zijn aandeel in de zaak-Dutroux. Ook Marc Dutroux, Michelle Martin en Michel Lelièvre

Zakenman Nihoul toch vervolgd in zaak-Dutroux

Van onze correspondent

BRUSSEL

VK 1/5

De Brusselse zakenman Michel Nihoul moet toch voor een juryrechtbank verschijnen voor zijn mogelijke betrokkenheid bij de ontvoering van kinderen door Marc Dutroux. Volgens de kamer van inbeschuldigingstelling van de rechtbank in Luik zijn er voldoende aanwijzingen dat hij deel uitmaakte van een bende die meisjes kidnapt en drugs verhandelde. De uitspraak komt als een verrassing. Eerder oordeelde de raadkamer in Neufchâteau dat er geen harde bewijzen bestaan tegen Nihoul. Alleen Marc Dutroux, zijn ex-vrouw Michèle Martin en handlangers Michel Lelièvre werden doorverwezen.

De vervolging van Nihoul suggereert dat er een netwerk achter de ontvoeringen heeft bestaan. De vraag of Dutroux daarin een radertje vormde of juist goeddeels alleen handelde, houdt België al sinds diens arrestatie in augustus 1996 verdeeld. Vier van de zes meisjes die door hem zouden zijn meegenomen en misbruikt, overleefden dat niet.

Nihoul speelde volgens de aanklacht een actieve rol in de ontvoering van Laetitia Delhez, die levend uit de kelder van Dutroux kon worden gehaald. Kort na haar ontvoering ontving Lelièvre een partij xtc-pillen van Nihoul.

moeten voor assisen terechtstaan. Met deze beschikking maakt de Kamer van Inbeschuldigingstelling (KI) van Luik de eerdere beslissing van de raadkamer van Neufchâteau ongedaan. In januari had die Nihoul buiten verdenking gesteld.

Volgens de KI zijn er wel degelijk voldoende elementen die Nihoul in verband brengen met de ontvoering en de dood van de kinderen. Ook voor zijn betrokkenheid bij de ontvoering van Laetitia Delhez moet Nihoul zich verantwoorden voor het hof van assisen.

Met haar beslissing volgt de Luikse kamer van inbeschuldigingstelling de stelling van procureur des konings Bourlet van Neufchâteau en van de burgerlijke partijen dat Nihoul lid was van een „polycriminele bende”. Deze stelling werd ook gevolgd door het Luikse parket-generaal, dat beroep aantekende tegen de beslissing van de raadkamer van Neufchâteau.

Nihoul van zijn kant heeft steeds volgehouden dat hij niets te maken had met de kinderonvoeringen. Het argument dat zijn contacten met Dutroux en Lelièvre louter kaderden in een infiltratiepoging van het drugsmilieu, werd echter pas uitgespeeld tijdens de debatten voor de raadkamer. Dat komt de zestiger uit Brussel nu te staan op een bijkomende verdenking, met name provocatie in het kader van een drugstrafiek.

Dat Dutroux, Lelièvre en Martin doorverwezen worden, is geen verrassing. Voor hen verandert er niets.

De partijen hebben nu veertien dagen de tijd om cassatieberoep aan te tekenen. Als Cassatie een of meerdere beroepen gegrond bevindt, moeten de debatten voor de KI worden overgedaan. Indien dat niet zo is, kan het gerecht een datum voor het proces vaststellen.

Nihoul toch voor rechter in affaire-Dutroux

Door onze correspondent

NM

BRUSSEL, 1 mei. Het proces tegen Marc Dutroux wordt toch een proces tegen 'de bende van vier'. Gisteren besloot de Kamer van Inbeschuldigingstelling (KI) in Luik dat Dutroux, zijn echtgenote en een handlangers die volgend jaar gedrieën voor de rechter moeten verschijnen wegens ontvoering en misbruik van en moord op jonge meisjes in de jaren negentig, in de beklagenbank-geselschap krijgen van handelaar Michel Nihoul.

Het nieuws sloeg in België in als een bom. Er kwamen extra televisiejournaals en in een Brussels café riepen toogasten „Eindelijk gerechtigheid!” en „Fijnzo, vuilak!”. Een groot deel van de natie lijkt Nihoul, een Brusselse zakenman van twijfelachtig allooi, al veroordeeld te hebben.

Nihoul werd vlak na de arrestatie van Dutroux in augustus 1996 ingerekend. Later kwam hij vrij wegens gebrek aan bewijs. Deze draaideur-beweging herhaalde zich in de zeseneenhalf jaar die intussen zijn verstreken, enige malen. Op straat wordt er naar Nihoul gespuugd en gegild. Afgelopen januari besliste de rechtbank in het Waalse Neufchâteau dat de aantijgingen tegen hem niet hard genoeg waren om hem met Dutroux terecht te laten staan. Ofwel, Dutroux had alleen gehandeld.

Dat was een kaakslag voor degenen die ervan overtuigd zijn dat Dutroux maar een schakel was in een wijdvertakt netwerk - een groep mensen, onder wie hooggeplaatste politici en magistraten, aan wie Dutroux kinderen leverde voor abject vertier. Voor de *believers* (zij die in een complot geloven) is Nihoul, die in auto's, wapens en drugs handelde, dé pijler die hun theorie schraagde: hij had bekende Belgen in zijn adresboek staan.

Nihoul zegt dat hij Dutroux alleen kent van auto's die opgeknapt moesten worden. Van de meisjes zou hij geen weet hebben. Dutroux steunt hem in die lezing. Dat hij drugs leverde aan Dutroux' verslaafde compagnon Michel Lelièvre, geeft Nihoul wel toe. Volgens advocaten van de slachtoffers was

dat een verkapte betaling voor meisjes. Nihoul zegt dat hij die drugs van de rijkswacht kreeg, om dealers te ontmaskeren. Dat hij die bewering nooit heeft kunnen bewijzen, draagt ertoe bij dat hij alom als een louche, onbetrouwbare figuur wordt gezien.

Enkele slachtoffers gingen in beroep tegen de uitspraak van januari. Zij wilden voorkomen dat Nihoul vrijuit zou gaan. Laetitia, in 1996 levend uit Dutroux' huis bevrijd, zegt dat zij Dutroux tijdens haar gevangenschap hoorde telefoneren met Nihoul - over haar. En een echtpaar zou Nihoul met Laetitia hebben gezien. Zo kwam de zaak bij de KI in Luik terecht.

Niemand verwachtte dat de KI een andere conclusie zou trekken dan de rechtbank in Neufchâteau. Ook veel 'believers' niet: zij geloofden dat hoge heren Nihoul de hand boven het hoofd hielden om hun eigen huid te redden. Dit toont aan hoe diep het wantrouwen in de Belgische justitie is - ook binnen justitie zelf.

De belangrijkste reden dat het proces tegen Dutroux nog steeds niet heeft plaatsgevonden, is dat ook de rechterlijke macht in twee kampen is verdeeld: zij die in een complot geloven en zij die menen dat Dutroux alleen handelde. Zij steken elkaar al jaren spaken in het wiel. De zaak lag vaak stil, of moest op een ander spoor met nieuwe mensen verder.

Het dossier-Dutroux telt nu 600.000 pagina's. Er is bijna geen mens die het in zijn geheel kent. Zo kon het, zegt een ingewijde, dat de KI andere conclusies trok dan de rechtbank in Neufchâteau: in Luik lag het accent op passages die in Neufchâteau maar zijdelings aan de orde kwamen.

Binnenkort wordt de datum van het Dutroux-proces vastgesteld. Dat Michel Nihoul de spil van dat proces wordt, lijkt wel zeker. Het zal een jury van burgers zijn die het vonnis moet vellen. In hoeverre zij Nihoul nog onbevooroordeeld kunnen aanhoren, is volgens sommigen gezien de publieke reacties van gisteren bijna net zo'n cruciale vraag aan het worden als de schuldvraag zelf.

Afghaan in zaak-Vaatstra gezocht als verdachte

LEEUWARDEN - Justitie zoekt de 23-jarige Afghaan M.A. als verdachte van de moord op Marianne Vaatstra, het 16-jarige meisje uit Zwaagwesteinde dat na Koninginnedag 1999 op weg naar huis werd verkracht en vermoord. Een foto van A. en informatie over zijn persoon zijn internationaal verspreid. Waarom justitie nu weer op zoek is naar de man, wil het OM niet zeggen. A. verbleef ten tijde van de moord in een nabijgelegen asielzoekerscentrum. Kort na het misdrijf was hij verdwenen. De moord en het mogelijke verband met het azc veroorzaakten grote onrust. (ANP)

Openen graf was nergens voor nodig

Pijnlijke blunder van justitie AD, 10 mei 2003
Van onze correspondent Justitie in Leeuwarden heeft met het opgraven van het lichaam van een man uit Bolsward - om DNA-materiaal te krijgen - een pijnlijke vergissing begaan. Zijn moeder had DNA-materiaal kunnen afstaan, maar justitie ging er ten onrechte vanuit dat zij niet meer in leven was. De man was twee jaar geleden overleden. Hij werd verdacht van de moord op Marianne Vaatstra, vier jaar geleden in Zwaagwesteinde. Via DNA-materiaal zou dit moeten worden vastgesteld.

De familie van de man is woedend en beschuldigt justitie van grafschennis. De opgraving op de begraafplaats in Bolsward zou pas achteraf aan de familie zijn gemeld. Officier van justitie T. Wolters spreekt van een 'betreurenswaardig voorval'. Hij heeft nog geen idee hoe het 20 man sterke rechteam over het hoofd heeft kunnen zien dat de moeder nog in leven is.

Een vergelijking heeft inmiddels uitgewezen dat het DNA van de man niet overeenkomt met het materiaal dat op het lichaam van Marianne Vaatstra is gevonden.

Justitie is opnieuw op zoek naar de 23-jarige Afghaan M.A. De man werd in oktober 1999 al eens gezocht in verband met de moord. Toen dacht justitie dat de man wist waar de 27-jarige A.H. was, die toen gold als hoofdverdachte in de zaak-Vaatstra. Toen justitie H. arresteerde en concludeerde dat hij niet de dader was, werd de zoektocht naar M.A. ook gestaakt. Waarom justitie opnieuw op zoek is naar M.A. wilde het OM niet zeggen.

Afghaan gezocht in zaak-Vaatstra

Door onze correspondent Nieuw
LEEUWARDEN, 10 MEI. Het openbaar ministerie in Leeuwarden is op zoek naar de 23-jarige Afghaan Mohammed A. als verdachte in de moordzaak-Vaatstra. In maart heeft justitie een internationaal opsporingsbevel doen uitgaan naar deze man, een oud-bewoner van asielzoekerscentrum „De Poelpleats” in Kollum.

Enkele dagen na de moord op de 16-jarige Marianne Vaatstra uit Zwaagwesteinde op 1 mei 1999, vertrok de Afghaan uit het Kollumer azc. Hij werd indertijd gezocht als getuige toen justitie op zoek was naar een toen 26-jarige Iraakee, die ook kort na de moord was vertrokken uit Kollum. Deze man werd in oktober 1999 aangehouden in Istanboel. Uit DNA-onderzoek bleek dat hij niet de dader kon zijn.

Marianne Vaatstra werd in de nacht van 30 april op 1 mei 1999 verkracht en vermoord in een weiland bij Veenklooster, nadat ze was uitgeweest in Kollum. De dader van de moord is tot op heden niet gevonden. Twee jaar geleden baarde de toenmalige Leeuwarder zaakofficier R. de Graaf opzien, door in een documentaire van Omrop Fryslân te verklaren dat de aanhouding van de Iraakee onder druk van de publieke opinie had plaatsgevonden.

Volgens de Leeuwarder persoffi-

cier O. Brouwer wordt de Afghaan gezocht, nadat het second opinion-team, dat vorig jaar het dossier van de moord opnieuw ging bestuderen, „alles nog eens op een rijtje had gezet”. In een interview met Panorama in 2001 zei Brouwer aangaande A.: „Ik heb hem al zo vaak besproken met het team, dat verzekert mij dat hij voor honderd procent niet de moordenaar is. (...) Hij staat niet op onze wensenlijst voor DNA-profielen.” De familie Vaatstra drong er al jaren bij justitie op aan de Afghaan toch op te sporen. Zij zijn blij dat hij nu gezocht wordt.

Twee weken geleden werd een 19-jarige man postuum vrijgepleit als verdachte van de moord. Hij had zelfmoord gepleegd enkele maanden na de dood van de scholiere. Uit vergelijking van het DNA van zijn moeder met dat van het DNA dat op de plek van het misdrijf werd aangetroffen, bleek dat hij niet de dader kon zijn. Een week geleden werd het stoffelijk overschot van een man in Bolsward, die in 2001 was overleden, opgegraven voor DNA-onderzoek. Ook die uitkomst was negatief. Overigens was de opgraving achteraf onnodig, omdat de hoogbejaarde moeder van de man nog bleek te leven in een verzorgingshuis in Friesland. De andere familieleden hadden dit de politie niet verteld.

OM eist alsnog tbs voor moeder meisje van Nulde

Van onze verslaggever
ARNHEM

De moeder van Rowena Rikkers, het meisje van Nulde, moet alsnog dwangverpleging opgelegd krijgen. Advocaat-generaal Rosing eiste dat maandag tijdens de eerste dag van de behandeling van het hoger beroep tegen haar.

De vierjarige Rowena Rikkers stierf in augustus 2001 na wekenlang te zijn mishandeld. Haar in stukken gesneden lichaam werd op verschillende plaatsen in Nederland teruggevonden, het hoofd bij Nulde.

De Rechtbank in Zutphen veroordeelde de moeder, de 27-jarige Wanda R., begin dit jaar tot acht jaar cel wegens medeplichtigheid aan de dood van Rowena. Haar vriend Mike J. (33), die gezien werd als hoofdverdachte, kreeg twaalf jaar en dwangverpleging (tbs). Tegen beiden was vijftien jaar en tbs geëist.

Het Openbaar Ministerie ging tegen het vonnis in beroep, evenals Wanda, die vindt dat ze onschuldig is. Mike J. legde zich bij het vonnis neer. Het Openbaar Ministerie is tegen hem niet in beroep gegaan.

Het hoger beroep van Wanda wordt in oktober behandeld.

Stiefvader Rowena in zaak moeder gehoord

Arnhem Het gerechtshof in Arnhem wil in de zaak tegen Wanda R., de moeder van 'het meisje van Nulde', haar ex-partner Mike J. ho-

ren als getuige. Dat bepaalde het hof gisteren tijdens een regiezing. R. werd veroordeeld tot acht jaar cel wegens doodslag op haar 4-jarige dochter. Zowel het Openbaar Ministerie als R. ging tegen de uitspraak in beroep. Het OM had vijftien jaar en tbs met dwangverpleging geëist. Het Pieter Baan Centrum, de justitiële observatieklinik, had tbs geadviseerd, maar de rechter nam dit niet over. (ANP)

Advies: Rochelle beste af bij vader

ROTTERDAM - Rochelle Rikkers (4) verhuist mogelijk binnenkort naar haar vader. Onderzoekers vinden dat het meisje het beste af is onder zijn hoede. Het onderzoek is verricht in opdracht van de kinderrechter. Die moet nog wel een beslissing nemen, maar de vader

Vader Vaatstra hekelt traagheid Justitie

Leeuwarden De vader van Marianne Vaatstra is verbaasd dat justitie niet eerder op zoek is gegaan naar de 23-jarige Afghaan die verdacht wordt van de moord op zijn dochter. In oktober 1999 werd de Afghaan M.A. ook gezocht in de zaak-Vaatstra. De politie zag hem als getuige, omdat hij mogelijk zou weten waar de hoofdverdachte, een 27-jarige Iraakee, zich zou bevinden. „Ik heb me altijd afgevraagd waarom ze de Afghaan niet als verdachte zagen”, aldus de vader van het vermoorde meisje. (ANP)

Weer kinderen vermist in Aken

AKEN - Vijf weken na de moord op Tom en Sonja is de politie van het Duitse Aken opnieuw op zoek naar twee jonge kinderen. Ditmaal gaat het om Celine (8 jaar) en haar broer Joel (12). De van oorsprong Congolese kinderen worden vermist sinds ze woensdag vanuit het huis van een oom op weg naar school gingen. De politie heeft een grootscheepse zoekactie opgezet, maar van beide kinderen ontbrak gisteren nog ieder spoor. De politie sluit niet uit dat ze op eigen houtje naar familie in Brussel zijn afgereisd.

Richard K. krijgt 50 miljoen vrijspraak zaak-Luten

ASSEN - De 28-jarige Richard K. uit Zuidwolde, die vorig jaar werd vrijgesproken van de moord op Andrea Luten in 1993, krijgt bijna 50 duizend euro schadevergoeding. Dat heeft de rechtbank in Assen vrijdag bepaald. Ze benadrukte vrijdag dat K. weliswaar een schadevergoeding moet krijgen, niet zo hoog als de gevraagde 134 duizend euro en niet zo laag als de verwachte 10 duizend. K. is na de vrijspraak bedreigd en daarom verhuisd. (ANP)

spreekt nu al van 'geweldig nieuws'. De rechter besloot eind vorig jaar tot opname van Rochelle in een kinderveerpsychiatrisch centrum, omdat ze zwaar getraumatiseerd was door de dood van haar zusje Rowena, 'het meisje van Nulde'.

Proces Dutroux volgend jaar

BRUSSEL ■ Aan het voortdurende uitstel van het proces tegen de Belgische verdachte van kindermoord en verkrachting Marc Dutroux lijkt een einde te zijn gekomen. Mogelijk kan de 'rechtszaak van de eeuw', zoals de Belgen hem nu al noemen, in de eerste helft van volgend jaar beginnen.

Gisteren meldde het tv-journaal van de VRT dat een vermeende handlangster van Dutroux, de zakenman Michel Nihoul, afziet van hoger beroep. Nihoul heeft zich door zijn advocaat laten overtuigen dat cassatie tegen het

Herdenking Andrea Luten

delzakspeler voor gepaste muziek. De Brink raakte langzamerhand bezaaid met witte rozen, de lievelingsbloemen van het op 15-jarige leeftijd vermoorde meisje. Zaterdag kwamen eveneens misdaadverslaggever Peter R. de Vries en oud-hoofdcommissaris van Rotterdam, Jan Blaauw naar Ruinen. Zij zijn al jaren betrokken bij het onderzoek naar de moord. De 15-jarige Andrea werd op 10 mei 1993 vermoord. Haar vader vond het levenloze lichaam een dag later in de Gijselter bos. De moord is nog steeds onopgelost.

Zo'n 1500 tot 2000 mensen hebben dit weekend in Ruinen de tien jaar geleden vermoorde Andrea Luten herdacht. Dat zegt organisator Luning uit het Drenthe dorp. Op de Brink liggen zo'n zeshonderd witte rozen voor Andrea, die nu 25 jaar zou zijn geweest. Op het centrale dorpsplein stond het hele weekend een groot portret van het meisje met daarop de tekst Andrea 1993-2003, omgeven door fakkels en vuurkorven. Op beide dagen zorgde een doe-

Proces Dutroux begint wellicht pas na 2004

BRUSSEL, donderdag Het proces in de zaak-Dutroux krijgt te maken met een nieuw uitstel voor onbepaalde termijn. Een van Marc Dutroux' vermeende handlangers, de Brusselse zakenman Michel Nihoul, heeft namelijk beroep aangetekend voor het feit dat ook hij zich voor een volksjury moet verantwoorden. Daardoor zou het proces zelfs pas na 2004 op gang kunnen komen.

De zaak-Dutroux slaapt al jaren, onder meer door een procedureslag tussen verschillende advocaten en justitie in Luik en Neufchâteau. Vorige week bepaalde de Kamer van Inbeschuldigingstelling in Luik dat naast Dutroux ook zijn ex-vrouw Michèle Martin en twee handlangers voor een volksjury moeten verschijnen voor het zedenschandaal dat België in 1996 schokte. Bij die handlangers hoort tevens Nihoul. (ANP)

Nieuw uitstel van rechtszaak Dutroux

Het proces in de zaak-Dutroux krijgt te maken met een nieuw uitstel voor onbepaalde termijn. Een van Marc Dutroux' vermeende handlangers, de Brusselse zakenman Michel Nihoul, heeft namelijk beroep aangetekend voor het feit dat ook hij zich voor een volksjury moet verantwoorden. Daardoor zou het proces zelfs pas na 2004 op gang kunnen komen.

De zaak-Dutroux slaapt al jaren, onder meer door een procedureslag van verschillende advocaten en justitie in Luik en Neufchâteau.

Vorige week bepaalde de Kamer van Inbeschuldigingstelling in Luik dat naast Dutroux ook zijn ex-vrouw Michèle Martin en twee handlangers voor een volksjury moeten komen voor het zedenschandaal dat België in 1996 schokte.

Bij die handlangers hoort tevens Nihoul, waarvan verschillende ouders van vermoorde kinderen denken dat hij netwerken van pedofielen organiseerde. Nihoul gaat echter tegen deze verwijzing naar een volksjury in beroep bij het Hof van Cassatie, het hoogste

rechtscollege in België. In de regel duurt een zaak bij Cassatie minstens een jaar.

Het Belgische Kamerlid Vandeurzen, die deel uitmaakte van de speciale parlementaire commissie-Dutroux, zegt dat Cassatie alleen zal kijken naar vormfouten. Als daarvan sprake is geweest, gaat de zaak terug naar de Kamer van Inbeschuldigingstelling. Daardoor zou nog meer vertraging ontstaan. De christen-democraat denkt echter dat Cassatie eventueel wel binnen enkele maanden al een eerste uitspraak kan doen. Wellicht kan

het proces dan volgend jaar toch op gang komen, maar dan moet het Hof van Cassatie de meest snelle procedures volgen.

"Hoe dan ook zal er wel sprake zijn van vertraging", meent Vandeurzen. "Dat horen we nu ook veel op straat tijdens de verkiezingscampagne: 'Waarom slaapt deze zaak al zoveel jaren aan, terwijl in Nederland de moordenaar van Fortuyn binnen het jaar is berecht?' Er moet echt iets gebeuren aan de achterstanden bij het gerecht. De procedures mogen wel wat sneller verlopen bij ons." (ANP)

die mensen onder ons geleefd hebben." Wirtz en Lewendel woonden allebei in hetzelfde gebouw in Eschweiler, een 'Mehrfamilienhaus' zoals dat in Duitsland heet. Lewendel was er conciërge, Wirtz is computerspecialist en had er een flat. De twee zouden er een nogal geïsoleerd leven op nagehouden hebben en geen onbekenden zijn van Tom en Sonja.

Blauwe gummilaarzen

Tom en Sonja Spreeberg verdwenen op zondag 30 maart. Ze hebben de hele namiddag rondgehangen in de speeltuin van de wijk Patternhof in Eschweiler, wanneer om vier uur de verveling toeslaat. Plots krijgt Tom een idee. Nog niet zo lang geleden ontdekte hij een mijnschacht op het uitgestrekte terrein achter de Patternhof. Tom gaat aan zijn ouders vragen of hij er met zusje naartoe mag. "Op voorwaarde dat jullie om zes uur terug thuis zijn", antwoordt hun moeder. Opgewonden trekken Tom en Sonja hun blauwe gummilaarzen aan en rennen naar het mijnterrein.

Omstreeks middernacht wordt de buurt opgeschrikt door het geluid van helikopters en roepende mensen. Buren bonken op elkaars deuren: "Kom mee zoeken, de kinderen van de Spreebergs zijn verdwenen!" Omdat dan nog vermoed wordt dat Tom en Sonja in een mijnschacht zijn gevallen, concentreert de zoekactie zich in de eerste plaats op het mijnterrein zelf. De bossen rond Eschweiler worden pas een dag later uitgekamd. Dat levert weinig resultaat op, tot op een parking aan de rand van een bos in Stolberg, zo'n vijftien kilometer van Eschweiler, een kinderlijk wordt gevonden met een zak om het hoofd. Het blijkt het lichaam te zijn van de elfjarige Tom. De jongen vertoont blauwe plekken op zijn hals, wat het gerecht doet besluiten dat hij gewurgd is.

Een week later, op 6 april, wordt in een struikgewas langs de autosnelweg A1 in Blankenheim, nog dieper in het Eifelgebied, het lijk van een jong meisje gevonden. Ze is gruwelijk verminkt en vertoont wurgingsporen in de hals. Naast het lichaam wordt een speciale tang gevonden die normaal gebruikt wordt om koperdraad door te knippen. Een dag later komt de bevestiging dat het gevonden kinderlijkje dat van de vermiste Sonja Spreeberg is. Veel details worden niet vrijgegeven. De aanblik van het toetgetakelde kind zou zelfs de meest ervaren speurders van hun stuk gebracht hebben.

Volgens victimologe en maakster van daderprofielen Carine Hutsebaut hebben de verminking van Sonja en de plasticen zak om het hoofd van Tom één ding gemeen. "De daders wilden hun slachtoffers onherkenbaar maken, wat erop wijst dat de moordenaars de kinderen gekend moeten hebben." De tang die naast het lichaam van Sonja werd gevonden, is volgens Hutsebaut een bevestiging van haar hypothese. "Daders die hun slachtoffers kennen, gaan niet met hun blote handen te werk, maar gebruiken een sjaal, een koord of een ander gereedschap om iemand te wurgen. Het is alsof ze elk lichamelijke contact met het slachtoffer willen vermijden."

"Het is overigens niet zo uitzonderlijk dat twee kinderen tegelijkertijd het slachtoffer worden van een moord. Bij Kim en Ken, Julie en Mélissa en Holly en Jessica vorige zomer in Engeland was dat bijvoorbeeld ook al het geval. Het is een tendens die erop wijst dat daders steeds meer risico's durven te nemen. De reden daarvoor is niet ver te zoeken: na de zaak-Dutroux is bij daders de indruk ontstaan dat het misbruiken en vermoorden van kinderen straffeloos is omdat processen en veroordelingen zo lang op zich laten wachten. Als het ooit al zover komt."

Om de moordenaars van Tom en Sonja te vatten, zet het openbaar ministerie van Aken in samenwerking met het landelijke Bundeskriminalamt een 'Mordkommission' op, die niet minder dan tachtig leden telt. Minutieus onderzoekt de commissie de 1.200 tips die binnenlopen bij de politie van Aken, maar echt vlotten doet het onderzoek niet. Uiteindelijk beslissen de speurders een grootschalige speekseltest te organiseren bij alle mannen tussen 14 en 70 jaar uit de wijde omgeving van Eschweiler.

Maar dan meldt zich plots een getuige die op 30 maart, de dag waarop Tom en Sonja verdwenen, in de bossen van Stol-

berg was voor een wandeling. De man herinnert zich een zwarte auto waarin een kind zat dat misschien wel tegen zijn zin meegenomen werd. "Het klopte met zijn handen op de achterruit." Nog volgens de getuige zou de bestuurder "bijzonder veel moeite" hebben gehad om de auto in een rechte baan te houden.

De tip leidt de politie naar een zwarte Fiat Punto met een Akense nummerplaat. De zaak lijkt geklaard, alleen is er een klein probleem. De eigenaar van de zwarte Fiat Punto is, net als het voertuig overigens, spoorloos. Tijdens een huiszoeking komt de politie erachter dat in hetzelfde gebouw als de eigenaar van de auto nog iemand 'spoorloos' verdwenen is. De politie twijfelt niet langer en vaardigt een aanhoudingsbevel en opsporingsbericht uit voor Markus Wirtz en Markus Lewendel. Tegen het duo wordt ondertussen "een torenhoge bewijslast" opgebouwd, aldus Klaus Thevis, de leider van de Mordkommission, die zinspeelde op de mogelijkheid dat Tom en Sonja seksueel misbruikt zouden zijn.

Wanneer de foto van de verdachten in de Duitse pers verschijnt, barst haast een heksenjacht los. Op de nieuwszender N24 verklaart een buurvrouw van het duo dat Lewendel, de conciërge, ooit eens probeerde zijn hand op haar billen te leggen in de wasruimte in de kelder van het gebouw. Een moeder beweert dat haar dochtertje "wel eens door hem lastiggevallen is". Aan een andere vrouw zou hij zich dan weer naakt getoond hebben.

Eerste bekentenissen

Het wordt pas interessant wanneer N24 iemand voor de camera haalt die zegt dat Lewendel op de begrafenis van Tom en Sonja was. Daar zou hij tegen iedereen die het maar horen wilde gezegd hebben hoe afschuwelijk hij het allemaal wel niet vond en dat hij wilde dat hij mee kon maken hoe de politie de daders zou verhoren. "Typisch voor impulsieve daders", vindt profielschetser Carine Hutsebaut. "Ze beginnen met kleine misdaden, maar worden steeds drastischer en drastischer tot ze zich op den duur bovenmenselijk wanen, als een soort god. Deze misdaad is een kers op de taart, een bekroning van een carrière die wellicht al jaren bezig is. Een overvaller begint ook niet meteen met de nationale bank, maar met het postkantoor om de hoek."

"Als ik speurder was, zou ik de hele levenswandel van de verdachten nagaan. Waar ze vroeger gewoond hebben, waar ze op vakantie gingen... Soms ontdek je dan dingen die op het eerste gezicht banaal lijken, maar in het licht van de feiten net heel relevant blijken. Ook handig zijn dagboeken, waarin daders uit narcisme hun ervaringen neerschrijven, om zichzelf ervan te overtuigen hoe goed ze wel niet zijn. De computerspecialist zal ook wel een of andere gecodeerde boodschap op zijn pc hebben staan."

Dat de moordenaars met twee zijn, vindt Hutsebaut niet zo uitzonderlijk. "Een van hen is de leider, de andere is de volging. Het is ook geen toeval dat ze allebei ongeveer dertig jaar zijn. Dat is de leeftijd waarop mannen op het hoogtepunt komen van hun psychopathie. De kiem daarvan ligt in de kindertijd van de daders, die vrijwel allemaal een verleden kennen van verwaarlozing en misbruik. Of Tom en Sonja ook seksueel misbruikt zijn? Daar twijfel ik niet aan. Wat is anders het motief van hun ontvoering? Bij mijn weten is er geen losgeld gevraagd. Dit zijn pure lustmoorden."

De vlucht van Markus Lewendel en zijn kompaan Wirtz eindigde donderdag in een snelwegrestaurant langs de A2 in Zwitserland, net voor de Belchentunnel. Na een tip van een automobilist die de nummerplaat van de geseinde Fiat Punto herkend had, werden de mannen om acht uur 's morgens opgepakt. Ze leverden geen verzet tegen hun aanhouding. In hun auto werd een alarmpistool aangetroffen. Ze waren op weg naar Zürich, waar ze zich, volgens hun eerste verklaringen, bij de politie wilden gaan aangeven.

Na uitgeleverd te zijn aan Duitsland bekende het duo gisteren schuld aan de moord op Tom en Sonja. Wirtz deed dat tijdens zijn gerechtelijk verhoor, maar Lewendel weigerde een officiële verklaring af te leggen. Ook zijn aanhouding werd niettemin verlengd.

TEL 24-1 HAARLEM, zaterdag
Woensdag 9 oktober 2002 gaat bij Rachel Morriën de telefoon. Een rechercheur aan de lijn, die met spoed langs wil komen. Volgens de politiemans is er nieuws over Cheryl Morriën, het zusje van Rachel dat in 1986 op 7-jarige leeftijd spoorloos verdween uit IJmuiden. Als Rachel tegenwerpt dat ze op het punt staat met vakantie te gaan en vraagt of het niet telefonisch kan worden verteld, antwoordt de rechercheur ontkennend: „Nee, het is té belangrijk. Dit moet ik je echt persoonlijk vertellen.”

"Het klinkt misschien vreemd dat ik niet stond te popelen die politiemans direct te ontmoeten", zegt Rachel Morriën, thuis in haar smaakvol ingerichte Haarlemse appartement. "Maar we zijn de afgelopen jaren zo vaak gebeld met zogenaamd opzienbarende nieuws over mijn zusje, dat ik er niet meer in geloofde. Er was een soort moeheid ontstaan. Iedere keer weer de hoop dat er nu eens duidelijkheid zou komen en vervolgens toch steeds weer de enorme teleurstelling. Dat houdt toch niemand vol?"

Maar in oktober vorig jaar kwam de politie wél met een mededeling die een einde leek te maken aan de al bijna 17 jaar durende onzekerheid over het lot van Cheryl Morriën. Een speciaal politieteam had het hele onderzoeksdossier nog eens onder de loep genomen en was gestuip op een anonieme brief uit 1996 waarin specifieke details over de verdwijning waren beschreven. Bovendien hadden zich twee zogenaamde geheimhouders (vermoedelijk een advocaat, een medicus en/of een geestelijke) bij de recherche gemeld met een explosieve boodschap.

Opgebiecht

Volgens de geheimhouders had kindermoordenaar Michel S., die in 2001 in de Scheveningse strafgevangenis bij een ongeval om het leven kwam, voor zijn overlijden tegen hen opgebiecht verantwoordelijk te zijn voor de dood van Cheryl. Hij zou het meisje bij haar ouderlijke woning hebben ontvoerd en later vermoord hebben achtergelaten. Vreemd was wel dat S. tegen de geheimhouders twee verschillende plekken had genoemd waar hij het meisje zou hebben gedumpt; in het uitgestrekte duingebied bij Bloemendaal en Overveen en langs de snelweg A6 tussen Lelystad en Almere. Maar volgens de politie was er geen twijfel mogelijk. Michel S. was de dader en een van Nederlands schokkendste vermissingszaken was opgelost. Het dossier Cheryl Morriën kon, ondanks dat haar stoffelijk overschot ook na nieuwe zoekacties niet werd gevonden, definitief op de plank.

"Bij de politie leek geen spoor van twijfel te bestaan", kijkt Rachel terug op die voor haar verwarrende dagen in oktober. Haar vriend Edwin Wit, tot dan op de bank toelustend, valt bij: "Het was alsof de recherche blij was van de zaak af te zijn. Maar wij bleven met zoveel vragen zitten. Wat hadden die geheimhouders nou precies verklaard? Waarom werden er twee verschillende plekken genoemd waar Cheryl zou zijn achtergelaten? Waar is haar lichaam? Ondanks de mededelingen van de recherche, waren we er allerminst gerust op dat de onderste steen nu boven was gekomen. We besloten het er niet bij te laten zitten."

Verteerd

"Ik moet er wel bij zeggen dat in de jaren na de verdwijning van mijn zusje het vertrouwen in het politieteam behoorlijk was weggeëbd. Voor ons gevoel werden we steeds aan het lijntje gehouden en speelde de recherche tegenover ons geen open kaart", vult Rachel haar vriend aan. "Die enorme onzekerheid en alle spanningen en emoties gingen ons bovendien steeds meer opbreken. In 2000 stierf mijn vader. Hij leed aan kanker, maar we zijn ervan overtuigd dat hij zo verteerd was door verdriet dat hij niet meer de kracht kon opbrengen om tegen zijn ziekte te vechten. Een rechercheur van het onderzoeksteam, die zich altijd had voorgedaan als huisvriend, nam niet eens de moeite om naar de begrafenis te komen. Ik kreeg zelf ook psychische problemen. Al die jaren probeerde ik mijn eigen verdriet voor mijn ouders weg te houden, omdat ik wel zag hoe ongelooflijk moeilijk ze het hadden. Maar al die opgekropte en weggestopte emoties zochten natuurlijk toch een uitlaatklep."

SPOORLOOS

Cheryl Morriën verdween spoorloos op 5 augustus 1986. Het meisje was toen zeven jaar oud en werd het laatst gezien bij de flat van haar ouders in IJmuiden. Ondanks uitgebreide zoekacties en diepgaand rechercheonderzoek is Cheryl Morriën nooit meer teruggevonden.

Tijdens het onderzoek stuitte de recherche op een verdachte; vrachtwagenchauffeur Michel S., die later vanwege de moord op drie andere kinderen werd veroordeeld. De politie kreeg het bewijs dat S. ook verantwoordelijk was voor de verdwijning van Cheryl, niet rond. Hij overleed tijdens zijn detentie in 2001.

Tijdens werkzaamheden met terpentine vatte zijn kleding vlam en vloog de kindermoordenaar in brand. Volgens de recherche ging het om een noodlottig ongeval en was geen opzet in het spel. Vorig jaar werd volgens de politie wel duidelijk dat S. achter de vermissing van het meisje zat.

De afgelopen zeventien jaar is de raadselachtige verdwijning van Cheryl Morriën altijd in het nieuws gebleven. Ook particulieren ondernamen volop actie om duidelijkheid te krijgen over het lot van Cheryl. Bureau Zoeklicht richtte een speciale website op, waar mensen nog altijd terecht kunnen voor informatie. Het adres: www.cheryl.isvermist.nl

Ze vervolgt: "De naam Morriën was door al die publiciteit bekend geraakt. Dat zorgde ervoor dat je soms op de meest ongewenste momenten werd aangesproken over de vermissing van Cheryl. En ook als mensen van niets wisten, maar bijvoorbeeld uit belangstelling vroegen of ik nog broertjes of zusjes had, had ik het soms moeilijk. Als ik zou antwoorden dat mijn zusje al jaren werd vermist, dan zou ik weer het hele verhaal moeten oprakelen. Maar als ik zou zeggen dat ik geen zusje had, dan verloor ik voor mijn gevoel Cheryl. Toch heb ik dat wel eens geantwoord. Gewoon om van al dat gevraag af te zijn en omdat ik rust wilde."

Edwin: "Vanaf het moment dat ik Rachel leerde kennen, werd onze relatie eigenlijk overvleugeld door het zoeken naar de waarheid achter de verdwijning van Cheryl. Op een bepaald moment werd ik daar zelf ook door gegrepen. Ik zag het enorme verdriet bij Rachel en haar ouders, maar zag tegelijkertijd dat niet alleen hun omgeving, maar ook de politie zich steeds minder voor de zaak ging interesseren. Gevolg was dat we zelf gingen speuren. Op aanwijzingen van getuigen ging ik bijvoorbeeld graven in de duinen. Gevolg was wel dat

het leuke, onbevengende gevoel dat je normaal in een verkeringsstijd hebt, er bij ons niet was. Onze relatie kwam zo onder druk, dat we besloten apart te gaan wonen. Maar net als bij Rachel en haar ouders liet de zaak me maar niet los. Ook ik dreigde eraan onderdoor te gaan. Daarom besloten we in 2000 nog een laatste poging te wagen de zaak vlot te trekken. Maar waar moesten we beginnen? We riepen de hulp in van Peter B. de Vries, die ons vanaf het eerste begin fantastisch heeft gesteund."

Terpentine

Maar ook de doortastende misdaad-verslaggever kreeg in eerste instantie nul op het rekest. Zo mocht het politiedossier niet worden ingezien, omdat er plannen waren een pas opgerichte recherche-eenheid (het Landelijk Team Kindermoord) opnieuw naar de zaak te laten kijken. Edwin: "Dat maakte ons argwanend. Toevallig net nu De Vries zich over de zaak wilde buigen, kwam de politie weer in actie. Ook vonden we het vreemd dat de raadselachtige dood van Michel S. in de gevangenis heel snel werd afgedaan als een ongeluk. Hij zou zichzelf met terpentine onopzettelijk in brand hebben gestoken. Nou, ik werk zelf vaak met terpentine, maar als je dat spul over je heen krijgt, vat dat echt niet

JOHN
VAN DEN
HEUVEL

ben ons nu neergelegd bij de gedachte dat mijn zusje er niet meer is. Maar de twijfel over wat er werkelijk met haar gebeurde, zal nooit verdwijnen."

Rachel Morriën (26) terug op de jaren waarin zij en haar familie moesten leven met de martelende onzekerheid over het lot van Cheryl. "We heb-

dood van Cheryl. Vandaag - in het weekeinde dat wereldwijd wordt stilgestaan bij de talloze vermissingen van jonge kinderen - kijkt

in oktober vorig jaar met de mededeling dat de inmiddels overleden drieboudig kindermoordenaar Michel S. ook verantwoordelijk was voor de

vermissingszaak, die naarmate de jaren verstrekken, nooit meer leek te worden opgelost. Maar als een donderslag bij heldere hemel kwam de politie

Bijna 17 jaar geleden verdween de toen 7-jarige Cheryl Morriën spoorloos uit haar woonplaats IJmuiden. Heel Nederland was ontzet over de

FOTO TORCH GALLERY

geestige verwijzing naar het beroemde nummer van Deep Purple, is een thematentoonstelling met veel, maar helaas weinig verrassende werken. Het is een expositie in de meest strikte zin van het woord, namelijk een chronologische uitstalling.

Het zijn de oude bekenden met hun jongen. Uiteraard zijn de gemuteerde monstertjes van Inez van Lamsweerden van de partij, de eenkennige kleuters van Kiki Lamers en de sexy schepselen van Sally Mann. Stuk voor stuk toepasselijke kunstwerken, maar wel wat obliagaat. In het overdadige kunstenaarsaanbod van tegenwoordig is het niet zo moeilijk om werken

met het kind als onderwerp te selecteren. Is de keuze al weinig avontuurlijk, de opstelling zo mogelijk nog minder. Bij de entree staat een reuzenbaby van Ron Mueck aan en dan volgen braaf alle fasen van de jeugd: van zuigeling tot jongvolwassene.

De wereld verandert in sneltreinvaart en dat heeft gevolgen voor de beleving van het kind. Verschilt een twaalfjarige anno 2003 van een twaalfjarige die dertig jaar geleden opgroeide? En zo ja, waarom? Het zijn vragen waarop je op zijn minst een vermoeden van een antwoord verwacht.

In de catalogus wordt wat dat

betreft een goede voorzet gegeven die in de tentoonstelling zelf niet wordt afgemaakt. In de inleidende tekst komt Willem Koops aan het woord, een Utrechtse hoogleraar die zich bezighoudt met de cognitieve en sociale ontwikkelingen van kinderen. Koops is van mening dat het hedendaagse kind een gemankeerde volwassene is: 'In tegenstelling tot enkele decennia geleden heeft de jeugd ongecensureerd toegang tot typisch volwassen media als televisie, internet en mobiele telefonie. De elektronische media kennen geen geheimen. En zonder geheimen kan het begrip kind niet bestaan.' Met andere woorden: hun on-

schuld is vermoord. En terwijl de kinderen pseudo-volwassenen zijn geworden, identificeren de grote mensen zich het liefst met de jeugd. Onder het motto 'forever young' probeert men zo lang mogelijk het kind uit te hangen.

Van kinderen die nog kwetsbaar en onbevangen zijn (Céline van Balen), van kinderen die zich van hun seksualiteit bewust worden (Jock Sturges), van kinderen die ontdekken dat ze samen oppermachtig zijn (Anthony Goicolea), krijgen we genoeg mooie voorbeelden. Alleen de context, de geheime wereld waar Koops van spreekt, blijft onderbelicht.

De expositie *Child in Time* zou

niet alleen het 'child' moeten tonen, maar ook de 'time', de tijdgeest waarin de kunstwerken zijn ontstaan. En daar hoeft niet per se een kind in te figureren om te laten zien wat de nieuw verworven technologieën met de ontwikkeling van kinderen kunnen doen. En niet alleen met de kinderen, maar ook met ons volwassenen, die immers steeds infantieeler worden.

Ondanks de mooi gevonden titel, ondanks de grote hoeveelheid werken, en ondanks de informatieve catalogus, blijft deze tentoonstelling een wat schoolse invuloefening.

Geert van de Wetering

Fotografie V163/15
Child in time. Visies van hedendaagse kunstenaars op jeugd en adolescentie. Gemeentemuseum Helmond. Locatie Boscotondohal, F.J. van Thielpark 7, Helmond. Di t/m vrij van 10.00-17.00 u, za, zo en feestdagen van 13.00-17.00 u. Catalogus 7,95 euro.

Heleen van Royen

THUIS

PAR 26/4

BEELD HELEEN VAN ROYEN

Soms kom ik 's avonds thuis en is het laat.

Zo laat dat mijn gezin al slaapt. Ik sluip op hoge hakken door het huis, mijn jas nog aan, doe hier en daar wat lichten uit en draai de deur op slot.

Nu vlug de trap op, waar de zoete jongensgeur van Sam me naar zijn kamer lokt. Daar ligt hij dan.

Mijn zoon. Zijn pyjama blauw. Zijn wangen vragend om een veer die zachtjes streelt. Zijn mond kan nooit genoeg gekust. Ik kniel devoot en leg zijn beentje terug in bed. Ik streel zijn haar en druk mijn lippen op zijn blos.

Hij zegt iets in zijn slaap, hij draait zich om, hij breekt zijn moeders hart gemiddeld elke dag. Straks scheurt hij op een brommer door de stad, met ruwe stoppels op zijn kin, heeft hij een lage stem.

Ik ken de man niet die hij eens zal zijn.

Een laatste kus, ik stop hem stevig in.

Mijn jas nog aan, een plas op de wc, ik schop mijn schoenen uit en stroop mijn panty af.

Een tweede deur. Het tweede bed. Omkranst met dertien dierenposters van de *Taptoe*.

Waar dochterlief haar lange haren op het kussen heeft gespreid.

Zij slaapt wat lichter dan haar broer. Ik wek haar met een kus en fluister: "Mama is thuis."

Ze richt zich op, haar ogen groot.

"Ben je daar? Was het leuk?"

Ik knik.

"Hoe laat is het?"

"Ga maar slapen, heel laat."

Ze zakt weer terug, ze strekt haar arm, pakt blindelings haar beer en trekt hem naar

zich toe. Ze zal het morgen niet meer weten. Het lage stroomtarief doet dienst. Er gaat een was in de masjien. De droger draait zijn ronde.

De jas gaat eindelijk uit, rok en truitje glijden op de grond.

Die ruim ik morgen op.

Tanden moeten schoon, make-up mag op een watje.

Een roze hemdje aan en snel in bed gekropen.

Mijn echtgenoot is groot en warm. Weerbarstig zijn z'n krullen.

Ik sla mijn armen om hem heen.

Zijn brede rug kan alles aan.

Een zucht.

We zijn veilig, alle vier. Nu en hier. Nooit was er zo veel te verliezen.

Ik zou zo graag de tijd bevriezen.

Ik neem me voor om het te doen, ik ken

maar één manier, mijn lippen vormen reeds de eerste woorden.

Soms kom ik 's avonds thuis en is het laat.

Zo laat dat mijn gezin al slaapt.

Morgen volgt de rest vanzelf.

De dag zal met lawaai beginnen. Met stampen op de trap. Met hoge ruziestemmen.

Met wie de muisjes als eerste mag. Met morsen van de melk.

Morgen zal ik ze vervloeken. Als ik aan het werk ben en ze binnenvallen, keer na keer.

Zonder kloppen. Alle stiltes die ze wreed verscheuren.

Morgen zal ik van ze houden.

Tekst zal vloeien als bloed.

Of met hortende stoten komen.

Een aai voor Ton. Ik rol naar mijn linkerzij.

Nu echt slapen. Een, twee, drie, vier, vijf.

Geen schapen tellen. Geen lammetjes.

Zegeningen.

Straks scheurt hij op een brommer door de stad, met ruwe stoppels op zijn kin, heeft hij een lage stem.

VERVOLG VAN PAGINA 15

„Waarom zo geheimzinnig over Cheryl?"

TEL 24/5

Knullig

Al die vervelende ervaringen maakten dat Edwin en Rachel, maar ook de rest van de familie Morriën, niet konden leven met het inoortdeel van de politie. Edwin: „De rechercheurs zullen best oprecht hebben geprobeerd de zaak op te lossen. Maar het ging vaak zo knullig en onprofessioneel. Het is zo vaak voorgekomen dat ze langskwamen met de mededeling dat er nieuwe ontwikkelingen waren. Daar mochten we dan met niemand over praten, dat was geheim."

LEES VERDER OP PAGINA 23

„Maar we hoorden nooit echt iets concreets. Achteraf denken we vaak; 'waar was die geheimzinnigheid nu eigenlijk voor nodig?'" Rachel: „Wat ons ook dwars zit is de rol van die zogenaamde geheimhouders. Waarom mogen wij niet met ze praten? Waarom hebben ze zo lang gewacht? Wat is er nu op tegen om in een gesprek met ons uit te leggen wat die Michel S. nu precies heeft gedaan met mijn zusje? Uiteraard zijn we bereid een

geheimhoudingsverklaring of iets dergelijks te tekenen. Maar wat we nu hebben gehoord is toch niet meer dan de halve waarheid?"

Op verzoek van de familie Morriën heeft de Amsterdamse advocaat mr. Peter Plasman (bekend als raadsman van een van de hoofdverdachten van de Enschedese vuurwerkkramp) zich onlangs gebogen over het complete onderzoeksdossier, inclusief de bevindingen van het Landelijk Team

Kindermoord. „Hij heeft alles nog eens heel grondig doorgelezen", vertelt Edwin. „Plasman komt tot de conclusie dat al het mogelijke is gedaan om antwoord te krijgen op de vele vragen. Als deze ervaren jurist geen mogelijkheden meer ziet om verder te gaan, dan moeten we ons daarbij neerleggen."

Rachel knikt en zegt: „De twijfel over wat er nu precies is gebeurd, zal nooit verdwijnen. Maar voor ons gevoel hebben we echt het ui-

terste geprobeerd om duidelijkheid te krijgen. Na bijna zeventien jaar onzekerheid is het moment gekomen te proberen de draad van het leven weer op te pakken. Daarom hebben we erin toegestemd om nog één keer ons verhaal te vertellen. Als symbolische afsluiting van hele moeilijke, verdrietige jaren. We gaan ons nu op de toekomst richten, maar natuurlijk betekent dat niet dat we Cheryl ooit verge-

Donderdag 22 mei 2003 de Volkskrant

Bisky tekent perfecte jongenslichamen in één streek

Altijd een provocateur

Kunstkopers staan in de rij voor de mooie blonde DDR-pioniers of Hitlerjongens van de jonge Oost-Duitse schilder Norbert Bisky. Anderen menen dat Bisky werkt voor homoseksuele reclamebazen. De schilder zelf wil vooral de *Scheiss im Kopf* kwijt, de obsessie met zijn eigen jeugd in de totalitaire DDR.

'Het is een soort duivelsuitdrijving.'

Door Philippe Remarque

Zo'n vernissage heeft de gerenommeerde galerie Michael Schultz in de Mommensstraße nog niet eerder beleefd. Op de stoep speelt een blaaskapel met Pruisische punthelm vrolijke marsen. Binnen verdringen de chique bezoekers zich voor het werk van Bertijns nieuwe ster Norbert Bisky: enorme schilderijen met blonde jongetjes die zich voorbereiden op de strijd. Op de grond ligt een plastic speelgoed-soldaat met lampjes en schietgeluiden. *Schlachteplatte* heet de expositie, naar een van de schilderijen.

middelrijk de aandacht en brengen de bezoeker in verwarring. Want ironie lijkt ver te zoeken. Bisky zwelgt openlijk in homo-eroticiteit en de esthetiek van de totalitaire propaganda. Zijn het communistische pioniers of arische Hitlerjongens? 'Als Leni Riefenstahl zou hebben geschilderd, zou het er zo uit zien,' zegt een bezoeker van de vernissage.

Maar net als bij de regisseuse van *Triumph des Willens* en *Olympia* brengt Bisky het totalitaire thema met een serene schoonheid. De lichamen zijn zeer bekwaam geschilderd en de schilderijen hebben een heldere en soms bijna vrolijke uitstraling. Zijn felle pastelinten lijken ontleend aan pop-art en reclame-foto's. Hij laat grote vlakken wit en de olievert is in één dunne laag aangebracht, zodat de schilderijen de lichtheid van aquarellen krijgen.

'Kijk eens naar die hand', zegt een jonge advocaat en kunstverzamelaar uit Stuttgart. 'Het is technisch perfect. Er zijn heel weinig moderne schilders die dat kunnen.' Hij bezit al zes schilderijen van Bisky. Even later klimt voor hetzelfde schilderij een schamper oordeel. 'Die Bisky heeft het handig bekeken. Hij schildert gewoon precies wat de homoseksuele directieuren van reclamebureaus aan hun muur willen hangen', zegt een oudere kunstkenner. De prominentste koper van Bisky's schilderijen is Guido Westerwelle, leider van de liberale partij FDP, wiens homoseksualiteit een publiek geheim is. Westerwelle laat zich graag voor de schilderijen interviewen. En al ontkennt de schilder de homo-eroticiteit in zijn schilderijen, hij is zelf ook homoseksueel.

Het publiek is verdeeld. 'Ze haten hem of ze houden van hem. Er wordt altijd over hem gesproken', zegt Michael Schultz, de kolossale

galeriëhouder. In het gastenboek staan kretten als: 'Deze schilderijen moeten worden verboden'. Bezoekers spreken hun afkeuring uit. 'Maar na een kwartier kopen ze een catalogus en twee maanden later een schilderij,' zegt Schultz.

Toen hij twee jaar geleden voor het eerst werk van Bisky meenam naar de kunstbeurs in Keulen, waren de schilderijen binnen anderhalf uur verkocht. Het was het begin van een zegetocht. De grote schilderijen kosten inmiddels tot 35 duizend euro, voor wie zo gelukkig is er een te bemachtigen. Deze expositie was al voor de opening uitverkocht. Kopers laten zich op wachlijsten zetten. De markt vraagt meer Bisky dan Bisky kan schilderen. Verzamelaars in Spanje, Nederland en de VS hebben schilderijen van hem.

In gevestigde Duitse kunstkringen is Bisky nog niet echt geaccepteerd. Hij heeft pas één eigen tentoonstelling gehad, in een onbelangrijk museum. Maar dat kan veranderen als de invloedrijke New Yorkse galerie Leo Koenig en het Museum of Modern Art in Portland hun Bisky-exposities doorzetten. Ze aarzelen nog. 'In de VS wordt dit werk wel wat erg Duits gevonden', zegt Schultz. Maar hij weet zeker: 'We zullen nog heel veel van Bisky horen.'

Van de vernissage wilde Bisky een 'Duits volksfeest' maken, zegt de aimabele schilder een week later. Het was een reactie op de controverse rond zijn schilderijen, maar ook een statement: 'Door het Duitse verleden zijn er taboezones en irritatieplekken. Dat moet je doorbreken. Wij moeten de confrontatie met de Duitse thema's juist zelf aangaan. Dat moet

ten we niet overlaten aan de Engelsen.' Zijn jongetjes, die er allemaal hetzelfde uitzien, staan voor de Duitse hang naar lichaamsbouw, groepsdiscipline en verlangen naar een leider. Die traditie is ouder dan het nazisme en werd voortgezet door de communisten. Dat laatste is Bisky's belangrijkste inspiratiebron. Hij is zelf in de totalitaire DDR opgevoerd, zij het als elitekind. Zijn vader, Lothar Bisky, leidde de filmacademie in Potsdam en was na de hereniging jarenlang voorzitter van de ex-communistische PDS, een functie die hij nu opnieuw gaat bekleeden. Op de vernissage toont hij zich trots op zijn zoon: 'Hij was altijd een provocateur.'

'Het is het beste als een kunstenaar bij zichzelf begint', zegt Bisky. Hij heeft als kind echt geloofd dat hij tot de moreel betere mensen behoorde. 'Het was een zuivere wereld. De breuk met die leugen heeft ertoe geleid dat ik moet overdrijven. Ik heb al die *Scheiss im Kopf*, daarom schilder ik het. Het is een soort duivelsuitdrijving.' Wel centje die hem werd aangereden door zijn grote meester Baselitz, die vond dat Bisky iets moest doen met zijn interessante oost-biografie.

We lopen langs zijn nieuwe schilderijen, die marialer zijn dan ooit. De jongetjes schieten, werpen granaten, ze eten hun 'laatste soep' en zijn zelfs op weg naar de hel. Strijd en ondergang. Het doet denken aan de Hitlerjeugd, die het Maifeld bij het Olympisch Stadion tot de laatste man moest verdedigen. Maar Bisky denkt aan zijn eigen vechtraining op school in de DDR. 'Ik heb rapportcijfers gekregen voor granaatwerpen', zegt hij, en doet de beweging

Bezoekers spreken hun afkeuring uit. 'Maar na een kwartier kopen ze een catalogus en twee maanden later een schilderij.'

voor. 'Als scholier vind je het heel belangrijk dat goed te doen. Maar ik was linkschuldig en kon niet zo ver gooien.'

Bisky brengt zijn schilderijen ook in verband met de huidige groepswang: de lichaamscultuur in de reclame en in de fitness-studio's. 'Je moet er naakt perfect uitzien. Als je niet vol doet, maak je een slechte kans op de vleesmarkt of bij sollicitaties.' Hij kritiseert verleden en heden, maar zijn schilderijen verwarren het publiek omdat ze het martiale lijken te verheerlijken. 'Als je clichés tot het uiterste voert, maak je ze zichtbaar', zegt hij.

Bisky tekent zijn perfecte jongenslichamen in één streek, getuigen mensen die hem aan het werk hebben gezien. Hij schildert de olievert zo dun dat het meteen goed moet zijn. Het ver-aadt een ambachtelijkheid die lang uit de mode is geweest. Op de kunstacademie in Berlijn tekende hij eens twee vazen. 'Heel goed, doe er nu maar iets mee', zeiden zijn leraren. Hij vertelt het lachend. In zijn klas maakte iedereen videokunst en werd er veel gediscussieerd. Bisky

Alle gebes ihr bestes, 2001.

Norbert Bisky: Alexanderschlacht, 2003.

ky vindt dat de kunst uit de jaren zeventig en tachtig er nu 'heel oud en verstoofd uitziet'.

Hoewel hij een buitenbeentje is, past hij wel bij de realistische trend in de Duitse schilderkunst. DDR-kunstenaar Neo Rauch is een wereldster, onlangs vond in Frankfurt een grote en veelbesproken tentoonstelling van een nieuwe generatie realisten plaats en in Leipzig grijpt een groep jonge schilders terug op de realistische schilderkunst van de DDR. Bisky voelt zich verwant met de sovjet-schilder Aleksandr Deineka, die prachtig lichte schilderijen van de (blonde) socialistische mens maakte. Maar ook met David Hockney, wiens Californische schil-

derijen dezelfde zonnige sfeer en felle kleuren bezitten als de doeken van Bisky.

De kritiek looft Bisky's talent, maar heeft wel bedenkingen. Publicist Gustav Seibt schreef in een tentoonstellingscatalogus bewonderend over de 'schaamteloze erotiek' van zijn schilderijen en zegt dat 'maar weinigen zo goed kunnen schilderen'. Maar 'Bisky moet eens iets anders schilderen dan alleen die jongens, anders wordt het conceptuele kunst', zegt Seibt. 'Je kunt niet twintig keer dezelfde grap vertellen.' Kunstcriticus Sebastian Preuss van de *Berliner Zeitung* vreest dat Bisky het slachtoffer wordt van zijn eigen succes bij de kopers en

zichzelf herhaalt. 'Het kan zo niet verder gaan. Hij moet nu laten zien wat hij nog meer kan met zijn grote schildertalent.'

Op de laatste schilderijen zoekt Bisky inspiratie bij de klassiekers. *Schlachteplatte* verwijst naar de schilderijen van grote slagen. De *Höhlenfahrt* van de jongetjes is gebaseerd op een schilderij van Rubens maar neigt tevens naar het abstracte. Het laatste avondmaal hangt er ook: *Letzte Suppe-last supper*. Om het klassieke te benadrukken gaf Bisky de schilderijen een houten sierlijst met de naam op een koperen plaatje. De galerie veranderde hij in een museum met rode en groene muren en een gouden

koord als afscheiding voor de schilderijen. En wat de critici zal bevallen: in zijn atelier experimenteert Bisky intussen verder en verlaat zo waar de jongetjes. Hij schildert op dit moment een oude vrouw. Zijn oma. ■

Schlachteplatte. T/m 11 juni in Galerie Michael Schultz, Mommsenstraße 34, Berlijn.
www.galerie-schultz.de

"Was ik maar beroemd", is net zo'n kinderlijke verzuchting als "ik ben eigenlijk een weeskind, vondeling of gestolen troonopvolger". 'Was ik maar beroemd' betekent: eigenlijk leef ik niet in jullie wereld. Het is de ultieme filmfantasie. Want geen enkele filmfiguur leeft in onze wereld, de armzalige kale, alledaagse wereld van de toeschouwer. We haten onze filmhelden, of beminnen ze in onze dromen, verbazen ons erover, lachen erom en ze doen ons er even aan herinneren dat wij, toeschouwers, de ultieme weeskinderen zijn in de mondo cinematografico. Kindersterren

herinneren ons er het meeste aan. Omdat zij niet alleen beroemd zijn, maar ook omdat ze dat zijn geworden met het spelen van weeskinderen die eigenlijk prinsessen en prinsessen zijn. Daarom willen we ze het liefste knijpen, of stiekem tegen ze aanstoten in het voorbijgaan, want ze zijn wat wij willen zijn en ze zijn dat te mooi en te goed om waar te zijn. Want zij zijn beroemd en wij niet. Een verwarrende verdubbeling.

Shirley Temple (1928) was zo beroemd dat de Kerstman haar om een handtekening vroeg. En zo viel ze al vroeg van haar sprookjesgeloof. Maca-

ulay Culkin (*Home alone*) werd ruim 50 jaar later zo rijk dat zijn gescheiden ouders rechtszaken voerden om zijn kapitaal. Hij weigerde lange tijd rollen aan te nemen, omdat hij er geen zin in had hun kas nog langer te spekken. Hij was toen 10 of zo. Kindersterren zijn geen echte kinderen. Ze zijn net zo eng perfect als de onaardse wezens uit *Village of the Damned*.

Je gaat ervan staren.

De rest van hun aantrekkingskracht is pure seks. Ze zijn om op te eten. Shirley Temple had in elke van haar suikerwerken lokken precies 52 krul-

len. Macaulay Culkins frambozenrode lippen zijn van zuurtjes gemaakt. Als je ze te hard knuffelt breken hun kaneelstokken botten. Je wilt hun wangen op een broodje leggen met een klein likje mosterd. Maar doe dat maar niet, want het verlangen om ze te blijven kussen met je ogen is groter dan de lust de kwetsbaarheid ervan te beproeven.

Dana Linssen

FILMKRAFT
MEL '03

Shirley Temple heeft ruim 50 films gemaakt, maar na 1949 niet één meer. Macaulay Culkin maakte

tussen 1994 en 2003 geen films, maar was wel te zien in een videoclip van Sonic Youth. Toen kwam hij terug als de decadente Michael Alig in *Party monster*, een campy film over de ondergang van een New-Yorks feestbeest. Waar gebeurd. Culkin ziet er nog steeds uit als een kleuter. Met te grote ogen in een Disney-gezicht. Shirley Temple ook trouwens. Bij haar kwam er inmiddels een face-lift aan te pas. Op een gegeven moment is het onmogelijk geworden om nog volwassen te worden.

Illustratie: Typex.

Floris

Het schrijven zit Alex diep in de genen. Zijn vader had, toen hij in 1965 overleed, meer dan dertig boeken op zijn naam staan. Zijn broer, verslaggever bij de *Volkskrant*, adviseerde hem de School voor Journalistiek te verlaten en in de praktijk te gaan werken. Alex begon klein, bij de *Texelse Courant*, kreeg later een vast contract aangeboden bij VNU en maakte bij de grote publiekstitelschriften naam als interviewer. Vorig jaar verscheen de roman *Het huis van mijn vader*, Alex' literaire debuut. "Ik heb nooit gedacht: ooit wil ik nog eens een roman schrijven. Dat was iets van mijn vader. Wel is het me natuurlijk vaak gevraagd, omdat het zo in de lijn lag. Maar ik was meer van het korte, overzichtelijke traject, dacht ik. Bovendien kon ik in die interviews mijn ziel en zaligheid echt wel kwijt. Aafje Heynis - de beroemde, alt, ja - was de zoveelste die erover begon, na een advies. Dan vertel je je ook niet zo snel. Toen ben ik het gewoon maar gaan doen. Zonder god-weet-wat allemaal van tevoren te bedenken. Gewoon, intuïtief. Het vreemde was dat er ineens geen beperkingen waren. Ik hoefde plotseling niet meer - zoals in interviews - zorgvuldig andersmans woorden te wegen en te rangschikken, ik mocht

het allemaal op mijn manier doen. *Mijn* waarheid in *mijn* woorden."

Het huis van mijn va-

der handelt over de jeugd van Floris van Zevenhoven, die opgroeit in een groot, veilig gezin in het ordelijke Holland van de jaren vijftig en zestig. In kleine dingen vindt hij zijn geluk. Maar als hij elf is overlijdt zijn vader. Dat, en zijn heimelijke relatie met de volwassen Olivier ontregelen zijn vertrouwde bestaan voorgoed. Veel aspecten aan het verhaal zijn autobiografisch, onder meer dat van de liefde. "Het was niet zo eenvoudig om de seksualiteit tussen de jonge Floris en de veel oudere Olivier te beschrijven", herinnert Alex zich. "Het is natuurlijk uiterst delicaat, voordat je het weet krijgt het iets ranzigs. Er zullen misschien

evengoed wel mensen zijn die er aanstoot aan nemen, maar dat mag dan niet gebeuren doordat ik er de verkeerde woorden aan heb gegeven. Het weglaten was geen optie, dat vond ik absurd. Bovendien, wie zit er op een braaf boek te wachten? Ik vond het belangrijk om duidelijk te maken dat Olivier er niet op uit is om aan zijn gerief te komen, ten koste van Floris. Dat hij weldegelijk zorg heeft om hem en als de dood is hem te beschadigen. Dat is gelukt, vind ik." Alex' tweede roman verschijnt volgend jaar, verwacht hij. En zijn

INT. M. ALEX
VERBOD 6K 24/5
TEKST RITS DE WIT

derde die hij van plan is te schrijven, wordt het 'antwoord' op *Het huis van mijn vader*. "Ik wil het verhaal graag nog eens vertellen, maar dan vanuit het perspectief van Olivier. Laatst werd mij in een interview de vraag gesteld of ik nu, als man van in de veertig, een relatie met een jongen als Floris zou ambiëren. Het antwoord is nee. Het verschil zou mij te groot zijn. Ik zou steeds het gevoel hebben een rol te spelen; het gevoel hebben niet op mijn eigen niveau te kunnen communiceren. Ik begrijp best dat je je seksueel aangetrokken kunt voelen tot zo'n jeugdige lichaam, tot een bepaalde maagdelijkheid, een onschuld. Maar volgens mij went dat toch ook weer en wat blijft er dan over? Ik ben benieuwd wat iemand met die voorkeur drijft. Wat Olivier drijft. En waarop zo'n relatie op den duur dan toch stukloopt. Of niet." ■

Timmer slaagt er meestal in een lichte toon vast te houden die al te symbolische uitleggen van de deur houdt. Hij is erop uit contrasten met elkaar te verbinden, waarbij hij niet werkt met een alwetende verteller die ons bij de les moet houden, maar per hoofdstuk in zijn personages kruipt. Wel wordt hij zwaarder op de hand wanneer pedofilie aan de orde komt. Timmers schrijfwijze hierover krijgt naar het einde van het boek toe iets verbeterens, het is duidelijk dat hij allerlei (voor)oordelen wil bespreken, maar de ernst waarmee dat

SWEET SIXTEEN Om zijn verslaafde moeder een betere toekomst te bezorgen na haar gevangenisstraf, ver van haar dealende vrijer en alcoholische vader, gaat de vijftienjarige Liam zelf in drugs handelen. Hij blijkt zo vindingrijk dat hij wordt opgenomen in de lokale maffia. Onrechtvaardig dat je van iemand met de staat van dienst van Ken Loach méér verwacht dan dat hij doet wat hij goed doet, van een onbekende filmer had *Sweet Sixteen* groter indruk gemaakt. Om de attente regie van amateurs en professionals die een spontane en geloofwaardige osmose aangaan, het effectieve contrast van de West-Schotse heuvels en stranden met het grauwe Greenock dat economisch verkommerde sinds er geen schepen meer worden gebouwd. Zelden werd een personage in de loop van één enkele film zo vaak afgetuigd en als Liam een caravan heeft gekocht waar moeder ver van haar funeste milieu kan revalideren, wordt die zomaar in de fik gestoken. Interessant, maar met te weinig reliëf is de contrastrol van Liams zuster, die in doelgerichte onverschilligheid voor alles en iedereen buiten zichzelf en haar baby wél lijkt af te stevenen op een beter bestaan, dat in de junnelvisie van de film buiten beeld blijft. Avl VN 24/5

gebeurt, spoort niet helemaal met de rest van het boek. Hij maakt hulpverleners en toezichhouders in dit verband met volle kracht belachelijk en beschuldigt hen in het hoofdstuk «Prins Pedro» van verregaande kilheid en harteloosheid. Misschien heeft hij gelijk, maar zijn beeld van hulpverlening sluit erg gemakkelijk aan bij alom figurerende opvattingen hierover.

Ernst Timmer
Zwarte ogen
Uitg. Bert Bakker, 375 blz., € 18,95

door Kees 't Hart

Moederdag

Hans Ree *NKL 13/5*

Het moest begonnen zijn in de kleedkamer van het tennisparkje. Hij had net zijn tas op de bank gezet toen er een man de kleedkamer binnenkwam die hij nog niet eerder bij het tennis had gezien, samen met een meisje van een jaar of zes, dat ook een klein tennisracket bij zich had.

„Ik heb mijn dochttertje meegenomen”, zei de man. Hij antwoordde met een mompeltje waarmee hij wilde zeggen dat hij begreep dat het meisje niet zomaar van de straat was gepakt en dat hij aanvaardde dat ze in de mannenkleedkamer kwam.

„Tenzij u zich helemaal gaat uitkleden”, zei de man. Wat was dat nou? Waar bemoeide die zich mee? Moest hij soms eerst een verantwoord omkleedplan voorleggen?

„Ik vind het niet erg als ze kijkt, als ik maar niet als een kinderlokker bekend kom te staan”, zei hij. Een grapje dat niet goed viel. „Heeft u al getennist of moet u nog?” vroeg de man argwanend.

Hij kleedde zich zo decent mogelijk om, denkend aan een gelukkig lang vervlogen tijd toen het op het strand ook zo omzichtig toeging en moeders met jurken een soort tent om zichzelf en hun kleine kinderen heenbouwden om te voorkomen dat de kroonjuweeltjes in het zicht kwamen. De man zei niets meer en bleef nauwlettend toezien. Als een Amerikaan die wacht tot hij de FBI kan waarschuwen dat er een roker is gesignaleerd, zo leek het wel.

Tijdens het tennissen dacht hij er niet meer aan en ook een paar dagen later niet, toen hij met vakantie ging.

Op het gruisstrand van Marina Grande lagen de vissersboten nog net zo als drie jaar geleden. Toen had hij een kleine invasie gezien van politie, brandweer en medische dienst, die de toestand als onhygiënisch wilde afkeuren. De bedoeling was dat er ruimte voor de toeristen zou komen om te zonnebaden. Die aanval was afgeslagen, alles was gebleven zoals het was.

De kerk van Santa Anna, patroonheilige van katholieke moeders en van de katholieke werkende vrouw, was open en binnen zong een meisjeskoor moederdagliedjes. Iets oudere meisjes nu, een jaar of tien.

Moederdag was geen woord dat hem met warmte vervulde, maar dit was zo mooi. Het prachtige kerkje, de meisjes die enthousiast heupwiegend misschien van een zangcarrière droomden, de trotse vaders en moeders en de allerkleinste kinderen die als rollende balletjes door de kerk renden.

Buiten een enorme taart met de woorden 'Festa di Mamma' en veel flessen spumante. „Het zou leuk zijn als de kerk ook in Nederland zo'n functie zou hebben, maar dan zonder geloof”, zei zijn vrouw toen ze weg liepen.

Hij had foto's van het heupwiegende meisjeskoor gemaakt en stuurde ze nog dezelfde avond per e-mail naar zijn atheïstische vrienden met het bijschrift: „Is dit geen mis waard?”

Het moest Max Pam geweest zijn die hem had aangegeven.

De leider van het arrestatieteam was correct, al hoorde hij een van de ondergeschikten smalend over 'Lolitamania' spreken.

Zelden de namen Wendy Carroll, Marylou Culver en Nanette Smart hem iets? Het bleken een paar van de namen te zijn die hem dagelijks per e-mail een seksueel paradijs voorspiegelden. „Maar iedereen krijgt zulke post”, had hij nog gezegd. De ondervrager fronste. „Mijn moeder heeft onlangs ook internet genomen. Wilt u soms beweren dat ook zij?” Hij zweeg beschaamd.

Eigenlijk verbaasde het hem niet dat zijn leven plotseling in een op ware feiten gebaseerd melodrama was veranderd en hij was opgelucht te horen dat het onderzoek had uitgewezen dat zijn vrouw niets van het netwerk geweten had.

Meer meldingen van kindermishandeling

Rijswijk Het aantal meldingen van kindermishandeling in Nederland is vorig jaar met 19,5 procent gestegen. De Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) in het land kregen in totaal 7212 meldingen binnen. Het jaar ervoor waren dat er nog 6027, meldde de organisatie. De meldpunten kregen in 2002 18.162 adviesvragen over vermoedens van kindermishandeling binnen. Dat is bijna 5 procent meer dan in 2001. (ANP)

faiwanese jeugd moet zich gedragen

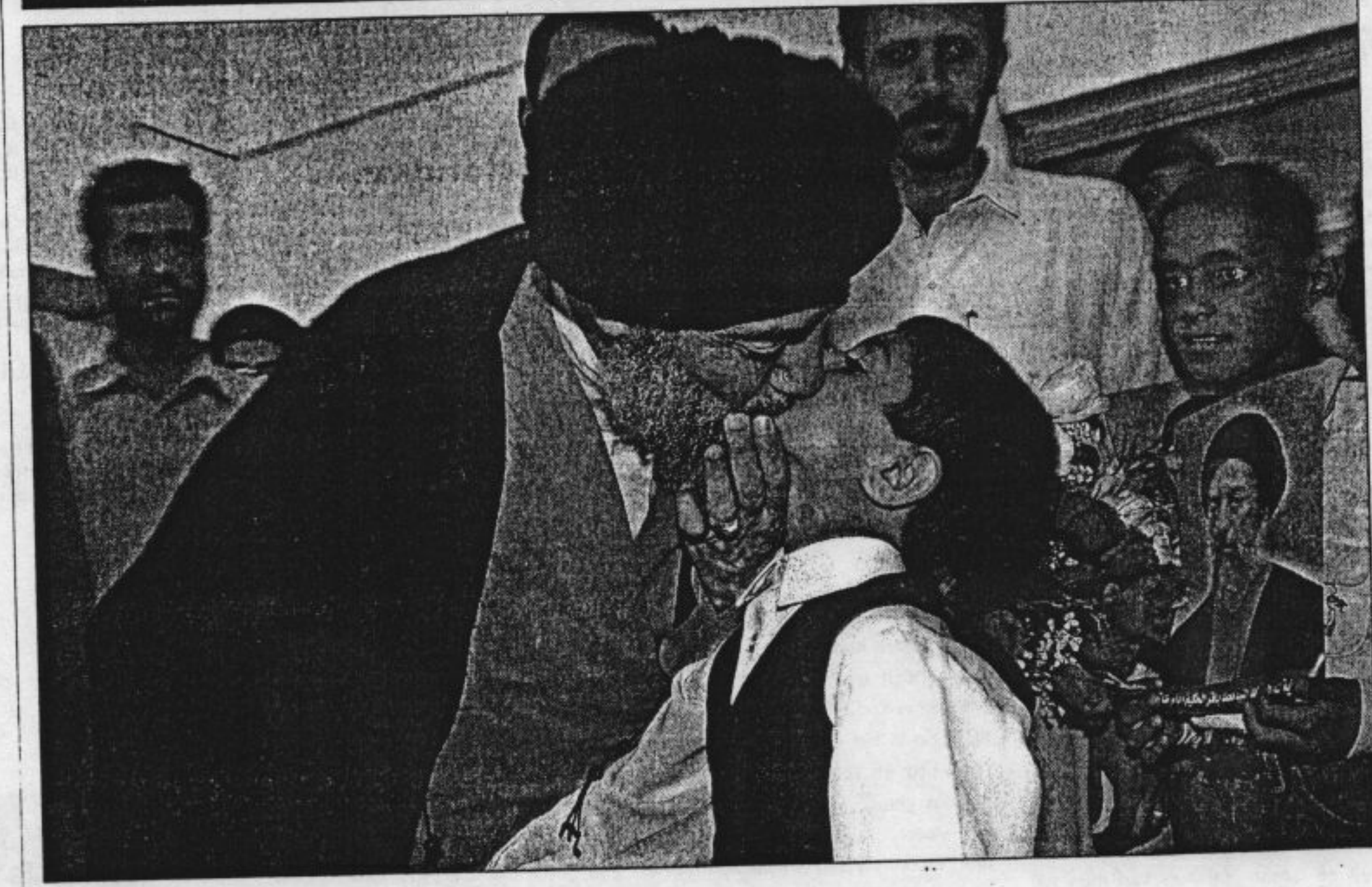
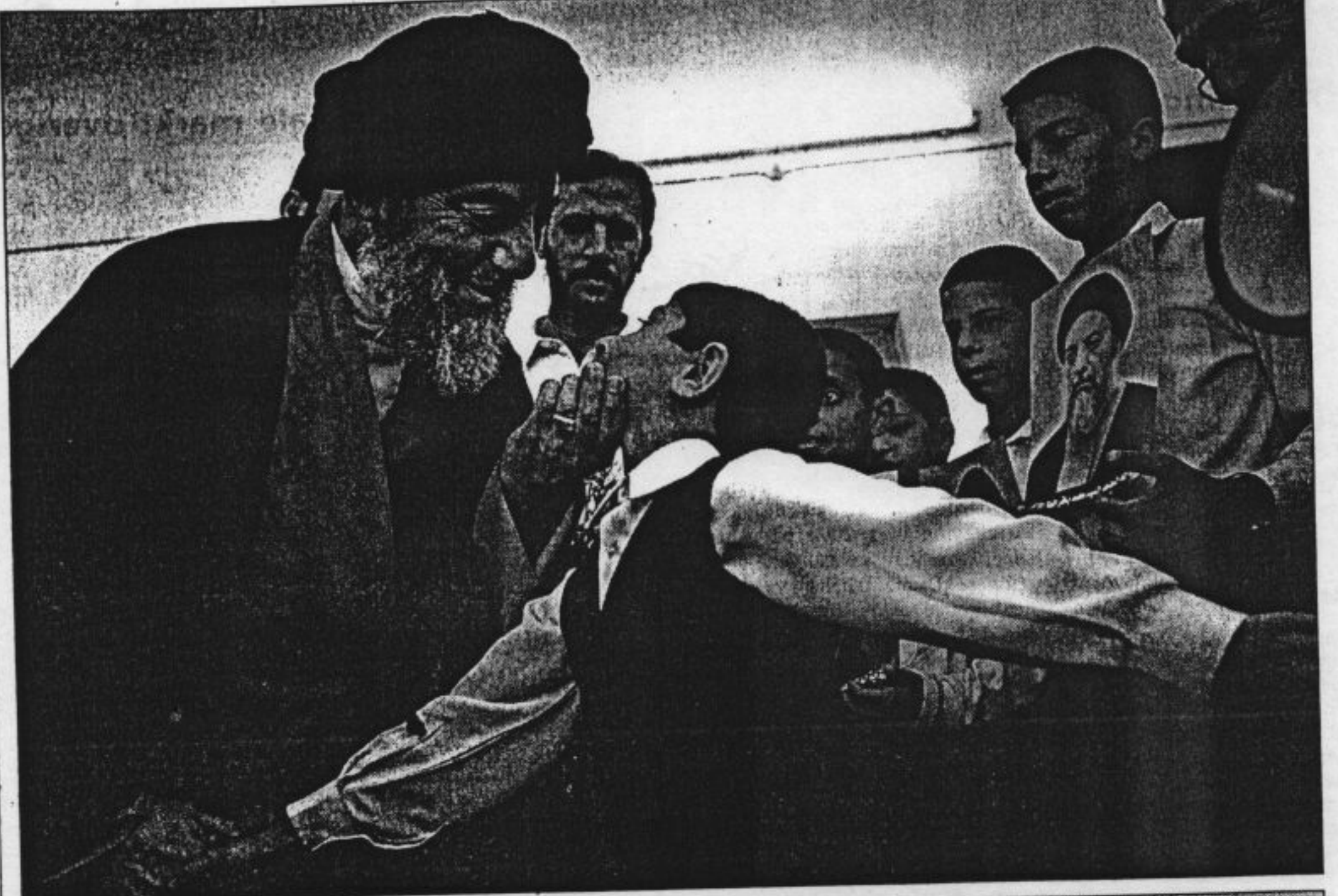
Volwassenen die kinderen aan drugs helpen, krijgen de maximale geldboete en een gevangenisstraf. De verstrekking van sigaretten, sterke drank en licht verdovende betelnoten komt ouders te staan op boetes tot 385 euro. Zwangere vrouwen die roken, drinken of drugs gebruiken riskeren een boete van 77 tot 7700 euro plus een cursus verantwoord ouderschap. Jongeren tot 18 jaar mogen niet naar seksclubs en lokalen met video's en despelletjes. Het is ze verboden naar pornografie te kijken en naar erotische radioprogramma's te luisteren. Motorracewedstrijden zijn er niet meer bij, en spijbelen of weglopen wordt bestraft.

Bushokjes vernield voor Jim-poster

• Da reusachtige poster van Jim in de bushokjes heeft een enorme aantrekkingskracht op jong en oud. FOTO: PAUL VAN WEELE

VEGHEL, zaterdag Na de run op de levensgrote Idols' Jim-reclamepoppen in supermarkten is het nu de beurt aan de Jim-Mars-campagneposters die in bushokjes door het hele land hangen. Masterfoods, fabriek van Mars, heeft van abri-exploitanten Viacom Outdoor, Wall en JC Decaux melding gekregen dat de posters massaal uit de abri's worden gestolen, in een mate die sinds de hype rond het Amerikaanse seksymbool Pamela Anderson enkele jaren geleden, niet meer is voorgekomen. Zo hield de politie donderdagavond aan het Prins Bernhardplein in Zaandam een 26-jarige man aan, die kort daarvoor was betrapt op het stelen van een poster uit een abri. Hij

Intiem moment

Bij zijn terugkeer in de staf Najaf neemt de belangrijkste sjiiitische leider van Irak, ayatollah al-Hakim, het hoofd van een jongetje in de hand en kust hem innig. De religieuze leider zei gisteren dat Irak moet worden geleid door een democratisch bewind waarin 'alle etni-

sche, raciale en religieuze groepen vertegenwoordigd zijn' en waarin vrouwen een grote rol hebben. Hij leek daarmee de vrees te willen dempen dat hij een conservatief in Iraanse stijl is. Hij had eerder gezegd dat de Amerikanen Irak uit moeten. *TR 14/5* FOTO'S REUTERS